

BARRIERS OF IMPLEMENTING THE INCLUSIVE APPROACH AT MAINSTREAM SCHOOLS IN HUNGARY

Prof. Dr. Ágnes TÓTH N.

ABSTRACT

The framework for inclusion of students with special educational needs in education has been available in Hungary since the change of the political system. However, some uncertainty is still experienced between theory and practice (Réthy 2013; Schiffer 2013; Fónai 2017). Our research has aimed to explore the effects of inclusion as a form of study group formation on the pedagogical practice one and a half decades after it had been introduced in 2003. We wanted to find out how similar teachers' views on inclusion are and how they use pedagogical competencies essential for successful inclusion in their everyday teaching practice. Therefore, we analysed the opinion of 178 practising teachers on how they see the concept of inclusion for students with special educational needs (SEN), the methods used in their teaching practice, the strategies of evaluation and assessment and their cooperation with specially trained experts. As for the context, we use 'inclusive classes' to include all types of learners in a classroom although the level of implementation (Réthy 2002) in the Hungarian schools is different.

FACTORS CONTRIBUTING TO THE SUCCESS OF A STUDENT WITH LEARNING DISABILITY

Anna KOVÁCS

ABSTRACT

This research centres around an experiment on the surrounding factors of an individual. As for the object of the research, she has the specific learning disability of dysgraphia. Nonetheless, her results of the final exam of secondary education and in language learning are highly outstanding compared to her classmates. Searching the cause behind this phenomenon as a part of a more extensive work, the following three factors have occurred to have the most significant impact on her abilities. First, the support of her family can be considered to be one of these three influences. The second factor is her unwillingness to fall behind the age-group of hers. Indeed, it is the diligence that affected her results. Finally, it cannot be cut out that she is well read in several fields of life. Examining these factors, the final exam results and foreign language knowledge of students with or without learning disabilities have been compared. The methods of this comparison included a questionnaire with 23 questions and interviews with both students and teachers. The focus has been placed on relevant issues such as the time spent with studying, the frequency of writing homework, the number of books read in leisure time, the activity during lessons etc. The expectations of this comparison were multi-sided. In fact, the primary hypothesis has focused on the assumption of the more factors, the better results. Furthermore, the attempt of selecting the most important one have also been made. Similarly to the presuppositions, the outcome of the research could be marked as various and surprising. Indeed, the main idea regarding the fact that the increasing number of factors leads to higher exam scores has been confirmed. Besides other significant results, a connection between foreign language knowledge and the state of being well-read has been indicated.

FOREIGN LANGUAGE TEACHING OF STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS – AN OPPORTUNITY OR DIFFICULTY?

Wagner Anikó

ABSTRACT

This presentation briefly summarizes results of a study carried out on the foreign language learning of children with special educational needs in primary school level (ISCED 1-2, ages 9-14 years). Three aspects were investigated to highlight the multiple problems of the topic: 1 the attitude of language teachers towards teaching students with special educational needs; 2 how teacher training as well as in-service teacher training prepares language teachers to develop foreign language skills of students with special educational needs; 3 effective methodology applied to improve foreign language skills and communication competence of students with special educational needs. More than 100 children and their foreign language teachers were involved in the research. Educators were interviewed in terms of attitude, training provided as well as methods and techniques applied in order to help the foreign language acquisition of children with special educational needs. The methodological aspect of the research focuses on the comparison of efficiency of traditional teaching methods vs. problem-based or activity based teaching. Results will be discussed in terms of developing communication competence of students with special educational needs through data analysis of questionnaires and illustrations of typical solutions. The most important finding of our study is the degree of influence of appropriate training and attitude has on the development of the foreign language learning of students with special educational needs. Our data indicate that changing the attitude of a language teacher through appropriate training has the most significant effect on the development of communicative competence of students with special educational need by methods acquired by the foreign language teacher at the training or by self-development as the result of the change of attitude.

MUSIC AS A THERAPY

Dorottya Kővári

ABSTRACT

The purpose of my research is to find the answer to the following question: 'Can skills of children with learning disabilities be developed by music therapy'? I would like to present the first step of my long-term research. I have two assumption: in their attitude towards music there are no differences between children with learning disabilities and ones without any disabilities, and the first-mentioned group can not interpret music and discriminates instruments as easily as the others. The research has been carried out in two different types of schools in order to compare the differences between students of a special school and a mainstream school in Szombathely. The method of the research was lesson observation based on several aspects as well as interviews with music teachers. I could visit 3 music lessons in a class in both school where I observed 4-4 children, and I made observation documents. According to the findings of the research the attitude towards music can be influenced by the type of music they like. Pop music and today's hits were more interesting for them than classical music. When they could sing, they were more interested. They became more enthusiastic, and they started to move according to the beat. There were differences between the two groups as well: kids with learning disabilities could interpret music harder and couldn't discriminates instruments easily. According to my research it is worth to deal with music and use it to develop skills, because the observed children are interested in music. In the following steps I would like to be familiar with their level of different skills and start the music therapy with some kids from the class of children with learning disabilities. I expect that these children's level of skills will be higher than the other children from this class.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERE DÖNÜK EĞİTİM ORTAMLARI: KONYA ÖRNEĞİ

EDUCATIONAL ENVIRONMENTS FOR INDIVIDUALS WITH AUSTISM SPECTRUM DISORDER: THE CASE OF KONYA

Abdurrahman UYANIK

Dr. Öğr. Üyesi Yahya ÇIKILI

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan bireylerin eğitim uygulamalarından en üst düzeyde yararlanabilmeleri, yapılan eğitsel değerlendirme sonucunda yerleştirildikleri eğitim ortamları ile yakından ilgilidir. Bu bireylerin eğitim ortamlarına yerleştirilmelerinde ise en az kısıtlayıcı eğitim ortamından başlanarak yerleştirilmeleri yaklaşımı benimsenmiştir. OSB olan bireylere dönük eğitim ortamlarını belirlemeye dönük bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada veriler doküman analizi ile elde edilmiştir. 2021-2022 öğretim yılında Konya ilinde OSB tanısı almış öğrencilerin devam ettikleri eğitim ortamları ile ilgili veriler toplanmış ve elde edilen veriler yüzde ve frekans ile gösterilmiştir. Verilerin analizi sonucunda 260 öğrencinin özel eğitim okuluna devam ettiği, 284 özel eğitim sınıfına devam ettiği, 18 öğrencinin kaynaştırma /bütünleştirme sınıfına devam ettiği, 1 öğrencinin evde eğitime devam ettiği ve yükseköğretime devam eden yetersizliği bulunan 376 öğrencinin olduğu belirlenmiştir. YÖK sayfasında yetersizlik grupları hakkında bilgi verilmemiştir. Zorunlu eğitime devam eden 563 OSB’li öğrencinin Konya ili ve ilçelerinde öğrenim gördüğü belirlenmiştir.

ABSTRACT

The ability of individuals with autism spectrum disorder (ASD) to benefit from educational practices at the highest level is closely related to the educational environments in which they are placed as a result of the educational evaluation. In the placement of these individuals in educational environments, the approach of placing them in the least restrictive educational environment has been adopted. Qualitative research method was used in this study to determine the educational environments for individuals with ASD. The data in the study were obtained by document analysis. In the 2021-2022 academic year, data on the educational environments of students diagnosed with ASD in Konya were collected and the data obtained are shown as percentage and frequency. As a result of the analysis of the data, it was determined that 260 students attended a special education school, 284 attended a special education class, 18 students attended an integrating class, 1 continued their education at home, and 376 students with disabilities continued their higher education. There is no information about disability groups on the YÖK page. It has been determined that 563 OIZ students who continue their compulsory education are studying in Konya province and its districts.

ÖZEL EĞİTİMCİ GÖZÜ İLE “ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENİ OLMAK”: METAFORİK ALGI ÇALIŞMASI

BEING A SPECIAL EDUCATION TEACHER” FROM THE EYES OF A SPECIAL EDUCATION: A METAPHORIC PERCEPTION STUDY

Gülşah Selin TÜMKAYA

ÖZET

Bu araştırmanın amacı özel eğitim öğretmenlerinin mesleklerine ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla tespit etmektir. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden biri olan olgu bilim(fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Çalışma 2021-2022 eğitim öğretim bahar yarıyılında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu farklı kademelerdeki devlet okullarında görev yapan ve araştırmaya katılıma konusunda gönüllülük gösteren 27’si kadın, 22’si erkek olmak üzere toplam 49 özel eğitim öğretmeni oluşturmuştur. Katılımcılar ortalama 34 yaşında ve 10 yıllık kıdeme sahip öğretmenlerdir. Araştırmada veri toplamak için, kişisel bilgi formu ve “Özel eğitim öğretmeni ... gibidir, çünkü...” ibaresinden oluşan açık uçlu bir anket sorusu kullanılmıştır. Veriler Google form aracılığıyla çevrimiçi olarak toplanmıştır. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde içerik analizden yararlanılmıştır. Katılımcıların oluşturduğu metaforlar ve bu metaforlarla ilgili ifadelerden yola çıkılarak temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan metaforlarla ilgili bu temalar altında kavramsal kategoriler oluşturulmuş ve metaforlar bu kategoriler altında değerlendirilmiştir. Her bir katılımcının verisi numaralandırılarak kodlanmıştır. Verilerin sunulması aşamasında aynı zamanda katılımcıların doğrudan ifadelerine de yer verilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin “özel eğitim öğretmeni” kavramına yönelik toplam 49 metafor ürettikleri görülmüştür. Söz konusu metaforlar araştırmacı tarafından “Koruyucu ve geliştirici olarak özel eğitim öğretmeni”, “Yol gösterici olarak özel eğitim öğretmeni”, “Mucizevi bir varlık olarak özel eğitim öğretmeni” ve “Usta bir sanatçı olarak özel eğitim öğretmeni” olmak üzere toplam 4 tema altında gruplanmıştır. Öğretmenler tarafından en fazla metaforun üretildiği temalar koruyucu ve geliştirici olarak özel eğitim öğretmeni olma ile yol gösterici olarak özel eğitim öğretmeni olma temalarıdır. Toplamda 4 tema altında yer alan 49 adet metafordan 34 tanesi bu iki temada yer almaktadır. Ayrıca katılımcılar tarafından en çok üretilen “anne (n=5)” metaforu da koruyucu ve geliştirici olarak özel eğitim öğretmeni olma teması içinde yer almaktadır. Bunun dışında sabır küpü (n=4), fedakar (n=3), bahçıvan (n=2), meleklerle hizmet etmek (n=2), güneş (n=2) mum (n=2) ve sac ayağı (n=2) üretilen diğer en sık metaforlardır. Araştırma verileri doğrultusunda öğretmenlerin ‘özel eğitim öğretmeni’ kavramına yönelik olumsuz bir metafor üretmedikleri belirlenmiştir.

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the perceptions of special education teachers about their profession through metaphors. In this study, the phenomenology design, which is one of the qualitative research designs, was used. The study group of the research consisted of a total of 49 volunteered special education teachers, 27 female, and 22 male, working in public schools at different levels. Participants are on average 34 years old and teachers with 10 years of experience. An open-ended questionnaire consisting of a personal information form and the phrase “Special education teacher is like ... because...” was used to collect data in the study. Data was collected online via Google form. Content analysis was used to analyse the research data. Themes were generated based on the metaphors created by the participants and the expressions related to these metaphors. Conceptual categories emerged under these themes related to the metaphors generated and the metaphors were evaluated under these categories. The data of each participant was coded by numbering. During the presentation of the data, direct quotations from the participants were also included. As a result of the research, it was seen that teachers produced a total of 49 metaphors for the concept of “special education teacher”. The metaphors mentioned were grouped by the researcher under a total of 4 themes: "Special education teacher as a protector and developer", "Special education teacher as a guide", "Special education teacher as a

miraculous being" and "Special education teacher as a master artist". The themes for which the most metaphors are produced by teachers are being a special education teacher as a protector and a developer, and being a special education teacher as a guide. Out of 49 metaphors under 4 themes in total, 34 are included in these two themes. In addition, the metaphor of "mother (n=5)" most produced by the participants is also included in the theme of being a special education teacher as a protector and developer. Apart from this, patience (n=4), altruistic (n=3), gardener (n=2), serving angels (n=2), sun (n=2) candle (n=2) and trivet (n. =2) are the other most frequent metaphors produced. In line with the research data, it was determined that the teachers did not produce a negative metaphor for the concept of 'special education teacher'.

IHEART PROJESİNİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARINA İLİŞKİN ÖZGÜVENLERİ VE MENTAL SAĞLIĞINA ETKİSİ

THE EFFECT OF IHEART PROJECT ON STUDENT TEACHERS' SELF-CONFIDENCE AND MENTAL WELLBEING REGARDING INCLUSION PRACTICES"

Gülşah Selin TÜMKAYA

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Iheart Projesi aracılığıyla öğretmen adaylarının kaynaştırma uygulamalarına ilişkin özgüvenlerini ve mental sağlıklarını incelemektir. Iheart projesinin teorik çerçevesi, Sydney Banks tarafından geliştirilen üç ilke ile desteklenmiştir. Bu ilkeler zihin, bilinç ve düşünce olmak üzere üç önemli bileşenden oluşur. Bu proje, katılımcıların ruhsal durumu ile doğuştan gelen iyi olma halleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Öğretmenler, tüm öğrenciler için sosyal adalet ve eğitim eşitliğini sağlamak için değişimin en önemli temsilcileri olarak dünya çapındaki politikalarda ve literatürde yerlerini almışlardır. Böylece hem gençlerin okul faaliyetlerine katılımını hem de akademik başarılarını artırmada kilit rol oynayabilirler. Bu nedenle, öğretmenleri kaynaştırma uygulamalarına hazırlamak, gençlerin gelişimi için kaynaklarını nasıl kullanabilecekleri konusunda farkındalıklarını artırmak için öğretmenlerin özgüvenlerini ve refahlarını güçlendirmek gerekmektedir. Bu proje, eğitilmiş bir Iheart koordinatörü tarafından yürütülmüştür. Iheart, gençlerin doğuştan gelen dayanıklılıklarını ve esenliklerini ortaya çıkarmalarını desteklemeyi amaçlar. Araştırma, projede yer alan öğretmen adayları, araştırmacı ve deneyimli koordinatör eşliğinde kaynaştırma uygulamalarına ilişkin özgüven ve zihinsel esenlik konularını saptamak için karma yöntemler kullanan bir vaka çalışmasından oluşmaktadır. Araştırma, Plymouth üniversitesinde Iheart başlangıç kurslarına kayıtlı 100 1. Sınıf ve iki 2. Sınıf öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, "Kapsayıcı Uygulama için Öğretmen Öz Yeterliliği" ve "Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş" ölçekleri aracılığıyla toplanmıştır. Bunun yanı sıra, veri toplamanın bir parçası olarak görüşmeler, geri bildirim formları ve araştırmacı günlükleri uygulanmıştır. Ortaya çıkan bulgular, Iheart'ta kullanılan ve etkileşime dayanan aktivitelerin ve bazı tekniklerin öğretmen adaylarına okul ortamında özgüvenlerini ve zihinsel sağlıklarını artırma açısından faydalı olabileceğini göstermiştir. Bu sonuçlardan yola çıkarak öğretmen adaylarının Iheart çerçevesinde aldıkları eğitimin, okul ortamlarında etkili kaynaştırma uygulamaları geliştirerek mesleki yaşamlarına katkı sağlamasının beklendiği söylenebilir.

ABSTRACT

The aim of this research is to investigate student teachers' self-confidence and mental well-being regarding inclusive practices through Iheart Project. The theoretical framework of the Iheart project was underpinned by the three principles which were developed by Sydney Banks. Those principles comprise three important components namely mind, consciousness, and thought. This project aims to reveal to participants the relationship between the psychology of the mind and innate well-being. Teachers have taken their place in policies and literature worldwide as vital agents of change to ensure social justice and educational equality for all learners. They, therefore, can play a key role both in increasing the participation of youth in school activities and improving their achievement. For this reason, preparing teachers for inclusive practices requires strengthening teachers' self-confidence and wellbeing to increase their awareness of how they might use their resources for the development of youth. This project is led by a trained Iheart facilitator. Iheart aims to support young people to bring to light their innate resilience and well-being. The research is a case study that employs mixed methods to explore issues of self-confidence and mental wellbeing regarding inclusive practices based on student teachers, the researcher, and the facilitator experienced in the project. The study was conducted with 100 Year 1, and two Year 2 student teachers enrolled in initial teacher education courses at Plymouth University. Data has been collected via Teacher Efficacy for Inclusive Practice and Warwick-Edinburgh Mental Well-being Scales. Besides that interviews, feedback forms, and the research diaries were applied as a part of data collection. So far, emerging findings suggest that the interactive activities and some of the

techniques used in Iheart can be useful to teachers in terms of increasing their self-confidence and mental wellbeing in the school environment. It is anticipated that the training that student teachers receive within the Iheart framework can contribute to their professional lives as they develop effective inclusive practices in mainstream settings.

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN MESLEK ETİĞİ KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF SPECIAL EDUCATION TEACHERS' OPINIONS ON PROFESSIONAL ETHICS

Abdurrahman UYANIK

Dr. Öğr. Üyesi Yahya ÇIKILI

ÖZET

Araştırmanın amacı; özel eğitim sınıf öğretmenlerinin meslekleriyle ilgili etik olmayan davranışlara ilişkin görüşlerinin, cinsiyet, mezun olduğu okul, mezun olduğu bölüm, mesleki kıdemi, okuttuğu sınıf seviyesi ve öğrenci mevcuduna göre farklılık gösterip göstermediğini öğretmen görüşleri ışığında inceleyerek değerlendirmektir. Bu çalışmada anket tekniği kullanılmıştır. 100 özel eğitim öğretmenine soru sorularak, verilen yanıtlara göre veriler elde edilmiştir. Veriler, SPSS 21.0 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Katılımcıların cinsiyetine göre mesleki etik görüşlerine ilişkin bulgularda her iki cinsiyet de okulda paydaşlar arası ilişkilerde etik davranma eğiliminde olmakla beraber, cinsiyetler arası karşılaştırmada erkeklerin kadınlara oranla daha etik davranışlar gösterme eğiliminde oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin mezun oldukları fakülteye baktığımızda okuldaki diğer fakülte mezunlarının sınıf öğretmenliği ve özel eğitim öğretmenliği mezunlarına göre okuldaki paydaşlarla ilişkilerde daha etik davranma eğiliminde olmakla beraber, mezun olduğu fakülte ile ilgili karşılaştırmada diğer fakülte mezunu olanların sınıf öğretmenliği ve eğitim fakültesi mezunlarına göre ilişkilerinde daha etik davranışlar gösterme eğiliminde oldukları tespit edilen bulgulardandır. Öğretmenlerin lisans öğreniminde mezun oldukları bölümlere göre; diğer bölüm ve sınıf öğretmenliği bölümü mezunlarının özel eğitim öğretmenliği bölümü mezunlarına göre mesleki etik ilkelerine daha etik davranma eğiliminde oldukları tespit edilen bulgulardandır. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre; mesleki kıdemi 16 yıl ve üzeri hizmeti olan öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre anlamlı bir fark elde edildiği tespit edilen bulgulardandır. Özel eğitim öğretmenlerinin okuttukları sınıf seviyesine göre etik görüşlerine ilişkin değerlendirmede, 1 – 4 sınıfı okutan öğretmenlerin paydaşlarla ilişkilerde ve görevleriyle ilgili sorumluluklarda diğer sınıfları okutan özel eğitim öğretmenlerine göre daha etik davranışlar sergileme eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT

Purpose of the research; The aim of this study is to evaluate whether the opinions of special education classroom teachers about unethical behaviors related to their profession differ according to gender, the school they graduated from, the department they graduated from, their professional seniority, the grade level they teach and the number of students in the light of teachers' opinions. Questionnaire technique was used in this study. Data were obtained according to the answers given by asking questions to 100 special education teachers. The data were analyzed with the SPSS 21.0 statistical program. In the findings regarding the professional ethics views of the participants by gender, it was determined that both genders tend to behave ethically in relations between stakeholders at school, but men tend to display more ethical behaviors compared to women in comparisons between genders. When we look at the faculty from which the teachers graduated, the graduates of other faculties in the school tend to behave more ethically in their relations with the stakeholders in the school compared to the class teacher and special education teacher graduates. are among the findings. According to the departments from which the teachers graduated in undergraduate education; It is one of the findings that the graduates of other departments and classroom teaching departments tend to behave more ethically towards professional ethical principles compared to the graduates of the special education teaching department. According to the professional seniority of the teachers; It is one of the findings that there is a significant difference between the teachers who have 16 years of professional seniority and more than the other teachers. In the evaluation of the ethical views of special education teachers according to the grade level they teach, it has been concluded that the teachers who teach 1-4 classes tend to display more ethical behaviors in

relations with stakeholders and in responsibilities related to their duties compared to the special education teachers who teach other classes.

TÜRKİYE’DE 2017-2022 YILLARI ARASINDA ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUĞA SAHİP AİLELERİN EĞİTİMİ İLE İLGİLİ YAPILAN TEZLERİN SİSTEMATİK DERLEMESİ

A SYSTEMATIC REVIEW OF THESIS MADE ON THE EDUCATION OF FAMILIES WITH A CHILD WITH SPECIAL NEEDS BETWEEN 2017-2022 IN TURKEY

Prof. Dr. Hakan SARI

ÖZET

Aileler bazı duygusal tepkiler yaşarlar ve anlaşılmak isterler. Aileler şok-inkâr, öfke-kızgınlık, pazarlık yapma, depresyon ve kabul aşamalarından geçerler. Özel gereksinimli çocuk sahibi aileler duygusal desteğe, maddi desteğe ve bilgi desteğine ihtiyaç duymaktadır. Özel gereksinimli çocukların aileleri özel eğitim sürecine mutlaka etkin olarak katılmaları önemlidir. Bu çalışmanın amacı, alan yazınında özel eğitimde aile eğitimine ilişkin çalışmalar ışığında aile eğitimine yönelik genel bir çerçeveye sunmaktır. Bu amaçla aile eğitimine, özel eğitime ihtiyacı olan çocukların ailelerine, özel gereksinimli çocukların ailelerinin verdiği tepkilere, ailelerin ihtiyaçlarına, ailelerin desteklenmesine, özel eğitime ihtiyacı olan çocukların kardeşlerine, aile eğitim programlarına, özel gereksinimli çocuklarda aile katılımına değinilmiştir. Bu araştırmada sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır. Sistematik derleme, belli bir alan içinde yayınlanmış tüm çalışmaların yine alan uzmanları tarafından kapsamlı bir şekilde taranarak bir araştırma kanıtına götüren sentez çalışmasıdır. Taramalar sonucunda belirlenen dâhil etme ve dışlama ölçütleriyle birlikte hangi araştırmaların dâhil edileceği belirlenerek derlemeye alınan araştırma bulgularının sistematik ve kapsamlı bir şekilde sentezlenmesiyle yürütülmüştür. Araştırma kapsamında ilgili alan yazın taranarak 175 araştırmaya ulaşıldı. Bu araştırmalar; araştırma adı, yazar adı, üniversite adı, araştırma yılı, araştırma yöntemi, veri analiz tekniği, katılımcı türü, katılımcı sayısı, konusu, eğitim türü değişkenlerine göre incelenip gruplandı ve içerik analizi yöntemi ile analiz edildi.

ABSTRACT

Families experience some emotional reactions and want to be understood. Families go through the stages of shock-denial, anger-anger, bargaining, depression, and acceptance. Families with children with special needs need emotional support, financial support and information support. It is important that families of children with special needs actively participate in the special education process. The aim of this study is to present a general framework for family education in the light of studies on family education in special education in the literature. For this purpose, family education, families of children in need of special education, reactions of families of children with special needs, needs of families, support of families, siblings of children in need of special education, family education programs, family participation in children with special needs are mentioned. A systematic review method was used in this study. A systematic review is a synthesis study that leads to a research evidence by comprehensively scanning all studies published in a certain field by field experts. It was carried out by systematically and comprehensively synthesizing the research findings included in the compilation by determining which studies would be included together with the inclusion and exclusion criteria determined as a result of the screenings. The studies were analyzed and grouped according to the research name, author name, university name, research year, research method, data analysis technique, type of participant, number of participants, subject, type of education and analyzed by content analysis method.

**ÖZEL EĞİTİM ALANINDA ÖĞRETMEN EĞİTİMİNE YÖNELİK YAPILAN
LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ (2009-2021)**

***EXAMINATION OF POSTGRADUATE STUDIES ON TEACHER EDUCATION IN
THE FIELD OF SPECIAL EDUCATION IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES (2009-
2021)***

Prof. Dr. Hakan SARI

Mehmet Akif ÖZDEMİR

İbrahim ERDOĞAN

ÖZET

Bireylere nitelikli bir eğitim sağlamak ülkelerin genel amaçlarından biridir. Bu amacın temelini nitelikli öğretmen eğitimi (öğretmen yetiştirme-öğretmen geliştirme) süreci oluşturmaktadır. Her ülke kendi imkânları dâhilinde sosyal, kültürel ve ekonomik yapısına göre öğretmen eğitimi sağlamaktadır. Özel eğitim alanında öğretmen yetiştirme; özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimleri için önemlidir (Aslan-Armutçu, 2017; Özyürek, 2008). Alanyazında özel eğitime yönelik yapılan araştırmalar incelendiğinde özel eğitim alanındaki öğretmenlerin alan yeterlik düzeylerinin belirlenmesi ve bu düzeyin artırılmasına yönelik çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir (Sarı, 2013). Bu araştırma özel eğitim alanında öğretmen yetiştirmeye yönelik yapılan araştırmalar hakkında bilgi vermek için tasarlanmıştır. Bu araştırma amacı; 2009-2022 yılları arasında özel eğitim alanında öğretmen eğitime yönelik yapılmış olan lisansüstü tezleri çeşitli değişkenler (1-yayın türü, 2-yayın yılı, 3-yayın yapan üniversite, 4-yöntem, 5-katılımcı öğretmen grubu, 6-katılımcı öğrenci grubu, 7-öğretmen eğitiminin hangi disiplin alanına yönelik olduğu) açısından incelemektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tercih edilmiştir. Nitel araştırmalar var olan durumun derinlemesine çalışılmasına olanak sağlar (Karasar, 2012). Doküman analizi araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Doküman analizi; dokümanlara ulaşma, orijinalliğin kontrol edilmesi, dokümanların anlaşılması, verinin analiz edilmesi ve kullanılması olmak üzere beş aşamada gerçekleştirilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmanın amacı doğrultusunda Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden “öğretmen eğitimi”, “öğretmen yetiştirme” ve “eğitim programı” anahtar kelimeleri ile arama yapılmıştır. Yapılan arama sonunda 88 lisansüstü çalışmaya ulaşılmıştır. Öğretmen eğitime yönelik olmayan çalışmalar araştırmaya dâhil edilmemiştir. Erişime açık olan 25 çalışma; yayın türü, yayın yılı, yayın yapan üniversite, yöntem, katılımcı öğretmen grubu, katılımcı öğrenci grubu, öğretmen eğitiminin hangi disiplin alanına yönelik olması bakımından incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre özel eğitim alanında öğretmen eğitime yönelik yapılmış olan lisansüstü tezlerin en çok doktora yayın türü olarak yapıldığı, en çok yayının 2021 yılında yapıldığı ve yayın yapan üniversitelerin lisansüstü çalışmalar yaparak alana katkıda buldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

ABSTRACT

Providing individuals with a quality education is one of the general objectives of countries. The basis of this aim is the process of qualified teacher education (teacher training-teacher development). Each country provides teacher training according to its social, cultural and economic structure within its own means. Training of teachers in the field of special education; It is important for the education of individuals who need special education (Aslan-Armutçu, 2017; Özyürek, 2008). When the studies on special education in the literature are examined, it has been seen that there are limited studies on determining the field proficiency levels of teachers in the field of special education and increasing this level (Sarı, 2013). This research is designed to give information about the research on teacher training in the field special education. The aim of this research is to examine the graduate theses made between 2009-2022 for teacher education in the field of special education in terms of various variables (1-type

of publication, 2-year of publication, 3-publishing university, 4-method, 5-participant teacher group, 6-participant student group, 7-discipline of teacher education). In this study, document analysis, one of the qualitative research methods, was preferred. Qualitative research allows an in-depth study of the existing situation (Karasar, 2012). Document analysis is carried out in five stages: accessing documents, checking originality, understanding documents, analyzing and using data (Yıldırım & Şimşek, 2011). In line with the purpose of the research, a search was conducted through the National Thesis Center of the Higher Education Institution (YÖK) with the keywords "teacher education ", "teacher training" and "training program". At the end of the search, 88 graduate studies were reached. Postgraduate studies not related to teacher training were excluded from the study. 25 studies open to access; was examined in terms of publication type, publication year, publishing university, method, participant teacher group, participant student group, the discipline area of teacher education. According to the findings of the research, it was concluded that the graduate theses made for teacher education in the field of special education were mostly made as a type of doctoral publication, the most publications were made in 2021 and the publishing universities contributed to the field by doing postgraduate studies.

**ÖZEL EĞİTİM ALANINDA ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNE YÖNELİK
ARAŞTIRMALARIN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ (2015-
2021)**

***THE INVESTIGATION OF EARLY CHILDHOOD STUDIES IN SPECIAL
EDUCATION IN TERMS OF SOME VARIABLES (2015-2021)***

Prof. Dr. Hakan SARI

İbrahim ERDOĞAN

Mehmet Akif ÖZDEMİR

ÖZET

0-6/8 yaş arası erken çocukluk dönemi olarak adlandırılmaktadır. Bu dönemin çocukların gelişimleri için çok kritik bir öneme sahip olduğu söylenebilir (Birkan, 2001; Güven ve Efe Azkeskin, 2010; Sucuoğlu, 2002). Erken çocukluk özel eğitimi; yetersizliğe sahip ya da gelişimsel olarak risk altında olan çocukların ve ebeveynlerinin ihtiyaçlarını gidermeyi, çocuğun yetersizliğinin engel durumuna dönüşmesini önlemeyi ve çocuğun gelişimsel farklılığını minimum seviyeye indirmeyi amaçlayan bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır (Eripek, 2011; Sazak, 2006). Alan yazın incelendiğinde son yıllarda erken çocukluk özel eğitimi alanında lisansüstü çalışmaların incelenmesiyle ilgili çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Bu kapsamda EÇÖZE alanında 2015-2021 yılları arasında yayınlanan lisansüstü tezlerin bir çalışmada toplanarak incelenmesinin EÇÖZE alanında araştırma yapacaklara yol gösterici nitelikte bir çalışma olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı; 2015-2022 yılları arasında özel eğitim alanında erken çocukluk özel eğitimine dair yapılmış olan lisansüstü tezleri çeşitli değişkenler (1- yayın türü, 2- yayın yılı, 3- yayın yapan üniversite, 4- araştırma yöntemi, 5- konu, 6- örneklem grubu) açısından incelemektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tercih edilmiştir. Doküman analizi yöntemi yazılı, basılı ve elektronik materyallerde dahil bütün belgeleri incelemeye ve değerlendirmeye imkan tanıyan sistematik bir yöntemdir (Corbin & Strauss, 2008). Bu yöntemle belirli ilkeler ışığında veriler analiz edilir. Bu kapsamda YÖK ulusal tez merkezinden ulaşılan 49 tez araştırma kapsamına dahil edilirken tezlerin; (i) özel eğitim ana bilim dalında yapılmış olması, (ii) 2015-2022 yılları arasında yayınlanmış olması, (iii) yayınlanan tezlerin başlığında ‘erken çocukluk’, ‘okul öncesi’, ‘özel eğitim’, ‘zihinsel yetersizlik’, ve ‘zihinsel engel’ şeklinde anahtar sözcüklerden biri yada birkaçını içermesi ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırma bulgularına göre özel eğitim alanında erken çocukluk özel eğitimine dair gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin en fazla yüksek lisans yayın türü olarak yapıldığı ve en çok yayının da 2021 yılında yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca Türkiye’deki bazı üniversiteler yayın sayılarına göre en çoktan en aza doğru sıralanmıştır.

ABSTRACT

The age of 0-6/8 is called the early childhood period. It can be said that this period has a very critical importance for the development of children (Birkan, 2001; Güven ve Efe Azkeskin, 2010; Sucuoğlu, 2002). Early childhood special education emerges as an area that aims to meet the needs of children with disabilities or developmentally at risk and their parents, to prevent the child's disability from turning into a disability, and to minimize the developmental difference of the child. (Eripek, 2011; Sazak, 2006). When the literature is examined, it has been seen that studies on the examination of postgraduate studies in the field of early childhood special education are limited in recent years. In this context, it is thought that it is important to collect and analyze the postgraduate theses published between 2015-2021 in the field of ECSE in a study, in terms of being a guiding study for those who will do research in the field of ECSE. The purpose of this research is to examine in perspective of some kind of variables (1- type of publication, 2- year of publication, 3- publishing university, 4- research method, 5- subject, 6- sample group) were made between the years 2015-2022 on early childhood special education in the field of special education. In this study, document analysis, one of the qualitative research methods, was preferred. Document analysis method is a systematic method that allows to examine and evaluate all

documents, including written, printed and electronic materials (Corbin & Strauss, 2008). With this method, data is analyzed in the light of certain principles. In this context, 49 theses reached from the YÖK national thesis center were included in the scope of the research; (i) it was conducted in the special education department, (ii) it was published between 2015-2022, (iii) the title of the theses published was 'early childhood', 'preschool', 'special education', 'mental disability', and ' Inclusion of one or more of the keywords 'intellectual disability' was determined as a criterion. According to the research findings, it was determined that the postgraduate theses on early childhood special education in the field of special education were made as the postgraduate publication type and the most publications were made in 2021. In addition, some universities in Turkey are ranked from the most to the least according to the number of publications.

BRANŞ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BRAİLLE YAZIYA YÖNELİK TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

INVESTIGATING OF BRANCH TEACHERS CANDIDATES' ATTITUDES TOWARDS BRAILLE ALPHABET IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

Arş. Gör. Ali KURT

Dr. Öğr. Üyesi Zehra Esra KETENOĞLU KAYABAŞI

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan ve görme engelliler ortaokullarına atanma ihtimali olan branş öğretmen adaylarının Braille yazıya yönelik tutumlarını belirlemek ve tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırma hem betimsel hem de ilişkisel nitelikte bir araştırmadır. Bundan dolayı betimleme yapmak için betimsel araştırma yöntemlerinden birisi olan tarama kullanılırken, nedensel ilişkileri ortaya koymak için ise ilişkisel araştırma yöntemlerinden birisi olan nedensel karşılaştırma kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini küme örnekleme yöntemi ile seçilmiş olan 153 dördüncü sınıf branş öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri “Demografik Bilgi Formu” ve “Braille (Kabartma) Yazıya Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Araştırma kapsamında toplanan veriler SPSS programı yoluyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimleyici istatistikler, bağımsız örneklemler t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve post-hoc testlerinden LSD testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda genel olarak branş öğretmen adaylarının Braille yazıya yönelik tutumlarının yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca öğretmen adaylarının Braille yazıya yönelik tutumlarının cinsiyetlerine, bölümlerine, ailelerinde ya da çevrelerinde özel gereksinimli bir bireyin olması durumuna ve sınıflarında özel gereksinimli bir öğrencinin olmasını isteme durumlarına göre anlamlı olarak farklılaştığı; ancak özel eğitimle ilgili aldıkları ders sayısına, stajda kaynaştırma öğrencisi görme durumlarına, daha önce görme yetersizliği olan birini tanıma durumlarına, anne eğitim durumlarına ve baba eğitim durumlarına göre ise anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT

This study sought to determine the attitudes toward Braille writing in preservice branch teachers who received education at a Faculty of Education and had a possibility of being appointed to secondary schools for the children who have a visual impairment and examine their attitudes in terms of different variables. The study was of descriptive and correlational quality. Therefore, the researchers used screening which is among descriptive research methods to make a description and causative comparison which is among correlational research methods to reveal causative correlations. The sample of the study comprised 153 senior preservice branch teachers who were chosen via the cluster sampling method. The researchers collected the data of the study using “The Demographic Information Form” and “The Attitude toward Braille Writing Scale”. They analyzed the data collected within the scope of the study via the SPSS program. In analysis of the data, they used descriptive statistics, independent samples t-test, one-way analysis of variance (ANOVA) and the LSD test which is among post-hoc tests. As a result of the study, the researchers found that the preservice branch teachers had higher attitudes toward Braille writing in general. In addition, they concluded that the attitudes of the preservice teachers toward Braille writing significantly varied according to their gender, department, presence of an individual with special needs in their family or surrounding area and their state of wanting a student with special needs in their classroom. However, the attitudes of the preservice teachers did not significantly vary according to the number of special education courses they attended, their state of seeing inclusive students during internship, state of previously knowing someone with visual impairment, maternal education level and paternal education level.

**OKUL ORTAMINDA ORTAYA ÇIKAN PROBLEM DAVRANIŞLARA
MÜDAHALEDE ÖĞRETMENLERİN BİRLİKTE ÇALIŞMAYA DÖNÜK
UYGULAMALARININ ANALİZİ**

***ANALYSIS OF TEACHERS' COLLABORATIONAL PRACTICES IN RESPONSE TO
PROBLEM BEHAVIORS ARISING IN SCHOOL ENVIRONMENT***

Dr.Öğretim Üyesi Yahya ÇIKILI

Esra Nur ÖZCAN

Merve GÜRBÜZ

ÖZET

Özel eğitim alanında çalışan öğretmenler sınıf içi veya okul içinde çeşitli öğrenci davranışları ile karşılaşabilmektedirler. Bu davranışların bir bölümü ise problem davranış olarak adlandırılmaktadır. Problem davranış, sergilenen davranışın sıklığına süresine, yoğunluğuna bakıldığında kültürel olarak normal kabul edilemeyen ve bireyin kendisinin veya çevresinin güvenliği için tehlike oluşturabilecek davranışlardır. Problem davranışlara herhangi bir çözüm üretilmediğinde yaşam boyu sürebilir. Bu nedenle problem davranışlar herhangi bir müdahale olmaksızın ortadan kaybolmayacağından bu davranışların artmasını önlemek çocuğun hem kendisi hemde çevresi için oldukça önemlidir. Problem davranışlar okuldaki mekana, zamana, kişilere göre değişiklik gösterebilmektedir. Problem davranışların eğitim personelinin görüşleri ile bütüncül olarak ele alınması önem arz etmektedir. Bu nedenle problem davranışların işlevsel olarak değerlendirilebilmesi, müdahale planlarının oluşturulması, uygulanması ve sonuçlarının değerlendirilmesi iş birliği gerektirmektedir. Bu çalışmanın amacı okul ortamında ortaya çıkan problem davranışlara müdahalede öğretmenlerin birlikte çalışmaya dönük uygulamalarının belirlenmesidir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına göre desenlenmiştir. Araştırmaya 2021-2022 eğitim öğretim yılı Konya, Aksaray, Sivas Van ve Uşak illerinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan 35 özel eğitim öğretmen katılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Okunmuştur. Veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçları kongrede sunulacaktır.

ABSTRACT

Teachers working in the field of special education may encounter various student behaviors in the classroom or school. Some of these behaviors are called problem behaviors. Problem behavior is the behavior that cannot be considered culturally normal when the frequency, duration and intensity of the displayed behavior is considered and that may pose a danger to the safety of the individual or his/her environment. If no solution is found for problem behaviors, they can last a lifetime. Therefore, it is very important for the child and his/her environment to prevent the increase of these behaviors, since the problem behaviors will not disappear without any intervention. Problem behaviors can vary according to the place, time and people in the school. It is important to deal with the problem behaviors holistically with the views of the education personnel. Therefore, functional evaluation of problem behaviors, creation and implementation of intervention plans and evaluation of the results require cooperation. The aim of this study is to determine the practices of teachers to work together in the intervention of problem behaviors that arise in the school environment. The study was designed according to a case study, one of the qualitative research methods. 35 special education teachers working in schools affiliated to the Ministry of National Education in the provinces of Konya, Aksaray, Sivas, Van and Uşak in the 2021-2022 academic year participated in the research. A semi-structured interview form developed by the researchers was used as a data collection tool. The data were analyzed by content analysis method. The results of the research will be presented at the congress.

**TÜRKİYEDE LİSE SEVİYESİNDEKİ ORTA AĞIR ZİHİNSEL YETERSİZLİĞE
SAHİP ÖĞRENCİLERİN EĞİTİMİ: VAKA ANALİZİ**
***EDUCATION OF STUDENTS WITH MIDDLE SEVERE MENTAL DISABILITY AT
HIGH SCHOOL LEVEL IN TURKEY: CASE ANALYSIS***

Prof.Dr. Hakan SARI

Esra Nur ÖZCAN

Saadet ÖZKAN

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Türkiye'de lise seviyesindeki orta ağır zihinsel yetersizliği bulunan öğrencilerin eğitimlerin incelenmesidir. Bu çalışmada vaka çalışması yöntemi ile Konya ili içerisindeki iki okul incelenmiştir. İnceleme bazı sorular ışığında yapılmıştır. (Okulun gelişimi, tarihçesi, öğrenci profilleri, öğretmen profilleri, öğrenci ve öğretmen tutumları, Okulun güçlü tarafları, okulun zayıf tarafları, okulun sağladığı fırsatlar.) Araştırmada kullanılacak veriler doküman analizi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır.Elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın katılımcıları 2021-2022 eğitim öğretim yılı içerisinde Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Selçuklu ve Karatay özel eğitim uygulama okullarının III kademelerinde eğitim gören öğrencilerdir. Araştırmanın sonuçları kongrede detaylı şekilde sunulacaktır.

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the education of students with moderate to severe mental retardation at high school level in Turkey. In this study, two schools in Konya province were examined with the case study method. The examination was made in the light of some questions. (Development of the school, its history, student profiles, teacher profiles, student and teacher attitudes, Strengths of the school, weak points of the school, opportunities provided by the school.) The data to be used in the research were collected by document analysis and semi-structured interview form. The obtained data were analyzed by descriptive analysis method. The participants of the research are the students studying at the III levels of Selçuklu and Karatay special education practice schools affiliated to the Konya Provincial Directorate of National Education in the 2021-2022 academic year. The results of the research will be presented in detail at the congress.

**ÖZEL EĞİTİM ALANINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN OKULDA
KARŞILAŞTIKLARI PROBLEM DAVRANIŞLARIN ANALİZLERİ**

***ANALYSIS OF THE PROBLEM BEHAVIORS FACED BY TEACHERS WORKING IN
THE FIELD OF SPECIAL EDUCATION IN HIGH SCHOOL***

Dr. Öğr. Üyesi Yahya ÇIKILI

Ayşegül ÇAM

Saadet ÖZKAN

Gizem DEMİR

ÖZET

Özel Eğitim Bilim Dalı Özel gereksinimli bireyler, evde, okulda kendine ve karşısındakine zarar verecek birçok olumsuz davranış sergilemektedirler. Bu davranışların problem davranış olarak değerlendirilmesi için bazı kriterler bulunmaktadır. Problem davranış sıklık ve süre açısından kültürel normlara uymayan, bireylerin kendisinin ve çevresindeki bireylerin güvenliğini tehlikeye sokan, kendisine ve çevresine zarar veren, içinde bulunduğu sosyal çevre ile etkileşimini sınırlandıran ve/veya engelleyen, bireylerin ve/veya akranlarının eğitim ortamlarından yararlanmalarını olumsuz yönde etkileyen, farklı ortam ve zamanlarda tekrarlanan davranışlar olarak tanımlanmaktadır. Alanyazında problem davranışları ifade etmek için farklı terimlerin kullandığına rastlanmaktadır. Bu terimlere zorlayıcı davranış, davranış problemi, uygun olmayan davranış, anormal davranış örnek olarak verilebilir Bu çalışmanın amacı, özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin okulda karşılaştıkları problem davranışların analizini yapmaktır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına uygun gerçekleştirilmiştir. Veri toplama tekniğinde yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmış, veriler içerik analizi ile analiz edilecektir. Özel eğitim alanında çalışan ve gönüllü olarak araştırmaya katılan 35 öğretmenle yarı-yapılandırılmış görüşme formları ile 15 dakika süren görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler için önceden araştırmacılar tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Öğretmenlerin tümü ile ayrı ayrı uygun oldukları gün, saat ve yerde görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Toplanan veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilecektir. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular kongrede sunulacaktır.

ABSTRACT

Especially, at home, he will treat himself and others badly. There are some applications that are considered as this improvement problem. The problem is applied in an atmosphere and repetitive manner, which can not be thought to be related to and within the environment, which does not norm with a good frequency and time, and can give to the environment, does not limit the environment in which it is located, and / or can affect the education and / or training of its peers and / or peers. It is seen that different terms are used to express a problem in the literature. To solve the problems experienced in the special education program for this term, which is challenging, decent, unsuitable, normal, for example to be raised in this school. The research is not suitable for qualitative research. In the data collection method, it will be applied in an unstructured way and analysis will be made with content analysis. Semi-structured forms were interviewed for 15 minutes with 35 teachers who gave education in the field of special education and participated voluntarily. arrangements to be made. It can be held with all the teachers separately on the appropriate days, time and place. Analysis will be done with the help of the collected material. The results obtained within the scope of the research will be presented at the congress.

**TÜRKİYE’DE ORTAOKUL SEVİYESİNDE ÖZEL EĞİTİM SINIFLARINDA HAFİF
DÜZEY ZİHİNSEL YETERSİZLİĞE SAHİP ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VAKA
ÇALIŞMASI**

***CASE STUDY OF EDUCATION OF CHILDREN WITH MILD MENTAL DISABILITY
IN SECONDARY SCHOOL SPECIAL CLASSES IN TURKEY***

Prof. Dr. Hakan SARI

Merve GÜRBÜZ

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de ortaokul seviyesinde özel eğitim sınıflarında hafif düzey zihinsel yetersizliğe sahip çocukların eğitimleri, eğitim ortamları, öğretim programları, sınıf içi uygulamalar, öğrenciye verilen destek eğitim hizmetleri hakkında inceleme yapmaktır. Araştırma vaka çalışması yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Araştırma Sivas ili Gemerek ilçesinde ortaokul seviyesindeki özel eğitim sınıfında öğrenim gören üç hafif düzey özel eğitim öğrencisi ile yapılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler doküman analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu kapsamda öğrencinin kendisi, ailesi, öğretmenleri ve idarecileriyle görüşülmüştür. Ayrıca öğrencilere yönelik belge ve dokümanlar incelenmiştir. Araştırmanın bulguları ve sonuçları 2022 ELMİS kongresinde detaylı olarak sunulacaktır.

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the education of children with mild mental retardation in secondary school special education classes in Turkey, educational environments, teaching programs, classroom practices, and support education services given to students. The research was conducted using the case study method. The research was conducted with three mild special education students studying in a secondary school special education class in Gemerek district of Sivas province. Data were collected using a semi-structured interview form developed by the researcher. The obtained data were analyzed using document analysis. In this context, the student himself, his family, teachers and administrators were interviewed. In addition, documents and documents for students were examined. The findings and results of the research will be presented in detail at the 2022 ELMIS congress.

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

A RESEARCH ON BURNOUT LEVELS OF SPECIAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES

Dr. Öğr. Üyesi M. Abdalbaki KARACA

Öğr. Görevlisi Hasan Hüseyin TOPRAK

ÖZET

Araştırmanın amacı özel eğitim öğretmen adaylarının tükenmişlik düzeylerinin incelenmesidir. Araştırmaya 2021-2022 eğitim öğretim yılında Türkiye’de özel eğitim anabilim dalında öğrenim gören 311 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırma verileri Schaufeli ve arkadaşları (2002) tarafından geliştirilen Çapri ve arkadaşları (2011) tarafından Türkçe uyarlanan Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu (MTE-ÖF) aracılığıyla toplanmıştır. Çapri ve arkadaşları (2011) tarafından ölçeğin yapı geçerliği için yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda, 13 maddeden oluşan 3 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizi ise istatistik paket programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının cinsiyeti, öğrenim gördüğü özel eğitim öğretmenliği anabilim dalına yönelik memnuniyeti ve geçmişte özel gereksinimli bireyle etkileşime girme durumlarıyla ilgili değişkenlerdeki farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar için t testi kullanılmıştır. Öğrenim gördüğü sınıf düzeyine ilişkin değişkenler açısından farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Farklılaşmanın anlaşıldığı durumlarda ise, farklılaşmanın nedenini ortaya çıkarmak ve ortalamalar arasındaki farkın kontrolünü sağlamak için Tukey testi kullanılmıştır.

ABSTRACT

The aim of the research is to reveal burnout levels of special education teacher candidates. Participants of the research are 311 teacher candidates studying at the department of special education, in 2019-2020 academic year, in various universities of Türkiye. Research data have been collected by means of the Maslach Burnout Inventory-Student Survey (MBI-SS) developed by Schaufeli et al. (2002), and adapted into Turkish by Çapri et al. (2011). The results of the confirmatory factor analysis done by Çapri et al. (2011), in order to discover the construct validity of the scale, showed that the scale consisted of 3 factors and 13 items. In the analysis of the data the researchers used statistics package program. They used the t-test in order to reveal the possible variations between two independent groups such as gender, the level of satisfaction with the department of special education teaching and the previous interaction with people needing special education. In addition, they used one way ANOVA to reveal the possible variations according to the grade levels of the participants. If there is a statistically significant difference between the averages, they used Tukey test to reveal the variations between the groups, as well.

OTİZMLİ BİREYLERİN KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNE KATILIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARI TUTUM ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

ATTITUDES OF TEACHER CANDIDATES TOWARDS THE PARTICIPATION OF INDIVIDUALS WITH AUTISM IN INCLUSIVE EDUCATION SCALE: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Dr. Öğr. Üyesi M. Abdalbaki KARACA

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa AYDIN

ÖZET

Otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan bireylerin kaynaştırma eğitimine katılımına ilişkin öğretmen adaylarının tutumlarının önemli olduğu bilinmektedir. Ancak Türkiye’de eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının OSB’li bireylerin kaynaştırma eğitimine katılımına ilişkin tutumlarının belirlenmesine yönelik ölçek geliştirme çalışmasına rastlanmamıştır. Bu araştırmanın amacı OSB’li bireylerin kaynaştırma eğitimine katılımına ilişkin öğretmen adayları tutum ölçeği geliştirmektir. Araştırmaya eğitim fakültelerinde farklı bölümlerde öğrenim gören 285 öğretmen adayı katılmıştır. Katılımcıların %39’u (n=111) erkek, %61’i (n=174) kadındır. Açımlayıcı faktör analizi (AFA) sonucunda ölçeğin eğitim ve öğretim süreci, mesleki yeterlik ve duyarlık olmak üzere 3 faktörlü bir yapıya sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Eğitim-öğretim, mesleki yeterlik ve duyarlık alt boyutlarından oluşan üç faktörlü yapı toplam değişkenliğin %63,55’ini açıklamaktadır. Araştırma bulgularında ölçeğin ortalama ve standart sapmaları ile boyutları arasındaki korelasyon değerlerine yer verilmiştir. Ölçeğin güvenilirliğinin anlaşılması için alt-üst grup madde ortalamalarına ilişkin gruplar arası karşılaştırmalara yer verilmiştir. Alt ve üst %27’lik gruplar arası yapılan karşılaştırma sonuçlarının tüm maddeler için anlamlı olduğu görülmüştür. Elde edilen bu bulgular doğrultusunda, “Otizmli Bireylerin Kaynaştırma Eğitimine Katılımına İlişkin Öğretmen Adayları Tutum Ölçeğinin” eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının OSB’li bireylerin kaynaştırma eğitimine katılımına yönelik tutumlarının belirlenmesinde geçerli ve güvenilir olduğu anlaşılmaktadır.

ABSTRACT

It is certainly, for sure that attitudes of teacher candidates towards the participation of individuals with autism spectrum disorder (ASD) in inclusive education are important. However, during the literature review, the researchers did not come across with any studies intended to develop a scale to determine the attitudes of teacher candidates studying at faculties of education in Türkiye towards the participation of individuals with ASD in inclusive education. Therefore, the aim of this research is to develop a valid and reliable scale to reveal attitudes of teacher candidates towards the participation of individuals with ASD in inclusive education. The participants of the research are 285 teacher candidates. 39% of them are (n=111) males, and 61% of them (n=174) are females. The exploratory factor analysis showed that the scale consisted of three factors called education and training process, professional competence and sensitivity. The three-factor structure explains 63.55% of the total variance. The research findings include the correlations between the factors, mean and standard deviations. To reveal the reliability of the scale, the researchers did comparisons between the lower and upper group item averages. Results of the comparison showed that there was a statistically significant difference between the upper and lower groups of 27%. In accordance with the findings, it is concluded that the “Attitudes of Teacher Candidates towards the Participation of Individuals with Autism in Inclusive Education Scale” is valid and reliable in determining the attitudes of teacher candidates studying at faculties of education towards the participation of individuals with ASD in inclusive education.

ÖZEL EĞİTİM OKULUNDAKİ SURIYELİ ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE DİL KAZANIMI İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

OPINION of TEACHERS ABOUT TURKISH LANGUAGE ACQUISITION for SYRIAN STUDENTS WHO in SPECIAL EDUCATION SCHOOLS

Abdullah SADAN

Besime SARITAŞ

ÖZET

Araştırmamızın amacı; özel eğitim uygulama okullarında görev yapan özel eğitim öğretmenlerinin Suriyeli öğrencilere Türkçe dil kazanımı ile ilgili öğretmen görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma İzmir'in Bornova ilçe sınırları içerisinde bulunan 5 özel eğitim uygulama okulundan biri olan Şehit Hüseyin Dalgılıç Özel Eğitim Uygulama Okulu'nda görev yapmakta olan 47 özel eğitim öğretmeninden gönüllü olarak katılım sağlayan 29 öğretmenle yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır; anket formu 2 adet demografik, 14 adet görüş belirlemeye yönelik toplam 16 sorudan oluşmaktadır. Araştırmada veriler tamamlayıcı veri analizi yapılarak elde edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarında araştırmaya katılan öğretmenlerin hepsinin Türkçe dil öğretimi sırasında resimli kartları ve gerçek nesnelere kullandığı; süreçle ilgili öğretmenlerin çoğunun hizmetiçi almadığı tespit edilmiştir.

ABSTRACT

The aim of our research; This research is to determine the opinions of special education teachers who working in special education practice schools about Turkish language acquisition for Syrian students. The research was carried out with 29 volunteers from 47 special education teachers working in Şehit Hüseyin Dalgılıç Special Education Practice School, which is one of the 5 special education practice schools in Bornova district of İzmir. A questionnaire form developed by the researcher was used as a data collection tool in the research; The survey form consists of a total of 16 questions, 2 of which are demographic and 14 are for determining opinions. The data in the research were obtained by performing complementary data analysis. According to the results of the research, all of the teachers participating in the research used picture cards and real objects during Turkish language teaching; It has been determined that most of the teachers related to the process do not receive in-service.

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF PROBLEM SOLVING SKILLS OF SPECIAL EDUCATION TEACHERS

Abdurrahman UYANIK

Dr. Öğr. Üyesi Yahya ÇIKILI

ÖZET

Özel eğitim öğretmenlerinin problem çözme becerilerinin öğretmen görüşlerine göre belirlenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu ve Problem Çözme Envanteri, ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmaya yetmiş altı özel eğitim öğretmeni katılmıştır. Kişisel Bilgi Formu ve Problem Çözme Envanteri, ölçeği ile toplanan verilerin SPSS 22.0 windows programı ile yapılmıştır. Verilerin analizine göre araştırmaya katılan katılımcıların problem çözme becerilerinin yeterli düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT

Quantitative research method was used in this study, which was conducted to determine the problem solving skills of special education teachers according to teacher opinions. Data were collected by Personal Information Form and Problem Solving Inventory, scale. Seventy-six special education teachers participated in the study. The Personal Information Form and the Problem Solving Inventory were made with the SPSS 22.0 windows program of the data collected with the scale. According to the analysis of the data, it was concluded that the problem solving skills of the participants participating in the research were at a sufficient level.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE MİLLİ EĞİTİM ŐURALARI'NDA ÖZEL EĞİTİM
SPECIAL EDUCATION AT NATIONAL EDUCATION COUNCIL FROM PAST TO
PRESENT

Dr. Öğr. Üyesi Yahya ÇIKILI

Öğrenci Tuğba GÜLSÖZ

ÖZET

Eğitim sistemimizin mevcut durumunu değerlendirmek, yeni öneriler geliştirmek amacıyla düzenlenen Milli Eğitim Őuraları'nın ilki 1921'de gerçekleştirilen Maarif Kongresi'dir. Sonraki yıllarda (1923-1926 yılları arasında) yapılan toplantılar Heyet-i İlmiye olarak adlandırılmaktadır. Birincisi 1939'da yapılmış olan Milli Eğitim Őuraları'nın yirmincisinin 2021 tarihinde gerçekleştirildiği bilinmektedir. Her Őura toplantısında içinde bulunulan dönemin sorunları ele alınarak çözüm önerileri getirilmektedir. Tamamında olmamakla birlikte birçok Őura toplantısında özel eğitim gerektiren bireyler ve özel eğitimin de ele alındığı bilgisine Őura kayıtlarından ulaőılabilmektedir. Geçmiőtten günümüze Őuralarda ele alınan özel eğitim konularını incelemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma, doküman inceleme yöntemiyle yürütölüp toplanan veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre 1939'dan 2021 tarihine kadar toplam yirmi Őura toplantısı yapılmış olup, Őura kararlarında dolaylı veya doğrudan özel eğitim ile ilgili kararların bulunduğu görölmektedir. Geçmiőtten günümüze yapılan on dört Őura kararlarında doğrudan özel eğitim ile ilgili kararların bulunduğu görölmektedir. Özel eğitim ile ilgili Őura kararları arasında öğretmen yetiştirme, mevzuat, özel eğitim sınıflarının-özel eğitim okullarının açılması, kaynaştırma eğitimi uygulamaları gibi konuların yer aldığı görölmektedir. Konu ile ilgili bulguların analizi devam etmektedir.

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİ EBEVEYNLERİNİN BİLSEM TANILAMA SÜRECİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ (EDİRNE İLİ ÖRNEĞİ)

OPINIONS OF GIFTED CHILDREN'S PARENTS ABOUT THE DIAGNOSES PROCESS OF BİLSEM (Science and Art Center) - EDİRNE PROVINCE EXAMPLE

Ayşe USLUER GÜL

Dr. Öğr. Üyesi Hakan ÖZAK

ÖZET

Bu araştırma, Edirne ili Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM)'e kayıt hakkı kazanan özel yetenekli öğrencilerin ebeveynlerinin, tanılama süreci ile ilgili görüş, tutum ve beklentilerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Edirne BİLSEM'e kayıt hakkı kazanan 17 öğrencinin ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan ebeveynlerin seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Verilerinin toplanması için araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanmıştır. Veriler 4 demografik 5 açık uçlu, toplam 9 sorudan oluşan "Özel Yetenekli Öğrenci Ebeveynlerinin Bilsem Tanılama Süreci İle İlgili Görüşlerini Belirlemeye Yönelik Görüşme Formu" ile içerik analizi tekniğine uygun olarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre ebeveynlerin çoğunluğunun tanılama ile ilgili bilgiyi sınıf öğretmenlerinden aldıkları ancak yine çoğunun aldığı bilgiyi yeterli bulmayarak farklı yollarla bilgi edinmeye devam ettikleri, yarısından fazlasının çocuğunu özel yetenekli olarak tanılanması için hazırladığı, tanılama öncesi ve sonrası çocuklarına açıklamalar yaptıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca ebeveynlerin Milli Eğitim Bakanlığında video, afiş, görsel gibi görünürlük malzemeleri kullanmalı/ sayısı artırmalı, tanılamaya girecek çocuklara ve çocukların ebeveynlerine eğitim verilmeli, farklı tanılama araçları kullanılarak süreç değerlendirilmeli şeklinde bazı öneri ve istekleri olduğu tespit edilmiştir.

ABSTRACT

This research was carried out to determine the opinions, attitudes and expectations of the parents of gifted students who were entitled to enroll in Edirne Province Science and Art Center (BİLSEM). The participants of the research are the parents of 17 students who were entitled to enroll in Edirne BİLSEM in the 2021-2022 academic year. Phenomenology design, one of the qualitative research methods, was used in the research. Criterion sampling method, one of the purposive sampling methods, was used in the selection of the parents participating in the study. Semi-structured interview questions were prepared by the researcher to collect the data. The data were analyzed in accordance with the content analysis technique with the "Interview Form for Determining the Opinions of the Parents of Gifted Students about the Bilsem Diagnostic Process" consisting of 4 demographic 5 open-ended, 9 questions in total. According to the results of the research, it was concluded that the majority of the parents received the information about the diagnosis from the classroom teachers, but again, most of them did not find the information they received sufficient and continued to obtain information in different ways, more than half of them prepared their children to be diagnosed as gifted, and made explanations to their children before and after the diagnosis. In addition, it has been determined that parents have some suggestions and requests from the Ministry of National Education such as using/increasing the number of visibility materials such as videos, posters and images, training should be given to the children who will be diagnosed and the parents of the children, and the process should be evaluated using different diagnostic tools.

TERAPİ VE REHABİLİTASYON BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ENGELLİ KADINLARA İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ

AN INVESTIGATION OF THE ATTITUDES OF THERAPY AND REHABILITATION DEPARTMENT'S STUDENTS ON DISABLED WOMEN

Prof. Dr. Hakan SARI

Öğretim Görevlisi Zehra KEŞCİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı terapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencilerinin engelli kadınlara yönelik tutumlarının incelenmesidir. Araştırmada tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Terapi ve Rehabilitasyon bölümünde eğitim görmekte olan 140 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma verileri Punduk Yılmaz ve Oren (2021) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan engelli kadın tutum ölçeği ile araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22.00 paket program kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin yaşlarına göre engelli kadınlara yönelik tutumlarının farklılaşmadığı bununla birlikte kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre engelli kadın ve dezavantajları boyutunda daha olumlu görüşler bildirmişlerdir. Ayrıca sınıf düzeyinde istatistiksel analiz sonucunda 1. Sınıf öğrencilerinin 2. Sınıf öğrencilerine göre daha olumsuz tutum sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the attitudes of the students of the therapy and rehabilitation department towards disabled women. Scanning model was used in the research. Participants of the study consisted of 140 students studying at the Department of Therapy and Rehabilitation at Ağrı İbrahim Cecen University. The research data were collected using the disabled woman attitude scale, the validity and reliability of which was studied by Punduk Yılmaz and Oren (2021), and the personal information form prepared by the researchers. The obtained data were analyzed using the SPSS 22.00 package program. As a result of the research, the attitudes of the students participating in the research towards disabled women did not differ according to their age, however, female participants reported more positive opinions than male participants in the dimension of disabled women and their disadvantages. In addition, as a result of the statistical analysis at the grade level, it was concluded that the 1st grade students exhibited more negative attitudes than the 2nd grade students.

TÜRKİYE’DE 2008-2021 YILLARI ARASINDA ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUĞA SAHİP AİLELERİN EĞİTİMİ İLE İLGİLİ YAPILAN TEZLERİN SİSTEMATİK DERLEMESİ

A SYSTEMATIC REVIEW OF THESIS MADE ON THE EDUCATION OF FAMILIES WITH A CHILD WITH SPECIAL NEEDS BETWEEN 2008-2021 IN TURKEY

Prof.Dr. Hakan Sarı

Öğr.Gör. Zehra Keşci

Arş.Gör. Muhammet Fatih Sertkaya

ÖZET

Özel gereksinimli birey olan aileler bazı duygusal tepkiler yaşarlar ve anlaşılmak isterler. Aileler şok-inkâr, öfke-kızgınlık, pazarlık yapma, depresyon ve kabul aşamalarından geçerler. Özel gereksinimli çocuk sahibi aileler duygusal desteğe, maddi desteğe ve bilgi desteğine ihtiyaç duymaktadır. Özel gereksinimli çocukların aileleri özel eğitim sürecine mutlaka etkin olarak katılmaları önemlidir. Bu çalışmanın amacı, alan yazınında özel eğitimde aile eğitimine ilişkin çalışmalar ışığında aile eğitime yönelik genel bir çerçeve sunmaktır. Bu amaçla aile eğitimine, özel eğitime ihtiyacı olan çocukların ailelerine, özel gereksinimli çocukların ailelerin ihtiyaçlarına, ailelerin desteklenmesine, aile eğitim programlarına, özel gereksinimli çocuklarda aile katılımına değinilmiştir. Bu araştırmada sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır. Sistematik derleme, belli bir alan içinde yayınlanmış tüm çalışmaların yine alan uzmanları tarafından kapsamlı bir şekilde taranarak bir araştırma kanıtına götüren sentez çalışmasıdır. Taramalar sonucunda belirlenen dâhil etme ve dışlama ölçütleriyle birlikte hangi araştırmaların dâhil edileceği belirlenerek derlemeye alınan araştırma bulgularının sistematik ve kapsamlı bir şekilde sentezlenmesiyle yürütülmüştür. Araştırma kapsamında ilgili alanyazını taranarak 175 araştırmaya ulaşılmıştır. Dahil etme ve dışlama yapılarak 46 araştırma incelenmiştir. Bu araştırmalar; araştırma adı, üniversite adı, araştırma yılı, araştırma yöntemi, katılımcı türü, katılımcı sayısı, tezin yapıldığı eğitim düzeyine göre incelenip gruplandı ve analiz edildi.

ABSTRACT

Families with special needs individuals experience some emotional reactions and want to be understood. Families go through the stages of shock-denial, anger-anger, bargaining, depression, and acceptance. Families with children with special needs need emotional support, financial support and information support. It is important that families of children with special needs actively participate in the special education process. The aim of this study is to present a general framework for family education in the light of studies on family education in special education in the literature. For this purpose, family education, families of children in need of special education, needs of families of children with special needs, support of families, family education programs, family participation in children with special needs are mentioned. A systematic review method was used in this study. A systematic review is a synthesis study that leads to a research evidence by comprehensively scanning all studies published in a particular field by field experts. It was carried out by systematically and comprehensively synthesizing the research findings included in the compilation by determining which studies would be included together with the inclusion and exclusion criteria determined as a result of the screenings. Within the scope of the research, 175 studies were reached by scanning the relevant literature. 46 studies were analyzed by inclusion and exclusion. These studies; research name, university name, research year, research method, type of participant, number of participants, the thesis was examined, grouped and analyzed according to the education level.

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN SINIFLARINDA TEKNOLOJİ VE YARDIMCI TEKNOLOJİ KULLANIMINA YÖNELİK ÖZ-YETERLİK VE TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

DETERMINING THE SELF-EFFICIENCY AND ATTITUDES OF SPECIAL EDUCATION TEACHERS TOWARDS THE USE OF TECHNOLOGY AND ASSISTIVE TECHNOLOGY IN THEIR CLASSES

Arş. Gör. Muhammet Fatih SERTKAYA

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman ARSLANTAŞ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı “Özel eğitim öğretmenlerinin sınıflarında teknoloji ve yardımcı teknoloji kullanımına yönelik öz-yeterlik ve tutumlarını çeşitli değişkenlere göre belirlemektir. Bu doğrultuda cinsiyet, kıdem, eğitim durumu ve görev yapılan okul türü değişkenlerine göre özel eğitim öğretmenlerinin öz-yeterlik ve tutumları belirlenmiştir. Tarama modelindeki bu araştırmanın veri toplama araçları olarak “Eğitim Teknolojisi Standartları Öz-Yeterlilik Ölçeği” ve “Yardımcı Teknolojilere Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler araştırmanın alt problemlerine göre, betimsel, ilişkisel analiz ve korelasyon yöntemlerinden yararlanılarak istatistik paket programında analiz edilmiştir. Araştırmanın katılımcılarını 2020-2021 eğitim öğretim yılında görev yapan 309 özel eğitim öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre özel eğitim öğretmenlerinin eğitim teknolojisi standartları öz-yeterlikleri yüksek düzeydedir ve yardımcı teknolojilere yönelik tutumları olumludur. Her iki ölçeğin alt boyutlarında da özel eğitim öğretmenlerinin eğitim teknolojisi standartları öz-yeterlikleri yüksek düzeydedir ve yardımcı teknolojilere yönelik tutumları olumludur. Özel eğitim öğretmenlerinin eğitim teknolojisi standartları öz-yeterlikleri ve yardımcı teknolojilere yönelik tutumları; cinsiyet, mesleki kıdem, eğitim türü ve görev yapılan okul değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Öğretmenlerin teknoloji öz-yeterlikleri ile yardımcı teknolojilere yönelik tutumları arasında olumlu yönde orta düzeyde ilişki vardır. Araştırma bulguları mevcut literatür desteği ile tartışılmış olup, uygulamaya ve gelecek araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the self- efficiency and attitudes of special education teachers towards the use of technology and assistive technology in their classrooms according to various variables. In this direction, the self- efficiency and attitudes of special education teachers were determined according to the variables of gender, seniority, educational status and type of school. "Educational Technology Standards Self-Efficiency Scale" and "Attitude Scale Towards Assistive Technologies" were used as data collection tools of this research in the survey model. The data were analyzed in a statistical package program using descriptive, relational analysis and correlation methods according to the sub-problems of the research. The participants of the research are 309 special education teachers working in the 2020-2021 academic year. According to the results of the research, special education teachers have high self- efficiency in educational technology standards and have positive attitudes towards assistive technologies. In the sub-dimensions of both scales, special education teachers' self- efficiency in educational technology standards is high and their attitudes towards assistive technologies are positive. Educational technology standards self- efficiency of special education teachers and their attitudes towards assistive technologies; does not show a significant difference according to gender, professional seniority, education type and school variable. There is a moderate positive correlation between teachers' technology self- efficiency and their attitudes towards assistive technologies. The research findings were discussed with the support of the existing literature, and suggestions for practice and future research were presented.

**SPOR AKTİVİTELERİNİN ÖZEL SPORCULARIN İLETİŞİM BECERİLERİ
ÜZERİNE ETKİSİNE YÖNELİK ANTRENÖR GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ**
*THE EFFECT ON COMMUNICATION SKILLS DETERMINING COACH OPINIONS,
REGARDING THE SPORTS ACTIVITIES FOR SPECIAL ATHLETES*

İsmail TUNA

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman ARSLANTAŞ

Nülüfer Meral TUNA

ÖZET

Spor belli kurallara göre yapılan bir uğraşıdır. Spor yapan birey eğlenir, dinlenir, hoşça vakit geçirir, sağlığını korur, sosyal bir çevre edinir. Sportif aktiviteler bireyin; küçük ve büyük kaslarının güçlenmesine, denge ve esnekliğinin artmasına, solunum ve dolaşım sisteminin gelişimi gibi katkılar sağlamaktadır. Spor, bireyin dinamik sosyal çevrelere katılımını sağlayan bir sosyal etkinlik olması özelliğinden dolayı, kişinin sosyalleşmesinde önemli bir role sahiptir (Yetim, 2005). Spor tipik gelişim gösteren bireyler için olduğu gibi özel bireyler için de bir ihtiyaçtır. Spor sayesinde özel bireyler kendilerini gösterebilmektedirler (Kınalı, 2003). Zihin yetersizliği olan çocuklar tipik gelişim gösteren çocuklardan daha geç motor beceriler (koşma, sıçrama, fırlatma, atlama, tutma) sergilemekte, motor öğrenme için daha çok sayıda tekrara ihtiyaç duymakta, öğrendikleri motor becerileri günlük yaşamda yaygın şekilde kullanmakta sorunlar yaşamaktadırlar. Down sendromlu çocuklardan daha iyi performans sergilemektedirler (Yanardağ ve Yılmaz, 2017). OSB olan bireylerin sahip oldukları sosyal iletişim ve davranış özellikleri ve bunun yanı sıra zihinsel yetersizlikler ve motor performansları akranlarından daha farklı fiziksel aktivite rutinlerine yol açabilmektedir (Yanardağ ve Yılmaz, 2017). Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu (TÖSSFED) zihin engelli, otizm spektrum bozukluğu ve down sendromu) spor yapmasına olanak sağlayan, 15 farklı branşta (masa tenisi, basketbol, futsal, atletizm, yüzme, bocce...) faaliyet gösteren, illerde temsilcilikleri bulunan, şampiyonalar düzenleyen bünyesinde özel sporcular antrenörleri bulunan bir federasyondur. Araştırma, nitel araştırma metodolojisinde ve durum çalışması deseninde gerçekleştirilmiş olup, araştırma verileri sabit form anket görüşmesi ile elde edilmiştir. Araştırma sonucu elde edilen veriler betimsel analiz ile çözümlenmiş ve ortaya çıkan bulgulara yönelik sonuçlar çıkarılıp, öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır. Katılımcıların ifadeleri sonucunda araştırma sonucunda; spor aktivitelerinin, özel sporcuların (zihin engeli ,otizm spektrum bozukluğu, down sendromu) iletişim becerilerinin üzerine olumlu yönde katkı sağladığı görülmüştür.

ABSTRACT

Sport is an occupation done according to certain rules. The individual who does sports has fun, rests, has a good time, protects his health, and acquires a social environment. Sportive activities of the individual; It contributes to the strengthening of small and large muscles, increasing balance and flexibility, and the development of respiratory and circulatory system. Sport has an important role in the socialization of the individual, as it is a social activity that enables the individual to participate in dynamic social environments (Yetim, 2005). Sport is a need for specific individuals as well as for individuals with typical development. Thanks to sports, special individuals can show themselves (Kınalı, 2003). Children with intellectual disabilities exhibit later motor skills (running, jumping, throwing, jumping, holding) than children with typical development, they need more repetitions for motor learning, and they have problems in using the motor skills they have learned extensively in daily life. They perform better than children with Down syndrome (Yanardağ and Yılmaz, 2017). Social communication and behavioral characteristics of individuals with ASD, as well as mental disabilities and motor performances, can lead to different physical activity routines than their peers (Yanardağ &

Yılmaz, 2017). Special Athletes Sports Federation of Turkey (TOSSFED) provides opportunities for mental retardation, autism spectrum disorder and down syndrome) to do sports, operates in 15 different branches (table tennis, basketball, futsal, athletics, swimming, bocce...), has representatives in provinces, organizes championships. It is a federation that has trainers of private athletes. The research was carried out in qualitative research methodology and case study design, and the research data were obtained with a fixed form questionnaire. The data obtained as a result of the research were analyzed by descriptive analysis and conclusions were drawn for the findings and suggestions were tried to be developed. As a result of the participants' statements, as a result of the research; It has been seen that sports activities contribute positively to the communication skills of special athletes (mental disability, autism spectrum disorder, down syndrome).

HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMEN VE USTA ÖĞRETİCİLERİN KAPSAYICI EĞİTİME YÖNELİK TUTUMLARININ FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF ATTITUDES OF TEACHERS AND MASTER TRAINERS WORKING IN PUBLIC EDUCATION CENTERS TOWARDS INCLUSIVE EDUCATION IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES

Prof.Dr. Hakan SARI

Muhammet DÖNGEL

Mehmet KÜÇÜKGÖZ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Halk eğitimi merkezlerinde görev yapmakta olan öğretmen ve usta öğreticilerin kapsayıcı eğitime yönelik tutumlarının farklı değişkenler (cinsiyet, mesleki kıdem, hizmetiçi eğitime katılma durumu ve dezavantajlı gruplar) açısından incelenmesidir. Çalışmada nicel bir araştırma yöntemi olan tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda Antalya ili Halk Eğitimi Merkezlerinde görev yapmakta olan 65 öğretmen ve usta öğretici yer almaktadır. Araştırmanın veri toplama araçları araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve kapsayıcı eğitim açısından öğretmen tutumlarını belirlemek amacıyla, Şimşek ve Kılcan (2019) tarafından geliştirilen, 22 maddeden oluşan "Tutum Ölçeği" uygulanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizi SPSS Versiyon:25 istatistik programıyla yapılmıştır. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde, halk eğitimi merkezlerinde görev yapan öğretmen ve usta öğreticilerin kapsayıcı eğitime yönelik tutumlarının "cinsiyet, mesleki kıdem ve hizmetiçi eğitime katılma durumu" değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediği; diğer taraftan "dezavantajlı gruplarda yer alan öğrencilerin bulunma durumu" değişkenine göre ise anlamlı farklılaşma bulunduğu tespit edilmiştir.

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the attitudes of teachers and master trainers working in Public Education Centers towards inclusive education in terms of different variables (gender, professional seniority, participation in in-service training and disadvantaged groups). The survey model, which is a quantitative research method, was used in the study. There are 65 teachers and master trainers working in Antalya Public Education Centers in the study group of the research. The data collection tools of the research, the personal information form developed by the researcher, and the "Attitude Scale" consisting of 22 items developed by Şimşek and Kılcan (2019) were applied in order to determine the attitudes of teachers in terms of inclusive education. The analysis of the data obtained as a result of the research was made with the SPSS Version:25 statistics program. When the research findings were evaluated, it was found that the attitudes of teachers and master trainers working in public education centers towards inclusive education did not differ significantly according to the variables of "gender, professional seniority and participation in in-service training"; On the other hand, it was determined that there was a significant difference according to the variable of "presence of students in disadvantaged groups".

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL VE DAVRANIŞSAL GÜÇLÜKLERİ İLE EBEVEYNLERİNİN EBEVEYNLİK STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL AND BEHAVIORAL DIFFICULTIES OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS AND THEIR PARENTS' PARENTING STYLES

Prof.Dr. Hakan SARI

Uzman Ömer Faruk AR

Arş.Gör. Muhammet Fatih SERTKAYA

ÖZET

Duygusal ve davranışsal bozukluğu olan birey, 2012 Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde "Yaşına uygun olmayan, sosyal ve kültürel normlardan farklı duygusal tepki ve davranışlar göstermesi nedeniyle özel eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan birey" olarak tanımlanmıştır. Duygu ve davranış güçlüğü çocukluk çağında tespit edilip eğitsel ve davranışsal müdahalelerde bulunulmadığı takdirde bu problemler daha zarar verici ve çözülmesi zor hale gelmekte ve bireyin toplumsal etkileşimine ve okul başarısına ciddi ölçüde zarar vermektedir. Müdahale planı geliştirmeden önce duygusal ve davranışsal güçlüğün nedenlerini arasında dikkate alınması gereken birbiriyle ilişkili bir dizi faktörün olabileceğini bilmek önemlidir. Duygusal ve davranışsal güçlüğün nedenleri arasında önemli bir yere sahip olan aile ilişkilerinin özellikleri, aile içerisinde sapma ve ortaya çıkan uyuşmazlıklar, katı ve tutarsız davranış biçimleri, çocuğa yönelik duygusal desteğin yetersizliği gibi durumlar duygusal ve davranışsal güçlük riskini arttırmaktadır. Alanyazını incelendiğinde ülkemizde duygusal ve davranışsal güçlüğü olan bireylerle ilgili çalışmalar sınırlıdır. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin duygusal ve davranışsal güçlükleri ile ebeveynlerinin ebeveynlik stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu çalışmada ilkokul öğrencilerinin duygusal ve davranışsal güçlükleri ile ebeveynlerinin ebeveynlik stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. 2021-2022 eğitim öğretim yılında, İstanbul ilinde yaşayan, ilkokulda eğitim gören çocuğu bulunan 263 ebeveyne Kişisel Bilgi Formu, Güçler ve Güçlükler Anketi ve Çok Boyutlu Ebeveynlik Stillerini Değerlendirme Ölçeği (Ebeveyn Versiyonu) uygulanmıştır. Araştırma için toplanan veriler SPSS 22.00 istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucu ailelerinin proaktif ebeveynlik, olumlu pekiştirme ebeveynlik ve samimi ilişki ebeveynlik stilleri açısından duygusal ve davranışsal güçlükleri olmayan öğrencilerin lehine aralarında fark olduğunu göstermektedir.

ABSTRACT

Individuals with emotional and behavioral disorders are defined as "individuals who need special education and support education services due to their emotional reactions and behaviors that are not appropriate for their age and different from social and cultural norms" in the 2012 Special Education Services Regulation. If emotional and behavioral difficulties are not detected in childhood and educational and behavioral interventions are not made, these problems become more damaging and difficult to solve and seriously harm the individual's social interaction and school success. Before developing an intervention plan, it is important to recognize that there may be a number of interrelated factors that should be considered among the causes of emotional and behavioral difficulties. Situations such as the characteristics of family relationships, deviations and conflicts within the family, rigid and inconsistent behavior patterns, and lack of emotional support for the child, which have an important place among the causes of emotional and behavioral difficulties, increase the risk of emotional and behavioral difficulties. When the literature is examined, studies on individuals with emotional and behavioral difficulties are limited in our country. Therefore, the aim of this study is to examine the

relationship between the emotional and behavioral difficulties of primary school students and their parents' parenting styles. In this study, the relational screening model was used to examine the relationship between the emotional and behavioral difficulties of primary school students and their parents' parenting styles. In the 2021-2022 academic year, the Personal Information Form, the Strengths and Difficulties Questionnaire and the Multidimensional Parenting Styles Evaluation Scale (Parent Version) were applied to 263 parents with children studying in primary school living in Istanbul. The data collected for the research were analyzed with the SPSS 22.00 statistical package program. The results of the research show that there is a difference between their families in terms of proactive parenting, positive reinforcement parenting and intimate relationship parenting styles in favor of students who do not have emotional and behavioral difficulties.

BİLİŞSEL DAVRANIŞÇI TEMELLİ PSİKOEĞİTSEL DESTEĞİN OTİZMLİ ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN STRES VE KAYGI DÜZEYLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

THE EFFECT OF COGNITIVE BEHAVIORAL BASED PSYCHOEDUCATIONAL SUPPORT ON STRESS AND ANXIETY LEVELS OF MOTHERS WITH AUTISTIC CHILD

Hüseyin MUTLU

Prof. Dr. Vesile YILDIZ DEMİRTAŞ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Bilişsel Davranışçı Psiko eğitim Programının otizmlı çocuğu olan annelerin duygu durumları üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Otizmlı çocuğu olan ebeveynlere ilişkin yapılan araştırmalara bakıldığında, anne babaların genellikle yüksek düzeyde stres ve kaygı yaşadıkları, psikolojik iyi oluş düzeylerinin ise düşük olduğu göze çarpmaktadır. Bu araştırmalar sonucunda ortaya konulan öneriler incelendiğinde, otizmlı çocuğu olan ailelere yönelik psiko-eğitsel destek sunmanın önemli olduğunun vurgulandığı görülmüştür. Araştırma tek gruplu ön test son test deseni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma Sakarya ili Karasu ilçesinde bulunan Şehit Ferhat Sözer Ortaokulunda yürütülmüştür. Çalışmaya en az bir otizmlı çocuğu olan 7 anne katılmıştır. Program psiko-eğitsel grup çalışması şeklinde uygulanmıştır. 10 oturum süren program 60+60 dakikalık seanslar halinde, bir haftalık aralıklarla gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu, Ebeveyn Stresini Değerlendirme Ölçeği ve Sürekli Kaygı Ölçeği ile toplanmıştır. Elde edilen veriler Wilcoxon Eşleştirilmiş İki Örnek Testi ile analiz edilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda katılımcıların Ebeveyn Stresini Değerlendirme Ölçeğinin toplam ön test ve son test puanları ile karamsarlık ve aile sorunları alt testlerinin ön test ve son test puanları arasında son testler lehine anlamlı farklılık olduğu, işlevsellik alt testinin ön test ve son test puanları arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Bununla birlikte katılımcıların Sürekli Kaygı Ölçeği ön test ve son test puanları arasında son testler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu saptanmıştır.

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the effect of the Cognitive Behavioral Psychoeducation Program on the emotional states of mothers with children with autism. When we look at the studies on parents with autistic children, it is observed that parents generally experience high levels of stress and anxiety, and their psychological well-being levels are low. When the suggestions made as a result of these studies are examined, it is seen that it is important to provide psycho-educational support for families with autistic children. The research was carried out with a single-group pre-test post-test design. The research was carried out in Şehit Ferhat Sözer Secondary School in Karasu-Sakarya. Seven mothers with at least one autistic child participated in the study. The program was implemented in the form of psycho-educational group work. The program, which lasted 10 sessions, was carried out in sessions of 60+60 minutes, at one-week intervals. Research data were collected with Semi-Structured Interview Form, Parental Stress Assessment Scale, Trait Anxiety Scale and Psychological Well-Being Scale. The data obtained were analyzed with the Wilcoxon Paired-Sample Test. As a result of the statistical analysis, there was a significant difference between the total pretest and posttest scores of the Parental Stress Assessment Scale and the pretest and posttest scores of the pessimism and family problems subtests in favor of the posttests, and there was a significant difference between the pretest and posttest scores of the functionality subtest no difference was found. In addition, it was determined that there was a

significant difference between the pretest and posttest scores of the Trait Anxiety Scale in favor of the posttests.

**ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN ÜSTÜN
YETENEKLİ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK METAFORİK ALGILARI**
***METAPHORICAL PERCEPTIONS OF UNDERGRADUATE STUDENTS OF SPECIAL
EDUCATION TEACHING DEPARTMENT TOWARDS GIFTED STUDENTS***

Arş. Gör. İrem AKÇAYIR

Arş. Gör. Merve ÖZDEMİR KILIÇ

ÖZET

Özel eğitim öğretmenliği bölümünde yer alan dersler kapsamında lisans öğrencileri özel eğitim ihtiyacı olan bireylere yönelik çeşitli bilgileri eğitimleri sürecinde aldıkları dersler ile edinmektedirler. Bu derslerde edindikleri bilgilerin öğrencilerin algıları üzerinde önemli bir etkisi olduğu düşünülmektedir. Özellikle lisans dersleri arasında yer alan üstün zeka ve üstün yeteneklilikle ilgili derslerde edindikleri bilgiler üstün zekalı bireylerin çeşitli özelliklerini içeren kapsamlı içerikler sunmaktadır. Bu bağlamda lisans kademeleri ilerledikçe öğrencilerin algıları da değişerek şekillenmektedir. Bu durumu incelemek amacı ile araştırmada özel eğitim öğretmen adaylarının “Üstün Zekalı Öğrenci” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforik algıları belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Özel eğitim bölümü öğrencileri ile yürütülmüştür. “Üstün Zekalı Öğrenci” kavramına ilişkin algıları belirlemek amacı ile veri toplama aracı olarak açık uçlu görüşme sorularından oluşan anket formu kullanılmıştır. Bu çalışmada verilerin analizinde nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Özel eğitim bölümü öğrencilerine “Üstün zekalı öğrenci gibidir. Çünkü” cümleleri anket formu aracılığı ile sunulmuştur. Daha sonra elde edilen veriler içerik analizi yapılarak metafor listesi oluşturulmuştur. Özel Eğitim öğrencileri tarafından oluşturulan her metafor, ilişkili olduğu üst başlıklar, konu ve kaynak açısından ilişkileri değerlendirilerek analiz edilmiştir. Analiz sonucunda ortaya çıkan metaforlar benzerlik ve farklılıklarına göre farklı kavramsal kategoriler arasında toplanmıştır. Bu kapsamda anket sonuçlarından elde edilen veriler sırası ile a) kodlama, b) temaların oluşturulması c) verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve son olarak d) bulguların yorumlanması aşamaları izlenerek analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına ilişkin daha detaylı sonuçlar kongre esnasında bildirim sunumu sırasında paylaşılacaktır.

ABSTRACT

Within the scope of the lectures in the special education teaching department, undergraduate students acquire various information about individuals with special education needs through the courses they take during their education. It is thought that the knowledge gained in these lessons has a significant impact on the perceptions of the students. In particular, the knowledge gained in the courses related to giftedness, which are among the undergraduate courses, offers comprehensive content that includes various characteristics of gifted individuals. In this context, as the undergraduate levels progress, students' perceptions are also shaped by changing. In order to examine this situation, it was aimed to determine the metaphorical perceptions of special education teacher candidates regarding the concept of "Gifted Student". The study was carried out with Gazi University Gazi Education Faculty Special Education Department students. A questionnaire consisting of open-ended interview questions was used as a data collection tool in order to determine the perceptions regarding the concept of "Gifted Student". In this study, the descriptive analysis technique, one of the qualitative research methods, was used in the analysis of the data. To the students of the special education department, “The gifted student is like Because” sentences were presented through the questionnaire form. Afterwards, the obtained data were analyzed and a metaphor list was created. Each metaphor created by Special Education students was analyzed by evaluating its relations in terms of related headings, subject and source. The metaphors that emerged as a result of the analysis were gathered between different conceptual categories according to their similarities and differences. In this context, the data obtained

from the survey results were analyzed by following the steps of a) coding, b) creating themes, c) organizing the data according to codes and themes, and finally, d) interpreting the findings. More detailed results regarding the research findings will be shared during the presentation of the notification during the congress.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN UYGULANAN ARTIRILMIŞ GERÇEKLIK TEKNOLOJİLERİ

AUGMENTED REALITY TECHNOLOGIES APPLIED TO INDIVIDUALS WITH SPECIAL NEEDS

Emre DEMİRTAŞ

Doç. Dr. Hatice YALÇIN

ÖZET

Son yıllarda, teknolojik gelişmeler artmıştır ve teknoloji kullanımı yaygınlaşmıştır. Eğitim sisteminde de birçok yeni teknoloji kullanılmaktadır. Bu teknolojilerden biriside son yıllarda önemli olan "gerçeklik teknolojileri"dir. Gerçeklik teknolojileri; "sanal gerçeklik" ve "artırılmış gerçeklik" olarak ikiye ayrılır. Özellikle artırılmış gerçeklik teknolojileri; düşük maliyetlidir, kolay entegre edilebilir ve kullanıcılara farklı deneyimler yaşatır. Artırılmış gerçeklik teknolojileri; sağlık, mühendislik, güvenlik, otomotiv gibi birçok farklı sektörde kullanılır. Eğitim sistemi içerisinde özellikle çocuk eğitiminde ve öğretim materyali geliştirmede kullanılır. Artırılmış gerçeklik teknolojileri, aynı zamanda özel eğitim alanında da sık kullanılmaktadır. Gelişimsel yetersizlik durumunda; artırılmış gerçeklik uygulamaları, bireylerin eğitiminde kolaylık ve avantaj sağlamaktadır. Bu araştırmanın amacı, özel eğitim alanında artırılmış gerçeklik teknolojilerinin kullanımının, sistematik olarak gözden geçirilmesidir. Sistematik derleme; belli bir konuda yapılan orijinal araştırmaların, çok detaylı ve geniş bir biçimde taranmasıdır. Çalışma kapsamında Google Scholar, Dergipark ve Yöktez platformları araştırılmıştır. "Artırılmış gerçeklik; dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, otizm spektrum bozukluğu, üstün yetenekli ve özel gereksinimli" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. 2017-2022 yılları arasında yapılan yurtiçi ve yurtdışı toplam 10 çalışma incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, artırılmış gerçeklik teknolojilerinin görme yetersizliği, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, otizm spektrum bozukluğu, üstün yetenekli, öğrenme güçlüğü ve işitme yetersizliği olan çocukların eğitim ve öğretiminde kullanılmasına yönelik çalışmalar tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışmalarda, özel gereksinimli bireylere, artırılmış gerçeklik teknolojilerinin, olumlu yönde etki ettiği saptanmıştır. Sonuç olarak; artırılmış gerçeklik teknolojilerinin özel eğitimde kullanımının, özel gereksinimli çocuklara katkıda bulunduğu belirlenmiştir. Artırılmış gerçeklik teknolojilerinin gelişmesi ve yaygınlaşması durumunda, özel gereksinimli bireylere önemli katkı olacağı saptanmıştır.

ABSTRACT

In recent years, technological developments have increased, and the use of technology has become widespread. Many new technologies are used in the education system. One of these technologies is "reality technologies", which has been important in recent years. Reality technologies; It is divided into "virtual reality" and "augmented reality". Especially augmented reality technologies; It is low cost, easy to integrate and provides different experiences to users. Augmented reality technologies; It is used in many different sectors such as health, engineering, security, automotive. It is used in the education system, especially in child education and in the development of teaching materials. Augmented reality technologies are also frequently used in the field of special education. In case of developmental disability; Augmented reality applications provide convenience and advantage in the education of individuals. The purpose of this research is to systematically review the use of augmented reality technologies in the field of special education. systematic compilation; It is a very detailed and extensive scanning of original research on a particular subject. Within the scope of the study, Google Scholar, Dergipark and Yöktez platforms were researched. "Augmented reality; attention deficit and

hyperactivity disorder, autism spectrum disorder, gifted and special needs" keywords were used. A total of 10 domestic and international studies conducted between 2017-2022 were examined. As a result of the examination, studies on the use of augmented reality technologies in the education and training of children with visual impairment, attention deficit and hyperactivity disorder, autism spectrum disorder, gifted, learning difficulties and hearing impairment were determined. In these studies, it has been determined that augmented reality technologies have a positive effect on individuals with special needs. As a result; It has been determined that the use of augmented reality technologies in special education contributes to children with special needs. It has been determined that if augmented reality technologies develop and become widespread, it will make a significant contribution to individuals with special needs.

COVID- 19 SALGIN SÜRECİNDE İŞİTME ENGELLİ ÖĞRENCİSİ OLAN ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİM İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

OPINIONS OF TEACHERS WITH HEARING-IMPAIRED STUDENTS ON DISTANCE EDUCATION DURING THE COVID-19 EPIDEMIC

Dr. Öğr. Üyesi Özlem ASLAN BAĞCI

Prof. Dr. Hakan SARI

ÖZET

Dünya gündemine 2019 yılının sonunda giren ve hala hayatımızı yakından ilgilendiren Covid-19 salgını, hayatın sağlık, sosyal, iletişim ve eğitim boyutlarında büyük boyutlu değişiklikleri beraberinde getirmiştir. 12 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü'nün Covid-19 salgınına pandemi olarak ilan etmesi ile eğitimde de yeni bir dönem başlamış oldu. Bu yeni dönemde dijital cihazların ve sanal ortamın desteği ile eğitim- öğretim çalışmaları uzaktan eğitim ile yürütülmeye başlandı. İşiten bireyler için bile odaklanma, dikkati toplama, motivasyonun canlı tutulması gibi konularda güçlükleri olan uzaktan eğitim dil ve iletişim sorunları yaşayan işitme kayıplı bireyler için daha zor bir sürecin içine girilmesine neden olmuştur. Bu araştırma, işitme kayıplı öğrencilerin Covid- 19 pandemisi döneminde eğitimlerinin uzaktan eğitim ile nasıl planlandığı, eğitim- öğretim faaliyetlerinin nasıl yürütüldüğü, bu konuda ne tür sorunlar ile karşılaşıldığını öğretmen görüşlerine göre belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle bu çalışmada işitme kayıplı öğrencilerin özelde Covid-19 pandemi dönemindeki eğitim çalışmalarına genelde işitme kayıplı öğrencilerin uzaktan eğitimleri konusuna odaklanılmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni kullanılarak tasarlanmış ve yürütülmüştür. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile 2020-2021 eğitim öğretim yılı ikinci yarısında toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu sınıfında işitme engelli öğrencisi bulunan on sekiz öğretmen oluşturmaktadır. Verilerin analizi betimsel analiz yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın sonucunda Covid- 19 pandemi döneminde işitme engelli öğrencisi bulunan öğretmenlerin bu öğrencilere yönelik sağlanan uzaktan eğitim faaliyetlerinin planlanması, uygun materyal kullanımı, öğretim yöntemi seçimi, teknolojinin etkin kullanımı, uygun ölçme ve değerlendirme yöntemi belirleme, öğrencinin tercih ettiği iletişim sistemini kullanabilme ile ilgili yeterince deneyimlerinin olmadığı görülmektedir.

ABSTRACT

The Covid-19 epidemic, which entered the world schedule at the end of 2019 and is still closely related to our lives, has brought significant changes in life's health, social, communication, and education dimensions. With the World Health Organization's declaration of the Covid-19 outbreak as a pandemic on March 12, 2020, a new era has begun in education. In this new period, with the support of digital devices and virtual environments, education and training activities started to be carried out with distance education. Even for hearing individuals, distance education, which has difficulties focusing, concentrating, and keeping motivation alive, has led to a more complex process for hearing loss individuals with language and communication problems. This research aims to determine how the education of students with hearing loss is planned with distance education during the Covid-19 pandemic, how education-teaching activities are carried out, and what kind of problems are encountered in this regard, according to the opinions of teachers. For this reason, in this study, the education of students with hearing loss, especially during the Covid-19 pandemic period, is focused on the distance education of students with hearing loss in general. The research was designed and conducted using the phenomenology pattern, one of the qualitative research designs. The data were collected in the second half of the 2020-2021 academic year with the semi-structured interview technique. The study group of the research consists of eighteen teachers who have hearing impaired students in their class. The analysis of the data was carried out with the descriptive analysis method. As a result of this research, teachers who have hearing-impaired students during the Covid-19 pandemic period are sufficiently informed about the planning of distance education activities provided for these students, the use of appropriate materials, the selection of teaching methods, the effective use of technology, the determination of the

appropriate measurement and evaluation method, and the use of the communication system preferred by the student. appear to have no experience.

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL GEREKSİNİM TEMALI FİMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

SPECIAL EDUCATION TEACHERS' OPINIONS ON SPECIAL NEEDS THEMED MOVIES

Emine ERKOÇ

Doç. Dr. Hatice YALÇIN

ÖZET

Günümüzde özel gereksinimli bireylere yönelik film, video ve görsellerin yararlarını vurgulayan araştırmalar artmaktadır. Filmlerdeki yüz ifadeleri, vücut hareketleri ve mimikler gibi sözel olmayan davranışlar orijinal formunda ve belirli bir süreklilik içinde sunulur; birden fazla ve değişik aralıklarla aynı davranışlar izlenebilir; tekrar edilmesi zor veya nadiren oluşan olaylar saptanabilir; bu nedenle filmler eğitimlerde sık kullanılmaktadır. Özel gereksinim durumu ile ilgili farkındalık geliştiren filmler; sadece ailelerin değil aynı zamanda öğretmenlerin de ilgisini çekmektedir. Bu araştırmanın amacı; özel eğitim alanında hizmet veren öğretmenlerin özel gereksinim temalı filmlere ilişkin görüşlerini belirlemektir; ayrıca filmlere yönelik bakış açılarını incelemektir. Araştırmada veri analizinin güvenilirliği için; veriler birbirinden bağımsız iki alan uzmanının görüşüyle değerlendirilmiştir. Çalışma grubundaki özel eğitim öğretmenleri, ara sıra filmleri eğitim yöntemi olarak kullanmaktadırlar. Özel Eğitim öğretmenleri; film türü olarak çizgi –film ve animasyon filmlerini kullanmaktadırlar. Sinema salonlarının özel gereksinimi olan bireyler için uygun düzenlenmediğini belirtmektedirler. Özel gereksinimli bireylerle ilgili filmlerin, toplumda farkındalık oluşturduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar; bu tür filmler izlenirse toplumda empati duygusunun gelişeceğini, farkındalık oluşacağını belirtmişlerdir. Özel gereksinimi olan bireylere bağımsız yaşam becerileri kazandırılması çok önemlidir. Filmlerin özel eğitimde kullanılması; aileler ve öğretmenler için faydalı olmaktadır.

ABSTRACT

Nowadays, researches emphasizing the benefits of films, videos and visuals for individuals with special needs are increasing. Non-verbal behaviors such as facial expressions, body movements and facial expressions in movies are presented in their original form and in a certain continuity; the same behavior can be observed more than once and at different intervals; events that are difficult to repeat or occur rarely can be detected; Therefore, movies are frequently used in education. Films that raise awareness about the special needs situation; attracts the attention of not only families but also educators. The purpose of this research; to determine the opinions of teachers serving in the field of special education about films with the theme of special needs; It is also to examine the perspectives towards movies. For the reliability of data analysis in the research; The data were evaluated with the opinion of two independent field experts. Special education teachers in the study group occasionally use movies as a teaching method. Special Education teachers; They use cartoons and animated films as film genres. They state that movie theaters are not suitable for individuals with special needs. They stated that films about individuals with special needs raise awareness in the society. Participants; They stated that if such films are watched, empathy will develop and awareness will be created in the society. It is very important to provide individuals with special needs with independent living skills. The use of films in special education; It is useful for families and educators.

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN HAFTALIK DERS ÇİZELGESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

OPINIONS OF TEACHERS WORKING IN SPECIAL EDUCATION VOCATIONAL SCHOOLS ON WEEKLY COURSE SCHEDULE

Dr. Öğretim Üyesi Yahya ÇIKILI

Hilmi ÜNAL

ÖZET

Bu çalışmada özel eğitim meslek okullarında görev yapan öğretmenlerin haftalık ders çizelgesine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Konya ilindeki dört özel eğitim meslek okulunda görev yapan 24 gönüllü öğretmenden oluşturmaktadır. Öğretmen görüşlerinin belirlenmesi amacıyla veri toplamak için betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, öğretmenlerin haftalık ders saat sayıları hakkında görüşlerinin alındığı görüşme formu kullanılarak, yarı-yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; Katılımcıların %54,5'i bir ders süresi olarak 40 dakikanın fazla olduğunu, % 65,2'si haftalık 30 ders saat sayısının uygun olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar, Türkçe, Matematik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi ve İş eğitimi ve Meslek Ahlakı derslerinin haftalık ders saat sayısının öğrencilerin yarısına yakını (ortalama %54,8) için uygun olduğunu, ancak yarısına yakını için (ortalama %45,2) uygun olmadığını belirtmişlerdir. Katılımcılar, Sosyal Hayat, Müzik, Görsel sanatlar ve Rehberlik derslerinin haftalık ders saat sayısının öğrencilerin çoğunluğu için (ortalama %89,1) uygun olduğunu, ayrıca Sosyal ve Kültürel faaliyetler dersinin haftalık ders saat sayısının öğrencilerin tamamı için uygun olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların % 65,2'si girdiği derslerdeki öğrenci başarı düzeylerinin, haftalık ders çizelgesindeki ders saat sayıları ile ilgili ilişkisi olduğunu düşünmektedir. Katılımcılardan 13 öğretmen (%54,1) öğrencilerin haftalık ders saat sayılarının düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

ABSTRACT

In this study, it is aimed to determine the views of teachers working in special education vocational schools about the weekly lesson schedule. The participants of the research consist of 24 volunteer teachers working in four special education vocational schools in Konya in the 2021-2022 academic year. A descriptive survey model was used to collect data in order to determine teachers' opinions. The data of the study were collected through semi-structured interviews, using the interview form in which the opinions of the teachers about the number of weekly course hours were taken. According to the results of the research; 54.5% of the participants stated that 40 minutes is more than a lesson, 65.2% stated that the number of 30 lesson hours per week is appropriate. The participants stated that Turkish, Mathematics, Religious Culture and Moral Knowledge, Physical Education and Business Education and Professional Ethics courses are suitable for almost half of the students (average 54.8%), but for nearly half (average 45.2%). stated that it is not suitable. The participants stated that the number of weekly course hours of the Social Life, Music, Visual arts and Guidance courses is suitable for the majority of the students (89.1% on average), and the number of weekly course hours of the Social and Cultural activities course is suitable for all of the students. 65.2% of the participants think that the level of student achievement in the courses they attend is related to the number of course hours in the weekly course schedule. Among the participants, 13 teachers (54.1%) stated that the weekly course hours of the students should be regulated.

SIĞINMACI ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERİN KAPSAYICI EĞİTİM SÜRECİNDE YAŞANILAN GÜÇLÜKLERE YÖNELİK ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF SPECIAL EDUCATION TEACHERS' OPINIONS ON THE DIFFICULTIES FACED IN THE INCLUSIVE EDUCATION PROCESS OF REFUGEE STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS

Prof. Dr. Hakan SARI

Mehmet KÜÇÜKGÖZ

Muhammet DÖNGEL

ÖZET

Kapsayıcı eğitim, ilk zamanlarda özel gereksinimli bireylere yönelik bir bakış açısına sahip olmasına rağmen günümüzde yetenek, etnisite ve sosyal sınıfı da içeren bir anlayış olarak değerlendirilmektedir. Kapsayıcı eğitimin amaçları arasında her bireyin ve kültürün saygıya değer olduğu düşünüldüğünde, özel gereksinimli tüm bireyler için önemli bir konu olduğu görülmektedir. Sığınmacı özel gereksinimli bireylerin kapsayıcı eğitim boyutunda değerlendirilmesi ve bu konuda yapılan çalışmaların boyutu dikkate alındığında bu çalışmanın alana katkı sağlayacağına inanılmaktadır. Bu doğrultuda araştırma ile sığınmacı özel gereksinimli öğrencilerin kapsayıcı sınıf ortamında yaşadığı güçlüklerin belirlenmesine yönelik özel eğitim öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda 2021-2022 eğitim-öğretim yılında, sığınmacı öğrencilerin yoğun olarak yaşadığı Kahramanmaraş ilinde görev yapan ve sınıfında sığınmacı özel gereksinimli öğrenci bulunan 26 özel eğitim öğretmeninin görüşleri nitel araştırma yaklaşımlarından yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ile ortaya konulmuştur. Uzman görüşü alınarak geliştirilen ve 6 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu gönüllülük esasında katılımcılara yöneltilmiştir. Görüşmelerde elde edilen veriler içerik analizi ile incelenmiştir. Araştırmada bulgular “sığınmacı özel gereksinimli öğrencilerle ilgili yaşanan güçlükler ve sığınmacı özel gereksinimli öğrencilerin eğitimine yönelik öneriler” şeklinde iki başlık altında açıklanmıştır. Sığınmacı özel gereksinimli öğrencilerle ilgili yaşanan güçlükler başlığı altında “ailelerle iletişim kurulamaması, sığınmacı öğrencilerin dil farklılığı, kültürel farklılığı, akran dışlaması, sınıf uyum problemi, davranış problemleri ve akademik başarısızlık” yer almıştır. Sığınmacı özel gereksinimli öğrencilerin eğitimine yönelik öneriler başlığı altında ise “Türkçe dili öğretimi, aile eğitimi, tercüman desteği, kültürel uyum, sosyal etkinliklerin artırılması ve destek eğitim” yer almıştır. Bu doğrultuda 2021-2022 eğitim-öğretim yılında, sığınmacı öğrencilerin yoğun olarak yaşadığı illerden olan Kahramanmaraş ve Gaziantep’te görev yapan ve sınıfında sığınmacı özel gereksinimli öğrenci bulunan 26 özel eğitim öğretmeninin görüşleri nitel araştırma yaklaşımlarından yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ile ortaya konulmuştur. Uzman görüşü alınarak geliştirilen ve 6 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu gönüllülük esasında katılımcılara yöneltilmiştir. Görüşmelerde elde edilen veriler içerik analizi ile incelenmiştir. Araştırmada bulgular “sığınmacı özel gereksinimli öğrencilerle ilgili yaşanan güçlükler ve sığınmacı özel gereksinimli öğrencilerin eğitimine yönelik öneriler” şeklinde iki başlık altında açıklanmıştır. Sığınmacı özel gereksinimli öğrencilerle ilgili yaşanan güçlükler başlığı altında “ailelerle iletişim kurulamaması, sığınmacı öğrencilerin dil farklılığı, kültürel farklılığı, akran dışlaması, sınıf uyum problemi, davranış problemleri ve akademik başarısızlık” yer almıştır. Sığınmacı özel gereksinimli öğrencilerin eğitimine yönelik öneriler başlığı altında ise “Türkçe dili öğretimi, aile eğitimi, tercüman desteği, kültürel uyum, sosyal etkinliklerin artırılması ve destek eğitim” yer almıştır.

ABSTRACT

Although inclusive education had a perspective on individuals with special needs in the early days, today it is considered as an understanding that includes talent, ethnicity and social class. Considering that among the aims of inclusive education, every individual and culture is worthy of respect, it seems to be an important issue for all individuals with special needs. It is believed that this study will contribute to the field, considering the evaluation of refugees with special needs in the dimension of inclusive education and the size of the studies on this subject. In this direction, it was aimed to examine the opinions of special education teachers about the difficulties experienced by refugee students with special needs in an inclusive classroom environment. In this direction, in the 2021-2022 academic year, the opinions of 26 special education teachers who work in Kahramanmaraş, where refugee students are densely populated, and who have refugee special needs students in their classes, were revealed by semi-structured interview method, one of the qualitative research approaches. The semi-structured interview form consisting of 6 questions and developed by taking expert opinion was directed to the participants on a voluntary basis. The data obtained from the interviews were analyzed by content analysis. The findings of the study are in the form of “difficulties experienced with refugee students with special needs and suggestions for the education of refugee students with special needs”. explained under two headings. Under the title of difficulties experienced with asylum-seeking students with special needs, “failure to communicate with families, language differences, cultural differences, peer exclusion, class adjustment problems, behavioral problems and academic failure” were included. Under the heading of suggestions for the education of refugee students with special needs, there is "Turkish language teaching, family education, interpreter support, cultural adaptation, increasing social activities and support education". In this direction, in the 2021-2022 academic year, the opinions of 26 special education teachers, who work in Kahramanmaraş and Gaziantep, which are cities where refugee students live intensively, and who have refugee special needs students in their classes, were revealed by semi-structured interview method, one of the qualitative research approaches. The semi-structured interview form consisting of 6 questions and developed by taking expert opinion was directed to the participants on a voluntary basis. The data obtained from the interviews were analyzed by content analysis. The findings of the study are “difficulties and problems related to refugee students with special needs and recommendations for the education of refugee students with special needs”. explained under two headings. Under the title of difficulties experienced with asylum seeker students with special needs, "failure to communicate with families, language differences, cultural differences, peer exclusion, class adjustment problems, behavioral problems and academic failure" were included. Under the heading of suggestions for the education of refugee students with special needs, there is "Turkish language teaching, family education, interpreter support, cultural adaptation, increasing social activities and support education".

TİPİK GELİŞİM GÖSTEREN AKRANLARA GÖRE ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN OKULLARDA YAPILMASI GEREKEN DÜZENLEMELER: SCAMPER TEKNİĞİ

ARRANGEMENTS TO BE MADE IN SCHOOLS FOR INDIVIDUALS WITH SPECIAL NEEDS ACCORDING TO PEERS WITH TYPICAL DEVELOPMENT: SCAMPER TECHNIQUE

Dr. Filiz KARADAĞ

Hüseyin MUTLU

Prof. Dr. Vesile YILDIZ DEMİRTAŞ

ÖZET

Özel eğitim hizmetlerinde ÖG (özel gereksinimli) bireyler için sağlanan en az kısıtlayıcı ortamda eğitim alma hakkı, bu bireyler için var olan eğitim ortamında yapılabilecek düzenlemelerin maksimum yarar gözetilerek yapılmasını gündeme getirmektedir. Bu çalışmada, yukarıda sunulan bilgilerden yola çıkılarak TGG (tipik gelişim gösteren) akranların, ÖG akranları için SCAMPER yöntemi kullanılarak bir eğitim ortamı tasarımıdaki görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın, ÖG bireyler ile eğitim ortamlarında en çok paylaşımda bulunan TGG akranların görüşlerinden yola çıkılarak eğitim ortamlarında yapılacak düzenlemelere ışık tutması hedeflenmektedir. SCAMPER yönteminin, yaratıcı düşünmenin geliştirilmesinde kullanılan ve mevcut fikirlerin nasıl değiştirileceğini düşündürerek yeni fikirler üretmeye yardımcı olan bir yöntem (Yıldız-Demirtaş, 2021) olması nedeniyle sürece önemli düzeyde katkı sağlayacağı ön görülmüştür. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Görüşmeceye yargı serbestliği veren ve gelişmelere göre yeni sorular sorma esnekliği sağlaması nedeniyle bu yöntem tercih edilmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Görüşmeler yapılırken SCAMPER yöntemi kullanılmıştır. SCAMPER, yaratıcı düşünmenin geliştirilmesinde kullanılan, mevcut fikirlerin nasıl değiştirileceğini düşündürerek yeni fikirler üretmeye yardımcı olan uygulanması kolay, eğlenceli bir beyin fırtınası yöntemidir. Bir başka deyişle, farklı düşünme sürecidir. Bu yöntem, aynı zamanda öğrencilerin günlük yaşamlarına uygulayabilecekleri pek çok alıştırmaya ve uygulamalara akıcı, esnek ve üretken düşünmeyi teşvik eden güçlü bir stratejidir. Çalışma 2020-2021 yılında Sakarya İlinde sınıfında ÖG akranı olan 3. ve 4. Sınıf eğitimine devam eden 70 TGG öğrenci ile yapılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla, öğrenci kişisel bilgi formu ve görüşme formu oluşturulmuştur. Kişisel bilgi formunda öğrencinin yaş, cinsiyet, akademik başarı düzeyi, özel gereksinimli tanıdığı birey olma durumuna yer verilmiştir. Görüşme formunda ise, SCAMPER yöntemi doğrultusunda aşağıdaki sorular sorulmuştur: 1. Mimar Sinan, Stephen Hawking, Einstein, Cem Yılmaz, Walt Disney ya da Picasso özel gereksinimli çocukların da yararlanabileceği bir okul tasarlasaydı nasıl yapardı? 2. Özel gereksinimli çocuklar için okuldaki sıraları daha kullanışlı bir hale getirmek için sıraları neler ile birleştirebiliriz? 3. Daha kolay alışveriş yapabilmeleri için okul kantinini özel gereksinimli öğrenciler için nasıl değiştirirsin? 4. Özel gereksinimli öğrencilerin daha güvenli oyun oynayabilmeleri için okul bahçesine neler ekler ve neleri değiştirirsiniz? 5. Özel gereksinimli öğrenciler için okuldaki ve sınıftaki malzemeler dostça ve kullanımı daha kolay bir hale nasıl getirilebilir? 6. Okulda özel gereksinimli öğrenciler için kullanılmasının uygun olmadığını düşündüğünüz şeyler nelerdir? Bunların yerine neler kullanılabilir? 7. Sınıfınızı özel gereksinimli arkadaşlarınız için yeniden düzenlemek isterseniz, şu anda sınıfta bulunan hangi nesnelere çıkarıp yerlerine neler eklerdiniz? Sınıfınızda ne gibi düzenlemeler yapılırsa daha iyi bir sonuç ortaya çıkar? Veri toplamak amacıyla belirlenen okullardaki TGG öğrenciler ile görüşülmüş ve bilgi verilmiştir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan 7 soruluk görüşme formu görüşme yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler, tümevarım veri analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Tümevarım veri analizi sonucunda veriler kategoriler haline dönüştürülerek frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular ayrıntılı şekilde kongrede sunulacaktır.

ABSTRACT

The right to receive education in the least restrictive environment provided for OD (special needs) individuals in special education services brings forward that the arrangements that can be made in the existing education environment for these individuals should be made by considering the maximum benefit. In this study, based on the information presented above, it was aimed to evaluate the opinions of TGG (typically developing) peers on the design of an educational environment by using the SCAMPER method for LD peers. In this direction, it is aimed that the study will shed light on the arrangements to be made in educational environments based on the opinions of OD individuals and TGG peers who share the most in educational environments. It is anticipated that the SCAMPER method will contribute significantly to the process as it is a method used in the development of creative thinking and helps generate new ideas by thinking about how to change existing ideas (Yıldız-Demirtaş, 2021). Semi-structured interview method, one of the qualitative research methods, was used in the research. This method was preferred because it gives the interviewer freedom of judgment and provides flexibility to ask new questions according to developments (Yıldırım & Şimşek, 2013). The SCAMPER method was used during the interviews. SCAMPER is an easy-to-apply, fun brainstorming method used in the development of creative thinking that helps generate new ideas by thinking about how to change existing ideas. In other words, it is a different thinking process. This method is also a powerful strategy that encourages fluent, flexible and productive thinking with many exercises and applications that students can apply to their daily lives. The study was carried out with 70 TGG students who continue their 3rd and 4th grade education in Sakarya Province in 2020-2021. In order to collect data in the research, a student personal information form and an interview form were created. In the personal information form, the student's age, gender, academic achievement level, and being an individual with special needs are included. In the interview form, the following questions were asked in line with the SCAMPER method: 1. How would Mimar Sinan, Stephen Hawking, Einstein, Cem Yılmaz, Walt Disney or Picasso design a school where children with special needs could also benefit? 2. What can we combine desks with to make desks at school more useful for children with special needs? 3. How would you change the school canteen for students with special needs so that they can shop more easily? 4. What would you add or change in the schoolyard so that students with special needs can play more safely? 5. How can school and classroom materials be made friendlier and easier to use for students with special needs? 6. What are the things that you think are not suitable for use at school for students with special needs? What can be used instead? 7. If you wanted to reorganize your classroom for your special needs friends, what objects would you remove from the classroom now and what would you add in their place? What sort of adjustments would result in a better outcome in your classroom? In order to collect data, TGG students in the selected schools were interviewed and information was given. A 7-question interview form prepared by the researchers was interviewed. The data obtained as a result of the interviews were analyzed with the inductive data analysis technique. As a result of inductive data analysis, the data were converted into categories and their frequencies and percentages were calculated. The findings will be presented in detail at the congress.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İLE İLETİŞİM BECERİLERİNİ GELİŞTİRİLMEME YÖNELİK ÖĞRETMEN EĞİTİMİNİN ETKİLİLİĞİ: ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

THE EFFECTIVENESS OF TEACHER TRAINING FOR DEVELOPING COMMUNICATION SKILLS WITH INDIVIDUALS WITH SPECIAL NEEDS: TEACHERS' VIEWS

Dr. Filiz KARADAĞ

ÖZET

İnsan becerilerinin temel bir yönünün sosyal yeterlilik olduğu uzun zamandan beri kabul edilen bir olgudur. Sosyal yeterliliğe ilişkin pek çok tanım olmasına rağmen Dennis ve Paul (1996)'a göre sosyal yeterlilik; değişen faktörlere göre sürekli ayarlanması gereken beceriler zincirinden oluşmaktadır. Gresham ve Reschly (1981) sosyal yeterliği üç kategoride ele almaktadır. Bunlar; 1. Uyumsal davranışlar, 2. Akran kabulü, 3. Sosyal becerilerdir. Sosyal olarak kabul gören davranışın sonunda akranlar tarafından kabul edilmesini sağlayan davranışlardır. Bireyin yaşına ve içinde yaşadığı toplumun beklentilerine uygun sergilediği davranışlar olarak ifade edilmektedir. Avcıoğlu (2003), sosyal becerileri; bireyin sosyal ortamlarda olumlu sonuçlar elde etmesini sağlayan, öğrenilmiş davranışlar olarak tanımlamaktadır. Sosyal beceriye ilişkin farklı tanımlar olmasına rağmen sosyal becerilerin temel özellikleri şunlardır: 1. Öğrenme sürecinde kazanılmıştır. 2. Sözel ve sözel olmayan davranışları içerir. 3. Etkileşimin amacına uygun olmalıdır. 4. Sosyal çevreden gelen pekiştireçlerle en üst düzeye ulaşır. 5. Doğasında etkileşimi barındırır. 6. Cinsiyet, yaş, statü gibi faktörlerden etkilenir. Sosyal beceri yetersizliği: sosyal beceriyi kazanım ya da öğrenme eksikliği olarak belirtilen durumdur. Sosyal beceri yetersizliği iki şekilde görülmektedir: 1. Bireylerin çeşitli sosyal becerilere sahip olmadıkları, 2. Sosyal becerilere sahip oldukları halde uygun ortam ve durumlarda kullanamadıkları şeklindedir. Çocukların sosyal beceri gelişimini; yaş, cinsiyet ve özel gereksinimli olup-olmama durumu olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedir. Sosyal beceri yetersizliği, özel gereksinimli bireylerin çalışma ortamına toplum ile bütünleşmelerinde olumsuz sonuçlara yol açmaktadır (Cartledge & Milburn, 1986). Bu yüzden sosyal beceri yetersizliği özel gereksinimin tanımlanması ve sınıflandırılmasında bir kriter olarak ele alınmaktadır (Gresham & Reschly, 1987). Özel gereksinimli bireyler bir yandan psiko-sosyal problemler, kontrol yoksunluğu, sosyal yetersizlik, kişisel problemler yaşarken diğer taraftan sosyal kabul, destek, cesaret, akranlarıyla ve önemli gördükleri kişilerle iletişim kurma ihtiyacı yaşamaktadırlar. Bu nedenle eğitim ortamlarında sosyal beceri öğretimi oldukça önemlidir. Sosyal beceri öğretiminde kullanılacak sosyal beceri öğretim programları hazırlanırken öncelikle bireyin performansının değerlendirilmesi gerekmektedir. Özel gereksinimli bireylerin sosyal becerileri yukarıda da belirtildiği üzere bu bireylerin gelişimini oldukça önemli düzeyde etkilemektedir. Ülkemizde özellikle kaynaştırma eğitiminde görev alan öğretmenlerin bu konudaki bilgi ve beceri düzeyi ne yazık ki yeterli düzeyde değildir. Bu nedenle öğrencilerdeki bu becerileri geliştirmek amacıyla öğretmenlerden yola çıkılarak özel gereksinimli bireylerin sosyal becerilerini geliştirmek amacıyla kullanılacak alternatif yöntemlerin uygulamalı bir şekilde yer aldığı bir öğretmen eğitiminin etkili olacağı ön görülmüştür. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, özel gereksinimli bireyler ile iletişim becerilerini geliştirilmeye yönelik öğretmen eğitiminin öğretmen görüşleri doğrultusunda etkililiğinin belirlenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Görüşme için yargı serbestliği veren ve gelişmelere göre yeni sorular sorma esnekliği sağlaması nedeniyle bu yöntem tercih edilmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Çalışma 2020-2021 yılında Manisa İlinde sınıfında özel gereksinimli öğrencisi olan 30 öğretmen ile yapılmıştır. Çalışmaya grubu, sınıf öğretmeni, görsel sanatlar öğretmeni, müzik öğretmeni, beden eğitimi öğretmeni ve özel eğitim öğretmeni olmak üzere farklı branşlarda çalışan öğretmenlerden oluşmuştur. Çalışma kapsamında öğretmenlere 5 gün boyunca günde 6 saat olmak üzere toplamda 30 saat özel gereksinimli bireyleri ile iletişimin geliştirilmesi üzerine eğitim verilmiştir. Eğitim süresince aşağıdaki konulara yer verilmiştir: 1. İletişim ve Etkili İletişim 2. Özel

Gereksinimli Bireylerin İletişim Özellikleri 3. Özel Gereksinimli Bireylerde İletişim Becerilerinin Geliştirilmesinde Drama Uygulamaları 4. Zihin Kuramı ve Sosyal Beceriler 5. Özel Gereksinimli Bireylerde İletişim Becerilerinin Geliştirilmesinde Zihin Kuramı Eğitimi 6. Özel Gereksinimli Bireylerin Eğitiminde SCAMPER Uygulamaları 7. Özel Gereksinimli Bireylerde İletişim Becerilerinin Geliştirilmesinde SCAMPER Uygulamaları Bu eğitim sonrasında aşağıdaki sorular ile öğretmenler ile yüz yüze yarı yapılmış görüşme yapılmıştır: 1. Aldığımız eğitim sonucunda özel gereksinimli bireylerin sosyal beceri ve iletişim özellikleri ile ilgili bilgi düzeyiniz değişti mi? Değiştiyse sizin için en önemli olan bilgileri yazınız. 2. Aldığımız eğitim süresince özel gereksinimli bireyler ile iletişim kurma amacıyla farklı öğretim yöntemleri sunuldu. Bu yöntemlerin özel gereksinimli bireylerle iletişim kurma sürecinizde kullanışlı olacağını düşünüyor musunuz? Cevabınız evet ise özellikle hangi yöntemler sizin için kullanışlı olacaktır? 3. Aldığımız eğitim sonucunda özel gereksinimli bireyler ile daha doğru şekilde iletişim kuracağınızı düşünüyor musunuz? 4. Özel gereksinimli bireylerle iletişim kurmak amacıyla öğrendiğiniz bu yöntemleri diğer akademik ve sosyal becerilerin öğretiminde de kullanabileceğinizi düşünüyor musunuz? Cevabınız evet ise nasıl aktaracağınızı açıklar mısınız? 5. Öğretmen olarak bu eğitimde elde ettiğiniz bilgileri yaygınlaştırmak amacıyla zümre öğretmen arkadaşlarınız veya diğer öğretmen arkadaşlarınızla paylaşmayı düşünüyor musunuz? Neden? 6. Toplumun bir parçası olarak (öğretmenlik yaşantınız dışında) bu eğitimden aldığımız bilgilerin özel gereksinimli bireylerle sosyal etkileşim kurma konusunda size katkı sağladığını düşünüyor musunuz? 7. Özel gereksinimli öğrencilerinizle bu eğitimden sonra kuracağınızın iletişimin öğrencinizi nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz? 8. Bu eğitimin ilerleyen süreçlerde daha da detaylandırılması ve/veya tüm özel gereksinimli bireylerle çalışan öğretmenler tarafından alınması gerektiğini düşünüyor musunuz? Neden? Veri toplamak amacıyla çalışmaya katılan öğretmenler ile görüşülmüş ve bilgi verilmiştir. Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler, tümevarım veri analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Tümevarım veri analizi sonucunda veriler kategoriler haline dönüştürülerek frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Elde edilen veriler kongrede ayrıntılı şekilde sunulacaktır.

ABSTRACT

It has long been recognized that social competence is a fundamental aspect of human skills. Although there are many definitions of social competence, according to Dennis and Paul (1996), social competence is; It consists of a chain of skills that must be constantly adjusted according to changing factors. Gresham and Reschly (1981) consider social competence in three categories. These; 1. Adaptive behaviors, 2. Peer acceptance, 3. Social skills. Behaviors that eventually lead to socially accepted behavior being accepted by peers. It is expressed as the behaviors exhibited by the individual in accordance with his/her age and the expectations of the society in which he/she lives. Avcıoğlu (2003), social skills; It defines it as learned behaviors that enable the individual to achieve positive results in social environments. Although there are different definitions of social skills, the main features of social skills are: 1. It is gained in the learning process. 2. It includes verbal and non-verbal behaviors. 3. It should be suitable for the purpose of the interaction. 4. It reaches the highest level with reinforcements from the social environment. 5. It contains interaction in its nature. 6. It is affected by factors such as gender, age, status. Social skill deficiency: It is the condition defined as the lack of acquisition or learning of social skills. Social skills deficiency is seen in two ways: 1. Individuals do not have various social skills, 2. Although they have social skills, they cannot use them in appropriate environments and situations. Children's social skills development; Age, gender and whether or not they have special needs affect the situation positively or negatively. Lack of social skills leads to negative consequences in the integration of individuals with special needs into the working environment (Cartledge & Milburn, 1986). Therefore, lack of social skills is considered as a criterion for defining and classifying special needs (Gresham & Reschly, 1987). Individuals with special needs, on the one hand, experience psycho-social problems, lack of control, social inadequacy, and personal problems, on the other hand, they need social acceptance, support, courage, communication with their peers and people they deem important. For this reason, social skills teaching is very important in educational environments. While preparing social skills teaching programs to be used in social skills teaching, the performance of the individual should be evaluated first. As mentioned above, social skills of individuals with special needs affect the development of these individuals significantly. Unfortunately, the level of knowledge and skills of

teachers working in inclusive education in our country is unfortunately not at a sufficient level. For this reason, it has been foreseen that a teacher education that includes alternative methods that can be used in order to improve the social skills of individuals with special needs, starting from teachers, will be effective in order to develop these skills in students. In this direction, the aim of this study is to determine the effectiveness of teacher training aimed at improving communication skills with individuals with special needs in line with teacher opinions. Semi-structured interview method, one of the qualitative research methods, was used in the research. This method was preferred because it gives the interviewer freedom of judgment and provides flexibility to ask new questions according to developments (Yıldırım & Şimşek, 2013). The study was conducted with 30 teachers with special needs students in their class in Manisa Province in 2020-2021. The study group consisted of teachers working in different branches, including classroom teacher, visual arts teacher, music teacher, physical education teacher and special education teacher. Within the scope of the study, teachers were given training on the development of communication with individuals with special needs for a total of 30 hours, 6 hours a day for 5 days. The following topics were covered during the training: 1. Communication and Effective Communication 2. Communication Characteristics of Individuals with Special Needs 3. Drama Applications in the Development of Communication Skills in Individuals with Special Needs 4. Theory of Mind and Social Skills 5. Theory of Mind Training for the Development of Communication Skills in Individuals with Special Needs 6. SCAMPER Applications in the Education of Individuals with Special Needs 7. SCAMPER Applications in the Development of Communication Skills in Individuals with Special Needs After this training, a face-to-face semi-structured interview was conducted with the teachers with the following questions: 1. As a result of the education you received, has your level of knowledge on social skills and communication characteristics of individuals with special needs changed? If it has changed, write down the information that is most important to you. 2. During your education, different teaching methods were offered in order to communicate with individuals with special needs. Do you think these methods will be useful in your process of communicating with individuals with special needs? If yes, which methods would be particularly useful for you? 3. Do you think that as a result of the training you have received, you will be able to communicate more accurately with individuals with special needs? 4. Do you think that you can use these methods you learned to communicate with individuals with special needs in teaching other academic and social skills? If your answer is yes, can you explain how to transfer it? 5. As a teacher, do you plan to share the information you have obtained in this training with your class teacher friends or other teacher friends in order to disseminate them? Why? 6. As a part of the society (apart from your teaching career), do you think that the information you receive from this training contributes to social interaction with individuals with special needs? 7. How do you think the communication you will establish with your students with special needs after this training will affect your student? 8. Do you think that this training should be further elaborated in the future and/or taken by teachers working with all individuals with special needs? Why? In order to collect data, teachers who participated in the study were interviewed and informed. The data obtained as a result of the interviews were analyzed with the inductive data analysis technique. As a result of inductive data analysis, the data were converted into categories and their frequencies and percentages were calculated. The obtained data will be presented in detail at the congress.

**KAYNAŖTIRMA SINIFLARINDA ALIŐAN SINIF VE BRANŞ
ÖĞRETMENLERİNİN BEP YETERLİLİKLERİNE YÖNELİK ALGILARI**
*PERCEPTIONS OF CLASSROOM AND BRANCH TEACHERS WORKING IN
INCLUSIVE CLASSROOMS TOWARDS IEP COMPETENCIES*

Prof. Dr. Hakan SARI

Burhanettin KARAKOÇ

ÖZET

Bu alıŐma ile amaçlanan, kaynaştırma sınıflarında çalışan sınıf ve branş öğretmenlerinin BEP yeterliliklerine yönelik algılarının belirlenmesi ve geliştirilmesi konusunda çözüm önerilerinin sunulmasıdır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim araştırması olarak tasarlanmıştır. Çalışmada veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanış sürecinde öncelikle ilgili alan yazın taraması yapılarak on maddelik ilk form oluşturulmuştur. Daha sonraki aşamada ise form ile ilgili uzman görüşü alınarak çalışmanın katılımcı grubuna benzer özellikler taşıyan bir sınıf öğretmeni ve bir branş öğretmeni ile pilot çalışma yapılmış ve gerekli görülen düzenlemeler yapıldıktan sonra görüşme formuna son hali verilmiştir. Bu çalışmanın katılımcı grubunu Sivas İli Merkez İlçede görev yapan on öğretmenden oluşan sınıf ve branş öğretmeni oluŐurmaktadır. Çalışmada veri toplamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile yüz yüze görüşme tekniği kullanılacaktır. ÖĞretmenlerle yapılacak görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilecektir. Analiz sonucunda edilen bulgular ilgili alan yazın eşliğinde tartışılarak raporlaŐtırılacaktır. Çalışma ile sınıf ve branş öğretmenlerinin BEP yeterliliklerine yönelik algılarının ve eksikliklerinin çözümüne yönelik neler yapılabileceği konusunda alan yazına katkı sağlayacağı düşünölmektedir.

HİKÂYE OKUMA ETKİNLİĞİNİN TİPİK GELİŞİM GÖSTEREN ÖĞRENCİLERİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERE KARŞI TUTUMLARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF STORY READING ACTIVITY ON THE ATTITUDES OF TYPICALLY DEVELOPING STUDENTS TOWARDS STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS.

Öğretim Görevlisi Zehra KEŞCİ

Doktor Öğretim Üyesi Yahya ÇIKILI

ÖZET

Özel eğitim gerektiren bireylerin tanılama ve eğitsel değerlendirme işlemleri sonucunda en uygun eğitim ortamlarına yerleştirilmeleri beklenmektedir. Yapılan araştırma sonuçlarına göre özel eğitim gerektiren bireyler için en uygun ortamın en az sınırlanmış eğitim ortamları olduğu belirtilmektedir. En az sınırlanmış eğitim ortamlarının özel gereksinimli bireylerin tipik gelişim gösteren akranları ile en üst düzeyde etkileşimi sağlayan ortamlar olduğu belirtilmektedir. Özel gereksinimli bireylerin akranları ile etkileşime girmelerinde ise onların tutumları oldukça etkilidir. Bu nedenle araştırmanın konusu hikaye okuma etkinliğinin tipik gelişim gösteren öğrencilerin özel gereksinimli bireylere dönük tutumları üzerine etkisi araştırılmıştır. Araştırmada karma araştırma yöntemi kullanılmış, araştırmaya 84 öğrenci katılmıştır. Elde edilen veriler Civelek (1990) tarafından Türkçe 'ye çevrilen ve Sosyal Kabul Tutum ölçeği ve araştırmacılar tarafından geliştirilen görüşme formu ile toplanmıştır. Verilerin analizi sonucunda hikaye okuma etkinliğinin tipik gelişim gösteren öğrencilerin özel gereksinimli öğrencilere karşı tutumlarında etkili olduğu görülmüştür.

ABSTRACT

Individuals who need special education are expected to be placed in the most appropriate educational environments as a result of diagnosis and educational evaluation processes. According to the results of the research, it is stated that the most suitable environment for individuals who need special education is the least restricted educational environments. It is stated that the least restricted educational environments are the environments that provide the highest level of interaction with the typically developing peers of individuals with special needs. The attitudes of individuals with special needs are very effective in interacting with their peers. For this reason, the effect of the story-reading activity, which is the subject of the research, on the attitudes of students with typical development towards individuals with special needs was investigated. Mixed research method was used in the research and 84 students participated in the research. The obtained data were collected with the Social Acceptance Attitude scale translated into Turkish by Civelek (1990) and the interview form developed by the researchers. As a result of the analysis of the data, it was seen that the story reading activity was effective on the attitudes of the students with typical development towards students with special needs.

**ÖZEL EĞİTİM ALANINDA ÇALIŞAN ÖZEL EĞİTİM LİSANS MEZUNU
OLMAYAN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ YETERLİKLERİNE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ**

***DETERMINING THE PROFESSIONAL COMPETENCIES OF TEACHERS, WITHOUT
A BACHELOR'S DEGREE IN SPECIAL EDUCATION, WHO WORK IN THE FIELD
OF SPECIAL EDUCATION***

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba PÜRSÜN

Dr. Öğr. Üyesi Fatih KOÇAK

ÖZET

Bu araştırmanın amacı özel eğitim alanında çalışan özel eğitim lisans mezunu olmayan öğretmenlerin mesleki yeterliklerinin kendi görüşleri açısından belirlenmesidir. Durum çalışması olarak desenlenen araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde tipik bir durum belirlendiği ve bu örnek üzerinden bilgi toplandığı için tipik durum örnekleme tercih edilmiştir. Çalışma grubunu özel eğitim alanında çalışan ancak özel eğitim lisans mezunu olmayan otuz öğretmen oluşturmuştur. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen 'yarı yapılandırılmış görüşme formu' kullanılarak toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin alana ilişkin bilgi ve deneyimlerinin bulunmaması nedeniyle kendilerini yetersiz olarak değerlendirdikleri ortaya çıkmıştır. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı hazırlama ve uygulama, etkili öğretim yöntem ve teknikleri kullanma konularında kendilerini yetersiz görmelerine rağmen aile ile iletişim kurma, materyal kullanma, sınıf yönetimi ve eğitim ortamının düzenlenmesinde yeterli olduklarını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT

This research aims to determine the professional competencies of the teachers who are not graduates of special education. This research was designed as a case study. Typical case sampling was preferred because a typical situation was determined in determining the study group of the study and information was collected through this sample. Thirty teachers working in the field of special education who did not graduate from special education constituted the working group. The data were collected using "semi-structured interview form" developed by the researchers. Descriptive analysis technique was used in the analysis of the data. In line with the findings obtained from the research, it was revealed that the teachers evaluated themselves as inadequate due to their lack of knowledge and experience in the field. Although they considered themselves inadequate in preparing and implementing an Individualized Education Program, using effective teaching methods and techniques, they thought that they were sufficient in communicating with the family, using materials, classroom management and organizing the educational environment.

KENDİNİ YÖNETME UYGULAMASININ SINIF İÇİNDE KULLANIMINA YÖNELİK ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

OPINIONS OF SPECIAL EDUCATION NEEDS TEACHERS ON THE USE OF SELF- MANAGEMENT IN THE CLASSROOM

Akın GÖNEN

Doktor Öğretim Üyesi Yahya ÇIKILI

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, özel eğitim okullarında çalışan özel eğitim öğretmenlerinin bilimsel dayanaklı uygulamalar arasında yer alan kendini yönetme stratejilerini sınıflarında kullanma durumlarını belirlemektir. Nitel araştırma yöntemi kullanılan çalışmada, verilerin toplanması için araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmaya 2021-2022 öğretim yılında özel eğitim okullarında görev yapan dört kadın, dokuz erkek olmak üzere toplam on üç özel eğitim öğretmeni gönüllü katılım göstermiştir. Veriler katılımcılarla yüz yüze gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle elde edilmiştir. Öğretmenlerle yapılan bireysel görüşmeler ortalama 20 dakika kadar sürmüştür. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Verilerin analiz süreci devam etmektedir.

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the use of self-management strategies, which are among evidence-based practices, in the classrooms of special education teachers working in special education schools. In the study, in which the qualitative research method was used, a semi-structured interview form prepared by the researchers was used to collect the data. A total of thirteen special education teachers, four women and nine men, who worked in special education schools in the 2021-2022 academic year, participated in the research voluntarily. The data were obtained with the semi-structured interview technique conducted face to face with the participants. Approximately, 20 minutes of interviews were conducted with each special education teachers.. The obtained data were analyzed by descriptive analysis method. The analysis process of the data continues.

MATEMATİK EĞİTİMİNE İLİŞKİN İLKE VE STANDARTLAR: EĞİTİM POLİTİKALARI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

PRINCIPLES AND STANDARDS FOR SCHOOL MATHEMATICS: EVALUATION IN THE CONTEXT OF EDUCATIONAL POLICIES

Dr. Öğr. Üyesi **Ufuk ÖZKUBAT**

POSTER

Matematik Eğitime İlişkin İlke ve Standartlar: Eğitim Politikaları Bağlamında Değerlendirilmesi Matematik tüm kültürler ve uygarlıklar için evrensel bir dil özelliği taşımaktadır. Bu dil, insanların belirli bir miktara ilişkin üzerinde düşündükleri, fikirleri birbirleriyle paylaşabildikleri; sayma, ölçüm yapma, aritmetik, hesaplama, geometri ve cebir gibi alanları kapsamaktadır. Ulusal Matematik Öğretmenler Birliği (NCTM, National Council of Teachers of Mathematics) tarafından 2000 yılında yayımlanan Okul Matematiğinin İlke ve Standartları adlı rehber birçok araştırmacı tarafından temel kaynak olarak kullanılmaktadır. Bu rehber matematik alanına ilişkin okul öncesi dönemden on ikinci sınıfa kadar öğretmenlerin eğitim ve öğretim sürecinde göz önüne alınmaları gereken standart, ilke, içerik ve kazanımları barındırmaktadır (NCTM, 2000). Matematik Eğitiminin Standartları NCTM tarafından matematik eğitime ilişkin olarak belirlenen standartlar çocukların öğrenmesi gereken matematik ile ilgili içeriği ve süreçleri tanımlamaktadır. İçerik standartları; sayı ve işlemler, cebir, geometri, ölçme ve veri analizi-olasılık; süreç standartları ise; problem çözme, akıl yürütme ve ispat, bağlantılar, iletişimi, gösterim alt alanlarından oluşmaktadır. Belirtilen standartlar Şekil 1’de yer almaktadır. Şekil 1. İçerik ve Süreç Standartları İçerik standartları incelendiğinde, standartlardan ilki, sayı ve işlemler, okul öncesi ve okul dönemi matematiğinin temelini oluşturan sayılar, temel aritmetik işlemler (toplama, çıkarma, çarpma, bölme), hesaplamada akıcılık ve sayı hissi becerilerini içermektedir. İkincisi cebir, genel olarak matematiksel ilişkileri gösterme biçimlerinin anlaşılmasını ve örüntünün farkına varma, kurallarını belirleme ve uygun biçimde devam ettirmeyi kapsamaktadır. Üçüncüsü geometri, geometrik şekiller (üçgen, kare, dikdörtgen, daire, paralel kenar vb.) ile geometrik cisimlere (küp, dikdörtgen prizma, silindir vb.) ilişkin isim etiketlenmeleri, özellikleri, birbirleri ile olan benzerlik ve farklılıkları hakkında analiz etme, ilişki kurma ve bunları tartışmayı ifade etmektedir. Dördüncüsü ölçme, nesnelere belirli özelliklerinin sayısal değerlerle ifade edilmeleri, bir diğer deyişle nesnelere ölçülebilir özellikleri (uzunluk, ağırlık, hacim, kütle, alan) olduğunun anlaşılması sürecini içermektedir. Sonuncusu veri işleme ve olasılık, soruları cevaplandırma amacıyla verileri toplama sürecini, toplanan verileri düzenleme sürecini ve elde edilen bu verilerin şekil, grafik ve tablo gibi araçlar ile betimlenmesidir. Aynı zamanda, veri işleme ve olasılık, verileri göz önüne alarak çıkarımlar yapma ve uygun istatistiksel yaklaşımları kullanabilmeyi de içermektedir. Süreç standartları ise içerik standartları ile öğrencilerin problem çözme süreçlerinde matematik becerilerini kullanmalarını, temel aritmetik işlemleri kullanarak hesaplama yaptıklarında çözümlerini doğrulamak için akıl yürütmelerini, matematik ile ilgili konular ile matematik konuları dışında kalan çeşitli konular arasında iletişim kurmalarını, bunlar arasındaki bağlantıyı fark etmeleri ve çoklu gösterimler oluşturmalarını sağlamaktadır. Türkiye’de uygulanan matematik öğretim programları da NCTM tarafından matematik eğitime ilişkin olarak belirlenen standart, ilke, içerik ve kazanımlar ile benzerlikler göstermektedir. Nitekim Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 2018 yılında güncellenen matematik dersi öğretim programı Şekil 2’de yer almaktadır. İlkokul öğretim programında sayılar ve işlemler, geometri, ölçme ve veri işleme öğrenme alanlarının yer aldığı görülmektedir. Ortaokul öğretim programında ise ilkökul öğretim programından farklı olarak olasılık öğrenme alanı yer almaktadır (MEB, 2018). Şekil 2. Matematik Öğretim Programı Matematik Eğitiminin İlkeler NCTM tarafından belirlenen ilkeler kaliteli matematik eğitiminin temel özelliklerini tanımlamaktadır. Bu ilkeler Şekil 3’te de görüldüğü üzere; eşitlik, program, öğretim, öğrenme, değerlendirme ve teknolojidir. Şekil 3. Matematik Eğitiminin İlkeleri Değerlendirme İlkesi. Bu ilkelerden değerlendirme genel anlamda öğrenci hakkında karar verme için yapılan bilgi toplama sürecidir. Bu bilgi toplama süreci; öğrencinin matematik becerilerini öğrenmesini destekleme, öğretmenin değerlendirme sonrasında yapacağı uygulama konusunda yol gösterme, öğrencilerin ne öğrendikleri ve neyi yapabildiklerinin belirlenmesi amaçları ile

gerçekleştirilmektedir (NCTM, 2000). Eşitlik İlkesi. Eşitlik ilkesinde, matematik eğitimi, tüm öğrenciler için en üst düzeyde destek gerektirmektedir. Tüm öğrenciler fiziksel, bilişsel veya duygusal yeterlilik/yetersizliklerine bakılmaksızın, matematik becerilerinin desteklenmesi için eşit fırsatlara sahip olmalıdır. Bu amaç tüm öğrencilere eşit imkanlar sağlanması açısından önemlidir. Bu ilke öğretmenlerin matematik becerileri bağlamında öğrencilerinden yüksek beklenti içerisinde olmaları ve öğrencilerine yeterince destek sağlamaları gerektiği anlamına gelmektedir. Çünkü öğrenciler arasındaki başarı farklılıklarının nedenlerinden birinin öğretmenlerin öğrencilerine eğitim sunarken beklentilerini düşük tutmaları ve gerekli uyarlamaları yapmamaları olduğu belirtilmektedir.

Program İlkesi. Program bir dizi etkinliğin arka arkaya sıralanmasından çok daha farklı bir şeydir; tutarlı, uyumlu, matematiğe odaklanmış ve sınıf/yaş düzeylerine uygun olarak planlanmış olmalıdır. Bir okuldaki matematik programı, çocuklara sunulan öğrenme fırsatlarını ve ne öğreneceklerini kapsar. Tutarlı bir programda, çocukların anlamasını kolaylaştırmak ve matematiği uygulama becerilerini genişletmek için matematiksel fikirlerin birbiriyle bağlantısı kurulmalıdır (NCTM, 2000).

Öğretim İlkesi. Etkili matematik öğretimi, çocukların “ne bildiğini ve neyi öğrenmek istediklerini” anlamayı gerektirir. Çocukların matematiğini anlamaları ve problemleri çözmedeki yetenekleri, okuldaki matematik eğitimiyle şekillenmektedir. Etkili matematik eğitimi; çocukları merkeze almayı, pedagojik stratejileri anlamayı ve bilmeyi gerektirir (NCTM, 2000).

Öğrenme İlkesi. Çocuklar, matematiği önceki bilgi ve deneyimlerin üzerine inşa ederek öğrenmelidirler. Matematiği anlayarak öğrenme temel alınmalıdır. Matematik gibi karmaşık bir alanda yeterli olmak, bilginin esnek bir şekilde kullanılması, öğrenilen öğelerin uygun bir şekilde başka bir ortamda uygulanması anlamına gelmektedir. Matematik eğitiminin amacı anlayarak ve bağımsız öğrenebilen bireyler yetiştirmektir. Çocuklar, hedeflerini belirleyerek ve ilerlemelerini izleyerek kendi öğrenmelerini kontrol altına aldıkları zaman daha çok şey öğrenir ve daha iyi öğrenirler. Matematik eğitimi çocuğun günlük deneyimleriyle ilişkilendirilmelidir. Böylece çocuk gerçeklerin yanı sıra kavramları da öğrenecektir (NCTM, 2000).

Teknoloji İlkesi. Matematik öğretmek ve öğrenmek için teknoloji önemlidir; teknoloji öğretilen matematiği etkiler ve çocukların öğrenmesini artırır. Teknoloji ile sayısız matematiksel fikirlerin görsel imgelerini oluşturulabilir. Böylelikle çocukların verileri organize ve analiz etmesini kolaylaştırır, verimli ve doğru hesaplamalar yapmasını sağlar. Çocukların geometri, istatistik, cebir, ölçme ve sayı gibi matematik alanlarında araştırma yapmalarını destekler. Teknolojik araçlar ile çocuklar karar verme, düşünme, akıl yürütme ve problem çözme üzerine daha farklı açılardan odaklanma imkânı elde ederler (NCTM, 2000).

KAYNAŖTIRMA EĞİTİMİ UYGULANAN MESLEK LİSELERİNDEKİ ÖĞRETMENLERİN YETERLİK ALGILARIYLA DUYGU, TUTUM VE KAYGILARI ARASINDAKİ İLİŖKİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN PERCEPTIONS AND EMOTIONS, ATTITUDES AND CONCERNS OF TEACHERS IN VOCATIONAL HIGH SCHOOLS APPLIED WITH INTEGRATED EDUCATION

Dr. Öğr. Üyesi Hasan FeriŖat TAŖLIBEYAZ

Dr. Öğr. Üyesi Feyat KAYA

ÖZET

AraŖtırmanın amacı meslek lisesi öğretmenlerinin kaynaŖtırma uygulamalarındaki yeterlikleri ile kaynaŖtırma uygulamalarına iliŖkin tutumlarını belirlemek ve aynı öğretmenlerin kaynaŖtırmaya iliŖkin yeterlikleri ile tutumları arasındaki iliŖkiyi ortaya çıkarmaktır. İliŖkisel tarama modelinde yürütölen araŖtırmanın çalıŖma grubunu Hatay ili Antakya ilçesinden iki farklı meslek lisesinde görev yapan farklı branŖlardaki toplam 165 öğretmen oluŖturmaktadır. Verilerin toplanmasında araŖtırma kapsamında geliŖtirilen kiŖisel demografik bilgi formu, Sharma, Loreman ve Forlin (2011) tarafından geliŖtirilmiŖ ve Bayar (2015) tarafından uyarlanmıŖ “KaynaŖtırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliği Ölçeği-KUÖYÖ” ile Forlin, Loreman ve Sharma (2011) tarafından geliŖtirilmiŖ Bayar, ÖzaŖkın ve Bardak (2015) tarafından uyarlanmıŖ “KaynaŖtırma EĞitimi ile İlgili Duygular, Tutumlar ve Kaygılar Ölçeği-KEİDTKÖ” kullanılmıŖtır. KUÖYÖ 3 alt boyut, 18 madde ve 6’lı Likert yapıdan oluŖmaktadır. 18 ile 108 arasında puanlanan ölçekten alınan puan arttıkça öğretmenin kaynaŖtırma uygulamasına yönelik yeterlik algısının yüksek olduğunu göstermektedir. KEİDTKÖ 3 alt boyut, 15 madde ve 4’lü Likert yapıdan oluŖmaktadır. 15 ile 60 arasında puanlanan ölçekten alınan puanlar arttıkça öğretmenin kaynaŖtırma uygulamalarına iliŖkin duygu, tutum ve kaygılarının da yüksek olduğunu iŖaret etmektedir. AraŖtırmanın amacı doğrultusunda yanıt aranan sorular için betimsel istatistikler (frekans, yüzde hesaplama), tek yönlü varyans analizi (ANOVA), iliŖkisiz örneklemler için T-Testi, korelasyon ve çoklu doğrusal regresyon analizleri uygulanmıŖtır. AraŖtırma bulgularına göre öğretmenlerin kaynaŖtırma eğitimine iliŖkin KUÖYÖ ortalama puanları 88’dir. Duygu, tutum ve kaygılarını ölçen KEİDTKÖ puan ortalaması 37’dir. Öğretmenlerin kaynaŖtırma uygulamalarına iliŖkin yeterlikleri cinsiyet, yaŖ ve öğretmenlik deneyim süresi ile farklılaŖmadıĐı buna karŖılıklı lisans eğitiminde alınan kaynaŖtırma dersi, özel eğitim dersi, özel eğitime ihtiyacı olan çocuklar hakkındaki mevzuat bilgisi, özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciye ders verme ve özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere ders verme konusundaki özgüvenle anlamlı Ŗekilde farklılaŖmaktadır. Öğretmenlerin duygu, tutum ve kaygılarının cinsiyet, özel eğitime ihtiyacı olan akraba olması, yaŖ ve öğretmenlik deneyim süresi ile anlamlı olarak farklılık göstermezken özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere ders verme konusundaki özgüvenle anlamlı olarak fark göstermiŖtir. Öğretmenlerin KUÖYÖ ve KEİDTKÖ toplam puanları arasındaki iliŖkinin düşük düzeyde ve negatif olduğu ($r=-.22$) belirlenmiŖtir. Son olarak öğretmenlerin kaynaŖtırma uygulamalarına yönelik duygu, tutum ve kaygılarının birlikte kaynaŖtırma eğitimine iliŖkin yeterliklerini %17 oranında yordadığı belirlenmiŖtir.

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the competencies of vocational high school teachers in inclusion practices and their attitudes towards inclusion practices and to reveal the relationship between the same teachers' competencies and attitudes towards inclusion. The study group of the research carried out in the relational screening model consists of 165 teachers from different branches working in two different vocational high schools in Antakya, Hatay province. Personal demographic information form developed within the scope of the research in data collection, "Teacher Efficacy to Implement Inclusive Practices Scale-TEIP" developed by Sharma, Loreman and Forlin (2011) and adapted by Bayar (2015) and

“Sentiments, Attitudes, and Concerns about Inclusive Education-SACIE” that was developed by Forlin, Loreman and Sharma (2011) adapted by Bayar, Özaşkın and Bardak (2015) was used. TEIP consists of 3 sub-dimensions, 18 items and a 6-point Likert structure. As the score obtained from the scale, which is scored between 18 and 108, increases, it shows that the teacher's perception of efficacy towards inclusive practice is higher. SACIE consists of 3 sub-dimensions, 15 items and a 4-point Likert structure. As the scores obtained from the scale, which is scored between 15 and 60, increase, it indicates that the teacher's sentiments, attitudes and concerns about inclusion practices are also higher. In line with the purpose of the study, descriptive statistics (frequency, percentage), one-way analysis of variance (ANOVA), T-Test for unrelated samples, correlation and multiple linear regression analyzes were applied. According to the findings of the research, the teachers' average scores on TEIP are 88. The mean score of SACIE, which measures sentiments, attitudes and concerns, is 37. Teachers' efficacy in inclusive practices do not differ with gender, age and teaching experience, whereas inclusive course, special education course taken in undergraduate education, legislative knowledge about children in need of special education, teaching students in need of special education and self-confidence in teaching students in need of special education differs significantly. While the sentiments, attitudes and concerns of the teachers did not differ significantly with gender, relatives in need of special education, age and teaching experience, it showed a significant difference with the self-confidence in teaching students with special education needs. It was determined that the relationship between the total scores of the teachers' TEIP and SACIE was low and negative ($r=-.22$). Finally, it was determined that teachers' sentiments, attitudes and concerns about inclusion practices predicted their efficacy in inclusive education by 17%.

COVID-19 PANDEMİSİNDE SOSYAL İZOLASYON SÜRECİNİN OTİZMLİ ÇOCUKLARIN GELİŞİMİ, DAVRANIŞLARI VE EBEVEYN YETERLİK ALGISINA ETKİSİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINING THE EFFECT OF THE SOCIAL ISOLATION PROCESS IN THE COVID-19 PANDEMIC ON THE DEVELOPMENT, BEHAVIORS AND PERCEPTION OF PARENTAL SUFFICIENCY OF CHILDREN WITH AUTISM

Öğr. Gör. Ali KAYMAK

Dr. Öğr. Üyesi Hasan Ferhat TAŞLIBEYAZ

Dr. Öğr. Üyesi Metehan KUTLU

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, otizmlı çocukların ailelerinin COVID-19'da sosyal izolasyon sürecinde ebeveyn yeterlik algıları, otizmlı çocukların gelişim ve davranış sorunlarını belirlemeye yönelik anketlerin geliştirilmesi ve bu faktörlerin birbirleriyle olan ilişkisi ve çeşitli değişkenlerle karşılaştırılmasıdır. İlişkisel tarama modelinde yürütülen araştırma iki aşamalıdır; ilk aşama Covid-19 pandemisinde uygulanan sosyal izolasyon sürecinde otizmlı çocuğu olan ailelerin yeterlik algılarının (Sosyal İzolasyonda Otizmlı Çocuk Ailelerinin Yeterlik Algısı Anketi-OÇAYA), bu ailelerin otizmlı çocuklarının gelişim (Sosyal İzolasyonda Otizmlı Çocukların Gelişim Sorunları Anketi-OÇGSA) ve davranış sorunlarının (Sosyal İzolasyonda Otizmlı Çocukların Davranış Sorunları Anketi-OÇDSA) ebeveyn görüşleriyle belirlenmesini sağlayan üç ayrı ölçeğin geliştirilmesidir. İkincisi aşama ise bu anketlerden alınan puanların birbirleriyle ilişkisi ve çeşitli değişkenlerle karşılaştırılmasıdır. Araştırmanın verileri otizmlı çocuğu olan toplam 390 (10'u ön deneme, 100'ü deneme, 80'i doğrulayıcı faktör analizi uygulama ve 200'ü ikinci aşama) ebeveynden çevrimiçi olarak toplanmıştır. Verilerin analizinde ilk aşamada, geliştirilen anketlerin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları için kapsam, yapı geçerlikleri ve Cronbach's Alfa (α) iç tutarlık güvenilirlik katsayıları ile madde-toplam puan korelasyonları hesaplanmıştır. Kapsam geçerliğini belirlemek üzere alan uzmanlarından görüş alınmıştır. Yapı geçerliği için ise öncelikle açımlayıcı faktör analizi (AFA) ardından ortaya çıkan faktör yapısını doğrulamak için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) işlemleri gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ikinci aşaması için toplanan verilere t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve çoklu doğrusal regresyon analizleri uygulanmıştır. Geliştirilen üç anket için yapılan AFA sonuçlarına göre her bir anket tek boyutlu OÇAYA (beş madde), OÇGSA (beş madde) ve OÇDSA (dört madde) faktör yapısı ortaya koymuşlardır. AFA sonunda ulaşılan anketlerdeki yapıları doğrulamak üzere 80 katılımcıdan toplanan verilere DFA uygulanmıştır ve hepsinin uyum indekslerini karşıladığı görülmüştür. Anketlere ilişkin Cronbach's Alfa (α) güvenilirlik katsayıları OÇGSA için .84, OÇDSA için .90 ve OÇAYA için .88 olarak hesaplanmıştır. Madde-toplam puan korelasyonları OÇGSA'nın .43 ile .78, OÇDSA'nın .77 ile .80 ve OÇAYA'nın .53 ile .81 arasında olduğu belirlenmiştir. Bulgulara göre aile yeterlik algısının cinsiyete göre farklılaştığı ancak yaş ve eğitim düzeyine göre farklılaşmadığı; otizmlı çocukların sosyal izolasyonda gelişim ve davranış sorunlarının yaşa göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Ayrıca sosyal izolasyon sürecinde ebeveyn yeterlik algısının %18'inin otizmlı çocukların gelişim ve davranış sorunları tarafından açıklandığı bulunmuştur.

ABSTRACT

The aim of this research is to develop questionnaires to determine the perceptions of parental sufficiency, development and behavior problems of children with autism during the social isolation process in COVID-19, and to compare these factors with each other and with various variables. The research conducted in the relational screening model has two stages; in the first stage during the social isolation process applied of the Covid-19 pandemic, the efficacy perceptions of families with autistic children

(Sufficiency Perception of Families of Autistic Children in Social Isolation Survey-ACFSS), the development of their children with autism (Survey of Developmental Problems of Children with Autism in Social Isolation-ACDPS) and behavioral problems (The Behavioral Problems for Children with Autism in Social Isolation Survey-ACBPS) is the development of three separate scales that enable it to be determined by parental views. The second stage is the relationship between the scores obtained from these surveys and their comparison with various variables. The data of the study were collected online from a total of 390 parents (10 pre-trial, 100 trial, 80 confirmatory factor analysis and 200 second-stage) who have children with autism. In the first stage of the analysis of the data, the content, construct validity, Cronbach's Alpha (α) internal consistency reliability coefficients and item-total score correlations were calculated for the validity and reliability studies of the developed surveys. Opinions were received from field experts to determine content validity. Firstly exploratory factor analysis (EFA) was performed, and then confirmatory factor analysis (CFA) was performed to confirm the resulting factor structure for construct validity, T-test, one-way analysis of variance (ANOVA) and multiple linear regression analyzes were applied to the collected data for the second phase of the study. According to the EFA results for the three developed surveys, each survey revealed a one-dimensional ACFSS (five items), ACDPS (five items) and ACBPS (four items) factor structures. CFA was applied to the data collected from 80 participants to verify the structures in the surveys reached at the end of the EFA, and it was seen that all of them met the fit indices. The Cronbach's Alpha (α) reliability coefficients for the surveys were calculated as .84 for ACDPS, .90 for ACBPS and .88 for ACFSS. The item-total score correlations were found to be between .43 and .78 for the ACDPS, between .77 and .80 for the ACBPS, and between .53 and .81 for the ACFSS. According to the findings, the perception of family sufficiency differed according to gender, but not according to age and education level; It has been determined that the development and behavior problems of children with autism in social isolation do not differ according to age. In addition, it was found that 18% of the perception of parental sufficiency during the social isolation process was explained by the development and behavioral problems of children with autism.

EĞİTİM ALANINDA YAPILMIŞ DİSKALKULİ (MATEMATİK ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ) ÇALIŞMALARI ÜZERİNE SİSTEMATİK BİR DERLEME: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

A SYSTEMATIC REVIEW ON EDUCATIONAL STUDIES ON DYSCALCULIA (MATHEMATICS LEARNING DIFFICULTY): THE EXAMPLE OF TURKEY

Prof. Dr. Hakan SARI

Arş. Gör. Emine Seçil KARAMUKLU

ÖZET

Bu araştırmada Türkiye’de eğitim alanında yapılmış diskalkuli (matematik öğrenme güçlüğü)’ye yönelik olarak gerçekleştirilmiş olan çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma için Google Scholar (Google Akademik), TÜBİTAK Ulakbim ve YÖK Tez Merkezi veri tabanlarında “diskalkuli, matematik öğrenme güçlüğü ve hesaplama güçlüğü” anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Tarama esnasında herhangi bir yıl aralığı belirtilmemiştir. Araştırmada “ulusal çapta yayımlanmış tez ya da makale olma, diskalkuli konusunda eğitim alanında gerçekleştirilmiş olma ve çalışmanın tam metninin ulaşılabilir olması” ölçütleri aranmıştır. Tarama çerçevesinde ölçütleri karşılayan 16 araştırma çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Araştırma, diskalkuliye yönelik olarak gerçekleştirilmiş olan çalışmaları derinlemesine incelemek amacıyla sistematik derleme şeklinde tasarlanmıştır. Araştırma ölçütlerini karşılayan çalışmalar; araştırmaların türleri, araştırmaların yayımlanma yılları, araştırmaların katılımcıları, araştırma yöntemleri, araştırmaların konuları ve araştırmada kullanılan ölçek, test ve listeler başlıkları dahilinde detaylı olarak incelenmiştir. Araştırmaya ilişkin sonuçlar kongrede detaylı olarak sunulacaktır.

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the studies conducted in the field of education in Turkey on dyscalculia (mathematics learning disability). For this research, Google Scholar, TÜBİTAK Ulakbim and YÖK Thesis Center databases were searched using the keywords "dyscalculia, mathematics learning disability and computational difficulty". No year range was specified during the scan. In the research, the criteria of "being a nationally published thesis or an article, being carried out in the field of education on dyscalculia, and having the full text of the study available" were sought. Within the framework of the screening, 16 studies that met the criteria were included in the study. The research was designed as a systematic review in order to examine the studies on dyscalculia in depth. Studies meeting the research criteria; The types of studies, the years of publication of the studies, the participants of the studies, the research methods, the subjects of the studies and the scales, tests and lists used in the research were examined in detail. The results of the research will be presented in detail at the congress.

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÖĞRENCİLERİYLE İLETİŞİM BİÇİMLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

VIEWS OF SPECIAL EDUCATION TEACHERS ON COMMUNICATION STYLES WITH STUDENTS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

Prof. Dr. Hakan SARI

Özge ÇEVİK

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, özel eğitim öğretmenlerinin Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) olan öğrencileriyle kurdukları iletişim biçimlerine ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması tercih edilmiştir. Araştırmanın örneklemini seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemiyle seçilmiş Özel Eğitim Uygulama Okulu III. Kademe görev yapan on beş özel eğitim öğretmeni oluşturmuştur. Öğretmenlerden veri toplamak için uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Formun güvenilirliği için toplanan veriler araştırmacılar dışında iki özel eğitim uzmanı tarafından ayrı ayrı kodlanarak kodlar arası tutarlılığa bakılmıştır. Tutarlılık katsayısı .92 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi ve betimsel analiz yöntemiyle analiz edilerek bulgulara yer verilmiştir. Araştırma sonucunda OSB olan öğrencilerin, kendilerini daha çok jest ve mimiklerle; konuşma yoluyla ifade edenlerin ise tek kelimeyle kendilerini ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. İletişimi başlatıp kendini ifade etmeye çalışan öğrencilerinde büyük sorunlarından birinin iletişimi devam ettirmek olduğu ortaya konulmuştur. Araştırmaya dahil olan özel eğitim öğretmenlerinin, öğrencilerin kendisini ifade edemedikleri durumlarda ise çoğunlukla kendine zarar verdiklerini ifade etmiştir. Özel eğitim öğretmenleri bunun yanında kendilerinin dışında çevreye de zarar veren öğrencilerin olduğunu belirtmiştir. Öfke nöbeti geçirme gibi problem davranış sergileyen öğrencilerin de olduğu ifade edilmiştir. Özel eğitim öğretmenlerinin öğrencileriyle iletişim kurarken konuşma yolunu tercih ettikleri; konuşurken kısa, net ifadeler kullandıkları, konuşma ve işaret yolunu birlikte kullananların da olduğu bulgulanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

ABSTRACT

The aim of this research is to reveal the views of special education teachers about the communication styles they have with their students with Autism Spectrum Disorder (ASD). For this purpose, case study, which is one of the qualitative research methods, was preferred. The sample of the study consisted of fifteen special education teachers working at the Special Education Practice School - III, selected by the purposeful sampling method, which is one of the non-random sampling methods. A semi-structured interview form developed in line with expert opinions was used to collect data from teachers. The data collected for the reliability of the form were coded separately by two special education experts, apart from the researchers, and the consistency between the codes were checked. The consistency coefficient was determined as .92. The data obtained were analyzed with content analysis and descriptive analysis methods and the findings were included. As a result of the research, students with ASD showed themselves mostly with gestures and facial expressions; It has been concluded that those who express themselves through speech express themselves with a single word. It has been revealed that one of the biggest problems of students trying to initiate communication and express themselves is to maintain communication. He stated that the special education teachers included in the research mostly harm themselves when the students cannot express themselves. Special education teachers also stated that there are students who harm the environment besides themselves. It has been stated that there are students who exhibit problem behaviors such as having a tantrum. Special education teachers prefer the way of speaking when communicating with their students; It was found that while speaking, they used

short, clear expressions, and there were also those who used the way of speaking and pointing together. Suggestions were made in line with the results obtained in the research.

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ALANINDA YAPILMIŞ ÖĞRETİMSEL UYARLAMA ÇALIŞMALARI ÜZERİNE SİSTEMATİK BİR DERLEME

A SYSTEMATIC REVIEW ON EDUCATIONAL ADAPTATION STUDIES IN THE FIELD OF SOCIAL SCIENCES EDUCATION

Doç. Dr. Ahmet KURNAZ

Arş. Gör. Emine Seçil KARAMUKLU

ÖZET

Bu araştırmada Türkiye’de sosyal bilgiler eğitimi alanında yapılmış öğretimsel uyarlamalara yönelik olarak gerçekleştirilmiş olan çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma için Google Scholar (Google Akademik), TÜBİTAK Ulakbim ve YÖK Tez Merkezi veri tabanlarında “öğretimsel uyarlama, sosyal bilgilerde öğretimsel uyarlamalar, öğretimin uyarlanması ve öğretimsel düzenleme” anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Tarama esnasında herhangi bir yıl aralığı belirtilmemiştir. Araştırmada “ulusal çapta yayımlanmış tez ya da makale olma, öğretimsel uyarlama konusunda sosyal bilgiler alanında gerçekleştirilmiş olma ve çalışmanın tam metninin ulaşılabilir olması” ölçütleri aranmıştır. Tarama çerçevesinde ölçütleri karşılayan 31 araştırma çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Araştırma, öğretimsel uyarlamalara yönelik olarak gerçekleştirilmiş olan çalışmaları derinlemesine incelemek amacıyla sistematik derleme şeklinde tasarlanmıştır. Araştırma ölçütlerini karşılayan çalışmalar; araştırmaların türleri, araştırmaların yayımlanma yılları, araştırmaların katılımcıları, araştırma yöntemleri, araştırmaların konuları ve araştırmada kullanılan ölçek, test ve listeler başlıkları dahilinde detaylı olarak incelenmiştir. Araştırmaya ilişkin sonuçlar kongrede detaylı olarak sunulacaktır.

ABSTRACT

In this research, it is aimed to examine the studies carried out for instructional adaptations in the field of social studies education in Turkey. For this research, Google Scholar (Google Scholar), TÜBİTAK Ulakbim and YÖK Thesis Center databases were searched using the keywords "instructional adaptation, instructional adaptation in social studies, instructional adaptation and instructional arrangement". No year range was specified during the scan. In the research, the criteria of "being a nationally published thesis or an article, being carried out in the field of social studies on instructional adaptation, and having the full text of the study accessible" were sought. Within the framework of the screening, 31 studies that met the criteria were included in the scope of the study. The research was designed as a systematic review in order to examine the studies carried out for instructional adaptations in depth. Studies meeting the research criteria; The types of studies, the years of publication of the studies, the participants of the studies, the research methods, the subjects of the studies and the scales, tests and lists used in the research were examined in detail. The results of the research will be presented in detail at the congress.

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARINDA ÖĞRENCİLERİN DİKKAT SÜREÇLERİNE YÖNELİK YAPTIKLARI ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

INVESTIGATION CLASSROOM TEACHERS' PRACTICES REGARDING ATTENTION PROCESSES OF STUDENTS IN INCLUSIVE EDUCATION

Buket KURT ÖZDÖNER

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman ARSLANTAŞ

ÖZET

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarında öğrencilerin dikkat süreçlerine yönelik yaptıkları çalışmaların belirlenmesi hedeflenmiştir. Araştırma sosyal çalışmalarda en çok kullanılan araştırma yöntemlerinden biri olan nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma, sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan öğretmenlerin kaynaştırma süreçlerinde yaptıkları dikkat çalışmalarıyla ilgili görüşlerini ve deneyimlerini açıkladıkları bir fenomenoloji çalışmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan 93 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanması için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sürecinde veriler sabit format görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme soruları iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerin demografik bilgilerini almaya yönelik sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise dikkat süreçlerini içeren 10 tane açık uçlu soru yer almaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin analizinde uzman görüşleri alınarak yanıtlar temalandırılmıştır. Araştırma sorularına verilen yanıtlar tekrar incelenip temalara göre yerleştirilmiş, bulgular yorumlanıp sonuçlar raporlaştırılmıştır. Araştırmada ülkemizde yapılan dikkat çalışmalarının dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu ya da normal gelişim gösteren öğrencilerin dikkat toplama becerisini geliştirmeye yönelik yapıldığı, fakat kaynaştırma süreçlerinde dikkat süreçlerinin tamamının gelişimine yönelik çalışma olmadığına dikkat çekilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin dikkat süreçlerini ayırt edemedikleri, bütün dikkat süreçlerinde aynı çalışmaları yaptıkları ve dikkat süreçleri ile ilgili bütün sorulara aynı cevapları verdikleri belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarında dikkat süreçlerinin gelişmesini olumsuz etkilediğini belirttikleri nedenler ise; duyuşsal özellikler, ortam, destek araçları, bireysel sebepler ve diğer tema başlıkları altında toplanmıştır.

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the studies that primary school teachers do on students' attention processes in inclusive practices. The research was carried out with the qualitative research method, which is one of the most used research methods in social studies. The research is a phenomenology study in which teachers who have inclusion students in their class explain their views and experiences about the attention work they do in the inclusion process. The study group of the research consists of 93 classroom teachers working in public schools affiliated to the Ministry of National Education in the 2021-2022 academic year. A semi-structured interview form was used to collect data in the research. During the research process, data were collected with a fixed format interview form. Interview questions consist of two parts. In the first part, there are questions about obtaining the demographic information of the teachers. In the second part, there are 10 open-ended questions about attention processes. The data obtained from the research were analyzed using descriptive analysis and content analysis. In the analysis of the data, the answers were themed by taking expert opinions. The answers given to the research questions were re-examined and placed according to the themes, the findings were interpreted and the results were reported. In the study, it was noted that attention studies conducted in our country were aimed at improving attention-gathering skills of students with attention deficit and hyperactivity disorder or normal development, but there was no study on the development of all attention processes

in inclusion processes. As a result of the research, it was determined that teachers could not distinguish attention processes, they did the same work in all attention processes, and they gave the same answers to all questions about attention processes. The reasons that the classroom teachers stated that they negatively affect the development of attention processes in inclusive practices are; affective features, environment, support tools, individual reasons and other themes.

KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNDE SINIF ÖĞRETMENLERİ İLE ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN İŞBİRLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF COOPERATION OF CLASSROOM TEACHERS AND SPECIAL EDUCATION TEACHERS IN INCLUSIVE EDUCATION

Hülya ÖCAL

Doç. Dr. Ahmet KURNAZ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi uygulamalarında özel eğitim öğretmenleriyle işbirliği yapma durumlarını belirlemektir. Bu genel amaç çerçevesinde “Sınıf öğretmenlerinin özel eğitim öğretmeni ile işbirliği yapma sıklıkları; en çok hangi konularda işbirliği yaptıkları; işbirliği yaptıkları öğrenci davranış problemleri; işbirliği sonucu elde edilen katkıların neler olduğu; işbirliği yapmada özel eğitim öğretmenlerinin alan mezunu olmasının etkisi; sınıf öğretmenlerinin özel eğitim öğretmenleri ile işbirliği yapmasını olumsuz etkileyen faktörler; özel eğitim öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamaları ile ilgili sınıf öğretmenlerinin işbirliği yapmasına ilişkin görüşleri; özel eğitim öğretmenlerinin sınıf öğretmeni ile etkin şekilde işbirliği yapacaklarını düşündükleri yetersizlik türleri; sınıf öğretmenlerinin özel eğitim öğretmeni ile işbirliği yaptığı öğrencilerin yetersizlik türleri ve özel eğitim öğretmenlerinin sınıf öğretmeni ile işbirliği yaparken zorlanacakları yetersizlik türüne ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma tarama modelinde nitel yaklaşımla yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcıları Nevşehir, Balıkesir, Manisa, Konya İllerinde bulunan 6 devlet okulunda görevli 6 erkek 24 kadın toplam 30 Sınıf öğretmeni ile yine bu okullarda görevli 5 erkek,6 kadın toplam 11 özel eğitim öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmanın verileri “Sınıf ve özel eğitim öğretmenleri kaynaştırma uygulamaları işbirliği görüşleri belirleme sabit form görüşme anketi” aracılığı ile yazılı olarak toplanmıştır. Veriler içerik ve betimsel analiz birlikte kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonunda sınıf öğretmenlerinin büyük bir bölümü sınıflarındaki kaynaştırma öğrencilerinin eğitimi ile ilgili olarak özel eğitim öğretmenleri ile işbirliği yaptığı; Sınıf öğretmenleri daha çok sınıflarındaki öğrenme güçlüğü olan öğrenciler, zihinsel yetersizliği olan öğrenciler ve otizmliler ile ilgili özel eğitim öğretmenleri ile işbirliği yaptığı; en çok işbirliği yapılan konuların davranış problemleri ile başatma, BEP hazırlama ve öğretim yöntemleri olduğu; davranış problemleri içerisinde de en çok gereksiz ses çıkarma, vurma, izinsiz konuşma ve izinsiz konuşma davranışı olduğu görülmüştür. Özel eğitim öğretmenlerinden elde edilen verilere göre özel eğitim öğretmenlerinin çok büyük bir bölümü sınıf öğretmenleri ile kaynaştırma uygulamalarında işbirliği ile ilgili olumlu görüşlere sahip olduğu ve öğrencilerinin başarısı için işbirliğinin faydalı bulunduğu, özel eğitim öğretmenleri Otizm, zihinsel yetersizlik, öğrenme güçlüğü ve dil ve konuşma problemleri yetersizliklerinde en etkin şekilde yardımcı olabilecekleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Çalışma bu iki grubun işbirliğinin kaynaştırma öğrencileri açısından olumlu olduğunu göstermiştir.

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the cooperation of classroom teachers with special education teachers in inclusive education practices. Within the framework of this general purpose, “The frequency of cooperation of classroom teachers with special education teachers; on which subjects they collaborate most; student behavior problems they collaborate with; what are the contributions from the cooperation; the effect of special education teachers having a field degree in cooperation; the factors that negatively affect the cooperation of classroom teachers with special education teachers; the opinions of special education teachers on the cooperation of classroom teachers on inclusion practices; the types of inadequacies that special education teachers think they will be able to cooperate effectively with the classroom teacher; In this study, it was tried to determine the types of inadequacy of the students with whom the classroom teachers cooperate with the special education teacher and the opinions of the

special education teachers about the type of inadequacy that they would have difficulty in collaborating with the classroom teacher. The research was carried out with a qualitative approach in the survey model. The participants of the research consisted of 30 classroom teachers, 6 male and 24 female, working in 6 state schools in Nevşehir, Balıkesir, Manisa and Konya provinces, and 11 special education teachers, 5 male and 6 female, working in these schools. The participants of the study were determined by purposive sampling method. The data of the research were collected in written form by means of the "fixed form interview questionnaire to determine the opinions of primary and special education teachers inclusion practices cooperation". The data were analyzed using content and descriptive analysis together. At the end of the research, most of the classroom teachers cooperated with special education teachers regarding the education of inclusive students in their classrooms; Classroom teachers mostly cooperate with special education teachers about students with learning difficulties, students with intellectual disabilities and students with autism; the subjects with which they collaborated the most were coping with behavioral problems, preparing IEP and teaching methods; Among the behavioral problems, it was seen that making unnecessary sounds, hitting, speaking without permission and speaking without permission were the most common behavior problems. According to the data obtained from special education teachers, a great majority of special education teachers have positive opinions about cooperation with classroom teachers in inclusive practices and they find cooperation beneficial for the success of their students, and special education teachers have a positive attitude towards Autism, intellectual disability, learning disabilities and language and speech problems. It has been concluded that they can help in the most effective way. The study showed that the cooperation of these two groups is positive for inclusive students.

ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN MAHREMİYET EĞİTİMİNE YÖNELİK DUYUŞSAL ÖZELLİKLER ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

DEVELOPMENT OF THE ATTITUDE FEATURES SCALE FOR PRIVACY EDUCATION OF PARENTS OF CHILDREN WITH MENTAL DISABILITY

Hülya ÖCAL

Prof. Dr. Hakan SARI

Doç Dr. Ahmet KURNAZ

ÖZET

Zihinsel yetersizliği olan çocuklar, bilişsel ve duyuşsal beceriler, öz bakım becerileri ve toplumsal uyum becerileri yanı sıra mahremiyet eğitimi becerilerinin geliştirilmesi ile ilgili desteğe ihtiyaç duyarlar. Bu eğitimin doğumdan başladığı göz önüne alındığında en önemli aktörün ebeveynler olduğu görülmektedir. Zihinsel yetersizliği olan çocukların mahremiyet becerilerinin geliştirilmesinde ebeveynlerin bu konudaki tavır ve tutumları ile bilgileri oldukça önemlidir. Ancak zihinsel yetersizliği olan çocuğa sahip ebeveynlerin bu çocuklara verilecek mahremiyet eğitimine ilişkin tutum, kaygı ve özyeterlik algılarının belirlenmesini sağlayacak ölçme araçlarının olmadığı görülmüştür. Söz konusu ebeveynlerin bu çocuklarda mahremiyet eğitimine ilişkin tutum, kaygı ve özyeterlik algılarının belirlenmesini sağlayacak ölçme araçlarına ihtiyaç duyulmuştur. Bu araştırmanın temel hedefi zihinsel yetersizliğe sahip çocuğu olan ebeveynlerin mahremiyet eğitimine yönelik tutum, kaygı ve özyeterlik gibi duyuşsal özelliklerini ölçmeyi amaçlayan geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Bu genel amaç çerçevesinde ebeveynlerin tutum, kaygı ve özyeterliklerinin belirlenmesini sağlayacak duyuşsal özellikler ölçeği geliştirilmeye çalışılmıştır. 2020-2021 eğitim öğretim yılı ilk döneminde Türkiye'nin farklı illerinde yer alan farklı 243 ebeveyn araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda ölçek geliştirme sürecine ilişkin literatür taraması yapılmış ve 58 maddenin yer aldığı madde havuzu oluşturulmuştur. Alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda madde havuzunda yer alan 6 maddenin ölçekten çıkarılması kararı alınmıştır. Bu karar doğrultusunda geriye kalan 52 maddelik taslak form farklı illerde öğrenim gören 243 ebeveyne uygulanmıştır. Taslak ölçeğe uygulanan analiz sonucunda üç faktörden oluşan 42 maddelik ölçek elde edilmiştir. Açımlayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi, madde ayırt edicilik analizi ve Cronbach Alfa katsayı hesaplamaları 243 katılımcının verisi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Test- tekrar test güvenilirliği çalışması 170 katılımcı verisi üzerinde yapılmıştır. Analizler SPSS 25.0 ve AMOS 24.0 istatistik paket programları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonunda "Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Ebeveynlerinin Mahremiyet Eğitimine Yönelik Duyuşsal Özellikler Ölçeğinin" zihinsel yetersizliği olan çocuğa sahip ebeveynlerin bu çocuklara verilecek mahremiyet eğitimine yönelik tutum, kaygı ve özyeterliklerinin belirlenmesi amacıyla kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu tespit edilmiştir.

ABSTRACT

Children with intellectual disabilities need support in the development of cognitive and affective skills, self-care skills and social adaptation skills, as well as privacy education skills. Considering that this education starts from birth, it is seen that the most important actor is the parents. In the development of the privacy skills of children with intellectual disabilities, the attitudes and knowledge of parents on this issue are very important. However, it has been observed that there are no measurement tools to determine the attitudes, anxiety and self-efficacy perceptions of parents who have children with intellectual disabilities regarding the privacy education to be given to these children. Measurement tools were needed to determine the attitudes, anxiety and self-efficacy perceptions of the said parents regarding

privacy education in these children. The main objective of this research is to develop a valid and reliable measurement tool that aims to measure the affective characteristics of parents with intellectual disability such as attitudes towards privacy education, anxiety and self-efficacy. Within the framework of this general purpose, it was tried to develop an affective characteristics scale that would enable the determination of parents' attitudes, anxiety and self-efficacy. In the first semester of the 2020-2021 academic year, 243 different parents in different provinces of Turkey constitute the study group of the research. In line with the purpose of the research, a literature review regarding the scale development process was made and an item pool containing 58 items was created. In line with the opinions of the field experts, it was decided to remove 6 items from the item pool from the scale. In line with this decision, the remaining 52-item draft form was applied to 243 parents studying in different provinces. As a result of the analysis applied to the draft scale, a 42-item scale consisting of three factors was obtained. Exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis, item discrimination analysis and Cronbach's Alpha coefficient calculations were performed using the data of 243 participants. Test-retest reliability study was conducted on 170 participant data. Analyzes were performed using SPSS 25.0 and AMOS 24.0 statistical package programs. At the end of the research, it has been determined that the "Affective Characteristics Scale for Privacy Education of Parents of Children with Intellectual Disabilities" is a valid and reliable measurement tool that can be used to determine the attitudes, anxiety and self-efficacy of parents with children with intellectual disabilities towards privacy education to be given to these children. Keywords: Parent, Scale, Privacy Education Scale, Intellectual disability

**AKIL VE ZEKA OYUNLARININ ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER
ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNE İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ**
*OPINIONS OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS ABOUT THE EFFECTS OF MIND
AND INTELLIGENCE GAMES ON GIFTED STUDENTS*

Yükseklisans Yeşim YILDIZ GÖKBAYRAK

Doktor Öğretim Üyesi Hakan ÖZAK

ÖZET

Bu araştırmada BİLSEM sınıf öğretmenlerinin akıl ve zeka oyunlarının özel yetenekli ilkökul öğrencileri üzerindeki etkilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma nitel araştırma modellerinden durum çalışma deseninde gerçekleştirilmiş olup, öğretmen seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Türkiye'nin çeşitli Bilim ve Sanat Merkezinde görev yapan 8 bayan 7 erkek öğretmen oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmış, görüşme formundan elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Bulgularda öğretmenlerin özel yetenekli öğrencilerin tercih ettikleri akıl ve zeka oyunları kategorileri ile, akıl ve zeka oyunlarının öğrencilerin bireysel, gelişimsel ve bilişsel becerilerine etkileri ve akranlarıyla etkileşimi hakkındaki görüşleri belirlenmiştir. Bulgulardan elde edilen sonuçlara göre özel yetenekli ilkökul öğrencilerinin en çok akıl yürütme ve strateji oyunlarını tercih ettiği görülmüştür. Öğretmenler akıl ve zeka oyunlarının öğrencilerin iletişim, özgüven ve motivasyonlarını arttırdığını, oyunlar aracılığıyla işbirliğin gerçekleştiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca oyunların öğrencilerin dil, zihinsel ve psikomotor becerileri üzerinde olumlu katkı sağladığı, problem çözme, strateji geliştirme ve yaratıcılık becerilerini geliştirdiği sonuçlarına da ulaşılmıştır. Ancak özel yetenekli öğrencilerin mükemmeliyetçilik özelliklerini oyunlara yansıtılmalarından dolayı başarısızlık hissettikleri ve oyunlar aracılığıyla bu özelliklerini kırmaya çalıştıkları sonucuna da varılmıştır.

ABSTRACT

This study attempts to identify the opinions of BİLSEM primary school teachers about the effects of mind and intelligence games on gifted students. The study was carried out in the case study design among qualitative research models and the teachers were selected with criterion sampling as a purposive sampling method. The working group of the study consists of 8 female and 7 male primary school teachers who work in various Science and Art Centres in Turkey in 2021-2022 Academic Year. The data was collected through semi-structured interview forms and the data obtained from the interview forms was analysed by content analysis. In the findings section, the teachers' opinions about the categories of mind and intelligence games that gifted students prefer and the effects of these games on the students' individual, developmental and cognitive abilities and their interaction with their peers were presented. The results obtained from the findings reveal that gifted primary school students prefer reasoning and strategy games most. Teachers stated that mind and intelligence games enhance students' communication skills, self-confidences, and motivations and students cooperate with each other through games. Besides, it was found out that mind and intelligence games have some positive effects on the students' language, mental and psychomotor skills and they help them develop their skills about problem solving, strategy development and creativity. On the other hand, it was found out that as one of their most important characteristic traits, gifted students reflect their perfectionism in the games and it makes them feel unsuccessful, but they try to get over this negative effect through games as well.

COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

OPINIONS OF TEACHERS WORKING IN SCIENCE AND ART CENTERS ON DISTANCE EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC.

Prof. Dr. Hakan SARI

Özge ÇEVİK

Halil İlbey ÖZKAN

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Covid 19 salgını döneminde uzaktan eğitim veren bilim ve sanat merkezlerinde (BİLSEM) görevli öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması tercih edilmiştir. Araştırmanın örneklemini seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemiyle seçilmiş 11 farklı ilde BİLSEM’lerde görev yapan on dört öğretmen oluşturmuştur. Öğretmenlerden veri toplamak için uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Formun güvenilirliği için toplanan veriler araştırmacılar dışında iki özel eğitim uzmanı tarafından ayrı ayrı kodlanarak kodlar arası tutarlılığa bakılmıştır. Tutarlılık katsayısı .91 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi ve betimsel analiz yöntemiyle analiz edilerek bulgulara yer verilmiştir. Araştırmada içerik ve betimsel analiz sonucunda 3 adet tema tespit edilmiştir. Bu temalar; eğitim süreci güçlükleri, öğretim programı kazanımı edindirme güçlükleri ve kazanım edindirme sürecidir. Covid 19 salgını döneminde BİLSEM öğretmenlerinin eğitim sürecinde karşılaştıkları en büyük güçlük internet alt yapısı sorunudur. Bunu takiben ise; motivasyon kaybı, fiziksel ortam, iletişim engeli, materyal kullanımı gelmektedir. Katılımcılar uzaktan eğitim sürecinde kazanımları öğrencilerine edindirirken ne gibi öğretim yöntem tekniği kullandıklarına dair görüşlerini belirtmişlerdir. Katılımcıların görüşleri ışığında kullandıkları yöntemlerden en fazla kullanılan yöntemin web2.0 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu yöntemden sonra ise en çok kullandıkları yöntemin münazara olduğunu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the views of teachers working in distance education science and art centers (BİLSEM) regarding distance education during the Covid 19 pandemic. In this context, case study, which is one of the qualitative research methods, was preferred. The sample of the study consisted of fourteen teachers working in BİLSEMs in 11 different cities in Türkiye, selected by the purposive sampling method, which is one of the non-random sampling methods. A semi-structured interview form developed in line with expert opinions was used to collect data from teachers. The data collected for the reliability of the form were coded separately by two special education specialists, apart from the researchers, and the consistency between the codes was checked. The consistency coefficient was determined as .91. The data obtained were analyzed with content analysis and descriptive analysis methods and the findings were included. As a result of the content and descriptive analysis of the research, 3 themes were determined. These themes are; educational process difficulties, curriculum acquisition difficulties, and acquisition process. The biggest challenge faced by BİLSEM teachers in the education process during the Covid 19 pandemic is the problem of internet infrastructure. Following this; loss of motivation, physical environment, communication barrier, use of materials. Participants stated that they mostly use web2.0 tools while providing their students with the achievements in the distance education process. Afterwards, it was concluded that the most used technique was the debate. Suggestions were made in line with the results obtained in the research.

ÖZGÜL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN ÖĞRENCİLERİN OKUDUĞUNU ANLAMA BAŞARISINDA ETKİLİ OLAN STRATEJİNİN KISA DENEYSEL ANALİZ İLE BELİRLENMESİ

DETERMINING THE STRATEGY THAT IS EFFECTIVE IN THE READING COMPREHENSION SUCCESS OF STUDENTS WITH SPECIFIC LEARNING DIFFICULTIES WITH A BRIEF EXPERIMENTAL ANALYZES

Ayşegül Çoban

Doç. Dr. Zehra Atbaşı

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; kısa deneysel analiz (KDA) yoluyla öğrenme güçlüğüne sahip öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinde, okuduğunu anlama stratejilerinden okuma öncesi, okuma sırası, okuma sonrası ve birleştirilmiş okuma stratejilerden en etkili olanı belirlemek ve genişletilmiş analiz (GA) yoluyla da kısa deneysel analiz sonuçlarını kontrol etmektir. Çalışmaya İzmir ilinden, 4. sınıfa giden ve öğrenme güçlüğü tanısı almış 2 erkek 1 kız toplam 3 öğrenci katılmıştır. Araştırmada tek denekli deneysel desenlerden kısa çoklu uygulama deseni ve dönüşümlü sağaltımlar deseni kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan metinler 4. Sınıf ders kitapları ve dergilerinden alınmıştır. Araştırmada 22 bilgilendirici metin kullanılmıştır. Metinler Fen Bilimleri konularından oluşmuştur. Araştırmanın bağımlı değişkeni öğrencilerin okuduğu metinlere göre cevaplama beklenen sorulara verdikleri doğru cevap sayısıdır. Araştırmanın bağımsız değişkeni uygulanan okuduğunu anlama stratejileridir. Okuma öncesinde tahmin etme, okuma sırasında not alma, okuma sonrasında özetleme stratejileri ve tüm stratejilerin uygulandığı birleştirilmiş teknik kullanılmıştır. Öğrencilerin okuduğunu anlama performansları metni anlama sorularının değerlendirilmesi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler 2 aşamada toplanmıştır. İlk kısımda kısa deneysel analiz yöntemiyle öğrencinin okuduğunu anlamasında en etkili olan iki sağaltım belirlenmiş, ikinci kısımda ise genişletilmiş analiz yöntemiyle kısa deneysel analiz sonucu test edilmiştir. Kısa deneysel analiz yöntemiyle okuma öncesinde tahmin etme, okuma sırasında not alma, okuma sonrasında özetleme ve birleştirilmiş teknik uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçları grafiklerin görsel analiz şeklinde yorumlanmasıyla yapılmıştır. KDA sürecinde yapılan sağaltım oturumlarında verilerin düzeyi karşılaştırılmıştır. Oturumlarda ortaya çıkan verilerin birbirlerine göre durumu değerlendirilerek eğimi yüksek verinin olduğu sağaltımın etkili olduğuna karar verilmiştir. Yapılan kısa deneysel analiz sonucu en etkili olduğu belirlenen iki teknik tüm öğrenciler için okuma sırası not alma ve birleştirilmiş teknik olarak bulunmuştur. GA sürecinde ise uygulanan iki sağaltımın veri yollarının düzeyi ve eğimine bakılmıştır. Tüm öğrenciler için en etkili teknik birleştirilmiş teknik olarak bulunmuştur. Sosyal geçerlilik bulgularına baktığımızda ise araştırmaya katılan öğrencilerin ebeveynlerinin okuduğunu anlama stratejilerinin uygulanması hakkında görüşlerinin olumlu olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin sosyal geçerlilik verilerine baktığımız zaman ise okuduğunu anlama stratejilerinin uygulanması hakkında görüşlerinin olumlu olduğu, aynı zamanda KDA sürecinin ileride uygulanmasına yönelik olumlu görüşler belirttikleri görülmüştür.

ABSTRACT

This study aimed to determine which reading comprehension strategy was most effective: prereading, during-reading, post-reading or combined reading using brief experimental analysis (BEA) and to verify the BEA results by extended analysis (EA). A total of three learning disabled fourth-grade students, one female and two males, from İzmir, Turkey, participated in the study. The study used the brief multi-element design and alternating treatment design, two single-subject experimental designs. The 22 informative texts used by the study were taken from fourth-grade textbooks and journals. The texts comprised Science topics. The study's dependent variable was the number of the students' correct answers to the questions about the texts. The study's independent variables were the reading comprehension strategies. Prediction before reading, note-taking during reading, summarization after

reading and the combined technique using all these strategies were used. The students' reading comprehension performance was evaluated using their answers to the reading comprehension questions. The study data were collected in two stages. First, the two most effective treatments in students' reading comprehension were determined using BEA. Then, the BEA results were verified using EA. Prediction before reading, note-taking during reading, summarization after reading and the combined technique were subjected to BEA. The study results were interpreted through the visual analysis of graphs. The levels of the data were compared in the BEA sessions to determine the effectiveness of the strategies. The BEA results determined that the during-reading and combined reading comprehension strategies were the most effective for all the participants. During the EA, the levels and slopes of the data for the two reading comprehension strategies were examined, and the combined technique was found to be most effective for all the participants. The social validity findings for the parents and teachers indicated that they both had positive views of the reading comprehension strategies. The teachers also had positive views about implementing BEA in the future.

AFGANİSTAN'DA ÖZEL EĞİTİM
SPECIAL EDUCATION IN AFGHANISTAN
Qeyamuddin MUBASHIR

ÖZET

Bu makale, 43 yıllık savaş ve iç çatışmalar yaşayan bir ülkenin özel veya kapsayıcı eğitimini detaylandırmaktadır. Bu ülke, Afganistan, acı ve hüznü dolu bir eğitim tarihine sahip. 1978'de Afganistan'da devrimin başlamasından 2001 yılına kadar, ilk dönem Taliban'ın çöküşünden sonra Afganistan'daki her rejim, eğitimi kendi amaçlarını yaymak için bir araç olarak kullanmıştı. Dolayısıyla devrimin başlangıcında eğitim siyasi faaliyetler için bir araç olarak kullanılmış ve sonraki eğitim sisteminde okullar, öğretmenler ve öğrenciler bu ülkede kaos yaşamıştır. 2001 yılında Taliban rejiminin düşmesinden sonra Afganistan'da eğitim en kötü durumdaydı. 2001 yılında Hamid Karzai'nin yeni hükümetinde, diğer sektörlerde olduğu gibi, eğitim reformu, müfredat geliştirme, okul yeniden inşası vb. Benzer şekilde, kapsayıcı/özel eğitim veya engelli eğitimi, Afganistan'daki Taliban rejiminin yeni döneminden önce 2021 yılına kadar hükümetin ana odaklarından biriydi. Ağustos 2021'den önceki son 20 yılda Afganistan'da özel eğitimde çok ilerleme kaydedildi. Bu çalışma, Afganistan'da kapsayıcı/özel eğitim, özel veya kapsayıcı eğitimin mevzuatı, özel eğitim programı, ve özel eğitimin son durumu hakkında bir fikir vermektedir.

ABSTRACT

This paper elaborates the special or inclusive education of a country which has experienced 43 years of war and internal conflicts. This country, Afghanistan, has owned an education history full of sorrow and sadness. Since the beginning of revolution in Afghanistan in 1978 until 2001, after the fall of the first period Taliban, every regime in Afghanistan had used education as a tool for spreading their own aims. So, education in the beginning of the revolution used as a tool for political activities and in the latter education system, schools, teachers and students experienced chaos in this country. After the fall of Taliban regime in 2001, education in Afghanistan was in its worst condition. In 2001, in new government by Hamid Karzai, the same as in the other sectors, a strict attention had been paid to education reform, curriculum development, school reconstruction etc. Similarly, inclusive/special education or disabled education was one of the main focuses of the government until 2021 before the new period of Taliban regime in Afghanistan. In last 20 years before August 2021 there has been lots of progress in special education in Afghanistan. This study gives a snapshot about inclusive/ special education in Afghanistan, the legislation about special/inclusive education, special education program, the recent situation of special education.

ÖZEL EĞİTİMDE AİLE EĞİTİMİ VE DANIŞMANLIĞI: TEORİ VE UYGULAMA ALANINDA TÜRKİYE’NİN KONUMU

FAMILY EDUCATION AND CONSULTANCY IN SPECIAL EDUCATION: TURKEY'S POSITION IN TEORI AND PRACTICE

Büşra GİDER

Doç. Dr. Hatice BUDAK

ÖZET

Türkiye’de özel eğitim, ilk olarak 1889’da “İstanbul Ticaret Mektebi” bünyesinde işitme ve görme engelliler için açılan bir okulla başlamış ve 1950 sonrasında çıkarılan kanunlarla sistematikleşmiştir. Zaman içerisinde özel gereksinimli bireylerin eğitiminde ailenin de bilinçlendirilmesine ve aktif rol almasına ağırlık verilmiş, aile eğitimi ve danışmanlık hizmetlerini kapsayan ilgili mevzuat zorunlu hâle gelmiştir. Bu çalışmanın amacı özel eğitimde aile eğitimi ve danışmanlığının teori ve uygulama alanında Türkiye’nin reel konumunu anlamaktır. Çalışmanın amacı paralelinde alan yazınında yapılmış olan çeşitli araştırmalar, belgeler tespit edilerek doküman analizi yapılmış ve çalışmanın sonuç bulgularına ulaşılmıştır. Türkiye’de aileye yönelik verilen pek çok program vardır fakat en yaygınları “0-18 Yaş Aile Eğitim Programı” ve “Aile Eğitim Programı (AEP)” dir. Araştırma kapsamında konuyla ilgili yapılan çalışmalarının analizinde aileye yönelik verilmesi gerekli olan özel eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin teorik düzlemde geliştirilen program içeriklerinin uluslararası uygulanan program içerikleri ile uyumlu olduğu ve belirli bir düzeyi yakaladığı görülmüştür. Bununla birlikte MEB’nin özel eğitim kurumlarına yönelik yaptığı bir araştırmada kurumların hizmet içi faaliyetlerinde özel eğitim programlarının aile kanadında hiç veya yeterli düzeyde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Farklı araştırmalarda ise personel veya meslek elemanlarının bir kısmı kurumsal eksiklerle birlikte özel eğitimde aile eğitimi ve danışmanlığı konusunda hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğunu belirtirken bazıları ise hizmet içi eğitime ihtiyaçları olmadığı fikrini ifade etmişlerdir. Çalışmanın sonuç bulgularına dayanarak Türkiye’de özel eğitimde aile eğitimi ve danışmanlığı programlarının teori ve uygulama alanlarının paralel olarak yürütülemediğini, uygulamada bir takım eksikliklerin bulunduğunu bunun sebebinin ise kurumsal ve personel kaynaklı olduğunu söyleyebiliriz. Bu problemin giderilmesinde özel eğitimde aile eğitimi ve danışmanlık hizmetlerinin özel eğitim alanında zorunlu hâle getirilmesi, bakanlıklar tarafından kurum içi düzenleme ve denetlemelerin artırılması çalışmalarına ağırlık verilmesi önerilebilir.

ABSTRACT

Special education in Turkey started in 1889 with a school for deaf and visually impaired people within the "Istanbul Commercial Letter" and became systematically integrated with the laws issued after 1950. Over time, relevant legislation has been enforced, covering family education and counseling services, which has been emphasized on the awareness and active role of the family in the education of individuals with special needs. The purpose of this study is to understand the real position of Turkey in the theory and practice of family education and consultancy in private education. The purpose of the study was to determine the various research, documents and document analysis, and the results of the study were found. There are many programs for family in Turkey, but the most common is “Family Education Program for 0-18 years” and “Family Education Program (AEP)”. In the analysis of their work on the issue, it was found that the content of the program developed in the theoretical plane of the special training and consulting services that should be provided for the family was compatible with the content of the internationally applied program and captured a certain level. However, an investigation conducted by MEB for private education institutions concluded that special training programs in the services activities of institutions are not at all or sufficient in the family wing. In different research, some of the staff or occupational staff indicated that they need in-service training in private education, along with institutional deficiencies, while others expressed the idea that they do not need in-service training.

Based on the results of the study, we can say that family education and counseling programs in private education in Turkey cannot be carried out in parallel, there are some shortcomings in practice, and that this is due to institutional and staff. In the course of this problem, special training may recommend that family education and consulting services be compulsory in the field of special education, and that the ministries focus on improving internal regulations and audits.

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARINDA ÖĞRENCİLERİN DİKKAT SÜREÇLERİNE YÖNELİK YAPTIKLARI ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

INVESTIGATION CLASSROOM TEACHERS' PRACTICES REGARDING ATTENTION PROCESSES OF STUDENTS IN INCLUSIVE EDUCATION

Buket KURT ÖZDÖNER

Dr. Öğretim Üyesi Süleyman ARSLANTAŞ

ÖZET

Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarında öğrencilerin dikkat süreçlerine yönelik yaptıkları çalışmaların belirlenmesi hedeflenmiştir. Araştırma sosyal çalışmalarda en çok kullanılan araştırma yöntemlerinden biri olan nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma, sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan öğretmenlerin kaynaştırma süreçlerinde yaptıkları dikkat çalışmalarıyla ilgili görüşlerini ve deneyimlerini açıkladıkları bir fenomenoloji çalışmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan 93 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanması için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sürecinde veriler sabit format görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme soruları iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerin demografik bilgilerini almaya yönelik sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise dikkat süreçlerini içeren 10 tane açık uçlu soru yer almaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin analizinde uzman görüşleri alınarak yanıtlar temalandırılmıştır. Araştırma sorularına verilen yanıtlar tekrar incelenip temalara göre yerleştirilmiş, bulgular yorumlanıp sonuçlar raporlaştırılmıştır. Araştırmada ülkemizde yapılan dikkat çalışmalarının dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu ya da normal gelişim gösteren öğrencilerin dikkat toplama becerisini geliştirmeye yönelik yapıldığı, fakat kaynaştırma süreçlerinde dikkat süreçlerinin tamamının gelişimine yönelik çalışma olmadığına dikkat çekilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin dikkat süreçlerini ayırt edemedikleri, bütün dikkat süreçlerinde aynı çalışmaları yaptıkları ve dikkat süreçleri ile ilgili bütün sorulara aynı cevapları verdikleri belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamalarında dikkat süreçlerinin gelişmesini olumsuz etkilediğini belirttikleri nedenler ise; duyuşsal özellikler, ortam, destek araçları, bireysel sebepler ve diğer tema başlıkları altında toplanmıştır.

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the studies that primary school teachers do on students' attention processes in inclusive practices. The research was carried out with the qualitative research method, which is one of the most used research methods in social studies. The research is a phenomenology study in which teachers who have inclusion students in their class explain their views and experiences about the attention work they do in the inclusion process. The study group of the research consists of 93 classroom teachers working in public schools affiliated to the Ministry of National Education in the 2021-2022 academic year. A semi-structured interview form was used to collect data in the research. During the research process, data were collected with a fixed format interview form. Interview questions consist of two parts. In the first part, there are questions about obtaining the demographic information of the teachers. In the second part, there are 10 open-ended questions about attention processes. The data obtained from the research were analyzed using descriptive analysis and content analysis. In the analysis of the data, the answers were themed by taking expert opinions. The answers given to the research questions were re-examined and placed according to the themes, the findings were interpreted and the results were reported. In the study, it was noted that attention studies conducted in our country were aimed at improving attention-gathering skills of students with attention deficit and hyperactivity disorder or normal development, but there was no study on the development of all attention processes

in inclusion processes. As a result of the research, it was determined that teachers could not distinguish attention processes, they did the same work in all attention processes, and they gave the same answers to all questions about attention processes. The reasons that the classroom teachers stated that they negatively affect the development of attention processes in inclusive practices are; affective features, environment, support tools, individual reasons and other themes.

COVID-19 SALGIN DÖNEMİNDE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE DISTANCE EDUCATION PROCESS OF INCLUSIVE STUDENTS ACCORDING TO TEACHERS' OPINIONS DURING THE COVID-19 EPIDEMIC

Dr. Öğr. Üyesi Hakkı BAĞCI

Dr. Öğr. Üyesi Özlem ASLAN BAĞCI

ÖZET

Hayatımıza 2019 yılı sonunda giren Covid-19 salgını, insanlık tarihinde belki de ilk kez bu oranda küresel bir etkiye sahip olan bir salgındır. Tüm dünyada sağlık, ekonomi, iletişim gibi bütün alanları yakından ve derinden etkileyen Covid-19 salgını eğitim alanında da değişimi gerekli kılmıştır. Ülkemizde Millî Eğitim Bakanlığı Covid-19 salgını nedeniyle yüz yüze eğitime ara vererek uzaktan eğitime geçmiştir. Özel gereksinimli öğrencilerin de eğitimleri bu süreçte uzaktan eğitim ile devam etmiştir. Bu araştırmanın amacı Covid-19 salgınında kaynaştırma öğrencilerinin uzaktan eğitim süreçlerinin nasıl yürütüldüğü hakkında öğretmen görüşlerini incelemektir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcılarını Sakarya ilinde kaynaştırma öğrencisi olan yirmi altı öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak toplanmış ve betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda sınıfta kaynaştırma öğrencisi bulunan öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde eğitim faaliyetlerine özellikle aileler ile katıldıklarını ve çocuğa uygun eğitim planlamalarına yer verildiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenler internet altyapısı problemleri ile karşılaştıklarını ve öğrencilerin motivasyonlarında düşüş meydana geldiğini ifade etmişlerdir.

ABSTRACT

The Covid-19 epidemic, which entered our lives at the end of 2019, is an epidemic that has had such a global impact, perhaps for the first time in human history. The Covid-19 epidemic, which closely and deeply affected all fields such as health, economy, and communication all over the world, necessitated change in the field of education. In our country, the Ministry of National Education (MEB) suspended face-to-face education due to the Covid-19 epidemic and switched to distance education. The education of students with special needs continued with distance education in this process. This research aims to examine teachers' views about how the distance education processes for inclusive students are carried out in the Covid-19 epidemic. The research was carried out using the phenomenology design, one of the qualitative research designs. Twenty-six teachers who are inclusion students in Sakarya province constitute the participants of the research. The data of the research were collected using semi-structured interview technique and analyzed with descriptive analysis technique. As a result of the research, it was stated that the teachers who have inclusive students in their classes participated in the educational activities especially with their families during the distance education process and that education plans suitable for the child were included. In addition, the teachers participating in the research stated that they encountered internet infrastructure problems and that the students' motivation decreased.

**DİL VE KONUŞMA GÜÇLÜĞÜNE SAHİP ÖĞRENCİLERİN DERSE
KATILIMLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**
*THE EXAMINATION OF TEACHERS' OPINION ABOUT THE ATTENDANCE OF
LESSON WHO HAS A DISABILITY OF LANGUAGE AND SPEAKING CHILDREN*

Prof. Dr. Hakan SARI

Ersin ATEŞ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, dil ve konuşma güçlüğüne sahip öğrencilerin derse katılımlarına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle desenlenmiştir. Bu araştırmanın katılımcıları farklı okullardan seçilen dil ve konuşma bozukluğuna sahip öğrencileri olan 24 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla veriler toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, konuşma bozukluğu olan öğrencilerin derse katılımlarında çeşitli zorluklara maruz kaldıkları görülmektedir. Öğretmenlere göre konuşma bozukluğu olan öğrencilerin derse aktif katılımlarının ve sosyal etkinliklere katılımlarının teşvik edilmesi gerektiğini, bu sayede zamanla arkadaşlarıyla iletişimde konuşma bozukluğunun engel olmayabileceğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin akademik başarısızlıklarının ve uyumsuz davranışlarının farklı nedenlerinin olabileceğini, akademik başarının öğrencinin potansiyeline bağlı olması nedeniyle konuşma bozukluğunun akademik anlamda olumsuz bir etkisinin olmayacağını belirtmişlerdir. Öğretmenler, konuşma bozukluğu olan öğrencilere akranlarıyla aynı koşullarda davranılmasını uygun görmemişlerdir.

ABSTRACT

The aim of this research is to the examination of teachers' opinion about the attendance of lesson who has a disability of language and speaking children. The research was designed with the semi-structured interview method, one of the qualitative research methods. The participants of this study consisted of 24 teachers with students with speech and language disorders selected from different schools. Data were collected through a semi-structured interview form prepared by the researchers. The data obtained in the research were analyzed with the descriptive analysis technique. According to the findings obtained from the research, it is seen that students with speech disorders are exposed to various difficulties in their participation in the lesson. According to the teachers, they stated that the active participation of the students with speech disorders and their participation in social activities should be encouraged, so that speech disorder may not be an obstacle in communicating with their friends over time. They stated that there may be different reasons for students' academic failures and maladaptive behaviors, and since academic success depends on the student's potential, speech disorder will not have a negative academic effect. Teachers did not find it appropriate to treat students with speech disorders under the same conditions as their peers.

ÜSTÜN ZEKÂLI ÖĞRENCİLERİN OKUMA İLGİLERİ, OKUMA TUTUTMLARI VE ELEŞTİREL OKUMA BECELERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

TEACHERS' VIEWS ON READING INTERESTS, READING ATTITUDES AND CRITICAL READING SKILLS OF GIFTED STUDENTS

Emine KARAYEL

Dr. Öğretim Üyesi Hakan ÖZAK

ÖZET

Okuma; hem bilgi edinmenin yollarından biri olmakla beraber, aynı zamanda da yaşamın devamlılığını sağlamak ve toplumda kendini gerçekleştirebilmek adına önemli bir araç, kültürü tanıma ve aktarabilme hususunda önemli bir faktördür. Dil yetilerinden biri olan okuma; aynı zamanda bu araştırmanın da temelini teşkil etmektedir. Bu çalışmada üstün zekalı öğrencilerin okuma ilgileri, okuma tutum ve eleştirel okuma becerilerine ilişkin öğretmen görüşleri analiz edilmiştir. Sonuç olarak üstün zekalı öğrencilerin okuma ilgi, tutum ve eleştirel okuma becerileri bakımından akranlarına göre genel olarak daha ileri bir seviyede oldukları; okumayı nispeten okula başlamadan önce öğrendikleri; okumaya yönelik ilgilerinin yüksek olduğu; aynı zamanda okuma sıklıklarının da fazla olduğu, bu kapsamda boş zamanlarında genelde okuma faaliyetinde buldukları ve eleştirel okuma becerilerine sahip oldukları ve eleştirel okuma becerilerinin yüksek olduğu görülmektedir.

ABSTRACT

Reading is not only one of the ways of acquiring knowledge, but also an important tool to ensure the continuity of life and to realize oneself in society. Reading is an important factor in recognizing and transferring culture. Reading, which is one of the language skills; It also forms the basis of this research. In this study, teachers' views on reading interests, reading attitudes and critical reading skills of gifted students were analyzed. As a result, it is seen that gifted students are generally at a higher level than their peers in terms of reading interest, attitude and critical reading skills, and they learn to read relatively before they start school. In addition, within the scope of the research, it is concluded that gifted students have a high interest in reading and their reading frequency is high. In this context, it is seen that they generally engage in reading activities in their spare time, they have critical reading skills and their critical reading skills are high.

2023 VİZYON EĞİTİM BELGESİ, ÖZEL YETENEK ÇALIŞMALARI: TÜRKİYE'DE YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

2023 VISION EDUCATION DOCUMENT, GIFTED STUDIES: AN ANALYSIS OF THE STUDIES IN TURKEY

Arş. Gör. Nilay Ayşe Günel

Doç. Dr. Feyzullah Şahin

ÖZET

Türkiye’de, özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar için özellikli eğitim programları uygulanmakta olup onların potansiyellerine uygun eğitimi almaları hedeflenmektedir (Bapoğlu Dümenci ve ark., 2016). Bireysel farklılıklar gözetilerek hazırlanan eğitim programları ile farklılaştırılmış ve zenginleştirilmiş bir eğitime ihtiyaç duyan özel yetenekli öğrenciler potansiyellerini en üst düzeye taşınmaya çalışılır (Gür, 2006). Bu çabalar farklı ülkelerin eğitim politikalarında farklı biçimlerde planlanır ve uygulamaya konulur. Bu bağlamda, Türkiye’de özel yetenekli bireylerin eğitimi alanındaki temel çalışmalardan birisi ise 2018 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan Vizyon 2023 Belgesidir. Bu belgede temel amaç “Çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış ve bu donanımı insanlık hayrına sarf edebilen, bilime sevdalı, kültüre meraklı ve duyarlı, nitelikli, ahlaklı bireyler yetiştirmek” olarak ifade edilmiştir (MEB, 2018). Söz konusu belgede toplamda 18 temel hedef belirlenmiştir. “Özel Yetenek” ise temel hedeflerden birisidir. Bu araştırmanın amacı, Vizyon 2023 Belgesinde “Özel Yetenek” bağlamında belirlenen hedefler doğrultusunda Türkiye’de yapılan akademik çalışmaların incelenmesidir. Çalışmanın yöntemi olarak, karma yöntem literatür taraması yöntemi (mixed-method literature review) tercih edilmiştir. Çalışma kapsamında 2019-2022 yılları arasında yapılan özel yetenekli öğrenciler alanında mevzuat, tanılama veya öğrenme ortamını kapsayan çalışmalar araştırmaya dahil edilmiştir.

ABSTRACT

In Turkey, special education programs are implemented for children with special education needs, and they are aimed at receiving an education appropriate to their potential (Bapoğlu Dümenci et al., 2016). Gifted students who need a differentiated and enriched education try to maximize their potential with the education programs prepared by considering individual differences (Gür, 2006). These efforts are planned and implemented in different ways in the education policies of different countries. In this context, one of Turkey's primary studies in the field of education for gifted individuals is the Vision 2023 Document published by the Ministry of National Education in 2018. In this document, the primary purpose is expressed as "raising qualified, moral individuals who are equipped with the skills of the age and the future and who can use this equipment for the good of humanity, who like science, who are curious and sensitive to culture" (MEB, 2018). In the said document, a total of 18 essential targets were determined. "Special Ability" is one of the main targets. This research aims to examine the academic studies conducted in Turkey in line with the targets set in the Vision 2023 Document in the context of "Gifted". As the method of the study, a mixed-method literature review was preferred. Within the scope of the study, studies covering legislation, identification, or learning environment in the field of gifted students between the years 2019-2022 were included in the research.

TÜRKİYE’DE BİR MADALYON OKUL UYGULAMASI OLARAK ARGEM

ARGEM AS A SCHOOL PRACTICE IN TURKEY

Doç. Dr. Feyzullah ŞAHİN

Arş. Gör. Nilay Ayşe GÜNEL

ÖZET

Özel yetenekli öğrencilerin tam zamanlı olarak eğitim aldığı kurumlardan birisi de özel okullardır. Özel okullar yatılı veya gündüzlü olarak hizmet sunabilmektedir. Türkiye’de tartışmalı bir konu olmakla birlikte Fen liseleri özel yetenekli öğrencilerin devam ettiği özel okullar arasında gösterilebilir. Madalyon okullar ise üst üstün özel yetenekli (exceptional gifted) olarak tarif edilebilecek öğrencilerin devam ettiği eğitim kurumlarıdır. Türkiye’de bu kapsamda bir okul uygulaması olarak ilk defa 2017-2018 eğitim öğretim yılında İstanbul’da Araştırma Geliştirme Eğitim ve Uygulama Merkezi (ARGEM) hizmete başlamıştır. Bu okul Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nde (2018) “Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanınması ile bu bireylere sunulan eğitimin niteliğini artırmak için araştırma, geliştirme, inceleme, uygulama ve izleme yapmak üzere Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Araştırma Geliştirme Eğitim ve Uygulama Merkezi ve merkez bünyesinde okul açılabilir.” Biçiminde tanımlanmıştır. Okulun amacı ise özel yetenekli öğrencilerin eğitim ihtiyaçları, yeterlilikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kapasitelerini en üst düzeyde kullanmaları ve üst öğrenime, meslek hayatına ve toplumsal yaşama hazırlanmalarını amaçlamak olarak tarif edilmiştir (MEB, 2019). ARGEM, özel yetenekli öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde, hızlandırılmış ve zenginleştirilmiş bir öğretim programı sunmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de ilk madalyon okul olarak açılan ARGEM ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesidir. Araştırmanın yöntemi literatür taramasıdır. Araştırma sonucu ulaşılan literatüre ilişkin birtakım öneriler geliştirilecektir.

ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFE (P4C)" PEDAGOJİSİNİN ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLİLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI

INVESTIGATING EFFECTIVENESS OF "PHILOSOPHY FOR CHILDREN (P4C)" PEDAGOGY ON CRITICAL THINKING SKILLS OF GIFTED STUDENTS

Feride ACAR

Prof. Dr. Recep Şahin ARSLAN

ÖZET

Günümüz çağında bireylerin değişen teknolojilere uyum sağlayabilmesi ve karşılaştıkları güçlüklerle başa çıkabilmeleri için bazı becerilere sahip olması beklenmektedir. İnsanlar artık bilgiye çok çabuk ulaşabilmektedir; yalnız doğru ve gerekli bilgiyi ayırt etme ve güvenilir bilgiye ulaşma konusunda bazı problemler yaşandığı bilinmektedir. 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırılan sorgulama, bilginin kaynağını araştırma, bilginin doğruluğunu teyit etme, analiz, sentez, kanıtlara dayanarak tarafsız değerlendirme gibi beceriler, bireylerin karşılaştıkları sorunlarla baş etmesinde sahip olması gereken önemli özellikler haline gelmiştir. Özellikle toplumların gelişmesinde ve kalkınmasında kritik bir rol oynayan özel veya üstün yetenekli bireylerin mevcut potansiyellerini kullanabilmeleri için söz konusu becerileri aktif bir şekilde kullanması gerekmektedir. Özel yetenekli bireylerin akranlarına kıyasla farklı ihtiyaç ve ilgilere sahip olması dil öğrenme alanında de etkili olmaktadır. Özel yetenekli bireylerin dil öğretim süreçlerinde geleneksel metotlar kullanılarak yürütülen öğretim faaliyetlerinin genellikle etkili olmadığı bilinmektedir. Onların ilgilerini çekmek, yaratıcılıklarını ve ayrıca üst düzey düşünme becerilerini kullanmalarına olanak sağlayan dil öğrenme etkinlikleri ile hem eleştirel düşünme hem de dil becerilerinin geliştirilebilmesi mümkün olabilmektedir. Bu anlamda, özel yetenekli öğrencilerin sözü edilen ihtiyaçlarına cevap olabilecek, onların daha akılcı, eleştirel ve yaratıcı düşünen bireyler haline gelmelerine yardımcı olmak için "Çocuklarla Felsefe (P4C)" kuramının etkili olabileceği düşünülmektedir. P4C pedagojisi, bireylerin soruşturan bir topluluk olarak eleştirel düşünme, gerekçelendirme ve bilginin kaynağını/doğruluğunu sorgulama gibi becerileri geliştirdiği düşünülen bir metoda dayanmaktadır. Bu çalışma ile, "Çocuklarla Felsefe (P4C)" kuramının özel yetenekli bireylerin eleştirel düşünme becerileri üzerine etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini Denizli Nezihe Derya Baltalı Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğrenim görmekte olan ve 7. Sınıfa devam eden 23 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma, kontrol ve deney gruplu, ön-test ve son-test uygulamasına dayanan nicel verilerin toplandığı bir çalışmadır. Deney (12) ve kontrol (11) grubuna rastlantısal yolla öğrenci ataması yapılmıştır. Öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin ölçülmesi için "Cornell Eleştirel Düşünme Testi X Seviyesi (CEDT)" kullanılmıştır. Kontrol grubu ile rutin İngilizce konuşma dersleri yürütülürken, deney grubu ile P4C kuramına dayalı olarak düzenlenmiş ve ahlak, bilgi felsefesi, insan hakları ve empati gibi kavramlarını ele alan İngilizce konuşma dersleri yürütülmüştür. Çalışma 2021-2022 öğretim yılında yürütülmüş ve toplam 12 hafta (2 hafta ön-test ve son-test, 10 hafta uygulama) devam etmiştir. CEDT ön test ve son test olarak her iki gruba da uygulanmıştır. SPSS programı ile yapılan analizde, her iki grubun da ön-test puanlarının normal dağılımı incelenmiş ve birbirine yakın olduğu görülmüştür. Ardından yürütülen bağımsız örneklem t-testi analizleri sonucuna göre; kontrol grubunun ön-test ile kıyaslandığında son-test puanlarında bir miktar düşüş olduğu, deney grubunun ise son-test puanlarının arttığı görülmüştür. Sonuç olarak, iki grubun son-test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark ($p = ,045$) olduğu ortaya çıkarılmıştır ($P > 0.05$). Bu bulgular ışığında, P4C metoduna dayandırılarak yapılan uygulamanın özel yetenekli 7. sınıf öğrencilerinin eleştirel düşünme becerileri üzerinde olumlu bir etki yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT

In our age, individuals are supposed to have some skills to adapt to changing technologies and cope with the challenges they face. People can now access information very quickly; however, it is known that there are some problems in distinguishing the correct and necessary information and reaching reliable information. Skills such as questioning, searching the source of information, confirming the accuracy of the information, analysis, synthesis, and objective evaluation based on evidence, which are called 21st-century skills, have become important features that individuals should have in coping with the problems they face. Especially gifted individuals, who play a critical role in the development of societies, need to use these skills actively in order to maximize their potential. The fact that gifted individuals have different needs and interests compared to their peers is also effective in the field of language learning. It is known that teaching activities carried out through traditional methods in the language teaching processes of gifted individuals are generally not effective. It is possible to develop both critical thinking and language skills with language learning activities that attract their attention and enable them to use their creativity and higher-level thinking skills. In this sense, it is thought that the "Philosophy with Children (P4C)" approach can be effective in helping gifted students become more rational, critical, and creative thinking individuals. P4C pedagogy is based on a method that is taught to develop individuals' skills such as critical thinking, reasoning, and questioning the source/credibility of information in a community of inquiry. This study aims to investigate the effect of the "Philosophy with Children (P4C)" approach on the critical thinking skills of gifted individuals. The sample of the study consists of 23 7th grade students studying at Denizli Nezihe Derya Baltalı Science and Art Center. The research is a study that collects quantitative data based on pre-test and post-test administrations with control and experimental groups. Students were randomly assigned to the experimental (12) and control (11) groups. "Cornell Critical Thinking Test X Level (CEDT)" was used to measure students' critical thinking skills. While routine English speaking lessons were carried out with the control group, English speaking lessons which were organized based on the P4C approach and focused on concepts such as ethics, epistemology, human rights, and empathy were conducted with the experimental group. The study was carried out in the 2021-2022 academic year and lasted for 12 weeks (2 weeks of pre-test and post-test, 10 weeks of practice). CEDT was administrated to both of the groups in pre-test and post-test format. Analysis of the quantitative data was conducted via SPSS program and first of all, the normality of the pre-test scores of both groups was examined. Considering the Shapiro-Wilk value and descriptive results, it was found that the pre-test scores of the groups were similar to each other and can be accepted as normally distributed. After that, an independent sample t-test was run and the results showed that there was a slight decrease in the post-test scores of the control group while the post-test scores of the experimental group increased when compared with the pre-test scores. As a result, it was revealed that there was a statistically significant difference ($p = .045$) between the post-test scores of the two groups ($P > 0.05$). In the light of these findings, it was concluded that the treatment based on the P4C method had a positive impact on the critical thinking skills of gifted 7th-grade students.

TÜRKİYE’DE III. KADEME HAFİF DÜZEYDE ZİHİNSEL YETERSİZLİĞE SAHİP ÖĞRENCİLERİN EĞİTİMİ: VAKA ÇALIŞMASI

IN TURKEY III. EDUCATION OF STUDENTS WITH MIDDLE INTELLECTUAL DISABILITY: CASE STUDY

Prof. Dr. Hakan SARI

Arzu SARI

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de III. kademe hafif düzey zihinsel yetersizliğe sahip öğrencilerin eğitimlerinin detaylı bir şekilde incelenmesidir. Bu çalışma vaka çalışması yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın katılımcıları Van İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Konya Beyhekim Özel Eğitim Mesleki Eğitim okulundan seçilmiştir. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu, gözlem ve doküman analizi aracılığıyla toplanmıştır ayrıca okulla ilgili bütün dökümanlar(saha notları, toplantı tutanakları, okulun tarihçesi) incelenmiştir. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu çalışmada ortaya çıkacak bulgular 2022 ELMİS kongresinde sunulacaktır.

ABSTRACT

The aim of this research is to examine in detail the education of students with mild intellectual disability at the IIIrd level in Turkey. This study was conducted using the case study method. The participants of the research were selected from Konya Beyhekim Special Education Vocational Education School affiliated to the Van Provincial Directorate of National Education. Research data were collected through a semi-structured interview form developed by the researcher, observation and document analysis, and all school-related documents (field notes, meeting minutes, school history) were examined. The data were analyzed by content analysis method. The findings of this research will be presented at the 2022 ELMIS congress.

TÜRKİYE’DE İLKOKUL SEVİYESİNDEKİ ORTA AĞIR ZİHİNSEL YETERSİZLİĞE SAHİP ÖĞRENCİLERİN EĞİTİMİ: VAKA ANALİZİ

EDUCATION OF STUDENTS WITH MIDDLE-SEVERE MENTAL DISABILITY AT PRIMARY SCHOOL LEVEL IN TURKEY: CASE ANALYSIS

Prof. Dr. Hakan SARI

Gizem DEMİR

Ayşegül CAM

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de ilkököl seviyesindeki orta ağır düzey zihinsel yetersizliğe sahip öğrencilerin eğitimleri, eğitim ortamları, öğretim programları, sınıf için uygulamalar, öğrenciye verilen destek eğitim hizmetleri hakkında inceleme yapmaktır. Bu çalışmada vaka çalışması yöntemi ile Aksaray ve Konya ili içerisindeki iki okul incelenmiştir. İnceleme bazı sorular ışığında yapılmıştır. (Okulun gelişimi, tarihçesi, öğrenci profilleri, öğretmen profilleri, öğrenci ve öğretmen tutumları, Okulun güçlü tarafları, okulun zayıf tarafları, okulun sağladığı fırsatlar.) Araştırmada kullanılacak veriler doküman analizi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın katılımcıları 2021-2022 eğitim öğretim yılı içerisinde Aksaray İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Aksaray Özel Eğitim Uygulama Okulu 1. Kademe ve Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Kozağaç Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Özel Eğitim Uygulama Okulu 1.kademede eğitim gören öğrencilerdir. Araştırmanın sonuçları kongrede detaylı şekilde sunulacaktır.

ABSTRACT

The purpose of this research is to examine the education of students with moderate to severe mental retardation at primary school level in Turkey, educational environments, curriculum, classroom practices, and support education services given to students. In this study, two schools in Aksaray and Konya provinces were examined with the case study method. The examination was made in the light of some questions. (The development of the school, its history, student profiles, teacher profiles, student and teacher attitudes, Strengths of the school, weak points of the school, opportunities provided by the school.) The data to be used in the research were collected by document analysis and semi-structured interview form. The obtained data were analyzed by descriptive analysis method. The participants of the research are the students studying at the 1st level of Aksaray Special Education Practice School affiliated to Aksaray Provincial Directorate of National Education and at the 1st level of Kozağaç Union of Chambers of Craftsmen and Craftsmen, affiliated to the Konya Provincial Directorate of National Education, in the 2021-2022 academic year. The results of the research will be presented in detail at the congress.

**ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN BRANŞ ÖĞRETMENLERİ İLE
YÜRÜTTÜKLERİ ÇALIŞMALARLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ**
***DETERMINING THE OPINIONS OF SPECIAL EDUCATION TEACHERS ABOUT
THE STUDIES THEY CARRIED OUT WITH BRANCH TEACHERS***

Dr. Öğr. Üyesi Yahya ÇIKILI

Dudu ÇATALKAYA

Arzu SARI

ÖZET

Bu çalışma özel eğitim öğretmenlerinin branş öğretmenleri ile yürüttükleri çalışmalarla ilgili görüşlerinin belirlenmesine dönüktür. Araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmaya çeşitli illerde özel eğitim alanında çalışan otuz öğretmen gönüllü olarak katılmış ve veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşmeler yaklaşık 30 dakika sürmüştür. Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada elde edilen verilerin analizi sonucu 2022 ELMİS kongresinde detaylı olarak sunulacaktır.

ABSTRACT

This study is aimed at determining the opinions of special education teachers about the work they carry out with branch teachers. Qualitative research model was used in the research. Thirty teachers working in the field of special education in various provinces participated in the study voluntarily and the data were collected with a semi-structured interview form prepared by the researchers. The interviews lasted approximately 30 minutes. The data obtained in the research were analyzed using the descriptive analysis technique. The result of the analysis of the data obtained in the study will be presented in detail at the 2022 ELMIS congress.

AİLELERİN ÇOCUKLARINA UYGULANAN DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ MATERYALLERİNİN DİL GELİŞİMLERİNE YÖNELİK ETKİSİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

FAMILIES' VIEWS ON THE EFFECTS OF SPEECH AND LANGUAGE THERAPY MATERIALS ON THEIR CHILDREN'S LANGUAGE DEVELOPMENT

Mehmet Ünalımış

Dr. Öğretim Üyesi Fatih KOÇAK

Dr. Öğretim Üyesi Hasan KIZILKAYA

ÖZET

İletişim, insan hayatında önemli bir yere sahiptir. Bireyler arası iletişim kurmanın yollarından biri de dil ile konuşmadır. Ancak bazı çocuklarda dil gelişimi normal yaşatlarından geride kalmaktadır. Bu nedenle bireyler çeşitli kaynaklardan destek almaktadırlar. Bu çalışmanın amacı dil ve konuşma güçlüğü olan bireylerin bulunduğu ailelerin, çocuklarına verilen dil ve konuşma desteğinde kullanılan materyallere, bu materyallerin fayda sağlama durumlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Ebeveynlerin görüşlerinin belirlendiği nitel desenli durum çalışması olan bu araştırmada, verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmanın katılımcıları, özgül dil ve konuşma bozukluğu tanısı alan çocukların ailelerinden oluşmaktadır. Çalışmaya 21 anne, 9 baba olmak üzere 30 çocuğun ebeveyni katılmıştır. Verilerin analizinde nitel araştırmalarda kullanılan betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Ebeveyn görüşlerinin incelendiği bu araştırmada; DKT(dil ve konuşma terapisi) eğitimlerinin çocuklarına fayda sağladığı ve bu eğitimlerde sıklıkla tercih edilen materyallerin sırasıyla resimli kartlar, fotokopi-çalışma kâğıtları, hikaye kitapları, oyun oynayarak öğretim, sesli okuma, harf-ses çıkarma uygulaması şeklinde olduğu ortaya çıkarken; ebeveynlerin bu eğitim sürecine dersten sonra bilgilendirme, ödevlendirme, eğitime başlarken birlikte hedef belirleme şeklinde dahil edildikleri görülmektedir. Ebeveynlere göre evde yapılan çalışmalar da faydalı olup; dil ve konuşma alanında bilgiyi ise eğitimi aldıkları terapistten (öğretmenden) ve internetten edinmektedirler. Ayrıca ebeveynlerin çocuklarına nasıl destek vereceğini bilmediği ve özel ders-materyal alacak maddi güçten yoksun olduğu için zorlandıkları ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak ebeveynler bu eğitimleri faydalı olarak görmekte ve bu eğitimlerde kullanılan materyalleri ve uygulamaları kısmen tanımaktadırlar. Bunun yanında ise eğitim sürecine yeteri kadar dahil olmamakta, bilgi ve materyal eksikliği nedeniyle çocuklarına yeteri kadar destek olamamaktadırlar. Bu ebeveynlere yönelik devlet eliyle hazırlanacak bir bilgilendirme portalından bu eğitimin önemi, sorumlulukları, materyal ve uygulama kullanım örnekleri, evde materyal üretimi gibi birçok konuda bilgilendirme yapılabilir.

ABSTRACT

Communication has an important place in human life. One of the ways to communicate between individuals is to speak with language. However, language development in some children lags behind their normal peers. For this reason, individuals receive support from various sources. The aim of this study is to determine the views of families with individuals with language and speech difficulties about the materials used in language and speech therapy and the benefits of these materials. In this research, which is a qualitative case study in which the views of the parents are determined, a semi-structured interview form was used to collect the data. The participants of the study consisted of families of children diagnosed with speech and language disorders. Parents of 30 children, including 21 mothers and 9 fathers, participated in the study. In the analysis of the data, the descriptive analysis technique was used. In this study, it has been revealed that SLT (speech and language therapy) training benefits children and the materials that are frequently preferred in this training are picture cards, photocopy worksheets,

storybooks, teaching by playing games, and reading aloud, letter-sounding practice. It is seen that parents are included in this educational process in the form of informing, assigning homework, and setting goals together when starting education. According to the parents, work done at home is also beneficial; they obtain information in the field of language and speech from the therapist (teacher). In addition, it has been revealed that parents have difficulties because they do not know how to support their children and they do not have the financial power to buy private lessons and materials. As a result, parents see these pieces of training as beneficial and partially recognize the materials and practices used in this training. In addition, they are not sufficiently involved in the education process and cannot support their children enough due to a lack of information and materials. From an information portal to be prepared by the government, information can be provided on many subjects such as the importance of this education, its responsibilities, examples of material and therapy, and making materials at home.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUĞA SAHİP VE NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN ÇOCUĞA SAHİP AİLELERİN OKUL ALGISI VE KATILIMININ İNCELENMESİ

SCHOOL PERCEPTION AND PARTICIPATION OF FAMILIES WITH CHILDREN RECEIVING SPECIAL EDUCATION AND REGULAR EDUCATION

Dr. Öğretim Üyesi Ahsen Ela KIZILKAYA

ÖZET

Eğitim sürecinde veli katılımının önemi ve katkısı hem normal hem de özel eğitimde bilinen ve kabul edilen bir durumdur. Çocukların bilişsel ve akademik gelişimlerdeki aile rolünün önemi birçok çalışmada vurgulanmıştır. Ailelerin okula doğrudan katılımlarının ölçüldüğü ve ailelerin okulu nasıl algıladıkları, bu katılımın ve algının özel eğitim alan ve normal eğitim alan öğrencilerin velileri ile karşılaştırıldığı çalışmalar maalesef sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı çocuğu normal eğitim alan ailelerin okul algısı ve katılımı ile çocuğu özel eğitim alan ailelerin okul algısı ve katılımını karşılaştırmaktır. Nicel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilen bu çalışmada veri toplama aracı olarak Yurtbakan ve Akyıldız (2020) tarafından geliştirilen aile okul algısı ve katılımı ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 26 soru ve 4 boyuttan oluşmakta 5'li likert tipindedir. Ölçek 112'si özel eğitim alan 224'ü ise normal eğitim alan çocukların ailesi olmak üzere toplam 366 aileye uygulanmıştır. Ölçekten elde edilen puanlar SPSS programı aracılığı ile istatistiksel testler kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucu çocuğu özel eğitim alan ailelerin ve çocuğu normal eğitim alan ailelerin ölçeğin okul algısı ve aile katılımındaki engeller alt boyutları puanları arasında anlamlı derecede fark olmadığı tespit edilmiştir. Ancak ölçeğin öğrenci gelişimi ve veli gelişimi alt boyutlarında çocuğu özel eğitim alan aileler lehine anlamlı derecede fark olduğu tespit edilmiştir. Sonuçlar, normal eğitim gören öğrencilerin ailelerine kıyasla, özel gereksinimli öğrencilerin ailelerine gelişimleri için daha fazla fırsat sunulduğunu, katılımlarından daha memnun olduklarını ve çocuklarının eğitimini daha fazla etkileyebileceklerini hissettiklerini göstermiştir.

ABSTRACT

The importance and contribution of parent participation in the education process is known and accepted in both normal and special education. The importance of the family role in the cognitive and academic development of children has been emphasized in many studies. However, studies that measure the direct participation of families in school and compare this participation with the parents of students receiving special education and regular education are limited. The aim of this study is to compare the school perception and participation of families whose children receive regular education and the school perception and participation of families whose children receive special education. In this study, which was carried out with the quantitative research method, the family school perception and participation scale developed by Yurtbakan and Akyıldız (2020) was used as a data collection tool. The scale consists of 26 questions and 4 dimensions and has a 5-point Likert-type rating. The scale was applied to a total of 366 families, 112 of whom children received special education and 224 of whom children received normal education. The scores obtained from the scale were analyzed by using statistical tests through the SPSS program. As a result of the analyzes, it was determined that there was no significant difference between the scores of the families whose children received special education and those whose children received regular education. However, it was determined that there was a significant difference in favor of families whose children received special education in the student development and parent development sub-dimensions of the scale. The results showed that families of students with special education needs are offered more opportunities for development, are more satisfied with their participation, and feel more able to influence their child's education, compared to families of students with regular education.

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERE YÖNELİK DUYGU GELİŞİMİNİ DESTEKLEME PSİKOEĞİTİM PROGRAMININ ANALİZİ

ANALYSIS OF THE PSYCHOEDUCATION PROGRAM FOR SUPPORTING THE DEVELOPMENT OF EMOTIONS FOR SPECIAL TALENTED STUDENTS

Serdar DANIŞ

Barış DOĞRUKÖK

Tuba KILIÇARSLAN

ÖZET

Özel yetenekli (ÖY) öğrencilerin eğitimi çok önemli bir konudur. ÖY öğrencilerin eğitiminde duygu gelişimlerinin desteklenmesinin büyük önemi vardır. Bu bağlamda bu çalışmada Bilim ve Sanat Merkezlerinde 2022 yılında özel yetenekli öğrencilerin duygusal gelişimlerini desteklemek amacıyla uygulanmaya başlanan 'Duygu Gelişimini Destekleme Psikoeğitim Programının' genel olarak tanıtımı ve Konya'da yapılan ilk uygulama ile ilgili öğrenci değerlendirmelerinin analizi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme tekniği kullanılmıştır. Veriler doküman analizi ile incelenmiştir. Veriler araştırmacı günlüğü, MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Psikoeğitim programı ve program bitiminde öğrencilerin doldurduğu likert tipi program değerlendirme formu ile toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; hazırlanan programın sekiz hafta sürmesi planlanmıştır. Programın hedef kitlesi Bilim ve Sanat Merkezlerinde öğrenim gören 9-12 yaş aralığındaki öğrencilerdir. Program içeriği incelendiğinde ilk modülü ailelere programın tanıtıldığı veli oturumu olmak üzere toplam sekiz modülden oluşmaktadır. Her modül 40+40 olmak üzere 80 dk.'lık oturumlar halinde planlanmıştır. Modüllerin birbirinin devamı niteliğinde olduğu fakat her birisinin tek tek de kullanılabilir şekilde hazırlandığı tespit edilmiştir. Programda uygulamalı drama faaliyetlerinin yoğun şekilde yer bulduğu, öğrencilerin aktif katılımını sağladığı ve programın değerlendirme aşamalarını içeren bir yapıda olduğu tespit edilmiştir. Program içeriğinde BİLSEM'de öğrenim gördüğü kurgulanan özel yetenekli öğrenciler Damla ve Bulut karakteri üzerinden konular anlatılmıştır. Yapılan ilk uygulamada çalışmaya 3-4 ve 5. sınıfta öğrenim gören toplam 34 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda araştırmacı günlüklerinden programın sadece duygu gelişimini değil sosyal beceriler gibi diğer gelişim alanlarını da desteklediği, çocuklarda sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağladığı tespit edilmiştir. Öğrencilerden alınan program değerlendirme yanıtlarının analizine göre öğrencilerin hemen hemen tamamı programda yer alan etkinlikleri beğendiğini, etkinliklere istekli olarak katıldığını, benzer etkinliklere katılmak istediğini, programın duygu, düşünce ve davranış arasındaki ilişkiyi anlamalarına katkı sağladığını, sosyal ilişkilerde duyguların önemini, dürtü kontrolünün önemini anlamalarına katkı sağladığını belirtmişlerdir. Programa katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu yapılan uygulamanın duygularını tanımalarına katkı sağladığını, etkinlikleri faydalı bulduklarını, duygularını ifade etmeye, duygularını kabul etmeye, uyum ve duygusal esneklik becerisinin önemini kavramaya katkı sağladığını, programın BİLSEM'e olan bakış açılarını olumlu yönde değiştirdiğini belirtmişlerdir. Sonuç olarak programın ÖY öğrencilerin duygu gelişimini destekleme konusunda önemli bir boşluğu doldurduğu, tüm kademelerde yaygınlaştırılması ve diğer gelişim alanlarında da benzer uygulamaların yapılmasının gerektiği düşünülmektedir.

ABSTRACT

Education of gifted students (GS) is a very important issue. Supporting emotional development is of great importance in the education of gifted students. In this context, in this study, it is aimed to introduce the 'Emotional Development Support Psychoeducation Program', which was started to be implemented in Science and Art Centers in 2022 to support the emotional development of gifted students, and to analyze the student evaluations about the first application in Konya. Document analysis technique, one

of the qualitative research methods, was used in the research. The data were analyzed by document analysis. The data were collected with the researcher's diary, the Psychoeducation program prepared by the General Directorate of Special Education and Guidance Services of the Ministry of National Education, and the Likert type program evaluation form filled by the students at the end of the program. According to the findings; The program is planned to last eight weeks. The target audience of the program is students aged 9-12 studying at Science and Art Centers. When the content of the program is examined, it consists of eight modules, the first module of which is the parent session, where the program is introduced to the families. Each module is planned as 40+40 sessions of 80 minutes. It has been determined that the modules are a continuation of each other, but each of them has been prepared in a way that can be used individually. It has been determined that the applied drama activities are heavily involved in the program, the active participation of the students is ensured, and the program has a structure that includes the evaluation stages. In the content of the program, the subjects were explained through the characters of Damla and Bulut, the gifted students who were fictionalized to study at Science and Art Centers. In the first application, a total of 34 students studying in the 3-4th and 5th grades participated in the study. As a result of the research, it was determined from the researcher's diaries that the program supports not only the development of emotion but also other development areas such as social skills and contributes to the development of responsibility awareness in children. According to the analysis of the program evaluation responses received from the students, almost all of the students liked the activities in the program, participated in the activities willingly, wanted to participate in similar activities, the program contributed to their understanding of the relationship between emotion, thought and behavior, the importance of emotions in social relations and the importance of impulse control. They have stated. The majority of the students who participated in the program stated that the practice contributed to their recognition of their emotions, that they found the activities useful, that they contributed to expressing their feelings, accepting their feelings, understanding the importance of adaptability and emotional flexibility, and that the program changed their perspectives towards BİLSEM in a positive way. As a result, it is thought that the program fills an important gap in supporting the emotional development of gifted students, it should be disseminated at all levels and similar practices should be made in other areas of development.

KAYNAŖTIRMA EĞİTİMİ UYGULAMALARINDA KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLERE İLİŞKİN OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINING THE OPINIONS OF SCHOOL ADMINISTRATORS ON THE CHALLENGES ENCOUNTERED IN INCLUSIVE EDUCATION PRACTICES

Prof. Dr. Hakan SARI

Mehmet OMAK

Mehmet ÜNALMIŞ

ÖZET

Kaynaştırma, özel gereksinime sahip bireylerin destek eğitim hizmetleri sağlanarak normal gelişim gösteren yaşıtları ile birlikte aynı okullarda ve sınıflarda eğitimlerini sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim çalışmalarındır. Kaynaştırma eğitimine yer verilen okullarda uygulama sürecinde birtakım güçlükler ortaya çıkabilmekte ve bu durum uygulanan programın yeterince etkili olmamasını da beraberinde getirmektedir. Alanyazını incelendiğinde yapılan çalışmalarda; okulun fiziki imkânlarından kaynaklanan problemler, öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi konusunda yeterli bilgiye sahip olmaması, destek hizmetlerinin sağlanmasında ortaya çıkan güçlükler ve araç gereç yetersizliği gibi etkenler kaynaştırma sürecinde karşılaşılan güçlükler olarak araştırmacılar tarafından sıklıkla dile getirilmektedir. Ancak kaynaştırma eğitimi ile ilgili ulusal düzeyde yapılan araştırmalarda belirlenen güçlüklerle ilişkin bilgilerin güncel olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı; kaynaştırma eğitimi uygulamalarında karşılaşılan güçlüklerle ilişkin okul yöneticilerinin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma verilerini toplamak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma sürecinde kaynaştırma programının uygulandığı eğitim kurumlarında görev yapan ve çalışmaya gönüllü olarak katılan 12 okul yöneticisine ulaşılmıştır. Yapılan görüşmeler, katılımcıların izni alınarak ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş ve sonrasında betimsel analize tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda; fiziki imkanların yetersizliği, öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin bilgi düzeyinin yeterli olmaması, ailelerin ilgisizliği, ders ii etkinlikleri düzenlemede yaşanan problemler ve destek hizmetlerine ulaşamama kaynaştırma eğitimi uygulamalarında karşılaşılan güçlükler olarak belirlenmiştir.

ABSTRACT

Inclusion is special education activities based on the principle that individuals with special needs continue their education by providing support education services in the same schools and classes with their normally developing peers. In schools where inclusive education takes place, some difficulties may arise in the implementation process and this situation causes the applied program to be ineffective. When the literature is examined; The problems arising from the physical facilities of the school, the teachers' lack of sufficient knowledge about inclusive education, the difficulties in providing support services and the lack of equipment are frequently mentioned by the researchers as the difficulties encountered in the inclusion process. However, it is seen that the information on the difficulties identified in the studies conducted at the national level on inclusive education is not up to date. Therefore, the aim of this research is to determine the opinions of school administrators about the difficulties encountered in inclusive education practices. Semi structured interview technique, which is one of the qualitative research methods, was used in the collection of research data. During the research process, 12 school administrators working in educational institutions where the inclusion program was implemented and participating voluntarily in the study were reached. The interviews were recorded with a voice recorder with the permission of the participants and then subjected to descriptive analysis. As a result of the research; Inadequate physical facilities, insufficient knowledge of teachers about inclusive education,

indifference of families, problems in organizing in class activities and inability to reach support services were identified as difficulties encountered in inclusive education practices.

İLKOKUL KADEME 1'DE ÖĞRENİM GÖREN OTİZMLİ ÇOCUĞA SAHİP EBEVEYNLERİN ÖĞRETMENLERDEN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF PARENTS' EXPECTATIONS FROM TEACHERS OF CHILDREN WITH AUTISM IN PRIMARY SCHOOL LEVEL 1

Prof. Dr. Hakan SARI

Halil İLBEY ÖZKAN

Mehmet ÇOMAK

ÖZET

Otizmlı çocuğa sahip ebeveynlerin hassasiyetleri ve çocukları için çabaları bilinmektedir. Otizmlı çocuğa sahip ebeveynlerin öğretmenlerden beklentilerine yönelik araştırma sayısı sınırlıdır. Bu araştırmanın amacı ilkokul düzeyi 1 kademe otizmlı çocuğa sahip ebeveynlerin öğretmenlerden beklentilerinin, ebeveyn görüşleri açısından incelenmesidir. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Mersin'in Mut ilçesinde ilkokul 1. Kademede öğrenim gören otizmlı öğrenciye sahip 9 anne ve 8 baba olmak üzere toplam 17 ebeveyn den oluşmaktadır. Bu araştırmada veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmış ve "Betimsel Analiz" tekniği ile analiz edilmiştir. Ebeveyn görüşlerinin incelendiği bu araştırmada otizmlı çocuğa sahip ebeveynlerden elde edilen bulgular sırasıyla; 1)Öğretmenlerden çocuklarının arkadaş çevresini genişletmesi 2) Öğrencilerinin ders başarısının artırılması 3) Sayıları tanıma becerisi ve okuma yazma becerisinin geliştirilmesi 4) Öğrencinin yetenek alanlarının keşfedilmesi 5) Derslerde görsel kullanımı 6) Ders konularının sınıfta sürekli tekrar edilmesi 7) Öğrencisinin sınıftaki etkinliklere dahil edilmesi 8) Çocukları için özel ilgi gösterilmesi 9) Bir kısım ebeveyn ise asla çocuklarına özel ilgi gösterilmemesi 10) Öğretmenin özel eğitim konusunda bilgi sahip olması 11) Öğrenci ile ilgili geri dönüt verilmesine yönelik beklentiler olarak ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak çocuğun dil ve konuşma becerisinin gelişimi, günlük yaşam becerisi, sosyalleşmesi en başta gelen beklentiler olmuştur.

ABSTRACT

The sensitivities of parents with autistic children and their efforts for their children are known. The number of studies on the expectations of parents of children with autism from teachers is limited. The aim of this study is to examine the expectations of parents who have a child with autism at primary school level, in terms of parental views. In this study, semi-structured interview method, which is one of the qualitative research methods, was used. The study group of the research consists of 17 parents, 9 mothers and 8 fathers, who have autistic students studying at primary school in Mut district of Mersin. In this study, data were collected using a semi-structured interview form developed by the researchers and analyzed with the "Descriptive Analysis" technique. In this study, in which the views of the parents were examined, the findings obtained from the parents with a child with autism are respectively; 1) Expanding the circle of friends of their children from teachers 2) Increasing the course success of the students 3) Developing number recognition skills and literacy skills 4) Discovery of the student's talent areas 5) Use of visuals in lessons 6) Repetition of course topics in class 7) Involving the student in classroom activities 8) Paying special attention to the children 9) Some parents never want teachers to show special attention to their children. 10) Teacher's knowledge of special education 11) It emerged as expectations for feedback about the student. As a result, the development of the child's language and speech skills, daily life skills and socialization have been the primary expectations.

**ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERLE KAVRAM ÖĞRETİMİ ÇALIŞILAN
ARAŞTIRMALARIN BELİRLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ:
SİSTEMATİK DERLEME**

***EXAMINATION OF STUDIES ON CONCEPT TEACHING FOR INDIVIDUALS WITH
SPECIAL NEEDS IN TERMS OF CERTAIN VARIABLES: A SYSTEMATIC REVIEW***

Dr. Öğr. Üyesi Bekir BURAL

Merve GÜNAYDIN YILMAZ

Bekir ÖZTÜRK

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, 2000-2021 yılları arasında Türkiye’de yapılmış özel gereksinimli bireylerle çalışılan, kavram öğretimi uygulamalarının yer aldığı araştırmaların farklı değişkenlere göre incelenmesidir. Bu değişkenler, çalışmanın türü, katılımcı sayısı ve özellikleri, ortam ve öğretim düzenlemesi, bağımlı ve bağımsız değişken, araştırma modeli, izleme, genelleme, sosyal geçerlilik ve öğretim yönteminin etkililiği şeklindedir. Bu araştırmada sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya dahil edilecek çalışmaların belirlenmesi için elektronik ortamda tarama yapılmıştır. Araştırmada dâhil etme-hariç tutma ölçütlerine göre belirlenen lisansüstü tez ve makalelerden oluşan toplam 29 çalışma incelenmiştir. Bu çalışmaların 22 tanesinde öğretim yöntemi olarak yanlışsız öğretim yöntemlerinden eş zamanlı ipucuyla öğretim ve doğrudan öğretim yönteminin kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca bilgisayar destekli eğitim uygulamalarının diğer öğretim yöntemlerini destekleyici nitelikte ya da tek başına kullanıldığı göze çarpmaktadır. Bağımlı değişkenlere bakıldığında geometrik şekil ve cisimlerin, niteleme bildiren kavramların ve renklerin daha çok çalışıldığı belirlenmiştir. Çalışmaların tamamında tek denekli araştırma modelleri kullanılmıştır. Çalışmalar genellikle sınıf ortamında ve birebir öğretim şeklinde düzenlenmiş olup, katılımcıların çoğunluğunu zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan çocuklar oluşturmaktadır. Çalışmalarda genelleme ve izleme verilerinin sosyal geçerlilik verilerine göre daha çok toplandığı görülmektedir. İncelen çalışmalarda yapılan uygulamalar sonucunda kullanılan tüm yöntemlerin etkili olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak bu çalışma bulgularının alandaki uygulayıcı ve araştırmacılara kavram öğretimi ile ilgili yapacakları çalışmalarda yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

ABSTRACT

This study aims to examine the studies involving concept teaching practices with individuals with special needs conducted in Turkey between 2000 and 2021 according to different variables. These variables are type of study, number and characteristics of participants, environment and instructional arrangement, dependent variable, independent variable, research model, follow-up, generalization, social validity and effectiveness of the teaching method. In this study, systematic review method was used. An electronic search was conducted to determine the studies to be included in the study. According to the inclusion-exclusion criteria of the study consisted of 29 graduate theses and articles in total were analyzed. In 22 of these studies, it was observed that simultaneous prompting and direct instruction methods were used as teaching methods. Moreover, it was noted that computer-assisted education applications were used either by itself or to support other teaching methods. When the dependent variables were examined, it was determined that geometric shapes and objects, descriptive concepts and colors were studied more. All of the studies used single-subject research models. The studies were generally organized in the classroom environment and in the form of one-to-one instruction and the majority of the participant group consisted of children with intellectual disabilities and autism spectrum disorders. Mostly generalization and follow-up data were collected in the studies, compared to social validity data. It was determined that all methods used in the studies were effective as a result of the

practices. It is thought that findings of this study will guide practitioners and researchers in this field in their studies on concept teaching.

ÖZEL EĞİTİM ALANINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİNİN SINIF İÇİ BİRLİKTE ÇALIŞMA İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINING THE OPINIONS OF TEACHERS WORKING IN THE FIELD OF SPECIAL EDUCATION ON CLASSROOM COLLABORATION

Dr. Öğretim Üyesi Yahya ÇIKILI

Gizem DEMİR

Ayşegül CAM

ÖZET

Özel eğitim, merkeze aldığı öğrencilerin bireysel farklılıkları nedeni ile özel eğitim öğretmenlerinin farklı alanlardan gelen uzmanlarla sıkça iş birliği kurmasını gerektiren bir disiplin alanıdır. Özel eğitim hizmetleri yönetmeliği çerçevesinde oluşturulan özel eğitimin temel ilkeleri incelendiğinde eğitim ihtiyaçlarının karşılanması için kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak, politika belirleyiciler, üniversitelerdeki ilgili bölümleriyle sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde çalışmak, öğretmenlerin ve okul içindeki diğer personellerin iş birliği yapması ve ailelerin özel eğitim sürecine aktif katılımını sağlamak yer almaktadır. Öğretmenlerin kendi öğrenmelerini gerçekleştirerek birbirleriyle ilişki kurmaları sonucunda işbirlikçi ortamlar oluşur. Özel eğitim öğretmenlerinin diğer öğretmenlerle çalışmasında aktif katılımın sağlanması şarttır. Bu da iş birliğiyle gerçekleşmektedir. Öğretmenlerin arasındaki iş birliği bir etkileşim aracıdır. Bu iş birliği sorumluluk, paylaşma, karar verme, aktivite planlama ve ortak amacı içerir. İşbirliğinde öğretmenler bilgi oluşturmak, ortak faaliyette bulunmak, sürece dahil olmak gibi vizyon içerisinde olmalıdır. İş birliği aynı zamanda gönüllülük, eşitlik, ortak amaç, sorumluluğu paylaşma, sonucu birlikte görme, ortak kaynak ve gelişmenin görülmesi gibi davranışları içerir. Bu çalışmanın genel amacı, özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin sınıf içi birlikte çalışma ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli kullanılmıştır. Araştırmaya 2021-2022 eğitim öğretim yılında Konya, Aksaray, Sivas Van ve Uşak illerinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan 35 özel eğitim öğretmeni katılmış ve veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşmeler ortalama 15 dakika sürmüştür ve öğretmenlerin çalıştıkları okullarda yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular içerik analizi sonucunda belirlenmiş ve kongrede sunulacaktır.

ABSTRACT

Special education is a discipline that requires special education teachers to cooperate frequently with experts from different fields due to the individual differences of the students it focuses on. When the basic principles of special education created within the framework of the special education services regulation are examined, cooperation with institutions and organizations to meet educational needs, policy makers, working in cooperation with relevant departments in universities and non-governmental organizations, cooperation between teachers and other personnel in the school and families in the special education process. ensure active participation. Collaborative environments are formed as a result of teachers establishing relationships with each other by realizing their own learning. Active participation in special education teachers' work with other teachers is essential. This is done collaboratively. Collaboration between teachers is an interaction tool. This collaboration includes responsibility, sharing, decision making, activity planning and shared purpose. In cooperation, teachers should have a vision such as creating knowledge, engaging in joint activities, being involved in the process. Cooperation also includes behaviors such as volunteering, equality, common purpose, sharing responsibility, seeing results together, seeing common resources and development. The general purpose of this study is to

determine the views of teachers working in the field of special education about working together in the classroom. The case study model, one of the qualitative research methods, was used in the research. 35 special education teachers working in schools affiliated to the Ministry of National Education in Konya, Aksaray, Sivas Van and Uşak provinces in the 2021-2022 academic year participated in the research and the data were collected with a semi-structured interview form prepared by the researchers. The interviews lasted an average of 15 minutes and were conducted face-to-face at the schools where the teachers work. The data obtained in the research were analyzed with the descriptive analysis method. The findings obtained within the scope of the research were determined as a result of the content analysis and will be presented at the congress.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN EĞİTSEL DEĞERLENDİRME VE TANILAMA SÜREÇLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF EDUCATIONAL DIAGNOSIS AND ASSESSMENT PROCESSES OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

Merve AKINCIOĞLU ÇOLAK

Dr. Öğr. Üyesi Yahya ÇIKILI

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, otizm spektrum bozukluğu olan çocukların eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinin incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği ve doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu devlet hastanesi ve tıp fakültesi hastanesinde çalışan 12 çocuk ve ergen psikiyatristi, bir il merkezindeki rehberlik ve araştırma merkezinde (RAM) çalışan 12 öğretmen, OSB olan çocuğa sahip 12 ebeveyn ve 2019-2021 yıllarında OSB tanısı almış 54 öğrenci dosyasından toplanan veriler oluşturmaktadır. Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formları ve dosya inceleme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonrasında; ailelerin çocuklarında çoğunlukla sözel ve sözel olmayan iletişim becerileri ile sosyal becerilerde sıkıntılar fark ederek çocuk doktoruna başvurdukları, buradan yapılan yönlendirmelerle tanılama sürecine girdikleri belirlenmiştir. Çocuk ve ergen psikiyatristlerinin çoğunlukla gözlem ve görüşme tekniği kullanarak veri topladıkları, bu gözlem ve görüşmeleri muayene odalarında gerçekleştirdikleri, tanılama sürecinde bireyin doğum öyküsü, gelişim süreci, günlük yaşamına dair bilgiler topladıkları, gerekli görülürse ek olarak farklı uzmanlık alanlarından destek aldıkları (kulak burun boğaz, nöroloji), OSB'yi değerlendirme için tarama araçları ve gelişim testlerinden faydalandıkları belirlenmiştir. OSB'yi değerlendirmek üzere hazırlanan Türkçeye uyarlanmış araçların kullanılmadığı görülmüştür. RAM'da çalışan öğretmenlerin eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde çoğunlukla gözlem ve görüşme tekniklerini kullandıkları, bu gözlem ve görüşmelerin bireysel inceleme ve gözlem odalarında gerçekleştirildiği; gözlem ve görüşmelerin performans belirleme formları, aile görüşme formları ve kaba değerlendirme formları kullanılarak kayıt altına alındığı; ek olarak bilişsel becerileri değerlendirmek için standart zeka testlerinden ve gelişim testlerinden (Leiter Uluslararası Performans Ölçeği, Stanford Binet Zeka Testi, Ankara Gelişim Tarama Envanteri -AGTE) yararlandıkları belirlenmiştir. İletişim becerileri ve davranışsal becerilerde sadece gözlem ve görüşme yaptıkları belirlenmiştir. OSB'yi değerlendirmek üzere hazırlanan Türkçeye uyarlanmış araçların ise kullanılmadığı görülmüştür. Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonrasında çoğunlukla bireyin OSB düzeyine göre yerleştirme kararı alındığını ama bazı durumlarda (ailenin adresi, okul sınıf yetersizliği, taşıma imkanı) değişikliğe gidilebildiği görülmüştür. OSB'nin erken tanılması için ülkemizde tarama çalışmalarının yapılmadığı, OSB'yi tanılama ve değerlendirmede çoğunlukla informal araçların ve yöntemlerin kullanıldığı, ailelerin tıbbi tanılama ve eğitsel tanılama sürecinde kendilerine yönelik olarak daha çok bilgiye ve desteğe ihtiyaç duydukları, RAM'da görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; ülkemizde OSB'nin erken tanılması için sağlık kuruluşları ve RAM iş birliği içinde bir tarama ekibi kurulabilir, RAM'larda çalışan öğretmenlere eğitsel değerlendirmeye yönelik hizmet içi eğitimler verilebilir, OSB olan bireye sahip ebeveynlere aile eğitimleri düzenlenebilir ve daha büyük katılımcı gruplarıyla benzer çalışmaların yürütülmesi önerilebilir.

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the educational diagnosis and assessment processes of children with Autism Spectrum Disorder (ASD). In the research, interview technique and document analysis technique, which are qualitative research methods, have been used. The study group of the research consisted of data collected from the files of 12 children and adolescents psychiatrists working in a state

hospital and a medical school hospital, 12 teachers working in a guidance and research center in a province, 12 parents with a child with ASD, and 54 student files diagnosed with ASD in 2019-2021. Research data were collected with semi-structured interview and file review forms. The obtained data were analyzed using descriptive analysis technique. After the analysis; It was determined that families mostly noticed problems in their children's verbal and non-verbal communication skills and social skills and applied to the pediatrician, and they entered the diagnosis process with the guidance made here. Child and adolescent psychiatrists mostly collected data using observation and interview techniques, carry out these observations and interviews in examination rooms, collect information about the birth history, developmental process and daily life of the individual during the diagnosis process, and receive additional support from different fields of expertise (ear, nose, throat, etc. neurology) used screening tools and developmental tests to evaluate ASD. It was observed that tools adapted to Turkish prepared ASD evaluation were not used. It was stated that the teachers working on the guidance and research center mostly used observation and interview techniques in the educational diagnosis and assessment process, and that these observations and interviews were applied on individual examination and observation rooms. Observations and interviews were recorded using performance determination forms, family interview forms and rough evaluation forms; In addition, it was determined that the benefited from standard intelligence tests and developmental tests (Leiter International Performance Scale, Stanford Binet Intelligence Test, Ankara Developmental Screening Inventory -AGTE) to evaluate cognitive skills. It was determined that they were only observed and interviewed in communication and behavioral skills. It was also observed that the tools adapted to Turkish, which were prepared to evaluate ASD, were not used. After the educational diagnosis and assessment, it has been observed that the decision to place the individual is mostly based on the ASD level, but in some cases (family address, school class inadequacy, transportation possibility) changes can be made. There are no screening studies in our country for early diagnosis of ASD. However, informal tools and methods are mostly used in the diagnosis and evaluation of it. families need more information and support for themselves in the medical diagnosis and educational diagnosis process, teachers working in the RAM are in-service identified that they need training. According to the research's results; In our country, a screening team can be established in cooperation with health institutions and guidance and research center for the early diagnosis of ASD, in-service training can be given to teachers working on guidance and research center, family trainings can be organized for parents of individuals with ASD, and similar studies can be recommended with larger participant groups.

REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ YÖNETİCİLERİNİN EĞİTSEL DEĞERLENDİRME VE TANILAMA SÜRECİNDE GÖREVLİ ÖĞRETMENLERİN YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

A STUDY INTO THE VIEWS OF GUIDANCE AND RESEARCH CENTRE DIRECTORS REGARDING THE COMPETENCES OF TEACHERS ON ACTIVE SERVICE IN THE EDUCATIONAL EVALUATION AND DIAGNOSIS PROCESS

Prof.Dr. Hakan SARI

Mehmet ÜNALMIŞ

Erdal DEMİRTAŞ

ÖZET

Özel gereksinimli bireylerin günlük yaşam becerilerini geliştirebilmesi için uygun eğitim ortamlarında eğitim almaları gerekir. Bireylerin uygun eğitim ortamına yönlendirilmesinde RAM'larda (Rehberlik ve Araştırma Merkezi) yapılan eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetlerinin önemi büyüktür. Bu hizmetin verildiği süreçte yaşanan problemleri ortaya çıkarmaya yönelik çalışmaların sayısı sınırlıdır. Bu araştırmanın amacı rehberlik ve araştırma merkezlerindeki öğretmenlerin eğitsel değerlendirme ve tanılama süreçlerindeki yeterliliklerine ilişkin RAM yöneticilerinin görüşlerinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden biri olan yarı yapılandırılmış görüşme yöntemidir. Bu çalışmanın katılımcıları RAM'larda yöneticilik yapmış/halen yapmaya devam eden yöneticilerden oluşmaktadır. Çalışmaya 22 RAM yöneticisi katılmıştır. Bu çalışmada veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiş ve toplanan veriler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırmada ortaya çıkan sonuçlar aşağıdaki gibidir: 1) Yöneticilere göre öğretmenlerin, eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde öğrencileri tüm gelişim özelliklerine göre değerlendirmekte yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır. Nedeni ise zaman yetersizliği, aile ve okuldan yeterli bilgi gelmemesi, öğretmenlere bu konuda herhangi bir eğitim verilmemiş olmasından dolayı sıralanmıştır. 2) Yöneticilere göre öğretmenlerin ailelerle iletişim kurmada yeterli olduğu 3) Öğretmenlerin öğrencinin gelişim özelliğine uygun ölçme aracı kullanılmasında yeterli olmadığı, bunun sebebinin ise RAM personeline yeterince test eğitimi verilmemesi olduğu 4) Eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde öğretmenlerin lisans mezuniyetindeki farklılığının sürece etkisinin az olduğu, yabancı uyruklu öğrencilerle dil problemi yaşadıkları, değerlendirmede görevlendirilen yeni öğretmenlerin tanılama sürecinde bilgi edineceği herhangi bir kaynağın olmaması nedeniyle usta-çırak ilişkisi ile süreci öğrendikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. 5) Yöneticilere göre öğretmenlerin evde eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetinde ulaşım, araç sorunu yaşadıkları, bu uygulamaya yönelik araç tahsisi, online görüşme veya rapor sürelerinin uzatılması gibi alternatif çözümlerin faydalığı olacağına dair düşüncelerinin olduğu ortaya çıkmıştır.

ABSTRACT

Individuals with a special need should take their education in a suitable education setting to improve their life skills. Educational evaluation and diagnosis services given in GRCs (Guidance and Research Centres) are important in guiding individuals to suitable education settings. There is a limited number of studies carried out to determine the problems experienced in this sense. The purpose of the study is to determine the views of GRC directors regarding the competences of teachers on active service in educational evaluation and identification. The method of the study is the semi-structured interview method. The participants of the study are comprised of the directors worked or are still working in GRCs. Total 22 GRC directors participated in the study. The data in the study was obtained through semi-structured interview form developed by the researchers and it was analysed through descriptive analysis technique. The findings of the research are as follows: 1) Directors thought that teachers were not

competent in the evaluation of students about their developmental features in educational evaluation and identification. Lack of time, not receiving enough information from the family and the school and that teacher hadn't been given education were the reasons. 2) Directors believed that teachers were competent in communication with parents, 3) they weren't competent in using a suitable assessment tool for the developmental feature of the student because of lack of enough test education, 4) The effect of difference in teachers' graduation on the process in educational evaluation and diagnosis process was limited, they had a language problem with the foreign students, and that the new teachers assigned for evaluation learned through master-apprenticeship relation since they did not have any source to apply in the diagnosis process. 5) Findings showed that teachers had a problem of transportation, and it was recommended to assign a vehicle for this application, extend the duration of online interviews and report processes.

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ KAHRAMANI OLAN HİKAYE KİTAPLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS' VIEWS ON STORYBOOKS WITH SPECIAL NEEDS HEROES

Doktor Öğretim Üyesi Yahya ÇIKILI

Öğretim Görevlisi Zehra KEŞCİ

ÖZET

Hikaye kitapları çocuk eğitiminde önemli yeri olan kaynaklardır. Birçok araştırma sonucunda değerler eğitiminde kullanılan çocuk kitaplarının oldukça büyük role sahip olduğu görülmüştür. İlkokul müfredatı içerisinde yer alan çeşitli kazanımlar aracılığı ile bireysel farklılıklara saygı, hoşgörü, yardımlaşma gibi birçok becerinin kazandırılmasında sınıf öğretmenleri çocuk kitaplarından yararlanmaktadır. Bu becerilerden bireysel farklılıklara saygının öğretilmesi, özel gereksinimli bireylerin eğitim sürecine dahil olabilmelerinde ve toplumsal kabulün sağlanmasında hayati öneme sahiptir. Bu sebeple sınıf öğretmenlerinin özel gereksinimli kahramanı olan hikaye kitaplarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırmalarda görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada 5 sorudan oluşan görüme formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Ağrı il merkezindeki dört farklı ilkokuldan, gönüllü olan 20 sınıf öğretmenidir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenleri özel gereksinimli kahramanı olan hikaye kitaplarının ilkökul öğrencilerinin gelişim düzeylerine uygun olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenler ayrıca bu kitapları çocuklar için eğlenceli ve öğretici olduğunu, müfredat içeriği ile uyumlu olduğunu ve öğrencileri için kullanmak istediklerini ifade etmişlerdir.

ABSTRACT

Story books are resources that have an important place in children's education. As a result of many researches, it has been seen that children's books used in values education have a significant role. Primary school teachers benefit from children's books in order to gain many skills such as respect for individual differences, tolerance and cooperation through various achievements in the primary school curriculum. Teaching respect for individual differences among these skills is of vital importance for individuals with special needs to be included in the education process and to ensure social acceptance. For this reason, it is aimed to examine the views of primary school teachers about story books with special needs heroes. In the research, the interview technique was used in qualitative research. An interview form consisting of 5 questions was used in the research. The study group of the research consists of 20 volunteer primary school teachers from four different primary schools in Ağrı city center. As a result of the research, the classroom teachers stated that the story books with special needs heroes were suitable for the development levels of primary school students. Teachers also stated that these books are fun and instructive for children, they are compatible with the curriculum content and they want to use them for their students.

ÖZEL YETENEKLİLERİN EĞİTİMİNDE ULUSAL VE ULUSLARARASI POLİTİKALARIN KARŞILAŞTIRILMALI OLARAK İNCELENMESİ

A COMPARATIVE RESEARCH OF NATIONAL AND INTERNATIONAL POLICIES IN THE EDUCATION OF GIFTED STUDENTS

Prof. Dr. Mustafa YAVUZ

Arş. Gör. Raziye UĞURLU

ÖZET

Bilim ve teknoloji alanında çığır açan gelişmiş toplumlar incelendiğinde başarılarının arkasında ön plana çıkanların özel yetenekliler ve üstün zekalı bireyler oldukları görülmektedir. Çağa yön verebilen bu bireylerin tanınması, eğitimi ve istihdamları büyük önem taşımaktadır. Günümüzde ülkeden ülkeye büyük farklılıklar gösteren özel yeteneklilerin eğitiminde bazı ülkeler özel politikalar uygularken bazıları özel yetenekli çocuklar gibi terimleri dahi tanımamaktadır. Bu çalışmada, özel yeteneklilerin eğitimi konusunda ülkeler arasında karşılaştırmalar yapılarak Türkiye’de de bu konuda gerçekleştirilen çalışmalara katkı sağlanması ve eğitimcilerin bilinçlendirilmesi amaçlanmıştır. Güney Kore, Çin, Japonya, Singapur, Amerika, Almanya, Finlandiya, Hollanda, İngiltere, İsveç, Rusya, İsrail ve ülkemizde özel yeteneklilerin eğitim politikaları geniş bir perspektiften incelenmeye çalışılmıştır. İnceleme neticesinde ülkelerin özel yetenekli bireylerin eğitimi konusunda farklı resmî politikalar oluşturduğu ve farklı eğitim uygulamalarını kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Örneğin: Güney Kore, 2000 yılından itibaren özel yeteneklilerin eğitimini kendi yasal çerçevesi temelinde desteklerken, sosyal eşitlik duygusunun baskın olduğu İsveç’te özel yetenekli bireylerin eğitimine dair çalışmalara sadece belli bir gruba fayda sağlayacağı düşüncesinden dolayı çok önem verilmemektedir. Anahtar kelimeler: Özel Yetenekliler, Eğitim Politikaları, Özel Yeteneklilerin Eğitimi.

ABSTRACT

When the advanced societies that made a breakthrough in the field of science and technology are analyzed, it is seen that those who come to the fore behind their success are the special talented and gifted individuals. The identification, education and employment of these individuals who can shape the era are of great importance. Today, while some countries implement special policies in the education of gifted children, which vary greatly from country to country, some do not even recognize terms such as gifted children. In this study, it is aimed to contribute to the studies carried out on this subject in Turkey and to raise the awareness of educators by making comparisons between countries on the education of special talents. Education policies of gifted students in South Korea, China, Japan, Singapore, America, Germany, Finland, Netherlands, England, Sweden, Russia, Israel and our country have been tried to be analyzed from a broad perspective. As a result of the research, it was concluded that countries formed different official policies and used different educational practices on the education of gifted individuals. For example: While South Korea has supported the education of gifted people on the basis of its own legal framework since 2000, in Sweden, where the sense of social equality is dominant, studies on the education of gifted individuals are not given much importance due to the thought that it will only benefit a certain group.

ÖZEL EĞİTİM ALANINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF STUDIES RELATED TO BURNOUT LEVELS OF TEACHERS WORKING IN SPECIAL EDUCATION

Dr.Öğr. ÜYESİ Tuğba PÜRSÜN

Doç.Dr. Zehra ATBAŞI

ÖZET

Bu araştırmada özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, doküman analizi yönteminin kullanıldığı nitel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi, ULAKBİM ve Google Akademik veri tabanları taranmış ve ölçütleri karşılayan 6 makale 13 tez olmak üzere 19 araştırma incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin tükenmişliklerine yönelik çalışmaların 2005-2019 yılları arasında yoğunluk kazandığı görülmüştür. Yapılan analizler sonucunda çoğunlukla öğretmenlerin tükenmişliklerini çeşitli değişkenler açısından belirlemeyi amaçlayan çalışmaların yapıldığı; kadın katılımcı sayısının fazla olduğu; öğretmenlerin çoğunlukla sınıf öğretmenliğinden mezun oldukları ve zihinsel yetersizliğe sahip öğrencilerle çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma modeli açısından değerlendirildiğinde araştırmalarda en fazla ilişkisel tarama modelinin tercih edildiği görülmüştür.

ABSTRACT

The aim of this study was to investigate the burnout levels of teachers working in special education. Document analysis method, which is one of the qualitative research methods, was adopted in the collection of research data. As a result of Google Scholar, ULAKBIM and National Database Thesis Center of Higher Education Institution databases were searched and 19 studies including 6 articles and 13 theses meeting the criteria were examined. The data obtained from the research were analyzed with descriptive analysis technique. According to the findings of the study, it was seen that the studies on the burnout of teachers working in the special education gained intense between 2005-2019. As a result of the analyzes, it was concluded that there were studies aiming to determine teachers' burnout in terms of various variables; the number of female participants was more than male participants and teachers worked with students with intellectual disabilities. When evaluated in terms of research model, it was seen that relational screening model was the most preferred in the researches.

ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN PSİKOLOJİK KATILIKLARININ ÇEŞİTLİ DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF PSYCHOLOGICAL INFLEXIBILITY OF CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS FROM VARIOUS DEMOGRAPHIC VARIABLES

Dr. Öğr. Üyesi Fatih KOÇAK

Prof. Dr. Zeliha TRAŞ

Arş. Gör. Hikmet Beyza YAKICI

ÖZET

Bu araştırmanın amacı özel gereksinimi olan çocuğa sahip ebeveynlerin psikolojik katılık düzeylerinin çeşitli demografik değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubu uygun örnekleme yoluyla ulaşılan 304 anne (% 56.2) ve 237 baba (% 43.8) olmak üzere toplam 541 özel gereksinimi olan çocuğa sahip ebeveynlerden oluşmaktadır. Çalışma grubu yaş aralığı 20-69 yaş arası ($= 41.91, ss=8.09$) şeklindedir. Özel gereksinime sahip çocukların 154'ü (% 28.5) Zihinsel Yetersizlik, 216'sı (% 39.9) Otizm Spektrum Bozukluğu, 32'si (% 5.9) Bedensel Yetersizlik, 139'u (% 25.7) Birden Fazla Yetersizlik tanısına sahiptir. Gönüllülük ilkesi temel alınarak doldurulan ölçeklerin doldurulması 25 dakika sürmüştür. Veri toplama araçları olarak, Kabul ve Eylem Formu-II ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, t-testi ve ANOVA yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, yapılan t-testi sonucunda psikolojik katılığın cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür ($t_{539}=4.144, p$

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the psychological inflexibility levels of parents with children with special needs according to various demographic variables. The study group of the research consists of parents with a total of 541 children with special needs, 304 mothers (56.2%) and 237 fathers (43.8%), who were reached through convenient sampling. The age range of the study group is between 20-69 years old ($= 41.91, sd=8.09$). Of the children with special needs, 154 (28.5%) were diagnosed with Intellectual Disability, 216 (39.9%) with Autism Spectrum Disorder, 32 (5.9%) with Physical Disability, and 139 (25.7%) with Multiple Disabilities. It took 25 minutes to complete the scales, which were filled on the basis of the principle of voluntarism. Acceptance and Action Questionnaire-II and personal information form were used as data collection tools. Descriptive statistics, t-test and ANOVA methods were used in the analysis of the data. According to the findings of the study, as a result of the t-test, it was observed that psychological inflexibility differed significantly according to gender ($t_{539}=4.144, p$

**OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUĞA SAHİP EBEVEYNLERİN
TRAVMA SONRASI BÜYÜME, YAŞAM DOYUMU VE UMUTSUZLUK
ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ**

***INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIPS BETWEEN POSTTRAUMATIC
GROWTH, LIFE SATISFACTION AND HOPELESSNESS IN PARENTS OF
CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER***

Dr. Öğr. Üyesi Fatih KOÇAK

Prof. Dr. Zeliha TRAŞ

Arş. Gör. Hikmet Beyza YAKICI

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuğa sahip ebeveynlerin travma sonrası büyüme, yaşam doyumu ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Ayrıca Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuğa sahip ebeveynlerin yaşam doyumu ve umutsuzluk düzeylerinin travma sonrası büyüme üzerindeki yordayıcı etkisi de incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu uygun örnekleme yoluyla ulaşılan 157 (% 58.4) anne ve 112 (% 41.6) baba olmak üzere toplam 269 Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuğa sahip ebeveynlerden oluşmaktadır. Çalışma grubu yaş aralığı 20-60 yaş arası ($\bar{x}=40.14$, $ss=7.24$) şeklindedir. Araştırmanın verileri ölçekler aracılığı ile toplanmıştır. Gönüllülük ilkesi temel alınarak doldurulan ölçeklerin doldurulması 25 dakika sürmüştür. Veri toplama araçları olarak Travma Sonrası Büyüme Envanteri, Yaşam Doyumu Ölçeği ve Beck Umutsuzluk Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, t-testi, ANOVA testi, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı analizi ve Amos Yapısal Regresyon Modeli yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, yapılan t-testi sonucuna göre Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuğa sahip ebeveynlerin travma sonrası büyüme puanları cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($t=.826$, $p>.05$). Yapılan ANOVA testi sonucuna göre Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuğa sahip ebeveynlerin travma sonrası büyüme puanları eğitim durumuna göre farklılaşmaktadır ($F=3.466$, p

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationships between post-traumatic growth, life satisfaction and hopelessness levels of parents with a child with Autism Spectrum Disorder. In addition, the predictive effect of life satisfaction and hopelessness levels of parents with a child with Autism Spectrum Disorder on post-traumatic growth was also investigated. The study group of the research consists of parents with a total of 269 children with Autism Spectrum Disorder, 157 (58.4%) mothers and 112 (41.6%) fathers, reached through convenient sampling. The age range of the study group is between 20-60 years ($\bar{x}=40.14$, $sd=7.24$). The data of the research were collected through scales. It took 25 minutes to complete the scales, which were filled on the basis of the principle of voluntarism. Post Traumatic Growth Inventory, Life Satisfaction Scale and Beck Hopelessness Scale were used as data collection tools. In the analysis of the data, descriptive statistics, t-test, ANOVA test, Pearson Product Moments Correlation Coefficient analysis and Amos Structural Regression Model methods were used. According to the findings of the study, according to the t-test results, the post-traumatic growth scores of parents with children with Autism Spectrum Disorder do not differ significantly according to gender ($t=.826$, $p>.05$). According to the results of the ANOVA test, the post-traumatic growth scores of parents with a child with Autism Spectrum Disorder differ according to their educational status ($F=3.466$, p

OTİZİMLİ BİREYE SAHİP AİLELERDE BAKIM VERME YÜKÜ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

AN EVALUATION OF CAREGIVER BURDEN IN FAMILIES WITH INDIVIDUALS WITH AUTISM

Nesibe EKEN

Prof. Dr. Kamil ALPTEKİN

ÖZET

Nörogelişimsel bir bozukluk olarak sınıflandırılan Otizm spektrum bozukluğu, genel olarak kişinin günlük uyarılara anormal yanıtlar vermesi halidir. Otizm genellikle üç yaşından önce ortaya çıkan ve çocuğun eğitim performansını olumsuz yönde etkileyen iletişim eksiklikleri ile sosyal etkileşimi kısıtlayan gelişimsel bir yetersizlik olarak seyretmektedir. Günümüzde otizmliler çocukların sayısı önemli ölçüde artmakta ve buna bağlı olumsuz etkiler nedeniyle aile için stresli bir durum olarak değerlendirilmektedir. Otizmliler bir çocuğun ebeveyni veya kardeşi olmak şüphesiz ki daha dikkatli ve özenli olmayı gerektirmektedir. Otizmliler çocuğun özel gereksinimlerini karşılayabilmek ve sosyal yaşam becerilerini geliştirmek gibi sorumluluklar genellikle bakım veren ebeveynlere ait olmaktadır. Bu nedenle anne babalar vakitlerinin birçoğunu yaşamlarını ihmal etme pahasına otizmliler çocuklarına harcamak zorunda kalırlar. Otizmliler çocuğun doğumu ebeveynlerin birbirlerini ve kendilerini suçlama eğilimi göstermelerine, bu durum da aile içi tartışma ve anlaşmazlıklara neden olabilir. Otizmliler çocuğa sahip olan ebeveynlerde iş performansının düştüğü ve çalışma hayatı içinde olan annenin çalışma hayatından çekilip yalnızca çocuğu ile ilgilendiği ve uzantısında aile için ekonomik sıkıntılarının da başladığı sıklıkla görülmektedir. Bunun yanında otizmliler çocuğun günlük yaşama uygun olmayan davranışlar sergilemesi aile bireylerinin sosyal ortamdan uzaklaşmasına, ayrıca normal gelişim gösteren kardeşlerin de türlü zorluklar ve yoksunluklar yaşamasına yol açabilmektedir. Tüm bunlardan hareketle, otizmliler bireye sahip ailelerde bakım verme yükünün, normal gelişim gösteren çocuğu olan ailelere göre çok daha fazla olduğu söylenebilir. Bu aileler için doğru destek mekanizmalarının oluşturulması onların yüklerini bir nebze hafifletmekle birlikte, çocuğun tedavi sürecini olumlu etkileyecek; ayrıca toplumsal bir iyileşmeye olanak sağlayacaktır.

ABSTRACT

Classified as a neurodevelopmental disorder, autism spectrum disorder is a condition in which a person generally responds abnormally to daily stimuli. Autism is a developmental disability that usually occurs before the age of three and affects the educational performance of the child negatively, with communication deficiencies that limit social interaction. Today, the number of children with autism is increasing significantly and it is considered as a stressful situation for the family due to the negative effects associated with it. Being the parent or sibling of a child with autism undoubtedly requires being more careful and attentive. Responsibilities such as meeting the special needs of the autistic child and developing social life skills generally belong to the caregiver parents. For this reason, parents have to spend most of their time on their children with autism at the expense of their lives. The birth of a child with autism may cause parents to tend to blame each other and themselves, which may lead to family disputes and disagreements. It is often seen that the work performance of the parents who have a child with autism decreases, and the mother who is in working life withdraws from the working life and only takes care of her child, and in extension, economic problems for the family begin. In addition, the behavior of a child with autism that is not suitable for daily life can lead family members to move away from the social environment, and also to siblings with normal development may experience various difficulties and deprivations. Based on all these, it can be said that the burden of caregiving in families with autistic individuals is much higher than in families with normally developing children. Establishing the right support mechanisms for these families will alleviate their burden a little, but will positively affect the child's treatment process; It will also enable a social improvement.

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARA YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF STUDIES ON CHILDREN WITH ATTENTION DEFICIT HYPERACTIVITY DISORDER IN PRESCHOOL PERIOD

Buket KURT ÖZDÖNER

Dr. Öğr. Üyesi Rukiye KONUK ER

ÖZET

Okul öncesi dönem çocuğun; fiziksel, duyuşsal ve bilişsel gelişiminin temellerinin atıldığı bir dönemdir. Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğunun erken tespit edilmesi çocuğun okul dönemine başlamadan önce erken tanı ile gerekli müdahale şansını sağlar. Bu nedenle mevcut literatürde okul öncesi dönemde dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu ilgili yapılan çalışmaların eğilimini belirlemek ve farklı bakış açıları sunmak için son dönemde yapılan çalışmalara değinmek gerekmektedir. Bu araştırma, okul öncesi dönemde dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu ile ilgili yapılan çalışmalara bütüncül bakış açısı ile çalışmaların sistematik olarak incelenmesi ve okul öncesi dönemde çocuklar üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla yapılmıştır. Betimsel analiz çalışması olarak planlanan araştırmada elektronik ortamda çeşitli veri tabanları taranmıştır. Araştırmada, makalelerin seçimi ulusal ve uluslararası hakemli dergilerden yapılmıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen dahil etme ve hariç tutma süreçlerinin ardından konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelenmiş ve çalışmalar betimsel olarak analiz edilmiştir. Okul öncesi dönemde dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan çocuklarla gerçekleştirilen araştırmalar hakkında kapsamlı bilgi sunulmuş ve ileri araştırmalar için uygulamacılara ve araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

ABSTRACT

Preschool child; it is a period in which the foundations of physical, emotional and cognitive development are laid. Early detection of attention deficit hyperactivity disorder provides the chance of early diagnosis and necessary intervention before the child starts the school period. For this reason, it is necessary to refer to recent studies in the current literature in order to determine the trend of studies on attention deficit and hyperactivity disorder in the preschool period and to present different perspectives. This research was carried out with the aim of systematically examining the studies on attention deficit and hyperactivity disorder in the preschool period with a holistic perspective and investigating the effects on children in the preschool period. In the research, which was planned as a descriptive analysis study, various databases were scanned in the electronic environment. In the research, the selection of articles was made from national and international peer-reviewed journals. After the inclusion and exclusion processes carried out in this context, the studies on the subject were examined and the studies were analyzed descriptively. Comprehensive information was provided about the researches carried out with children with attention deficit and hyperactivity disorder in the preschool period, and suggestions were made to practitioners and researchers for further research.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ VE ÖZEL YETENEKLİ İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AĞAÇ KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

METAPHORICAL PERCEPTIONS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS AND GIFTED ON THE CONCEPT OF TREE

Ayşe ERKAYA

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, kaynaştırma/ bütünleştirme yoluyla ilkokul üçüncü sınıfta eğitim görmekte olan özel gereksinimli ve özel yetenekli çocukların ağaç kavramına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaktır. Bu amaçla öğrencilerden “Olabilseydim eğer, ağacı olurum; çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Çalışma, 2022 yılında Türkiye’de yedi bölgeyi kapsayacak şekilde 117 özel gereksinimli ve 111 özel yetenekli olmak üzere kaynaştırma/ bütünleştirme yoluyla eğitim gören toplam 228 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Kartopu örnekleme yoluyla katılımcıların belirlendiği çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) ile desenlenmiştir. Yapılan içerik analizi sonucunda çocukların kendilerini ağaçların hangi yönleriyle özdeşleştirdikleri, ağaç kavramını hangi metaforlarla ifade ettikleri tespit edilmiştir. Metafor ifadeleri esas alınarak metaforların ortaya koydukları bakış açıları ve ortak özelliklerine göre metaforlar temalaştırılmıştır. Ağaca ilişkin metaforlar “Beş duyuyla algılanan ağaçlar”, “Eşsiz faydalarıyla ağaçlar”, “Oyun aracı olarak ağaçlar”, “Masal, efsane ve hikayelerde ağaçlar”, “Uyandırdığı çağrışım ve simgelerle ağaçlar” ve “Hayali ağaçlar” olmak üzere altı kavramsal kategoride toplanmıştır. Özel gereksinimli öğrencilerin metaforlarında daha çok somut yönleriyle ağacı kavramsallaştırdığı; üstün yetenekli öğrencilerin ise daha yaratıcı ve soyut düşünerek ağaçları kendileriyle ilişkilendirdikleri görülmüştür. Ayrıca özel gereksinimli ve özel yetenekli ilkokul öğrencilerinin metaforik algıları, onların ağaçlara ve doğaya olan farklı tutum ve bakış açılarına yönelik göstergeler sunmaktadır. Anahtar Kelimeler: Ağaç, doğa eğitimi, özel gereksinimli, özel yetenekli, metafor, olgubilim.

ABSTRACT

The aim of this research is to reveal the metaphorical perceptions of special needs and gifted children in the third grade of primary school on the concept of tree regarding through metaphors. For this purpose, the students said, “If I could be, I would be a tree; because.....” were asked to complete the sentence. The study was carried out with a total of 228 students, 117 with special needs and 111 with gifted children, who were educated through inclusion in 2022, including seven regions in Turkey. The study, in which the participants were determined through snowball sampling, was designed with phenomenology (phenomenology), one of the qualitative research methods. As a result of the content analysis, it was determined with which aspects of trees children identified themselves and with which metaphors they expressed the concept of tree. Based on the metaphor expressions, the metaphors were thematized according to the perspectives and common features of the metaphors. The metaphors related to the tree are gathered in six conceptual categories: "Trees perceived by the five senses", "Trees with its unique benefits", "Trees as a game tool", "Trees in fairy tales, legends and stories", "Trees with its connotations and symbols" and "Imaginary trees". Students with special needs conceptualized the tree with its more concrete aspects in their metaphors; It was observed that gifted students associated trees with themselves by thinking more creatively and abstractly. In addition, the metaphorical perceptions of special needs and gifted primary school students provide indications of their different attitudes and perspectives towards trees and nature. Keywords: Tree, nature education, special needs, gifted, metaphor, phenomenology.

ÖZEL EĞİTİM AKTÖRLERİNDE MERHAMET VE BİLİŞSEL DUYGU DÜZENLEME ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN COMPASSION AND COGNITIVE EMOTION REGULATION IN SPECIAL EDUCATION ACTORS

Doç. Dr. Demet AKARÇAY ULUTAŞ

Dr. Öğr. Üyesi Dilara USTABAŞI GÜNDÜZ

Arş. Gör. Zeliha ULUTAŞ

ÖZET

İnsana yardım içeren mesleklerin pek çoğunda görülen merhamet duygusu mesleki uygulamaları etkileyebilmektedir. Bireyselleştirilmiş eğitimi temel alan özel eğitim, çocukların beceri gelişimi ve bilgi donanımı kazanımı noktasında evrensel standartları olan bir alana işaret etmektedir. Her bir eğitim türünde olduğu gibi özel eğitimin de aile, okul ve çocuk üçgeninden oluşan bir yapısı bulunmaktadır. Bu açıdan okul sosyal hizmeti uygulamalarının, sosyal incelemelerin oldukça önemli bir pratik alanı oluşmaktadır. Çocuk ve aile refahı alanında pek çok sosyal sorunla ilişkili olarak çalışabilen özel eğitim aktörlerinin çok boyutlu bir müdahale yapısının içinde çeşitli stres faktörleriyle karşı karşıya kaldığı anlaşılmaktadır. Bu noktada, aktörlerin sahip oldukları bilişsel duygu düzenleme mekanizmaları çalışma ortamında maruz kalınan stres faktörlerine verilen yanıtların niteliğini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda, çocuk ve aile refahının eğitim boyutundaki önemli bir parçasını oluşturan ve öğrencilerle bireysel çalışmayı temel alan özel eğitim çalışanlarında görülen merhamet duygusunun yordanmasında bilişsel duygu düzenlemenin etkisini incelemek bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Buna göre, araştırma nicel yöntem prosedürüne uygun olarak tasarlanmıştır. Araştırmaya konu olan özel eğitim çalışanlarının merhamet duyguları ve bilişsel duygu düzenlemeye ilişkin durumları var olan şekliyle betimlenmeye çalışılacaktır. Çalışmada, Türkiye’de özel eğitim ve rehabilitasyon alanında hizmet veren kurum ve kuruluşlardaki çalışan kurum sahipleri, idareciler, öğretmenler, bakım verenler araştırma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmada anket tekniğiyle veriler toplanmaya çalışılacaktır. Araştırmada kullanılan ölçüm araçlarından biri "Merhamet Ölçeği"dir. Pommier (2011) tarafından geliştirilen, Akdeniz ve Deniz (2016) tarafından Türkçeye uyarlanmış olan ölçek, sevecenlik, umursamazlık, paylaşımların bilincinde olma, bağlantısızlık, bilinçli farkındalık ve ilişki kesme boyutları ile 24 maddeden oluşmaktadır. Diğer bir ölçüm aracı olan "Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği" Garnefski, Kraaij ve Spinhoven (2001) tarafından geliştirilmiştir. Kendini suçlama, kabul etme, düşünceye odaklanma, pozitif tekrar odaklanma, plana tekrar odaklanma, pozitif yeniden gözden geçirme, bakış açısına yerleştirmek, yıkım ve diğerlerini suçlama şeklinde dokuz boyut, 36 maddeden oluşmaktadır. Araştırma bulgularından, özel eğitim alanında çalışan aktörlerin bilişsel duygu düzenleme mekanizmalarının merhamet duygusunun kontrol altında tutulmasını sağlamasına yönelik bir çıkarım beklenmektedir. Böylelikle, merhamet duygusunun özel eğitim çalışanlarında oluşturabileceği psikolojik yükün mesleki uygulamaların önüne geçmesine engel olması yönünde gelecek çalışmalara önerilerde bulunulması öngörülmektedir.

ABSTRACT

Many professions involving human assistance possess compassion, which can reduce the effectiveness of professional practices. Special education based on individualized instruction points to an area with universal standards regarding children's skill development and knowledge acquisition. As in every type of education, special education has a structure consisting of the triangle of family, school, and child. In this respect, school social work practices and social studies constitute a critical practical area. Special education actors, who can work concerning many social problems in the child and family welfare field, face various stress factors within a multidimensional intervention structure. At this point, the cognitive emotion regulation mechanisms of the actors constitute the nature of the responses to the stress factors

exposed in the working environment. In this respect, this study aims to examine the effect of cognitive emotion regulation on the prediction of compassion seen in special education workers, which constitute an essential part of the child and family welfare in the educational dimension and based on individual work with students. Accordingly, the research is designed by the quantitative method procedure. The situations of special education employees who are the research subject regarding compassion and cognitive emotion regulation will be described in the current form. In this study, the research group consists of the owners, administrators, teachers, and caregivers working in the institutions and organizations serving in the field of special education and rehabilitation in Turkey. In the research, data will be collected by survey technique. One of the measurement tools used in the study is the "Compassion Scale." The scale, developed by Pommier (2011) and translated into Turkish by Akdeniz ve Deniz (2016), consists of 24 items that measure the dimensions of compassion as kindness, indifference, common humanity, separation, mindfulness and disengagement. Another measurement tool, the "Cognitive Emotion Regulation Scale," was developed by Garnefski, Kraaij, and Spinhoven (2001). Nine dimensions consist of 36 items: self-blame, acceptance, rumination, positive refocusing, refocus on planning, positive reappraisal, putting into perspective, catastrophizing, and other-blame. It is expected from the research findings that the cognitive emotion regulation mechanisms of the actors working in the field of special education ensure that the feeling of compassion would be under control. Thus, it is foreseen to make recommendations for future studies to prevent the psychological burden that the sense of compassion may create in special education workers from getting in the way of professional practices.

İLKOKULDA ÖĞRENİM GÖREN YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BECERİLERİ İLE İLGİLİ KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLERE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF TEACHERS' OPINIONS ON THE CHALLENGES FACED BY FOREIGN STUDENTS IN PRIMARY SCHOOL WITH ACADEMIC SKILLS

Prof. Dr. Hakan SARI

Erdal DEMİRTAŞ

Naziye KOÇLAR

ÖZET

Dünya, insanlık tarihi boyunca sürekli olarak göçlere maruz kalmıştır. Geride bıraktığımız on yılda değişik nedenlerle ülkelerinden göç etmek zorunda kalmış insanların kitleler halinde ülkemize göç ettikleri görülmektedir. Eğitim, göç eden insanların gittikleri ülkelerin sosyal yaşama uyumuna, akademik yaşantılarını devam ettirmelerine ve geçmişteki olumsuz yaşam deneyimlerinden sıyrılmalarına katkı sağlayacak önemli bir araçtır. Ancak yabancı uyruklu öğrencilerin göç ettikleri ülkelerde dil problemi başta olmak üzere farklı güçlükler yaşadıkları bilinmektedir. Bu bağlamda öğretmenler, göç eden öğrencilerin eğitimde karşılaştıkları güçlükleri doğrudan gözleme olanağına sahiptir. Alanyazını incelendiğinde ülkemizde yabancı uyruklu öğrencilerin akademik becerilere yönelik karşılaşmış oldukları güçlüklerle ilişkin çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı, İlkokul düzeyinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin akademik becerileri ile ilgili karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesidir. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Kırşehir il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında görev yapmakta olan sınıfında yabancı uyruklu öğrenci bulunan 15'i erkek 10'u kadın olmak üzere toplamda 25 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu kapsamda araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde Betimsel Analiz Tekniği kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Bu araştırma sonucunda ortaya çıkan yabancı uyruklu öğrencilerin akademik becerileri ile ilgili karşılaştıkları güçlükler maddeler halinde sıralanmıştır. 1-Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanabilme; 2-Etkili soru sorabilme; 3-Tutarsız yargıların farkına varabilme; 4-Günlük dili matematiksel dil ve sembollerle ilişkilendirme; 5-Mantığa dayalı çıkarımlarda bulunma; 6-Aldığı görevi istekle yapabilme ve sorumluluk alabilme; 7-Sözlü müziklerde dilsel beceriyi doğru kullanma; 8-Farklılıklara saygı duyma.

ABSTRACT

The world has been constantly exposed to migrations throughout human history. It is seen that people who had to immigrate from their countries for various reasons in the past ten years have migrated to our country in masses. Education is an important tool that will contribute to the adaptation of the immigrants to the social life of the countries they go to, to continue their academic life and to get rid of the negative life experiences of the past. However, it is known that foreign students experience different difficulties in the countries they migrate to, especially the language problem. In this context, teachers have the opportunity to directly observe the difficulties that immigrant students face in education. When the literature is examined, it is seen that studies on the difficulties that foreign students encounter in academic skills are limited in our country. Therefore, the aim of this research is to examine the opinions of teachers about the difficulties faced by foreign students studying at primary school level regarding their academic skills. In this study, semi-structured interview method, which is one of the qualitative research methods, was used. The study group of the research consists of 25 classroom teachers, 15 male and 10 female, with foreign students in their class, working in public schools affiliated to the Ministry

of National Education in the city center of Kırşehir. In this context, the data of the research were collected through a semi-structured interview form developed by the researchers. In the analysis of the obtained data, the data were analyzed using the Descriptive Analysis Technique. The difficulties encountered by foreign students regarding their academic skills, which emerged as a result of this research, are listed as items. 1-Using Turkish correctly, beautifully and effectively; 2-To be able to ask effective questions; 3-Recognizing inconsistent judgments; 4-Associating everyday language with mathematical language and symbols; 5-Making inferences based on logic; 6-To be able to do the task with enthusiasm and take responsibility; 7-Using linguistic skills correctly in oral music; 8-Respect for differences.

**COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK
UZAKTAN EĞİTİM VE DESTEK EĞİTİM FAALİYETLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

***EVALUATION OF SUPPORT EDUCATION AND DISTANT LEARNING ACTIVITIES
TOWARDS INCLUSIVE EDUCATION STUDENTS DURING COVID-19 PANDEMIC***

Doç. Dr Zehra ATBAŞI

Cemile Ceyda KORKMAZ

ÖZET

Covid-19 pandemi sürecinde kaynaştırma eğitiminden faydalanan öğrencilerin uzaktan eğitime dahil edilmesi ve destek eğitim faaliyetlerinin uygulanması ile ilgili güçlükler yaşanmıştır. Bu araştırmanın amacı tam zamanlı kaynaştırma eğitiminden faydalanan öğrenciler için Covid-19 pandemi sürecinde gerçekleştirilen uzaktan eğitim ve destek eğitim faaliyetlerini nitelik ve nicelik bakımından derinlemesine incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum araştırması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örneklem yoluyla seçilen Konya ili Meram ilçesine bağlı resmi bir ortaokulda görevli 20 öğretmen ve 4 idareciden oluşmaktadır. Veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” ile “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmış ve görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilip yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda pandemi sürecinde öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planlarını hazırlamakta güçlük yaşadıkları, destek eğitim faaliyetlerinin yapılamadığı, öğretmenlerin bu öğrencileri desteklemek için çoğunlukla seviyelerine uygun ödevler göndermeyi tercih ettikleri, kaynaştırma öğrencilerinin derslere katılım durumlarının değişkenlik gösterdiği, bazı öğrencilerin ise bu süreçte çok daha aktif katılım gösterdikleri, derslere katılmayan öğrencilerin internete erişimle ilgili problemler yaşadıkları, devletin tablet desteği konusunda kaynaştırma öğrencilerine öncelik verdiği bulgularına ulaşılmıştır. Tüm bulgular incelendiğinde pandemi sürecinde özel gereksinimli öğrencilerin eğitimlerinin öncelikli olarak planlanması ve takip edilmesi gerektiği, benzer süreçlerde özel gereksinimli öğrencilerin destek eğitimlerinin yüz yüze veya online olarak yapılabileceği, internete erişimle ilgili problemlerin çözümünde hızlı davranılmasının önemli olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

ABSTRACT

Many difficulties emerged during Covid-19 pandemic about incorporating inclusive education students into distant learning activities and about implementing supportive education applications. The aim of this research is to evaluate the supportive education and distant learning activities towards full time inclusive education students both qualitatively and quantitatively. This research utilizes the situational research pattern which is a qualitative method. Study group of the research consists of 20 teachers and 4 administrators from a formal secondary school operating in the city of Konya in Meram district. “Personel Information Form” and “Semi Structured Interview Form” which are prepared by the researcher are utilized for data gathering purposes and all interviews are held face to face. Data is analyzed and interpreted using the content analysis approach. Results of the study indicate that teachers have struggled preparing plans for individualized education, that supportive education activities were not performed, that to support these students teachers usually preferred sending homeworks tailored to students’ current skill set, that the attendance rate of inclusive education students for the lessons varied, that some students attended this type of lessons much more actively, that the students who did not attend this lessons had some difficulties accessing the internet and that the state gave priority to inclusive education students about providing tablet computer support. Examining all the results, it has been concluded that during a pandemic it is necessary to give priority to the planning and keeping track of special education students’ learning program, that during a similar phase in future, supportive education

activities for special education students can be held either face to face or online and that it is important to act quickly if problems related to accessing the internet arise.

**KAYNAŖTIRMA EĞİTİMİ GÖREN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DESTEK
EĞİTİM ODASINDA ALDIKLARI EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ**

***EXAMINING OF SECONDARY SCHOOL INCLUSIVE EDUCATION STUDENTS'
OPINIONS ABOUT THEIR LEARNING EXPERIENCE IN SUPPORT ROOMS***

Prof. Dr. Hakan SARI

Cemile Ceyda KORKMAZ

Halil İLBAY ÖZKAN

ÖZET

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne (2012) göre tam zamanlı kaynaŖtırma/bütünleştirme yoluyla eğitim yapılan okullarda özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için uygun ortam düzenlemeleri yapılarak destek eğitim odası açılması zorunludur. Ülkemizde kaynaŖtırma eğitimi yapılan okullarda destek eğitim hizmetlerinin verilmesinde birçok güçlükle karşılaŐıldığı araştırmalarda belirtilmektedir. Bu araştırmanın amacı kaynaŖtırma öğrencilerine sunulan destek eğitim uygulamalarını öğrenci görüşlerine göre incelenmektir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örneklem tekniğine göre belirlenmiş resmi bir ortaokulda öğrenim gören ve kaynaŖtırma eğitiminden faydalanan 15 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen "Katılımcı Bilgi Formu" ve "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılmıştır. Tüm görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan sonuçlar maddeler halinde sıralanmıştır: 1. Öğrencilerin destek eğitim odasının fiziksel koşullarını yetersiz buldukları, 2. Destek eğitim dersleri için çoğunlukla okulun başka mekânlarının kullanıldığı, 3. Destek eğitim derslerinin düzenli bir programa göre uygulanmadığı, 4. Öğrencilerin sınıftan ayrılıp destek eğitim derslerine gitmekten rahatsızlık duydukları, 5. Öğrencilerin destek eğitimde anlatılan konuları basit düzeyde buldukları, 6. Destek eğitim derslerinde kullanılan materyallerin çeŐitliliđinin kısıtlı olduğu 7. Öğrencilerin destek eğitimde ders aldıkları öğretmenlerle iletişim kurmakta güçlükler yaşadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

ABSTRACT

According to the Special Education Services Legislation (2012) it is mandatory to open support rooms by making proper enviromental arrangements for special education students in schools that implement a full time inclusive education approach. It has been documented in studies that many difficulties emerge in providing support education services at schools that utilize inclusive education. The purpose of this research is to examine the support education applications provided to inclusive education students according to the students own opinions. The research was carried out using semi-structured interview technique, which is one of the qualitative research methods. Study group of the research consists of 15 inclusive education students from a formal secondary school who have been selected according to the method of purposeful sampling. "Participant Information Form" and "Semi-Structured Interview Form" developed by the researchers were used to collect data. All interviews are held face to face. Research data is analyzed using the content analysis approach. The results of the research are listed as items: 1. Indicate that students find the physical condition of the support rooms inadequate, 2. That usually the different parts of the school buildings are used for support education lessons, 3. That supportive education lessons are not held according to a regular schedule, 3. That students do not feel comfortable leaving their classes to attend support education lessons, 4. That students find the subjects taught in support education lessons below their level of comprehension, 5. That the variety of materials used in

support education is inadequate, 6. That students have difficulties communicating with teachers who are responsible for their support education lessons.

KANIT TEMELLİ UYGULAMALAR HAKKINDA BİLGİ VE TERCİHLER: TÜRK ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN BAKIŞ AÇISINA DAİR ANKET ÇALIŞMASI

WHAT IS THE KNOWLEDGE AND PREFERENCE ON EVIDENCE BASED PRACTICES: FROM THE TURKISH SPECIAL EDUCATION TEACHERS' PERSPECTIVE

Arş. Gör. Hatice Begüm UYANIK

ÖZET

Kanıt Temelli Uygulamalar (KTU'lar) eğitim için önemli uygulamalardır. KTU'lar, etkili uygulamaları belirlemeye yönelik benzersiz çabalardır. Belirli ve belirlenmiş standartları karşılayan güvenilir bir araştırma yapısına sahiptirler. Özel eğitim araştırmacıları özellikle özel ihtiyaçları olan öğrenciler için EBP'leri belirlemeye dikkatle odaklanmışlardır. Ancak, kanıt temelli bir uygulamanın seçilmesi, KTU'ların uygulanmasından tamamen farklıdır. Araştırmalar, müdürlerin ve öğretmenlerin araştırmaya çok az dikkat ettiklerini ve uygulamalarını geliştirmek için nadiren KTU'ya başvurduklarını ortaya koymaktadır (Hemsley-Brown ve Sharp, 2003). Araştırmanın amacı, araştırma ve uygulama arasındaki boşluğu araştırmak ve öğretmenlerin kullandıkları ve öğrenmek istedikleri KTU'ların neler olduğunu belirlemektir. Makalenin araştırma yöntemi anket yöntemidir. Anket araştırma tasarımları, araştırmacıların popülasyonun tutumlarını, fikirlerini, davranışlarını veya özelliklerini tanımlamak için bir örneğe veya tüm nüfusa bir anket uyguladığı nicel araştırmalardaki prosedürlerdir (Creswell, 2015). Araştırmanın katılımcıları amaçlı/olasılıksız örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Veriler 20 özel eğitim öğretmeni aracılığıyla toplanmıştır. Betimsel analiz için çevrimiçi ortamdan toplanan veriler Word ve Excel'e işlenmiştir. Anketin sonucu, ağırlıklı olarak kullanılan yöntemin pekiştirme olduğunu göstermiştir. Pekiştirmeden sonra; ipucu verme, sosyal beceri eğitimi, görsel destekler, modelleme ve beceri analizi ağırlıklı olarak kullanılan yöntemler olmuştur. Ayrıca PECS, öğretmenlerin hangi müdahale yöntemini merak ettikleri veya öğrenmek istedikleri konusunda da öne çıkmaktadır.

ABSTRACT

Evidence Based Practices (EBPs) are important practices for education. EBPs are unique efforts to determine effective practices. They have trustworthy body of research that meets specific and determined standards. Special education researchers have been careful and focused on identifying EBPs especially for students with special needs. However, choosing an evidence-based practice differs from implementation of EBPs altogether. Studies reveal that principals and teachers pay little attention to research and rarely resort to EBP to improve their practices (Hemsley-Brown & Sharp, 2003). The aim of the research is to explore the gap between research and practice, and to determine what are the EBPs teachers use and want to learn. The research method of the paper is survey method. Survey research designs are procedures in quantitative research in which investigators administer a survey to a sample or to the entire population of people to describe the attitudes, opinions, behaviors, or characteristics of the population (Creswell, 2015). The participants of the study were selected by purposive/non-probabilistic sampling method. Data were collected via 20 special education teachers. Data which are collected from online base for descriptive analysis were processed into Word and Excel. Conclusion of the survey demonstrated that the mainly used method was reinforcement. After the reinforcement; prompting, social skills training, visual supports, modeling and task analysis came as mainly used methods. In addition, PECS stands out in terms of which intervention method teachers are curious about or desire to learn.

**DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU BAĞLAMINDA
YARDIMCI YAZILIMLARI KONU ALAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ:
BİR SİSTEMATİK DERLEME**

***A REVIEW OF STUDIES ON ASSISTIVE SOFTWARE IN THE CONTEXT OF
ATTENTION DEFICIT AND HYPERACTIVITY DISORDER: A SYSTEMATIC
REVIEW***

Doç.Dr. Rukiye KONUK ER

Doktor Öğretim Üyesi Hidayet DİKİCİ

Araştırma Görevlisi Erkan KARAMAN

ÖZET

Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB) çocuğun yaşına ve gelişim düzeyine uygun olmayacak derecede dikkatsizlik, hiperaktivite ve dürtüsellik ile karakterize nörogelişimsel bir bozukluktur. DEHB, çocukluk döneminde başlamakta etkileri yaşam boyu sürebilmektedir. DEHB bireylerin akademik, sosyal ve iş yaşamlarında işlevselliklerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. DEHB'de görülen temel belirtilerin yanında tanı kriterleri içerisinde yer almayan bazı ek problemler de DEHB'ye eşlik edebilmektedir. Araştırmacılar tarafından DEHB'nin sıklığı % 4 ile % 8 arasında olduğu bildirilmektedir. DEHB klinik bir tanıdır ve tanısı çocuk psikiyatristleri tarafından konulmaktadır. DEHB' ye tanı koyma aşamasında yaygın olarak gözlem, görüşme ve standartlaştırılmış ölçekler kullanılmaktadır. DEHB'in tanılanma aşamasında yapılan gözlemlerin yetersizliği, uzman niceliğinin ve niteliğinin yetersiz olması, ailelerin tanılama için yeterince zaman ayıramaması (iş yerinden izin alma vs.) gibi sorunlar tanılama sürecinde problemlere yol açmaktadır. Sonuç olarak bu araştırmanın amacı DEHB'yi tanılama ve müdahale boyutlarında yapay zeka çatısı altında tanımlayabileceğimiz makine öğrenmesine dayalı yazılımları konu alan araştırmaları incelemektir. Araştırma DEHB bağlamında kullanılan makine öğrenmesi tabanlı yazılımları konu alan araştırmaları incelemeye yönelik bir sistematik derleme araştırması olarak tasarlanmıştır. Sistematik derleme çalışmaları belirli bir konuyla ilgili tüm çalışmaları kapsamlı bir şekilde tanımlamaya, değerlendirmeye ve sentezlemeye çalışan bir incelemedir. Araştırma, Web of Science veri tabanından araştırmacıların belirlediği dahil etme ve hariç tutma kriterlerine uygun araştırmalar üzerinden gerçekleştirilecektir. Araştırmanın veri toplama aracı araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Araştırmanın veri toplama yöntemi döküman analizi yöntemidir. Araştırmanın verileri betimsel içerik analizi yöntemi ile analiz edilecektir. Araştırma verileri analiz edilirken ilgili teknik boyutlarda uzman görüşü istenilecektir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler tartışılacaktır.

ABSTRACT

Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) is a neurodevelopmental disorder characterized by inattention, hyperactivity and impulsivity that is not appropriate for the child's age and developmental level. ADHD starts in childhood and its effects can last a lifetime. ADHD can negatively affect the functionality of individuals in their academic, social and business lives. In addition to the basic symptoms seen in ADHD, some additional problems that are not included in the diagnostic criteria can accompany ADHD. The frequency of ADHD is reported by researchers to be between 4% and 8%. ADHD is a clinical diagnosis and its diagnosis is made by child psychiatrists. Observation, interview and standardized scales are commonly used in the diagnosis of ADHD. Problems such as insufficient observations made during the diagnosis of ADHD, insufficient quantity and quality of specialists, and families' inability to allocate enough time for diagnosis (taking leave from work, etc.) cause problems in the diagnosis process. As a result, the aim of this research is to examine the studies on machine learning-based software, which we can define under the umbrella of artificial intelligence in the

dimensions of diagnosis and intervention of ADHD. The research was designed as a systematic review study to examine research on machine learning-based software used in the context of ADHD. A systematic review is a review that attempts to comprehensively describe, evaluate, and synthesize all studies on a particular topic. The research will be carried out from the Web of Science database, which complies with the inclusion and exclusion criteria determined by the researchers. The data collection tool of the research was created by the researchers. The data collection method of the research is the document analysis method. The data of the research will be analyzed by descriptive content analysis method. While analyzing the research data, expert opinion on the relevant technical aspects will be requested. The data obtained as a result of the research will be discussed.

0-18 YAŞ ARASI ÖĞRENCİLER VE ÖZEL EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNDE AKRAN ZORBALIĞINA KISA BİR BAKIŞ

A BRIEF OVERVIEW OF BULLYING IN 0-18 YEARS OLD STUDENTS AND SPECIAL EDUCATION STUDENTS

Araştırma Görevlisi Fatma Zehra GÜMÜŞ SELEK

Araştırma Görevlisi Ayşenur DEMİR KÜÇÜKKÖSELER

Araştırma Görevlisi Büşra DURAN

ÖZET

Saldırganlığın bir türü olan zorbalık, günümüzde her yaş gruptan öğrencinin karşılaşabileceği, kasıtlı ve sürekli olarak ortaya çıkabilen bir durumdur. Fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak karşısındaki bireye ya da güçsüz olan bireylere istediklerini yaptırmak amacıyla tekrarlı yapılan sözlü/fiziksel davranışlardır. Literatürde yapılan çalışmalarda akran zorbalığının, 0-18 yaş arası ve özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin gelişimine olumsuz yansıdığı görülmektedir. Akran zorbalığının çocuklar ve ergenler üzerine psikolojik ve sosyolojik anlamda yansımaları yaşamın diğer dönemlerinde de devam etmektedir. Özellikle eğitim anlayışında meydana gelen önemli değişiklikler ile yetersizliği olan bireylerin sağlıklı nitelendirilebilecek akranlarının olumsuz davranış ve tutumlarına maruz kalması, normal gelişimi sürecini etkilemektedir. Akran zorbalığının önüne geçilemediği takdirde sonuçların ciddiyeti çocuklarda gelişen; okul fobisi, depresyon, düşen okul performansı, okulu sevmeme, kaygı, benlik saygısında azalma; kendini yalnız, değersiz ve dışlanmış hissetme durumları ile sonuçlanabilmektedir. Bu derlemede 0-18 yaş arası ve özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin karşılaştığı akran zorbalığının temel özellikleri, hangi yaş grubunda nasıl değişim gösterdiğini incelenmiştir. Araştırma sonucunda, engel ya da başka bir risk faktörü varlığında zorbalığın her yaşta bireyde görülebileceği ve sonuçlarının ciddi olabileceği görülmüştür. Akran zorbalığı ile mücadele için eğitimciler ve aileler tarafından çocukların korunmasına yönelik gerekli farkındalığın sağlanması ve kazandırılması önerilmektedir.

ABSTRACT

Bullying, which is a type of aggression, is a situation that can be faced by students from all age groups today and can occur intentionally and continuously. It is the verbal/physical behaviors that are repeated in order to make the person opposite or weak individuals physically, socially and psychologically get what they want. Studies in the literature show that peer bullying has a negative impact on the development of students aged 0-18 and in need of special education. The psychological and sociological reflections of peer bullying on children and adolescents continue in other periods of life. Especially the important changes in the understanding of education and the exposure of individuals with disabilities to the negative behaviors and attitudes of their peers, which can be described as healthy, affect the normal development process. If peer bullying cannot be prevented, the seriousness of the consequences develops in children; school phobia, depression, decreased school performance, dislike for school, anxiety, decreased self-esteem; It can result in feeling lonely, worthless and excluded. In this review, the basic characteristics of peer bullying faced by individuals aged 0-18 and in need of special education, and how it changes in which age group has been examined. As a result of the research, it has been seen that in the presence of a disability or other risk factor, bullying can be seen in individuals of all ages and its consequences can be serious. In order to combat peer bullying, it is recommended that educators and families provide and gain the necessary awareness for the protection of children.

**ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN ETKİNLİKLERDE TEKNOLOJİ
KULLANIMI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**
*EXAMINING THE OPINIONS OF GIFTED STUDENTS ON THE USE OF
TECHNOLOGY IN ACTIVITIES*

Dr. Neslihan YILDIZ

Serdar DANIŞ

Dr. Barış DOĞRUKÖK

ÖZET

21. yüzyılda okula giden öğrenciler, dijital uzmandır. Teknoloji onların yaşamlarının ayrılmaz bir parçasıdır. Bugünün öğrencileri teknolojiye günlük olarak maruz kalmaları nedeniyle farklı şekillerde beyin ağları oluşturmuştur. Son yıllarda kuşak farkı oluşturacak kadar hızlı bir değişim meydana gelmiştir. Bu süreçte Z nesli olarak adlandırılan nesil doğduğu andan itibaren kendini teknolojik gelişmeler içerisinde bulurken X ve Y nesli bu gelişmelere belirli bir yaştan sonra ayak uydurmak için çaba göstermek zorunda kalmıştır. Günümüzde bu iki kuşağın aynı ortamda bulunduğu okullarda, bir yanda internet ağı, taşınabilir bilgisayarlar, tabletler, akıllı telefonlar, sosyal medya gibi teknolojik ürünleri etkin bir biçimde kullanan öğrenciler; diğer yanda ise yeni nesil öğrencilere eğitim vermeye çalışan ama teknolojik açıdan onlardan uzak olan öğretmenler vardır. Dijital göçmenler olarak adlandırılan öğretmenler, uzun süre boyunca gözlerini ekrandan ayırmaksızın bir bilgisayar oyununa odaklanan dijital yerli öğrencilerindeki dikkat eksikliğinden şikâyet etmektedirler. Dijital yerli öğrenciler, bebekliklerinden itibaren renkli dijital dünyadaki hızlı nesnelere odaklandıklarından dolayı defter ve kitap gibi araçlar onların dikkatini çekme konusunda oldukça yetersiz kalmaktadır. Dijital göçmen öğretmenlerin dijital yerli öğrencilere ders anlatabilmeleri, anlattıkları konuyu kavrayabilmeleri, onlara faydalı olabilmeleri, onları anlayabilmeleri için onlarla empati kurabilmeleri gerekmektedir. Özel yetenekli öğrenciler de onlarla aynı kuşakta bulunan diğer tüm öğrenciler gibi dijital yerlilerdir. Eğitimde teknoloji kullanımına okullarındaki akranları kadar ilgi duyan bu öğrencilerin bu konudaki görüşlerinin bulunduğu bir çalışmaya literatürde rastlanmamıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veri toplanmış, veriler betimsel analiz kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada veriler katılımcılardan gönüllülük esasına göre toplanmış ve katılımcıların sorulara samimiyetle cevap verdikleri varsayılmıştır. Araştırmadaki katılımcılar Konya BİLSEM’de eğitim alan 20 BYF öğrencisidir. Araştırmanın problem cümlesi “Özel yetenekli öğrencilerin eğitimde teknoloji kullanımı hakkındaki görüşleri nasıldır?” olarak belirlenmiştir. Problem cümlesi kapsamında alt problemler oluşturulmuş ve bulgular elde edilmiştir.

ABSTRACT

Students going to school in the 21st century are digital experts. Technology is an integral part of their lives. Today's students have formed brain networks in different ways due to their daily exposure to technology (Gregory & Chapman, 2020). According to Yıldırım and Demir (2014), there has been a rapid change in recent years which caused a generational difference. In this process, while generation Z generation found itself in technological developments from the moment it was born, X and Y generations had to make an effort to keep up with these developments after a certain age. Today, in schools where these two generations are in the same environment, students use technological products such as internet networks, portable computers, tablets, smartphones, and social media effectively; On the other hand, there are teachers who are trying to educate the new generation of students but are far from them in terms of technology. Since digital native students focus on fast objects in the digital world from their infancy, tools such as books are quite insufficient to attract their attention. Digital immigrant teachers need to be able to teach digital native students and empathize with them in order to understand them. Gifted students are digital natives like all other students in their generation. There is no study in the

literature that includes the opinions of these students. In the research, data were collected using a semi-structured interview form and the data were analyzed using descriptive analysis. In the study, data were collected from the participants on a voluntary basis and it was assumed that the participants answered the questions sincerely. Participants in the research are 20 students studying at Konya BİLSEM. The problem sentence of the research is “What are the opinions of gifted students about the use of technology in education?”

**DESTEK EĞİTİM ODASI HİZMETLERİNDEN YARARLANABİLECEK ÇOCUĞU
OLAN EBEVEYNLERİN ÇOCUKLARINA YÖNELİK DESTEK EĞİTİM ODASI
HİZMETLERİNİ İSTEMEME NEDENLERİNİN İNCELENMESİ**

***EXAMINING THE REASONS FOR NOT DESIRING SUPPORT EDUCATION ROOM
SERVICES FOR THEIR CHILDREN OF PARENTS WHO HAVE CHILDREN WHO
CAN BENEFIT FROM SUPPORT EDUCATION ROOM SERVICES***

Prof.Dr. Hakan SARI

Araştırma Görevlisi Erkan KARAMAN

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, destek eğitim odası hizmetlerinden yararlanabilecek çocuğu olan ebeveynlerin destek eğitim odası hizmetlerini reddetme nedenlerinin araştırılmasıdır. Nitel araştırma yöntemleri ile tasarlanmış bu araştırmanın verileri yüz yüze görüşme ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırma kapsamında 6 bay ve 6 bayan olmak üzere 12 katılımcı ile görüşme yapılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde ebeveynlerin destek eğitim odası hizmetlerini reddetme nedenlerinin bir çok faktöre bağlı olduğu ortaya koyulmuştur. En çok etki eden faktörlerin öğretmenlerin ebeveynlerden bilgi almaması ve ebeveynlerin yürütülen programın öğrencinin ihtiyaçlarını karşılayacak türden olduğuna inanılmaması olduğu ortaya çıkmıştır.

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the reasons for the parents who have children who can benefit from the support education room services, rejecting the support education room services. The data of this research, which was designed with qualitative research methods, were collected using a face-to-face interview and a semi-structured interview form. Within the scope of the research, 12 participants, 6 male and 6 female, were interviewed. The data obtained from the interviews were analyzed with the descriptive analysis method. When the findings obtained from the research were examined, it was revealed that the reasons for the parents' rejection of support education room services depend on many factors. It turned out that the most influential factors were that the teachers did not receive information from the parents and that the parents did not believe that the program carried out was of the type that would meet the needs of the student.

ÜSTÜN ZEKÂLI ÖĞRENCİLERİN SOSYAL ZEKÂ DÜZEYLERİNİN CİNSİYET DEĞİŞKENİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

THE INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP AMONG SOCIAL INTELLIGENCE, GENDER AND GIFTEDNESS

Arş. Gör. Sıdıka Ceren ERSOY

Arş. Gör. İrem AKÇAYIR

ÖZET

Bu araştırmada üstün zekâlı çocukların sosyal zeka düzeylerinin belirlenmesi ve cinsiyete göre değişkenlik gösterip göstermediğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Aynı zamanda çocukların sosyal zekâ düzeyleri demografik bilgi formundan elde edilen veriler ile de karşılaştırılacaktır. Araştırma Türkiye'nin Ankara ilinde BİLSEM'de eğitim gören 12-14 yaş aralığında 7. Sınıfa devam eden üstün zekâlı öğrencilerle yapılmıştır. Araştırma kapsamında çocukların sosyal zekâ düzeylerinin belirlenmesi amacıyla Tromso Sosyal Zeka Ölçeği (TSZÖ) (Tromso Social Intelligence Scale-TSIS) kullanılmıştır. Tromso Sosyal Zekâ Ölçeği sosyal zekâ düzeyini belirlemek amacıyla Silvera ve arkadaşları (2001) tarafından hazırlanan bir kendini değerlendirme (self-report) aracıdır. TSZÖ, Sosyal Zekânın Sosyal Bilgi, Sosyal Farkındalık ve Sosyal Beceri olmak üzere üç ayrı alt alanında bilgi sunmaktadır. (a) Sosyal Bilgi alt boyutunda insan ilişkilerine yönelik sözlü ya da sözsüz mesajları anlama, empati kurabilme, açık mesajların ötesinde gizli mesajları da kavrayabilme becerileri ölçülmektedir. (b) Sosyal Beceri alt boyutunda etkin dinleme, atılgan davranışlar sergileme, bir ilişkiyi başlatma, sürdürme ve sonlandırma gibi temel iletişim becerileri ölçülmektedir. Sosyal Farkındalık alt boyutunda ise ortama, yere ve zamana uygun, etkili davranışlar sergileme becerileri ölçülmektedir. Sosyal Bilgi ve Beceri alt boyutları sosyal zekânın bilişsel yönü hakkında ve Sosyal Beceri alt boyutu sosyal zekânın davranışsal yönü hakkında veri sağlamaktadır. Bu alt boyutlardan her biri 7 madde olmak üzere ölçeğin tamamı 21 maddeden oluşmaktadır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde yapılmıştır. İlişkisel tarama iki veya daha fazla değişken arasında gerçekleşen değişimin varlığını belirlemeye yarayan bir tarama yaklaşımıdır (Karasar, 1984). Ölçekten ve demografik bilgi formundan elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan araştırma sonucunda erkek öğrencilerin ölçek puanı ortalamasının kız öğrencilere göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği belirlenmiştir. İleri araştırmalarda ölçeğin örneklem sayısı ve sınıf düzeyi farklılaşan örneklem grupları ile de uygulanması önerilmektedir.

ÖĞRETMENLERİN OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNA SAHİP ÖĞRENCİYE YÖNELİK ALGILARININ METAFOR ANALİZİYLE İNCELENMESİ

EXAMINATION OF TEACHERS' PERCEPTIONS OF STUDENTS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER BY METAPHOR ANALYSIS

Prof. Dr. Zeliha TRAŞ

Dr. Öğr. Üyesi Umay Bilge BALTACI

Araştırma Görevlisi Hikmet Beyza YAKICI

ÖZET

Bu araştırmanın amacı lise öğretmenlerinin otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere ilişkin sahip oldukları algıları metafor analizi aracılığıyla tespit etmektir. Araştırma olgubilimsel desenle yürütülmüştür. Araştırmanın veri toplama süreci 2018-2019 eğitim öğretim yılının güz döneminde yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu otizmlili bir öğrencinin öğretim gördüğü İç Anadolu Bölgesindeki bir fen lisesinin öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma grubunu 6 kadın (%42.9) ve 8 erkek (% 57.1) olmak üzere otizmlili öğrencinin dersine giren 14 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri; öğretmenlerin otizmlili öğrenciye ilişkin algılarını betimlemek ve anlamak için metafor yöntemiyle toplanmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Öğretmenlerden görüşme formundaki ‘‘Otizmlili öğrenci ... gibidir. Çünkü...’’, ‘‘ Otizmlili öğrencinin zihni... gibidir. Çünkü...’’ ve ‘‘Otizmlili öğrencinin davranışları... gibidir. Çünkü...’’ cümlelerinin tamamlanması istenmiştir. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Öğrencinin kendisine ilişkin cevaplar 10 metafor ve 3 temada toplanmıştır. Öğrencinin zihnine ilişkin cevaplar 14 metafor ve 3 temada toplanmıştır. Öğrencinin davranışlarına yönelik cevaplar ise 12 metafor ve 4 temada toplanmıştır.

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the perceptions of high school teachers about students with autism spectrum disorder through metaphor analysis. The research was conducted with a phenomenological design. The data collection process of the research was carried out in the fall semester of the 2018-2019 academic year. The study group of the research consists of the teachers of a science high school in the Central Anatolia Region, where a student with autism is educated. The study group consists of 14 teachers, 6 females (42.9%) and 8 males (57.1%) who teach a student with autism. The data of the research; It was collected by metaphor method in order to describe and understand the perceptions of teachers about the student with autism. A semi-structured interview form was used in the research. It is like ‘‘The student with autism ... in the interview form from the teachers. Because...’’, ‘‘The mind of a student with autism is like.... Because....’’ and ‘‘The behavior of the student with autism is like.... Because...’’ sentences were asked to be completed. The data were analyzed by content analysis method. The student's answers were collected in 10 metaphors and 3 themes. The answers regarding the mind of the student were collected in 14 metaphors and 3 themes. The answers to the student's behaviors were collected in 12 metaphors and 4 themes.

ZİHİN ENGELLİ ÖĞRENCİLERLE ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ İLE İLGİLİ YETERLİK DÜZEYLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE UYGULANAN EĞİTİM PROGRAMININ ETKİLİLİĞİ

THE EFFECTIVENESS OF EDUCATION PROGRAMME ADAPTED FOR IMPROVING THE COMPETENCY LEVELS OF TEACHERS WHO WORK WITH STUDENTS WITH INTELLECTUAL DISABILITIES IN TERMS OF TEACHING METHODS AND TECHNIQUES.

Prof.Dr. Hakan SARI

Dr. Öğr.Üyesi Bekir BURAL

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, zihin engelli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin öğretim yöntem ve teknikleriyle ilgili yeterlik düzeylerinin geliştirilmesinde uygulanan eğitim programının etkililiğini belirlemektir. Araştırmada nitel ve nicel yöntemlerin yer aldığı karma yöntem kullanılmıştır. Araştırma üç aşamada gerçekleşmiştir. Birinci aşamada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğretmenlerin öğretim yöntem ve tekniklerle ilgili ihtiyaçları belirlenmiştir. Görüşme formundan çıkan sonuçlar betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Belirlenen ihtiyaçlara göre “Öğretim Yöntem ve Teknikleri Alanı Başarı Testi” ve “Yöntem ve Teknikler Alanı Öğretmen Yeterliği Programı” hazırlanmıştır. Araştırmanın ikinci aşaması olan nicel aşamada, “Ön Test-Son Test Kontrol Gruplu Deneysel Araştırma Modeli” kullanılmıştır. 30 öğretmen deney grubu için 30 öğretmen kontrol grubu için seçilmiştir. Bu aşamada deney ve kontrol gruplarına ön-test uygulanmıştır. Uygulanan ön-testten sonra deney grubuna “Yöntem ve Teknikler Alanı Öğretmen Yeterliği Programı” uygulanmıştır. Kontrol grubuna hiçbir eğitim verilmemiş ancak, kontrol altında tutulabilecek biçimde toplantılar yapılmıştır. Eğitim programı deney grubuna uygulandıktan sonra deney ve kontrol gruplarına son-test uygulanmıştır. Uygulama sonucu ortaya çıkan sonuçların analizinde bağımsız örneklem t testi ve ANOVA kullanılmıştır. Araştırmanın üçüncü aşamasında öğretmen eğitim programı ile ilgili deney grubu öğretmenlerinin eğitim ile ilgili görüşlerine başvurulmuştur. Öğretmen görüşleri betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda;

- 1) Zihin engelli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin, doğrudan öğretim yöntemi, zincirleme öğretim yöntemi, uygulamalı davranış analizi ve yanlışsız öğretim yöntemlerinde yetersizliklerinin olduğu,
- 2) Deney grubuna uygulanan “Öğretim Yöntem ve Teknikler Öğretmen Yeterlikleri Eğitim Programının” zihin engellilerle çalışan öğretmenlerin yöntem ve tekniklerle ilgili yeterliklerini geliştirmesinde etkili bir program olduğu,
- 3) Zihin engelli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin yöntem ve tekniklerle ilgili yeterlikleri için geliştirilen öğretmen eğitimi programına katılan ve katılmayan öğretmenlerin “Öğretim Yöntem ve Teknikler Alan Bilgisi Başarı Testi” ön test puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı,
- 4) Zihin engelli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin yöntem ve tekniklerle ilgili yeterlikleri için geliştirilen öğretmen eğitimi programına katılan ve katılmayan öğretmenlerin “Öğretim Yöntem ve Teknikler Alan Bilgisi Başarı Testi” son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu,
- 5) Öğretmen eğitimi programına katılan öğretmenlerin görüşlerine göre öğretmen eğitim programının çok faydalı olduğu ve kendi yeterliklerini geliştirdiği, sonuçları elde edilmiştir.

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the effectiveness of the education program in improving competency levels of teachers who work with students with intellectual disabilities on teaching methods and techniques. Mixed method including qualitative and quantitative methods was used in this research. The research was carried out in three stages. In the first stage, the teachers' needs related to teaching methods

and techniques were determined. The needs of the teachers were determined with a semi-structured interview method. The results of the interviews were analysed with using content analysis technique. 'Achievement Test related to Teaching Methods and Techniques' and 'Education Program for Teachers' competencies on Teaching methods and techniques' were prepared according to their needs. In the second stage of the research, the experimental research model with pre-test and post-test control group was used in the quantitative stage. Thirty (30) participants were selected for the experimental group and thirty (30) participants were selected for the control group. At this stage, the Achievement test as a pre-test was applied to experimental and control groups. After the pre-test, Education Program for Teachers' competencies on Teaching methods and Techniques' was applied to the experimental group. No training was given to the control group. After the training program, the achievement test as a post test was applied to the experimental and control groups again. In the third stage, which is the qualitative stage of the study, the opinions of the teachers selected from the experimental group about the effectiveness of the training program were used. As a result of the research;

- 1) Teachers who work with intellectual disabled students do not have sufficient knowledge in direct teaching method, chained teaching method, applied behaviour analysis and errorless teaching methods,
- 2) The Education Program is an effective program for improving the competencies of teachers working with students with intellectual disabilities to improve the teachers' competency levels on teaching methods and techniques,
- 3) There is no significant difference between the pre-test scores of the Achievement Test scores of the teachers, who participated and did not participate in the teacher training program,
- 4) There is a significant difference between the Achievement Test scores adapted as post-test to the teachers who participated and did not participate in the teacher training program in favour of the experimental group in terms of Teaching Methods and Techniques,
- 5) According to the opinions of the teachers participating in the teacher training program, it was understood that the education program was very beneficial and effective to be able to improve the teachers' competency levels on teaching methods and techniques used for teaching students with intellectual disabilities effectively.

ZİHİN ENGELLİLERDE BECERİ ÖĞRETİMİ KONUSUNDA TÜRKİYE’DE 2015-2021 YILLARI ARASINDA YAPILMIŞ YÜKSEK LİSANS TEZLERİNİN İNCELENMESİ: SİSTEMATİK DERLEME

ANALYSIS OF MASTER'S THESES ON SKILLS TEACHING TO THE MENTALLY HANDICAPPED BETWEEN 2015-2021 IN TURKEY: A SYSTEMATIC ANALYSIS

Dr. Öğretim Üyesi Bekir BURAL

Ayşe DEMİREL

Fatih KÜÇÜKÖNER

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, zihin engellilerde beceri öğretimi konusunda, Türkiye’de 2015-2021 yılları arasında yapılmış olan yüksek lisans tezlerinin sistematik olarak incelenerek değerlendirilmesidir. Araştırma sistematik derleme yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Araştırma bulguları incelendiğinde, Türkiye’de 2015-2021 yılları arasında zihin engellilerde beceri öğretimi konusunda yapılmış olan yüksek lisans tezlerinin çoğunluğunun, 2018 ve 2020 yıllarına ait çalışmalar olduğu görülmüştür. Yüksek lisans tezlerinde, araştırma modeli olarak en fazla denekler arası yoklama evreli çoklu yoklama modeli kullanılmış olup, beceri öğretiminde kullanılan yöntemlerin çoğunlukla, sabit bekleme süreli öğretim, aşamalı yardımla öğretim, somut-yarı somut-soyut öğretim stratejisi, eş zamanlı ipucu ve video modellerle öğretim yöntemleri olduğu görülmüştür. Tez çalışmalarında ulaşılmak istenen hedef becerilerin; öz bakım ihtiyaçlarını bildirme becerisi, orf çalgılarıyla müzik becerileri, kurallı oyun, ceket/mont giyinme becerisi, temel toplama işlemi, tekerlemeleri söyleme becerisi, yiyecek hazırlama-servis yapma becerileri, okuduğunu anlama becerisi, abdest alma ve namaz kılma, fiziksel uygunluk ve el becerileri olduğu, çalışma ortamı olarak bireysel eğitim odası, aile eğitimi salonu, müzik atölyesi, etkinlik salonu, özel eğitim sınıfı, özel özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinin uygulama mutfağı, musluk bulunan bir atölye/okulun mescidi kullanılmıştır. Yüksek lisans tez çalışmalarında kullanılan yöntemlerin beceri öğretimi üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT

The aim of this research is to systematically examine and evaluate the master's theses made in Turkey between the years 2015-2021 on the subject of skill teaching in the mentally handicapped. The research was conducted using the systematic review method. When the research findings are examined, it has been seen that the majority of the master's theses on skill teaching in the mentally handicapped in Turkey between the years 2015-2021 are the studies belonging to the years 2018 and 2020. In the master's theses, the multiple probe model with probe phase between the subjects was used the most as the research model, and the methods used in skill teaching are mostly fixed delay time teaching, gradual assisted teaching, concrete-semi-concrete-abstract teaching strategy, simultaneous hint and video modeling. methods have been found. The target skills to be achieved in thesis studies; ability to report self-care needs, musical skills with orf instruments, playing with rules, wearing a jacket/coat, basic collection, ability to say rhymes, food preparation-serving skills, reading comprehension skills, ablution and prayer, physical fitness and manual skills An individual training room, family training hall, music workshop, activity hall, special education classroom, special special education and rehabilitation center, practice kitchen of the special education and rehabilitation center, and a school's mosque with a tap were used as the working environment. It has been concluded that the methods used in master's thesis studies are effective on skill teaching.

ULUSLARARASI ERİŞİLEBİLİRLİK SEMBOLÜ NE KADAR BİLİNİYOR?

HOW WELL-KNOWN IS THE INTERNATIONAL SYMBOL OF ACCESSIBILITY?

Dr. Öğr. Üyesi Nalan R. AYVAZOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Şule GÜÇYETER

ÖZET

Özel gereksinimli bireylerin hayatın her alanında bağımsız bir şekilde yer alabilmeleri adına günümüzde pek çok kurum ve kuruluş erişilebilirlik sembolü kullanmaktadır. Erişilebilirlik sembollerinin bina girişleri, hastaneler, otoparklar, eğitim kurumları gibi alanlarda kullanılması bu alanların özel gereksinimli bireyler için erişilebilir olduğunu gösterdiğinden özel gereksinimli bireylerin hayatını kolaylaştırmaktadır. Tekerlekli sandalyedeki kişi sembolü olan “Uluslararası Erişilebilirlik Sembolü” kullanılan en yaygın erişilebilirlik sembolüdür. Fakat günümüzde yaygın olarak kullanılan bu sembol ne kadar bilinmektedir? Özel gereksinimli bireylerin yanı sıra toplumun bu sembolleri doğru bilmesi farkındalığın artırılması için önem arz etmektedir. Bu nedenle bu çalışmada araştırmacılar tarafından hazırlanmış “Erişilebilirlik ile ilgili düşünceler anketi” ile veri toplanmıştır. Anket demografik bilgilerin yanı sıra, erişilebilirlik sembolü ile ilgili beş adet açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Çalışmaya 18-54 yaş aralığında 118 kişi katılmıştır (kadın, n=57; erkek, n=58; belirtilmemiş, n=3). Katılımcıların büyük çoğunluğunu eğitim fakültesi öğrencileri (%53.2) ve Meslek Yüksekokulu öğrencileri (% 18.3) oluşturmaktadır. Katılımcıların çok az kısmı (n=3) bu sembolün “uluslararası erişilebilirlik sembolü” olduğunu belirtmiş olup, yarısından azı ise bu sembolün hangi engel grupları için olduğunu doğru ifade etmiştir. Yapılan çalışmada katılımcıların büyük kısmı erişilebilirlik sembolünün kullanılması gerektiğini (n=103, % 92) ve bu sembolün toplumun farkındalığını ve bilincini artıracaklarını belirtmiştir. Yine çalışma bulgularında bu tür erişilebilirlik sembollerinin ayrımcılık oluşturmadığı (n=95, % 86.4) ve bu tür sembollere ihtiyaç duyulduğu (n=96, %85.7) belirtilmiştir. Katılımcılar, özel gereksinimli bireylerin toplumda aktif bir şekilde katılımının kolay olması ve toplumu özel gereksinimli bireyler konusunda bilinçlendirmek için bu sembollere ihtiyaç olduğunu vurgulamışlardır.

ABSTRACT

Today, many institutions and organisations use accessibility symbols so that individuals with special needs can take part independently in all areas of life. The use of accessibility symbols in areas such as building entrances, hospitals, parking lots, educational institutions makes life easier for individuals with special needs as it shows that these areas are accessible for those individuals. The "International Symbol of Accessibility", the symbol of a person in a wheelchair, is the most widely used accessibility symbol. But how well known is this widely used symbol today? It is important for individuals with special needs as well as the society to know these symbols correctly in order to raise awareness. For this reason, in this study, data were collected with the "Thoughts about accessibility questionnaire" prepared by the researchers. The questionnaire consists of demographic information as well as five open-ended questions about the accessibility symbol. A total of 118 people between the ages of 18-54 participated in the study (female, n=57; male, n=58; unspecified, n=3). The majority of the participants were education faculty students (53.2%) and vocational school students (18.3%). Very few of the participants (n=3) stated that this symbol is the "international accessibility symbol" and less than half of them correctly stated which disability groups this symbol is for. In the study, most of the participants stated that the accessibility symbol should be used (n=103, 92%) and that this symbol would increase the awareness and consciousness of the society. Again in the findings of the study, it was stated that such accessibility symbols do not cause discrimination (n=95, 86.4%) and that such symbols are needed (n=96, 85.7%). Participants emphasised that these symbols are needed to facilitate the active participation of individuals with special needs in society and to raise awareness of the society about individuals with special needs.

‘İKİ KERE FARKLI’ BİR ÖĞRENCİYE UYGULANAN DİKKAT BECERİSİNİ GELİŞTİRME MÜDAHALE PROGRAMININ ETKİLİLİĞİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF THE EFFECTIVENESS OF THE ATTENTION SKILL DEVELOPMENT INTERVENTION PROGRAM APPLIED TO A 'TWICE EXCEPTIONAL' STUDENT

Prof. Dr. Hakan SARI

Canan ŞENTÜRK BARIŞIK

ÖZET

‘İki kere farklı (twice exceptional)’ kavramı, özel eğitimde üstün zekalı ya da üstün yetenekli olup öğrenme sürecine ket vuracak herhangi bir yetersizlik durumunu da beraberinde yaşayan kişiler için kullanılmaktadır. Alan yazına bakıldığında iki kere farklı bireylerin üstün zeka ya da üstün yeteneklerine eşlik eden özel öğrenme güçlüğü, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB) ya da otizm spektrum bozukluğu yaşadıkları görülmektedir. Ancak bazı uzmanlar bu üç yetersizlik durumu hariç üstün zeka ya da üstün yetenekli bireylerde duyu kayıpları olması halinde onların da iki kere farklı bireyler olarak değerlendirilmeleri gerektiğini ifade etmektedir. Bu araştırma ilkokul 3.sınıf düzeyinde üstün yetenekli ile dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanısı almış bir öğrenciye uygulanan dikkat becerisini geliştirme müdahale programının etkililiğini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın bağımlı değişkeni iki kere farklı öğrencinin dikkat becerisinin gelişim düzeyidir. Bağımsız değişkeni ise, dikkat becerisini geliştirme amaçlı uygulanan müdahale programıdır. Araştırmaya katılan iki kere farklı öğrenci için, dört aşamalı bir müdahale seti uygulanmıştır. Araştırmada tek denekli araştırma modellerinden ABAB modeli uygulanmıştır. Araştırma sonucunda dikkat eksikliği olan iki kere farklı öğrenciye uygulan dikkat becerisini geliştirme müdahale programının etkili olduğu bulunmuştur.

ABSTRACT

The concept of 'twice exceptional' is used for individuals who are gifted or gifted in special education and experience any inadequacy that will hinder the learning process. When we look at the literature, it is seen that two different individuals have special learning difficulties, attention deficit and hyperactivity disorder (ADHD) or autism spectrum disorder accompanying their giftedness or giftedness. However, some experts state that, except for these three inadequacies, if there is sensory loss in gifted or gifted individuals, they should be evaluated as two different individuals. This research was carried out to examine the effectiveness of the attention skills development intervention program applied to a gifted student diagnosed with attention deficit and hyperactivity disorder at the 3rd grade level of primary school. The dependent variable of the study is the level of development of attention skill of two different students. The independent variable is the intervention program applied to improve attention skills. A four-stage intervention set was applied to two different students participating in the study. ABAB model, one of the single-subject research models, was used in the study. As a result of the research, it was found that the attention skill development intervention program applied to two different students with attention deficit was effective.

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLİM VE SANAT MERKEZİ YÖNERGESİNİN
BÜTÜNLEŞTİRME AÇISINDAN İNCELENMESİ**

***EXAMINATION OF THE MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION SCIENCE AND
ART CENTER DIRECTIVE IN TERMS OF INCLUSION***

Dr. Ümit Savaş TAŞKESEN

Araştırma Görevlisi Derya KARADENİZ

ÖZET

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde özel yetenekli birey; yaşlarına göre daha hızlı öğrenen, yaratıcılık, sanat, liderliğe ilişkin kapasitede önde olan, özel akademik yeteneğe sahip, soyut fikirleri anlayabilen, ilgi alanlarında bağımsız hareket etmeyi seven ve yüksek düzeyde performans gösteren birey, olarak tanımlanmaktadır. Özel yetenekli öğrenciler genel zihinsel yetenek, görsel sanatlar ve müzik alanlarında bilim sanat merkezlerine aday gösterilmekte ve kayıt yaptırmaya hak kazandıklarında bu yetenek alanlarına göre Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesinde belirtilen program ve ilkelere göre eğitim almaktadırlar. Genel Zihinsel Yetenek alanından Bilim ve Sanat Merkezine kayıt yaptıran öğrencilere, kazandıkları yaş/sınıf grubuna bağlı olarak Uyum, Destek, Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme, Özel Yetenekleri Geliştirme, Proje üretimi ve yönetimi programları uygulanmaktadır. Müzik ve Görsel Sanatlar alanında kayıt hakkı kazanan öğrenciler ise uyum programı ardından doğrudan özel yetenekleri geliştirme ve proje üretimi ve yönetimi programlarına tabi olmaktadır. Destek, Bireysel Yetenekleri fark ettirme gibi programlara katılamamaktadırlar. Bu çalışmanın amacı Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesindeki program ilke ve yaklaşımlarını, uygulamanın sonuçlarını zeka, zihinsel gelişim ve bütünleştirme yaklaşımı çerçevesinde incelemektir. Bilim Sanat Merkezleri ve Özel yetenekli öğrencilerle ilgili pek çok çalışma mevcutken Bilim Sanata Merkezi yönergesini bu çerçevede ele alan bir araştırmaya rastlanılmamaktadır. Bu araştırmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme deseninin kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları Bilim Sanat Merkezi yönergesinde amaç ilke yöntem açısından zeka ve yeteneğin yaratıcılığı geliştirici, farklı disiplinler açısından özel yetenekli öğrencilerin gelişimine vurgu yaparken program uygulama yönergesi ve tabloları bu durumun uygulamada bazı sorunlara yol açtığını göstermektedir. Müzik ve Görsel Sanatlar alanından tanı alan öğrenciler destek ve bireysel yetenekleri fark ettirme programlarında hedeflenen kazanımlara yönelik eğitim alma hakkından faydalanamamakta sadece kendi alanlarında derinlemesine bir eğitim almaktadırlar. Bu program tasarımı ise bilim sanat merkezi öğrencilerinin kurum içindeki eğitimden faydalanmaları bütünleştirme yaklaşımı çerçevesinde yeterli bulunmamaktadır.

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÜZERİNE SİSTEMATİK BİR DERLEME

A SYSTEMATIC REVIEW ON SPECIAL LEARNING DISABILITY

Doç. Dr. Ahmet KURNAZ

Abdurrahman GÜRBÜZ

ÖZET

Son yıllarda Özel Öğrenme Güçlüğüne sahip bireyler üzerine yapılan araştırmaların giderek arttığı görülmektedir. Bu araştırmaların birçoğunun bu bireylerin akademik becerilerinin geliştirilmesine yönelik olduğu söylenebilir. Bu bireyler için önemli olabilecek becerilerden biri de okuma ve yazma becerileridir. Bu nedenle Özel Öğrenme Güçlüğüne sahip bireylerde etkili olarak kullanılacak okuma yazma yöntem ve tekniklerinin belirlenmesi oldukça önemlidir. Bu araştırmada son yıllarda Türkiye’de Özel Öğrenme Güçlüğüne sahip bireylerde okuma ve yazma öğretimi ile ilgili yapılan araştırmalara göre en etkili uygulamaların belirlenmesi amaçlanmaktadır. Buna göre “Yapılan araştırmalara göre Özel Öğrenme Güçlüğü olan bireylerde okuma yazma öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin etkililik düzeyi nedir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla bu araştırmada sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma tarama modelinde nitel yaklaşımla sistematik literatür taraması yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verilerinin toplanmasında doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın materyallerini elde etmek için Google Akademik, Ulakbim, Ulusal Tez Merkezi gibi veri tabanları; "Özel Öğrenme Güçlüğü", "Okuma" ve "Yazma" gibi anahtar kelimeler ve bunların farklı kombinasyonları kullanılarak incelenmiş ve araştırmaya uygun olan araştırmalar elde edilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda elde edilen veriler, araştırmalarda uygulanan yöntemler ve uygulamaların etkililikleri ile ilgili araştırmaların sonuçların betimlenmesi ve yorumlanması ile analiz edilmiştir. Araştırma sonunda Özel Öğrenme Güçlüğüne sahip bireylerde okuma yazma öğretiminde kullanılan yöntemler ve uygulamaların etkililiği ile ilgili sonuçlara ulaşılmıştır.

ABSTRACT

In recent years, it is seen that the researches on individuals with Special Learning Disability are increasing. It can be said that most of these studies are aimed at improving the academic skills of these individuals. One of the skills that may be important for these individuals is reading and writing skills. For this reason, it is very important to determine the reading and writing methods and techniques that can be used effectively in individuals with Special Learning Disabilities. In this research, it is aimed to determine the most effective practices according to the researches on reading and writing teaching in individuals with Special Learning Disability in Turkey in recent years. Accordingly, "According to the researches, what are the effectivenesses of the methods and practices used in teaching reading and writing in individuals with Special Learning Disability?" The answer to the question has been sought. For this purpose, systematic review method was used in this study. The research was carried out with a systematic literature review method with a qualitative approach in the survey model. Document analysis method was used to collect the data of the research. Databases such as Google Scholar, Ulakbim, National Thesis Center to obtain the materials of the research; Key words such as "Special Learning Disability", "Reading" and "Writing" and their different combinations were examined and studies suitable for the research were tried to be obtained. The data obtained in this direction were analyzed by describing and interpreting the results of the researches related to the methods applied in the studies and the effectiveness of the applications. At the end of the research, the results about the effectiveness of the methods and practices used in teaching reading and writing in individuals with Special Learning Disability were reached.

ZİHİN HARİTASI TEKNİĞİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF POSTGRADUATE THESES RELATED TO MIND MAP TECHNIQUE

Arş. Gör. Derya KARADENİZ

Öğr. Gör. Dr. Ümit Savaş TAŞKESEN

ÖZET

Öğrenilen bilgilerin zihindeki kalıcılığının sağlanması, beynin tüm bölümlerinin bütüncül bir şekilde kullanılmasıyla mümkün görünmektedir. Bunun için karmaşık ve detaylı bilgiler, anahtar kelimelerle ve görsellerle desteklenerek bireye sunulabilir. Böylelikle öğrenmenin kalıcılığının sağlanması ve bireydeki becerilerin geliştirilmesi desteklenebilir. Bu bağlamda ilk defa Tony Buzan tarafından ortaya atılan zihin haritası kavramı, bir bilginin ya da fikrin sunulmasında şekillerden ve kelimelerden yararlanılarak beynin bütüncül bir şekilde çalışmasını sağlayan görsel bir tekniktir. Bu teknik öğrenmenin farklı yollarla gerçekleşebilmesini sağlayarak yaratıcılığı desteklemesi bakımında son zamanlarda alanyazında öne çıkan bir kavram haline gelmiştir. Dolayısıyla zihin haritası tekniğine ilişkin yapılan araştırmaların incelenerek mevcut durumun ortaya konulması önem görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, zihin haritası tekniğiyle ilgili yapılan lisansüstü tezlerin belirli temalar dikkate alınarak incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi çerçevesinde doküman incelemesinden yararlanılmıştır. Veri analizi kapsamında betimsel analiz kullanılmıştır. YÖK Ulusal Tez Merkezinden “Eğitim-Öğretim” konu alanında “zihin haritaları, zihin haritalama, zihin haritası, mind map” anahtar kelimeleri ile tarama yapılmıştır. Taramalar sonucunda ulaşılan 41 lisansüstü tez; üniversite, tez türü, yıl, ana bilim dalı/bilim dalı, yöntem, desen, örneklem/çalışma grubunun eğitim kademesi, veri toplama aracı ve konu temaları bağlamında analiz edilmiştir. Ulaşılan bulgular grafikler aracılığıyla açıklanmıştır. Elde edilen bulgular tartışılarak alanyazına ilişkin öneriler sunulmuştur.

**BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE (YÜRÜTÜLEN) MATEMATİK
DERSLERİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ BEKLENTİLERİNİN KENDİ GÖRÜŞLERİNE
GÖRE İNCELENMESİ**

***INVESTIGATION OF STUDENT EXPECTATIONS ACCORDING TO THEIR OWN
OPINIONS REGARDING MATHEMATICS COURSES AT SCIENCE AND ART
CENTERS***

Prof. Dr. Hakan SARI

Naziye KOÇLAR

Erdal DEMİRTAŞ

ÖZET

Bilim ve Sanat Merkezlerinde (BİLSEM) matematik dersleri özel yetenekli öğrencilere uygulanan destek eğitimi kapsamında yürütülmektedir. Bu araştırmada BİLSEM’de uygulanan destek eğitimi kapsamında yürütülen matematik derslerinin öğrenci görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ile yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcılarını 23 özel yetenekli BİLSEM öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler nitel bir yaklaşımla “yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi” ile toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen on bir ipucu içeren “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Bu form aracılığıyla BİLSEM’de yürütülen matematik dersine yönelik derste işlenen konular, teknoloji kullanımı, materyal kullanılması, proje çalışmalarına yönelik rehberlik, ölçme ve değerlendirme, iletişim ve işbirliği, öğretmenin alan bilgisi, kişisel ve mesleki gelişimi, eğitim ve öğretimin yapılandırılması, öğrenme ve öğretme sürecinin yönetilmesi ve öğrenme ortamı hakkında öğrenci beklentileri ile ilgili görüşleri alınmıştır. Veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu araştırmanın sonuçlarına bakıldığında BİLSEM’de yürütülen matematik dersinde öğrenci görüşlerinin çoğuna göre şu sonuçlar elde edilmiştir; derste üst düzey konular ve okuldaki matematik dersi konularından farklı konular işlenmesini, proje çalışmalarına yönelik rehberlik edilmesini, derslerde herkes için bilgisayar veya tablet olmasını, ölçme ve değerlendirmenin yapılmamasını, öğretmenin her öğrenciyle ilgilenen, eğlenceli ve çocuk dilinden anlayan bir iletişim şekline sahip olmasını, derslerin önceden planlanmasını, öğretmenin lisansüstü çalışmalara katılıyor olmasını, derin bir alan bilgisinin olmasını, öğretmenin eğlenceli bir şekilde eğitim ve öğretim sürecini yönetmesini, sınıf ortamının geniş ve ferah olmasını beklemektedir. Bu sonuçların BİLSEM matematik dersi öğretmenleri için eğitim ve öğretim sürecini planlamada ve uygulamada yararlı olacağı düşünülmektedir.

ORMAN OKULU FELSEFESİNDE BAHÇECİLİK TERAPİSİ UYGULAMALARI

HORTICULTURAL THERAPY PRACTICES IN FOREST SCHOOL PHILOSOPHY

Ayşenur TÜRKYILMAZ

Araştırma Görevlisi Esra ERGİN

Öğretim Görevlisi Emine ARSLAN KILIÇOĞLU

ÖZET

Okul öncesi eğitim ve özel eğitim uygulamaları kapsamında yer alan alternatif eğitim yaklaşımları bireysel farklılıkları temel alarak hazırlanmaktadır. Alternatif yaklaşımlardan biri olan orman okulu felsefesi, "doğa temelli yaklaşım" uygulamalarını içermektedir. Bu yaklaşımda çocukların gün içerisindeki etkinliklerinde kullanılan aktif öğrenme merkezleri doğada planlanmaktadır. Bu durum okul öncesi eğitimi alan çocukların ve özel eğitim gereksinimi olan çocukların, bireysel farklılıklarını destekleyen, öğrenme süreçlerini kolaylaştıran, esnek öğrenmeye imkân sağlayan alternatif bir yaklaşım olmasını güçlendirmektedir. Doğa temelli uygulamaların, bireylerin ruh sağlığına olumlu yönde katkısı olduğu bilinmektedir. Bu anlamda, orman okulu felsefesi içerisinde yer alan bahçecilik terapisi uygulamaları dikkat çekicidir. Bahçecilik terapisi uygulamalarıyla, akran eğitimleri planlanarak çocukların sosyal duygusal gelişimleri desteklenmektedir. Bahçecilik terapisi, orman okulu felsefesinin temel nitelikleri olan esneklik, yaratıcılık, yaparak yaşayarak öğrenmeyi desteklemesi yönüyle bireylere zengin uyarıcı ortamlar sunmaktadır. Alan yazında yer alan çalışmalar incelendiğinde, bahçecilik terapisinin okul öncesi eğitim ve özel eğitim uygulamalarının eğitsel amaçlarının gerçekleşmesine katkı sağladığı görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, uluslararası alan yazında orman okulu felsefesi içerisinde yer alan bahçecilik terapisi yaklaşımı ile ilgili araştırmaların incelenmesidir. Bu amaçla uluslararası alan yazın taraması yapılarak, ilgili çalışmalar araştırma kapsamında derlenerek sunulacaktır.

ABSTRACT

Alternative education approaches within the scope of pre-school education and special education practices are prepared on the basis of individual differences. The forest school philosophy, which is one of the alternative approaches, includes applications of "nature-based approach". In this approach, active learning centers used in children's activities during the day are planned in nature. This situation strengthens the fact that it is an alternative approach that supports the individual differences of children receiving pre-school education and children with special education needs, facilitates their learning processes, and enables flexible learning. It is known that nature-based practices contribute positively to the mental health of individuals. In this sense, horticultural therapy practices within the forest school philosophy are remarkable. Social and emotional development of children is supported by planning peer education through horticultural therapy practices. Horticultural therapy provides individuals with rich stimulating environments in terms of supporting flexibility, creativity and learning by doing, which are the basic qualities of the forest school philosophy. When the studies in the literature are examined, it is seen that horticultural therapy contributes to the realization of the educational goals of pre-school education and special education practices. The aim of this study is to examine the studies on horticultural therapy approach, which is included in the forest school philosophy in the international literature. For this purpose, international literature will be scanned and related studies will be compiled and presented within the scope of the research.

ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLAR VE YÜRÜTÜCÜ İŞLEVLER

GIFTED CHILDREN AND EXECUTIVE FUNCTIONS

Research Assistant Merve BÜYÜKKAYMAZ

Prof. Dr. Müdriye Yıldız BIÇAKÇI

ÖZET

İnsanlar yaşamlarını devam ettirirken içinde buldukları toplumla iyi ilişkiler kurma, uyumlu davranışlar sergileme, değişken durumlar karşısında yeni duruma adapte olma becerileri göstermektedirler. Bu beceriler insan yaşamının temelini oluşturur ve yürütücü işlevler tarafından kontrol edilir. Bu çalışma üstün zekâ ve yürütücü işlev becerileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Yürütücü işlevler, düşünme ve davranış üzerinde kontrolü olan bir dizi bilişsel süreci içeren şemsiye bir terimdir. Planlama, problem çözme, dikkat, dikkati sürdürme, bilişsel esneklik, çalışma belleği, zaman yönetimi ve ketleme başta olmak üzere pek çok işlevi içinde barındırır. Yürütücü işlevler hedefleri formüle etmek, hedeflere nasıl ulaşılacağını planlamak ve planları etkin bir şekilde gerçekleştirmek için gereken zihinsel kapasiteleri kullanmayı içerir. Yürütücü işlevler ile birlikte ele alınabilecek kavramlardan biri de üstün yetenektir. Üstün yetenek, bilişsel kapasitesi akranlarına göre daha yüksek düzeyde performans gösteren, yüksek bir algı ve farkındalığa sahip bireyler olarak tanımlanır. Üstün yetenekli çocuklar akıl yürütme, problem çözme, soyut düşünme, bilişsel esneklik becerilerine, güçlü bir hafızaya, analiz becerisine ve uzun dikkat süresine sahiptirler. Bu nedenle üstün yetenekli çocukların yüksek düzeyde yürütücü işlev becerilerine sahip olması beklenmektedir. Üstün yetenekli çocuklar akıl yürütme, problem çözme, bilişsel esneklik gibi yürütücü işlev becerilerinde normal gelişim gösteren akranlarına kıyasla daha iyi performans gösterirler. Sonuçlar üstün yetenekli bireylerin karmaşık problemleri çözmede daha hızlı olduğu, dikkat ve hafıza da daha iyi performans gösterdiğini ortaya koyar.

ABSTRACT

While people continue their lives, they show the ability to establish good relations with the society they live in, exhibit harmonious behaviors, and adapt to the new situation in the face of variable situations. These skills form the basis of human life and are controlled by executive functions. This study was conducted to reveal the relationship between giftedness and executive function skills. Executive functions is an umbrella term that includes a set of cognitive processes that have control over thinking and behavior. It contains many functions such as planning, problem solving, attention, maintaining attention, cognitive flexibility, working memory, time management and inhibition. Executive functions involve using the mental capacities needed to formulate goals, plan how to achieve goals, and execute plans effectively. One of the concepts that can be considered together with executive functions is superior ability. Giftedness is defined as individuals whose cognitive capacity performs at a higher level than their peers and who have a high perception and awareness. Gifted children have the skills of reasoning, problem solving, abstract thinking, cognitive flexibility, a strong memory, analytical skills and a long attention span. For this reason, gifted children are expected to have high levels of executive function skills. Gifted children perform better in executive functioning skills such as reasoning, problem solving, and cognitive flexibility compared to their normally developing peers. The results reveal that gifted individuals are faster at solving complex problems and perform better in attention and memory.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARLA YÜRÜTÜLEN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

IMPLICATIONS OF DISTANCE EDUCATION ON CHILDREN WITH DISABILITIES

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARNAS

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah EKER

Dr. Öğr. Üyesi Beyza ALPAYDIN

ÖZET

COVID-19'un 2020 yılının başında Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel bir pandemi olarak ilan edilmesinin ardından, dünyadaki hemen hemen tüm ülkeler hastalığın yayılmasını önlemek için bazı önlemler aldı. Geleneksel yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime geçiş birçok ülkenin uyguladığı önlemlerden biriydi. Her ülkenin kendi uzaktan eğitimi uygulama şekli vardı, çoğunlukla hazırlanmış ders videolarına ve sanal derslere dayanıyordu. Öğrenciler, TV, , kişisel bilgisayarlar, tabletler ve cep telefonları gibi çeşitli kanal ve kaynaklar aracılığıyla ders videolarına ve sanal öğrenmeye erişebildiler. Türkiye, her düzeydeki öğrenciler için “EğitimBilişimAğı [EBA]” aracılığıyla uzaktan eğitimi hayata geçirdi. EBA, çevrimiçi kitaplar, değerlendirme materyalleri ve kütüphane bağlantıları gibi diğer kaynakların yanı sıra hazırlanan ders videoları ve sanal dersleri içeriyordu. Ancak geleneksel yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime hızlı geçiş öğrenciler, ebeveynleri ve eğitimciler için zorlayıcı olmuş ve öğrenciler üzerinde olumsuz etkilerle sonuçlanmıştır. Bu öğrencilerin bireyselleştirilmiş eğitime ve fizik tedavi gibi uzaktan eğitimle uygulanması mümkün olmayan bazı hizmetlere ihtiyaçları olduğu düşünüldüğünde, uzaktan eğitimin uygulanması özel gereksinimli çocuklar için daha da zor olmuştur. Bu çalışma kapsamında; uzaktan eğitimin özel gereksinimli çocuklar üzerindeki etkilerini ve bu çocukların ve öğretmenlerinin karşılaştığı zorlukları araştırılmıştır. Ayrıca, bu çalışmada özel eğitim öğretmenlerinin engelli çocuklar için uzaktan eğitimin nasıl daha etkili hale getirilebileceğine ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Araştırma bulguları kongrede katılımcılar ile paylaşılacaktır.

ABSTRACT

Once the COVID-19 was announced as a global pandemic by World Health Organization at the beginning of 2020, almost all countries around the world took some precautionary measures to prevent the spread of the disease. Shifting from traditional face to face education to distance education was one of the measures implemented by many countries. Each country had its own way of implementing distance education mostly relied on prepared course videos and virtual courses. Students had access to course videos and virtual learning through variety of channels and resources such as TVs, radio stations, personal computers, laptops, tablets and mobile phones. Turkey implemented distance education through “EğitimBilişimAğı [EBA]” (Educational Informatics Network) for students at all degree levels. The EBA involved prepared course videos and virtual courses besides other resources such as online books, evaluation materials, and library links. However, the rapid shift from traditional face to face education to distance education was challenging for students, their parents, and educators and resulted in negative impacts on students. Implementation of distance education was even more challenging for children with disabilities considering that these students need individualized education and some services which were impossible to implement through distance education such as physical therapy. This study investigated the impacts of distance education on children with disabilities and challenges those children and their teachers faced. Furthermore, this study investigated special education teachers' opinion regarding how to make distance education more effective for children with disabilities.

TÜRKİYE'DEN YURT DIŞINA GÖÇ ETMİŞ ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUĞU OLAN AİLELERİN, PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK ÖZELLİKLERİ

PSYCHOLOGICAL STRENGTH CHARACTERISTICS OF FAMILIES WITH SPECIAL NEEDS CHILDREN IMMIGRANT FROM TURKEY

Sümeyye KARAÇAYIR

Doç. Dr. Hatice YALÇIN

ÖZET

Özel gereksinimli bireye sahip olmak, ailenin sosyal, ekonomik ve psikolojik durumunu etkiler. Özel gereksinimli bireye sahip olan ailelerin profesyonel desteğe ihtiyacı vardır. Özel gereksinimli insanların en çok karşılaştıkları sorunlar incelendiğinde; ilk sırada ekonomik nedenler vardır. Aynı zamanda bakım problemleri ve davranış sorunları sık yaşanır. Özel gereksinimli bir birey bulunan aile, eğer ülke dışına göç ettiyse; özel gereksinimli bir birey bulunmayan ailelere oranla, problemleri fazladır. Yurt dışında hastalıkların ve sakatlıkların teşhis ve tedavisinde sorunlar sık yaşanır. En önemli problemlerden biri dil ile ilgilidir. Eğer aileler göç ettikleri ülkede konuşulan dili bilmiyorlarsa, iletişim konusunda da sorunlar yaşarlar. Ülke dışında aileler, özel gereksinimli çocuklar için uygulanan program ve desteklerden faydalanamayabilirler. Ülke dışında bazı sosyal sorunlar ile başa çıkmada yetersiz kalabilirler. Türkiye'de, Aile ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bu konuda yürüttüğü bazı çalışmalar bulunmaktadır. Yardım isteyen ailelere, Büyük Elçilikler ve bazı sosyal destek kurumları tarafından yardım edilmektedir. Bu çalışmada; özel gereksinimli bir bireyin bulunduğu ailelerin, ülke dışında yaşadıkları sorunlar ele alınmaktadır. Aynı zamanda bu ailelerin psikolojik sağlık durumları değerlendirilmektedir.

ABSTRACT

Having an individual with special needs affects the social, economic and psychological state of the family. Families with individuals with special needs need professional support. When the problems faced by people with special needs are examined; First, there are economic reasons. At the same time, care problems and behavioral problems are common. If the family with a special needs individual has migrated out of the country; Compared to families who do not have a person with special needs, they have more problems. Problems in the diagnosis and treatment of diseases and disabilities abroad are common. One of the most important problems is related to language. If families do not know the language spoken in the country they migrate to, they also have problems in communication. Families outside the country may not be able to benefit from programs and supports for children with special needs. They may be insufficient to cope with some social problems abroad. In Turkey, there are some studies carried out by the Ministry of Family and Social Security on this issue. Families seeking help are assisted by the Embassies and some social support agencies. In this study; The problems experienced by families with a special needs person outside the country are discussed. At the same time, the psychological resilience of these families is evaluated.

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ VE EKRAN BAĞIMLILIĞI

SPECIAL LEARNING DIFFICULTY AND SCREEN ADDICTION

Ayşe Beyza ÖZDİPİ

Dr. Döne AYHAN

ÖZET

Televizyon, bilgisayar, akıllı telefon, tablet ve internet gibi geleneksel veya dijital medya teknolojilerine olan bağımlılıklar; ekran bağımlılığı olarak adlandırılmaktadır. Ekran bağımlılığı, bireyin fiziksel ve sosyal ihtiyaçlarını ihmal etmesine ve gerçek yaşamdan kopmasına neden olmaktadır. Medya kullanımındaki problemlerin ve ekran bağımlılığının pek çok nedeni vardır. Cinsiyet, yaş, sosyoekonomik düzey, ebeveyn tutum ve davranışları ekran bağımlılığını etkiler. Çocuklarda ekran bağımlılığı sonucunda gelişimsel ve davranışsal sorunlar, kas-iskelet sistemi sorunları, uyku sorunları, ekran bağımlılığı, dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu oluşabilmektedir. Ekran bağımlılığı durumunda fiziksel aktivite düzeyi azalır ve obezite olasılığı artar. Ayrıca sosyal hayatta dışlanma problemi oluşabilir. Özellikle “öğrenme güçlüğü” yaşayan çocuklarda okul başarısı düşer; öğrenme süreleri ya da öğrenme stilleri akranlarından farklı olur; bunun sonucunda özgüven problemi yaşayabilirler. Öğrenme güçlüğüne sahip çocuklarda zamanla kaygı bozuklukları, depresyon, dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu gibi tanılar da ortaya çıkmaktadır. Özel öğrenme güçlüğü yaşayan çocuklarda duygusal ve davranışsal problemler sık görülmektedir. Özel öğrenme güçlüğü olan çocuklar akranlarıyla ve sosyal çevreyle sağlıklı iletişim kurmada güçlük yaşarlar. Çocuk, internet aracılığıyla katıldığı “sanal sosyal çevrede” yalnızlığını unuttur, bu sebeple özel öğrenim güçlüğü olan çocuklarda ekran bağımlılığı sık olur. Bu araştırmanın amacı, özel öğrenim güçlüğü olan çocukların ekran bağımlılığı ve nedenlerini ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında google scholar, dergipark ve Yöktez platformları araştırılmıştır. Özel öğrenim güçlüğü, ekran bağımlılığı anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Özel öğrenme güçlüğü olan çocukların ve ailelerinin problemleri araştırılmıştır. Çalışmanın sonunda ailelere ve özel eğitim alanında hizmet veren profesyonellere öneriler verilmiştir.

ABSTRACT

Dependencies on traditional or digital media technologies such as television, computers, smartphones, tablets and the Internet; It's called screen addiction. Screen addiction causes the individual to neglect his physical and social needs and disconnect from real life. There are many reasons for media usage problems and screen addiction. Gender, age, socioeconomic level, parental attitudes and behaviors affect screen addiction. As a result of screen addiction in children, developmental and behavioral problems, musculoskeletal problems, sleep problems, screen addiction, attention deficit and hyperactivity disorder may occur. In the case of screen addiction, the level of physical activity decreases and the probability of obesity increases. In addition, the problem of exclusion in social life may occur. Especially in children who have “learning difficulties”, their school success decreases; learning times or learning styles differ from their peers; As a result, they may experience self-confidence problems. In children with learning disabilities, diagnoses such as anxiety disorders, depression, attention deficit hyperactivity disorder also emerge over time. Emotional and behavioral problems are common in children with special learning difficulties. Children with special learning disabilities have difficulties in communicating well with their peers and social environment. The child forgets his/her loneliness in the “virtual social environment” where he/she participates via the internet, so screen addiction is common in children with special learning difficulties. The aim of this research is to reveal the screen addiction and its causes of children with special learning difficulties. Within the scope of the study, google scholar, Dergipark and Yöktez platforms were researched. The keywords specific learning difficulty, screen addiction were used. The problems of children with special learning difficulties and their families were investigated. At the end of the study, suggestions were given to families and professionals serving in the field of special education.

BİLSEM ÖĞRETMENLERİ İÇİN GELİŞTİRİLEN ÖZEL YETENEKLİLERİN EĞİTİMİ ALANINA YÖNELİK MESLEKİ YETERLİK ÖLÇEĞİ

PROFESSIONAL COMPETENCE SCALE FOR BILSEM TEACHERS FOR EDUCATION OF SPECIAL TALENTED STUDENTS

Füsun TAŞTEPE

Prof. Dr. Hakan SARI

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Bilim ve Sanat Merkezi'nde görev yapan öğretmenlerin, özel yetenekli öğrencilerin eğitimi alanına yönelik mesleki yeterliklerini belirleyecek bir ölçek geliştirmektir. Ölçeğin geliştirilmesinde ilk olarak araştırmacı tarafından alan yazın taraması yapılarak, benzer programlar ve ölçekler incelenmiş ve özel yetenekli öğrencilerin eğitimi alanına ilişkin mesleki yeterliklerine ilişkin madde havuzu oluşturulmuştur. 53 maddeden oluşan madde havuzu uzman görüşü için danışmana sunulmuştur. Danışman ve araştırmacının incelemeleri sonucu 33 maddeden oluşan deneme ölçeği hazırlanmıştır. Deneme ölçeği sırasında danışman haricinde iki farklı uzmandan da görüş alınarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Gerekli düzenlemeler yapılırken kapsam geçerliliği oranına dikkat edilmiştir. Geliştirilen ölçekte 5' li likert seçeneği uygulanmıştır. Kesinlikle katılıyorum, çok katılıyorum, biraz katılıyorum, az katılıyorum, hiç katılmıyorum seçeneklerinden oluşan katılım seçenekleri uygulanmıştır. Ölçek pilot uygulama aşamasındadır. Pilot uygulama 35 öğretmene uygulanacaktır. Pilot uygulama sonrasında madde analizleri yapılacak ve problemli maddeler olduğu tespit edilirse ölçekten çıkarılacaktır. Pilot uygulama sonrası yapılan analiz sonuçları ve uzman görüşleri dikkate alınarak ölçek maddelerine, ölçek yönergesine, ölçekleme yöntemine ve ölçek süresine karar verilerek ölçeğin nihai hali verilecektir.

ABSTRACT

The aim of this study is to develop a scale that will determine the professional competencies of teachers working in the Science and Art Center in the field of education of gifted students. In the development of the scale, firstly, a literature review was conducted by the researcher, similar programs and scales were examined, and an item pool was created regarding the professional competencies of the education of gifted students. The item pool consisting of 53 items was presented to the consultant for expert opinion. As a result of the examinations of the consultant and the researcher, a test measurement tool consisting of 33 items was prepared. Necessary adjustments were made in the trial measurement tool by taking the opinions of two different experts besides the consultant. While making the necessary arrangements, the content validity rate was taken into consideration. In the developed scale, a 5-point Likert option was applied. Participation options consisting of strongly agree, strongly agree, somewhat agree, slightly agree, strongly disagree were applied. The scale is in the pilot implementation phase. The pilot application will be applied to 35 teachers. After the pilot application, item analyzes will be made and if it is determined that there are problematic items, they will be removed from the scale. The final form of the scale will be given by deciding on the scale items, scale instruction, scaling method and scale duration, taking into account the analysis results and expert opinions after the pilot application.

**ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÇEKEN ÇOCUKLARIN SOSYAL BİLGİLER
DERSİNDE KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER HAKKINDA SOSYAL BİLGİLER
ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

***EXAMINING THE OPINIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS ABOUT THE
DIFFICULTIES ENCOUNTERED BY CHILDREN WITH SPECIAL LEARNING
DIFFICULTIES IN SOCIAL STUDIES LESSON***

Doç. Dr. Şerife Şenay İLİK

Doç. Dr. Müzeyyen ELDENİZ ÇETİN

ÖZET

Araştırmanın amacı, özel öğrenme güçlüğü çeken çocukların sosyal bilgiler dersinde karşılaştıkları güçlükler hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesidir. Araştırma Konya ili Meram, Selçuklu, Karatay merkez ilçeleri ortaokullarında, sınıflarında kaynaştırma öğrencisi bulunan 15 öğretmenle yürütülmüştür. Örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 8'i (%53,3) erkek, 7'si (%46,7) bayandır. Katılımcıların en büyüğü 45, en küçüğü 28 yaşındadır. Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizine göre analiz edilmiştir. Veriler yüzde ve frekanslarla sunulmuştur. Sonuç olarak öğrenmeyi yapılandırmak ve öğrencinin öğrenmesine destek sunmak amacıyla geliştirilen materyallerden biri olan şematik düzenleyicilerin kullanılabilmesi, internetin ve teknolojinin daha aktif kullanıldığı ders araç gereçleri seçilebileceği bunun da öğretime maksimum düzeyde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ABSTRACT

The aim of the study is to examine and evaluate the views of social studies teachers about the difficulties faced by children with special learning difficulties in social studies lessons. The research was carried out with 15 teachers who have inclusion students in their classes in the secondary schools of the central districts of Meram, Selçuklu and Karatay in the province of Konya. Eight (53.3%) of the teachers constituting the sample group are male and 7 (46.7%) female. The oldest of the participants is 45 years old and the youngest is 28 years old. In the study, data were collected with a semi-structured interview form. The obtained data were analyzed according to content analysis. Data are presented in percentages and frequencies. As a result, it is thought that schematic organizers, which are one of the materials developed to structure learning and support student learning, can be used, and course materials that use the internet and technology more actively can be selected, and this will contribute to teaching at the maximum level.

OTİZM İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İÇERİK ANALİZİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF POSTGRADUATE THESES ON AUTISM IN TERMS OF CONTENT ANALYSIS

Ahmet CİN

Dr. Öğr. Üyesi Sibel SORAKIN

ÖZET

Üniversiteler, toplumsal işlevlerinden birisi olan araştırma yapmak ve yeni teknolojiler üretmek görevlerinin önemli bir bölümünü, lisansüstü eğitim sürecinde yapılan araştırmalar ve öğretim üyelerinin yaptığı bilimsel araştırmalar ile yerine getirir. Bu bağlamda otizm alanında lisansüstü araştırmaların alana katkısı önemlidir. Bu çalışmanın genel amacı Kuzey Kıbrıs üniversitelerinde otizm konu başlıklı enstitülerde yapılan lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesidir. Bu çalışma, otizm alanında lisansüstü çalışmalara yönelik bir içerik analizi incelemesidir. Ayrıca lisansüstü çalışmaların derinleşmesi, bilimsel araştırma kültürüne ait kavramlarla yeni tanışan araştırmacılara; genel eğilimler, kullanılan yöntemler ve konu seçimi gibi unsurlara ilişkin önemli bilgiler verebilmesi bakımından önemlidir. Veriler içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Kuzey Kıbrıs üniversitelerinde 14 lisansüstü teze ulaşılmıştır. 1 tez eğitim fakültesi tarafından incelendiğinden dolayı ulaşılamamıştır. Toplamda 13 tez incelenmiştir. Tezler 3 üniversitenin kütüphanesine gidilerek ulaşıldı. Elde edilen veriler içerik analizi tablosu oluşturulduktan sonra analiz edilmiştir. Son yıllarda otizm ile ilgili araştırmaların artmasına rağmen alanda yapılan lisansüstü tez çalışmaların çok fazla olmadığı görülmüştür. Tezlerin genellikle belli üniversitelerde yoğun olarak yürütülmesinde, bu üniversitelerin gelişmiş üniversiteler olmasının ve anabilim dallarında öğretim üyesi sayılarının ve unvanlarının bu programı açmaya yeterli olması ile bu üniversitelerde mevcut programların alt yapılarının oluşmuş olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın sonucunda; araştırma alt gruplarına göre incelendiğinde en çok araştırma 2019 yılında yapıldığı gözlenmektedir.

ABSTRACT

Universities fulfill an important part of their social functions, such as conducting research and producing new technologies, through research carried out during postgraduate education and scientific research by faculty members. In this context, the contribution of postgraduate research in the field of autism to the field is important. The general purpose of this study is to examine the postgraduate thesis studies conducted in the institutes on autism in Northern Cyprus universities. This study is a content analysis review for postgraduate studies in the field of autism. In addition, the compilation of postgraduate studies is for researchers who are new to the concepts of scientific research culture; It is important in terms of giving important information about factors such as general trends, methods used and topic selection. The data were analyzed through content analysis. 14 postgraduate theses were reached in Northern Cyprus universities. 1 thesis could not be reached because it was examined by the faculty of education. In total, 13 theses were examined. These were accessed by visiting the libraries of 3 universities. The obtained data were analyzed after the content analysis table was created. Despite the increase in research on autism in recent years, it has been observed that there are not many graduate thesis studies in the field. It is thought that the fact that these universities are carried out intensively in certain universities, that these universities are developed universities, that the number of faculty members and titles in the departments are sufficient to open this program, and that the infrastructure of the existing programs in these universities has been formed. As a result of the research; When examined according to research subgroups, it is observed that the most research was conducted in 2019.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN UYGULANAN ARTIRILMIŞ GERÇEKLIK TEKNOLOJİLERİ

AUGMENTED REALITY TECHNOLOGIES APPLIED TO INDIVIDUALS WITH SPECIAL NEEDS

Emre DEMİRTAŞ

Doç. Dr. Hatice YALÇIN

ÖZET

Son yıllarda, teknolojik gelişmeler artmıştır ve teknoloji kullanımı yaygınlaşmıştır. Eğitim sisteminde de birçok yeni teknoloji kullanılmaktadır. Bu teknolojilerden biriside son yıllarda önemli olan "gerçeklik teknolojileri"dir. Gerçeklik teknolojileri; "sanal gerçeklik" ve "artırılmış gerçeklik" olarak ikiye ayrılır. Özellikle artırılmış gerçeklik teknolojileri; düşük maliyetlidir, kolay entegre edilebilir ve kullanıcılara farklı deneyimler yaşatır. Artırılmış gerçeklik teknolojileri; sağlık, mühendislik, güvenlik, otomotiv gibi birçok farklı sektörde kullanılır. Eğitim sistemi içerisinde özellikle çocuk eğitiminde ve öğretim materyali geliştirmede kullanılır. Artırılmış gerçeklik teknolojileri, aynı zamanda özel eğitim alanında da sık kullanılmaktadır. Gelişimsel yetersizlik durumunda; artırılmış gerçeklik uygulamaları, bireylerin eğitiminde kolaylık ve avantaj sağlamaktadır. Bu araştırmanın amacı, özel eğitim alanında artırılmış gerçeklik teknolojilerinin kullanımının, sistematik olarak gözden geçirilmesidir. Sistematik derleme; belli bir konuda yapılan orijinal araştırmaların, çok detaylı ve geniş bir biçimde taranmasıdır. Çalışma kapsamında Google Scholar, Dergipark ve Yöktez platformları araştırılmıştır. "Artırılmış gerçeklik; dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, otizm spektrum bozukluğu, üstün yetenekli ve özel gereksinimli" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. 2017-2022 yılları arasında yapılan yurtiçi ve yurtdışı toplam 10 çalışma incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, artırılmış gerçeklik teknolojilerinin görme yetersizliği, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, otizm spektrum bozukluğu, üstün yetenekli, öğrenme güçlüğü ve işitme yetersizliği olan çocukların eğitim ve öğretiminde kullanılmasına yönelik çalışmalar tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışmalarda, özel gereksinimli bireylere, artırılmış gerçeklik teknolojilerinin, olumlu yönde etki ettiği saptanmıştır. Sonuç olarak; artırılmış gerçeklik teknolojilerinin özel eğitimde kullanımının, özel gereksinimli çocuklara katkıda bulunduğu belirlenmiştir. Artırılmış gerçeklik teknolojilerinin gelişmesi ve yaygınlaşması durumunda, özel gereksinimli bireylere önemli katkı olacağı saptanmıştır.

ABSTRACT

In recent years, technological developments have increased, and the use of technology has become widespread. Many new technologies are used in the education system. One of these technologies is "reality technologies", which has been important in recent years. Reality technologies; It is divided into "virtual reality" and "augmented reality". Especially augmented reality technologies; It is low cost, easy to integrate and provides different experiences to users. Augmented reality technologies; It is used in many different sectors such as health, engineering, security, automotive. It is used in the education system, especially in child education and in the development of teaching materials. Augmented reality technologies are also frequently used in the field of special education. In case of developmental disability; Augmented reality applications provide convenience and advantage in the education of individuals. The purpose of this research is to systematically review the use of augmented reality technologies in the field of special education. systematic compilation; It is a very detailed and extensive scanning of original research on a particular subject. Within the scope of the study, Google Scholar, Dergipark and Yöktez platforms were researched. "Augmented reality; attention deficit and hyperactivity disorder, autism spectrum disorder, gifted and special needs" keywords were used. A total of 10 domestic and international studies conducted between 2017-2022 were examined. As a result of the examination, studies on the use of augmented reality technologies in the education and training of children with visual impairment, attention deficit and hyperactivity disorder, autism spectrum disorder,

gifted, learning difficulties and hearing impairment were determined. In these studies, it has been determined that augmented reality technologies have a positive effect on individuals with special needs. As a result; It has been determined that the use of augmented reality technologies in special education contributes to children with special needs. It has been determined that if augmented reality technologies develop and become widespread, it will make a significant contribution to individuals with special needs.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ KURUMLARINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİYLE İLGİLİ DUYGU, TUTUM ve KAYGILARININ İNCELENMESİ

A RESEARCH ON THE SENTIMENTS, ATTITUDES AND CONCERNS OF PRESCHOOL TEACHERS ABOUT INCLUSIVE EDUCATION

Dr. Öğr. Üyesi M. Abdalbaki KARACA

Hasan Hüseyin TOPRAK

ÖZET

Özel eğitim gerektiren bireylerin okul öncesi eğitim hizmetlerinden üst düzeyde yararlanabilmeleri için gereksinimlerine uygun bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanması, uygulanması, izlenmesi, değerlendirilmesine yönelik görevler öğretmenler tarafından yürütülmektedir. Bu anlamda öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumlarının önemli bir etken olduğu da bilinmektedir (Sarı ve Pürsün, 2018; Salend ve Duhaney, 1999; Şekercioğlu,2010; Diken, 1999). Kaynaştırma eğitimi ve uygulamaları ile ilgili birçok araştırma yapılmış olmasına rağmen okul öncesi dönemde çalışan öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik duygu, tutum ve kaygıları üzerine araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenlerin kaynaştırma eğitimiyle ilgili duygu, tutum ve kaygılarının incelenmesidir. Araştırmada betimsel tarama modelinde ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya 2021-2022 eğitim öğretim yılında okulöncesi sınıflarında öğretmenlik yapan 120 öğretmen katılmıştır. Araştırma verileri ChrisForlin ve arkadaşları (2011) tarafından geliştirilen ve Bayar ve arkadaşları (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan “Kaynaştırma Eğitimiyle İlgili Duygular Tutumlar ve Kaygılar Ölçeği” ile toplanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik çalışması sonucunda iç tutarlık katsayısı .88 olarak hesaplanmıştır. Verilerin analizi istatistik programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Cinsiyet ve etkileşim kurma değişkeni açısından farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar için t testi kullanılmıştır. Mevzuat bilgisi, eğitim fakültesindeki anabilim dalı değişkeni açısından farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Farklılaşmanın anlaşıldığı durumlarda, farklılaşmanın nedenini bulmak için ortalamalar arasındaki farkın kontrolünü sağlamak açısından Tukey testi yapılmıştır.

ABSTRACT

In order for individuals with special education needs to benefit from pre-school education services at a high level, the tasks for the preparation, implementation, monitoring and evaluation of individualized education programs suitable for their needs are carried out by teachers. Therefore, it is known that teachers' attitudes towards inclusive education are an important factor. (Sarı & Pürsün, 2018; Salend & Duhaney, 1999; Şekercioğlu,2010; Diken, 1999). Although there are numerous studies on inclusive education and the practices related with it, there is still a need for research on the sentiments, attitudes and concerns of preschool teachers about inclusive education. Therefore, the aim of this research is to reveal the sentiments, attitudes and concerns of preschool teachers about inclusive education. The correlational survey model has been adopted in the research. The participants of the research are 120 preschool teachers working in various schools during 2021-2022 academic year. Research data have been collected through the “Sentiments, Attitudes and Concerns Scale about Inclusion Education” developed by ChrisForlin et al. (2011) and adapted into Turkish by Bayar et al. (2015). The Cronbach's alpha, calculated to measure the internal consistency of the scale, was found to be .88. The researchers used the t-test in order to reveal the possible variations between two independent groups such as gender and interacting with others; In addition, they used one way ANOVA to reveal the possible variations according to the legislative knowledge and the department in the faculty of education variables. If there is a statistically significant difference between the averages, they also used Tukey test to reveal the variations between the groups.

TÜRKİYE'DE ÖĞRETMENLERİN KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİYLE İLGİLİ MESLEKİ YETERLİK ALGILARININ İNCELENMESİ

A RESEARCH ON TEACHERS' PERCEPTIONS OF PROFESSIONAL COMPETENCE RELATED TO INCLUSIVE EDUCATION IN TURKEY

Dr. Öğr. Üyesi M. Abdulkaki KARACA

Hasan Hüseyin TOPRAK

ÖZET

Öğretmenlikle ilgili mesleki yeterlik kavramı; öğretmenliğin gerektirdiği görev ve sorumlulukları yerine getirmek için gereken bilgi, anlayış ve tutumları ifade etmektedir (Şahin, 2008). Kaynaştırma eğitiminde yer alan öğrencilerin başarılarını etkileyen en önemli faktörlerden biri öğretmenlerin kaynaştırmayla ilgili mesleki yeterlikleri olduğu görülmüştür (Goe ve Sticker, 2008). Ancak öğretmenlerin kaynaştırmayla ilgili mesleki yeterlik algılarıyla ilgili sınırlı araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmada öğretmenlerin kaynaştırma eğitimiyle ilgili mesleki yeterlik algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemek amaçlanmaktadır. Araştırmaya Türkiye'de sınıfında kaynaştırma öğrencisi olan 258 öğretmen katılmıştır. Araştırma verileri Karaca (2018) tarafından geliştirilen öğretmenler için kaynaştırmayla ilgili mesleki yeterlik gelişimi ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. 7 farklı boyut içeren ölçek 38 sorudan oluşmaktadır. Verilerin analizi ise SPSS paket programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Cinsiyet ve kaynaştırma eğitimi alma durumlarıyla ilgili değişkenlerdeki farklılaşma durumunu ortaya koymak amacıyla bağımsız gruplar için t testi kullanılmıştır. Öğretmenlerin yaş gurubu ve mezun olduğu anabilim dalı değişkeni açısından farklılaşma durumunu belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Farklılaşmanın anlaşıldığı durumlarda ise, farklılaşmanın nedenini ortaya çıkarmak ve ortalamalar arasındaki farkın kontrolünü sağlamak için Tukey ve Games-Howell testi yapılmıştır.

ABSTRACT

Professional competence of teaching refers to the knowledge, understanding and attitudes necessary to fulfill the tasks and responsibilities required by teaching (Şahin, 2008). One of the primary factors influencing the success of inclusive students is the professional competence of teachers related to inclusion (Goe & Sticker, 2008). However, the literature review done by the researchers reveals that a limited number of studies have been done on teachers' perceptions of professional competence related to inclusion. Therefore, this research studies teachers' perceptions of professional competence regarding inclusive education according to some variables. The participants of the research consist of 258 teachers in Turkey, who taught inclusive students in their classes. The research data have been collected through the Professional Competency Scale for Teachers on Inclusion. The scale, developed by Karaca (2018), consists of 7 factors and 38 items. Using the SPSS, the researchers used the t-test in order to find out the possible variations between some variables such gender and having received education about inclusion. On the other side, they used one way ANOVA to reveal the possible variations according to age and department of graduation variables. When there is a statistically significant difference between the averages, post-hoc tests such as Tukey and Games-Howell have been done, as well.

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETİMİ BİREYSELLEŞTİRME DURUMLARININ BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF SPECIAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES' INDIVIDUALIZATION OF TEACING

Dr. Öğr. Üyesi Nesime Kübra TERZİOĞLU

Arş. Gör. Muratcan AKBIYIK

Elif Cansel YIKMIŞ

ÖZET

Bu araştırmada özel eğitim öğretmeni adaylarının öğretimi bireyselleştirme durumlarının ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmada veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Araştırmanın katılımcılarını Batı Karadeniz Bölgesi'nde bir üniversitenin özel eğitim öğretmenliği lisans programında son sınıfa devam eden öğretmen adayları oluşturmaktadır. Verilerin toplanması amacıyla katılımcılardan belirledikleri herhangi bir akademik beceriye ilişkin bireyselleştirilmiş öğretim programı hazırlamaları istenmiştir. Buna ek olarak katılımcıların cinsiyet, mezuniyet durumu, akademik ortalama gibi demografik bilgileri de alınmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları incelendiğinde katılımcıların akademik ortalamalarının 4'lük sistemde 3.00'in üzerinde olduğu görülmüştür. Öğretimi bireyselleştirme durumlarına ilişkin bulgular incelendiğinde ise amaç yazma, öğretimsel içerik oluşturma ve materyal uyarlamalarında sınırlılıklarının olduğu tespit edilmiştir. Özel eğitim öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri boyunca öğretimi bireyselleştirmeye ilişkin düzeylerinin artırılabilmesi için daha fazla alıştırmaya ve uygulamaların yapılmasının yürütülmesi gerektiği önerilebilir.

ABSTRACT

In this study, it is aimed to reveal the individualization status of special education teacher candidates. In the research, data were collected through document analysis. The participants of the research are the pre-service teachers who are in the last year of the special education teaching undergraduate program of a university in the Western Black Sea Region. In order to collect the data, the participants were asked to prepare an individualized curriculum for any academic skill they determined. In addition, demographic information such as gender, graduation status, academic average of the participants were also obtained. The obtained data were analyzed through descriptive analysis. When the findings of the study were examined, it was seen that the academic averages of the participants were above 3.00 in the 4-point system. When the findings regarding the individualization of instruction were examined, it was determined that there were limitations in writing purpose, creating instructional content and adapting materials. It can be suggested that more exercises and practices should be carried out in order to increase the levels of special education teacher candidates regarding individualization of teaching throughout their undergraduate education.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER ve DİJİTAL GERÇEKLIK

INDIVIDUALS WITH SPECIAL NEEDS AND DIGITAL REALITY

Öğretim Görevlisi Merve ARI

Doktor Öğretim Üyesi Halil SEVİM

ÖZET

Teknoloji her geçen gün gelişmekte ve buna bağlı olarak etkileşim içinde olduğu alanları beraberinde geliştirmektedir. Son yıllarda özel eğitimde yardımcı teknoloji kullanımına yön verebilecek araştırmalar giderek artmaktadır. Özel gereksinimi olan bireylere çeşitli becerilerin ve davranışların öğretiminde teknoloji destekli uygulamalar olumlu ve etkili sonuçlar vermektedir. Bu çalışmada her geçen gün gelişmeye devam eden ve hayatımızı kolaylaştıran teknolojiler arasından öğrenen için ne tür yardımcı teknolojilerin seçileceği konusunun aydınlatılması amaçlanmaktadır. Son yıllarda popülerleşmeye başlayan dijital gerçeklik uygulamalarının öğrenci gereksinimlerine uygun olarak belirlenmesi önem arz etmektedir. Dijital gerçeklik kapsamında; sanal gerçeklik (SG), artırılmış gerçeklik (AG) ve karma gerçeklik (KG) uygulamalarının eğitim ortamlarında etkili ve verimli kullanılabilmesi için öğrenciler dikkatle değerlendirilmeli ve teknoloji destekleri değerlendirme sonuçlarına göre belirlenmelidir. Ülkelerin eğitim programlarının çocukların ilgisini çekmediği hatta özel gereksinimli çocuklar için durumun daha ağır olduğu yapılan çalışmalarda belirtilmektedir. Günümüz teknolojilerinin özel gereksinimli çocukların eğitiminde kullanılmasının çocuğa yeni öğrenme fırsatları sunacağı ve bu tip öğrencileri kısıtlayan koşulların ortadan kalkmasında etkili olacağı düşünülmektedir. Etkili bir öğretim sunabilmek için dijital gerçeklik uygulamalarının hangi yaş grupları için uygun olduğunun belirlenmesi, kullanım standartlarının ve sınırlarının oluşturulması, öğrenciler üzerindeki algısal ve bilişsel etkilerinin ortaya konması ve sosyal geçerliğinin daha kapsamlı biçimde değerlendirilmesi oldukça önemlidir. Bu nedenle özel gereksinimli çocukların durumları incelenmiş, ölçütler belirlenmiş ve uygun dijital gerçeklik teknolojisi tespiti yapılmıştır. Belirtilen bu ölçütlerin tespitinde literatürde yer alan çalışmalardan yararlanılmıştır. Ölçütler ve dijital gerçeklik teknolojilerinin parametreleri birlikte değerlendirilerek çıkarımlarda bulunulmuştur. Sonuç olarak dijital gerçeklik uygulamalarının doğru bir planlama yapıldığı takdirde hem öğrenen hem de öğretene için oldukça etkili, etkileşimli ve teknoloji destekli bir öğrenme ortamı sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT

Technology is developing day by day and accordingly, it develops the areas which interacts. In recent years, there has been an increase in research that can guide the use of assistive technology in special education. Technology-supported applications give positive and effective results for teaching various skills and behaviors to individuals with special needs. In this study, it is aimed to determine which assistive technologies will be chosen for learner among the technologies that continue to develop day by day and make our lives easier. It is important to determine the digital reality applications, which have become popular in recent years, in accordance with student needs. Within the scope of digital reality, students should be carefully evaluated in order to be used effectively and efficiently in educational environments for virtual reality (VR), augmented reality (AR) and mixed reality (MR) applications. Technological supports should be determined according to the evaluation results. It is stated in the studies that the education programs of the many countries do not attract the attention of children, and that the situation is more severe for children with special needs. It is thought that the use of today's technologies in the education of children with special needs will provide new learning opportunities and will be effective in eliminating the conditions that restricts children. It is very important to determine suitable age groups for digital reality applications, to establish the standards and limits of use, to reveal their perceptual and cognitive effects, and to evaluate their social validity in order to provide effective teaching. For this reason, the situations of children with special needs were examined, standards and suitable digital reality technology was determined. The studies in the literature were used to determine

the standards. The standards of students and parameters of digital reality technologies were evaluated together and conclusion was made. As a result, it has been concluded that the usage of suitable digital reality applications will provide a highly effective, interactive and technology-supported learning environment for both the learner and the teacher.

ENGELLİ BİR ÇOCUĞA SAHİP OLMAK

HAVING A DISABLED CHILD

Öğretim Görevlisi Merve AŞKIN CERAN

Öğretim Görevlisi Doktor Hilal KURT SEZER

Doktor Öğretim Üyesi Figen TÜRK DÜDÜKCÜ

ÖZET

Engellilik yetersizlik veya özürlülük sonucunda bireyde meydana gelen normal performansını sergileyememe durumu olarak ifade edilmektedir. Ülkemizde ortalama 3,5 milyon özel eğitime ihtiyacı olan dezavantajlı çocuk bulunmaktadır. Özel durumu olan çocuk, belli gelişim alanları açısından yetersizlikten etkilendiği için sürekli olarak ebeveynlerine bağımlı olduğu düşünülmektedir. Bu çocukların öz bakımlarını kendi başlarına yerine getiremeyecekleri konusundaki toplumsal algı nedeni ile ebeveynler olumsuz yönde duygu durum değişimi yaşayabilmektedirler. Engelli çocuk sahibi olmak ailelerin yaşamında dönüm noktasıdır. Gebeliği deneyimleyen her ebeveyn sağlıklı çocuk sahibi olmak ister. Sağlıklı çocuk sahibi olamayacağı gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kalan çocuğuna zihinsel ya da bedensel engeli olabileceği bildirilen aileler için bu süreç travmatik bir deneyim olmaktadır. Engelliliğin öğrenildiği ilk andan itibaren ebeveynler bu duruma hazırlıklı olmadıkları için farklı duygusal tepkiler verebilmektedir. Özel durumu olan bu çocukların anne ve babaları olumlu, olumsuz ve yetersiz hissetme yönünde duygu değişimi yaşayabilmektedirler. Literatürde yapılan çoğu çalışma genelde dezavantajlı bu çocukların annelerin yaşadığı sorunlara daha ağırlıkta yönelmiş babaların deneyimlerine, yaşadıkları psikososyal sorunlara yeteri kadar değinilmemiştir. Bu sebeple bu bildiride engelli çocuğa sahip babaların yaşadığı sorunların saptanması amaçlanmıştır.

ABSTRACT

Disability is expressed as the inability to exhibit the normal performance that occurs in the individual as a result of inadequacy or disability. There are on average 3.5 million disadvantaged children in need of special education in our country. Since the child with a special condition is affected by inadequacy in certain developmental areas, it is thought that he is constantly dependent on his parents. Due to the social perception that these children cannot carry out their self-care on their own, parents may experience a negative mood change. Having a disabled child is a turning point in the lives of families. Every parent who experiences pregnancy wants to have healthy children. This process is a traumatic experience for families who have to face the fact that they cannot have a healthy child and their child is reported to have a mental or physical disability. From the first moment the disability is learned, parents may give different emotional reactions because they are not prepared for this situation. The parents of these children with special conditions may experience emotional changes in the direction of feeling positive, negative and inadequate. Most of the studies in the literature generally focus on the problems experienced by the mothers of these disadvantaged children, and the experiences of the fathers and the psychosocial problems they experience are not sufficiently addressed. For this reason, in this paper, it is aimed to determine the problems experienced by fathers of disabled children.

TÜRKİYE’DE ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN SOSYAL KABUL DÜZEYLERİNE YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF STUDIES ON SOCIAL ACCEPTANCE LEVELS OF INDIVIDUALS WITH SPECIAL NEEDS IN TURKEY

Araştırma Görevlisi Emine Beste AKSOY

ÖZET

Problem Durumu Bireysel farklılıklarından dolayı özel gereksinimli bireyler iletişim, ulaşım, haberleşme ve sağlık alanlarında problem yaşamalarının yanı sıra bireysel farklılıklarından dolayı toplumdan soyutlanma, dışlanma, ayrımcılık gibi olumsuz tutumlarla da karşılaşmaktadırlar (Arslantaş, vd., 2021). Özel gereksinimli bireylerin yaşadıkları bu problemler, bireylerin sosyalleşmelerinde, bağımsız olarak hayatlarını devam ettirebilmelerinde, topluma uyum sağlayabilmelerinde ve üretici duruma geçebilmelerinde bir engel oluşturmaktadır (Kot, Sönmez ve Eratay, 2018). Bu engellerin ortadan kalkabilmesi için toplumda özel gereksinimli bireylere yönelik kabul ve olumlu bir yaklaşım içinde bulunulması önem arz etmektedir (Orel, Zerey ve Töret, 2004). Sosyal kabul, Civelek (1990) tarafından özel gereksinimli bireylerin, akranlarıyla pozitif ilişki ve etkileşim kurabilmesiyle çeşitli grup etkinliklerinde yer alabilmesi olarak tanımlanmıştır. Bundan dolayı bu çalışmanın amacı; örneklem grubu Türkiye’den olan ulusal ve uluslararası alan yazında özel gereksinimli bireylerin sosyal kabul düzeylerinin belirlenmesine yönelik yapılmış araştırmaların sistematik bir şekilde incelenerek genel profilinin çıkarılmasıdır. Bu çalışmada sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır. Sistematik derleme belirli dışlama ve dahil etme kriterleri çerçevesinde bir konu hakkında yapılan birçok araştırmanın detaylı ve geniş şekilde tarandığı ve elde edilen bulguların genel olarak sentez edildiği bir yöntemdir (Ata ve Urman, 2008; Bown ve Sutton, 2010; Aromataris ve Pearson, 2014). Konu ile ilgili yapılmış çalışmaların geriye dönük taranmasıyla gerçekleştiren bu çalışmada Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM), Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Tez Merkezi, DergiPark, ERIC, ULAKBİM ve Google Akademik veri tabanları üzerinden taramalar yapılmıştır. Bu veri tabanlarından araştırma seçimindeki dahil edilme ve dışlama kriterleri sonucunda 27 çalışma araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Çalışmaya dahil edilen araştırmalar, çalışmaların amacı, çalışma grubu, yöntemi ve çalışmanın sonucu değişkenleri kapsamında ayrıntılı şekilde incelenmiştir. Bu çalışmalar incelendiğinde, büyük bir kısmının özel gereksinimli olmayan çeşitli gelişim dönemlerindeki bireylerin özel gereksinimli kişilere yönelik var olan sosyal kabul düzeylerinin incelenmesini amaçladığı çalışmalardan ve özel gereksinimli olmayan çeşitli gelişim dönemlerindeki bireylerin özel gereksinimli kişilere yönelik var olan sosyal kabul düzeylerini olumlu yönde artırmayı amaçlayan müdahale programlarıyla ilgili çalışmalardan oluştuğu görülmüştür. Araştırmaya dahil edilen çalışmalarda en fazla 1491 kişilik örneklem grubuyla çalışılırken en az 16 kişilik örneklem grubuyla çalışılmıştır. Çalışma grubunda en fazla tipik gelişim gösteren ilkökul öğrencileri yer alırken en az öğretmenler ve veliler yer almıştır. Çalışmaların büyük bir kısmının nicel yöntemde tarama modeli ve deneysel modelde yapıldığı görülmüştür. Araştırmalardan elde edilen en önemli sonuçlar incelendiğinde, özel gereksinimli olmayan bireylerin özel gereksinimli kişilere yönelik sosyal kabul düzeyini artırmayı amaçlayan müdahale programlarında deney grubunda bulunan kişilerin sosyal kabul düzeylerinin istatistiksel açıdan anlamlı ve olumlu yönde artış gösterdiği, bireylerin özel gereksinimli kişiler hakkında bilgi sahibi olmalarının sosyal kabul düzeylerini olumlu yönde etkilediği, örneklem grubunda yer alan kadınların erkeklere göre özel gereksinimli bireylere yönelik sosyal kabul düzeylerinin daha yüksek olduğu ve ailesinde özel gereksinimli birey bulunan kişilerin özel gereksinimli bireylere yönelik sosyal kabul düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

ABSTRACT

Investigation of Studies on Social Acceptance Levels of Individuals with Special Needs in Turkey Problem Status: Due to their individual differences, individuals with special needs experience problems in the fields of communication, transportation, communication and health, as well as negative attitudes such as isolation from society, exclusion and discrimination due to their individual differences Arslantaş, vd., 2021). These problems experienced by individuals with special needs constitute an obstacle for individuals to socialize, continue their lives independently, adapt to society and become productive (Kot, Sönmez, & Eratay, 2018). In order to eliminate these obstacles, it is important to have an acceptance and positive approach towards individuals with special needs in the society (Orel, Zerey, & Töret, 2004). Social acceptance was defined by Civelek (1990) as the ability of individuals with special needs to participate in various group activities by establishing positive relationships and interactions with their peers. Therefore, the aim of this study is; The aim of this study is to systematically examine the studies conducted to determine the social acceptance levels of individuals with special needs in the national and international literature, whose sample group is from Turkey, and to reveal the general profile. The systematic review method was used in this study. Systematic review is a method in which many studies on a subject are scanned in detail and broadly within the framework of certain exclusion and inclusion criteria, and the findings are generally synthesized (Ata & Urman, 2008; Bown & Sutton, 2010; Aromataris & Pearson, 2014). In this study, which was carried out by retrospectively scanning the studies on the subject, the National Academic Network and Information Center (ULAKBİM), the Council of Higher Education (YÖK) Thesis Center, DergiPark, ERIC, ULAKBİM and Google Academic databases were searched. As a result of the inclusion and exclusion criteria in the selection of research from these databases, 27 studies were included in the research. The studies included in the study were examined in detail within the scope of the variables of the purpose, study group, method and result of the study. When these studies are examined, it is seen that most of them aim to examine the existing social acceptance levels of individuals with special needs in various developmental stages and It has been seen that it consists of studies on intervention programs that aim to positively increase the existing social acceptance levels of individuals with non-special needs at various developmental stages. In the studies included in the research, while working with a sample group of 1491 people at most, it was studied with a sample group of at least 16 people. While primary school students with the most typical development were included in the study group, teachers and parents were the least. It has been observed that most of the studies were carried out in the quantitative method, scanning model and experimental model. When the most important results obtained from the studies are examined, it is seen that the social acceptance levels of the people in the experimental group increased statistically significantly and positively in the intervention programs aiming to increase the level of social acceptance of individuals with special needs, and that individuals' having information about people with special needs increased the social acceptance levels of individuals with special needs. It has been seen that the social acceptance level of the women in the sample group towards individuals with special needs is higher than the males, and that the level of social acceptance of individuals with special needs is higher in those who have a family member with special needs.

ERİŞİLEBİLİR TURİZM: BİBLİYOMETRİK İNCELEME (2010–2020)

ACCESSIBLE TOURISM: A BIBLIOMETRIC REVIEW (2010-2020)

Dr. Öğr. Üyesi Seyda SARI YILDIRIM

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 2010'den 2020'ye kadar erişilebilir turizm araştırma literatüründe bilgi evrimi sürecini, araştırma noktaları ve gelecekteki eğilimleri ortaya çıkarmaktır. Çalışmada, Erişilebilir turizm ile ilgili makalelerin yayınlandığı impakt faktörü yüksek olan dergiler, yayınlanma yılları, sayfa ve yazar sayıları ve konu alanları gibi parametreler kullanılmıştır. Makalelere ait parametreler SPSS 21 istatistik programında frekans ve yüzde değerleri analizleri ile açıklanmıştır. Araştırma, yer ve süre açısından belirli parametrelerle sınırlı tutulmuştur. Gelecekte yapılacak benzer çalışmalar, araştırma yaklaşımları, atıf sayısı veri toplama yöntemleri, örneklem grubu, yazarların ünvanları gibi parametrelerle genişletilebilir. Ayrıca çalışmaya makaleler yanında lisansüstü tezler, kitap bölümleri ve bildirilerde eklenerek gelecekteki ilgili yazına olan katkının artırılabilceği düşünülmektedir.

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal the knowledge evolution process, research points and future trends in accessible tourism research literature from 2010 to 2020. In the study, parameters such as journals with high impact factor in which articles on accessible tourism are published, publication years, number of pages and authors, and subject areas were used. The parameters of the articles are explained with frequency and percentage analysis in SPSS 21 statistical program. The research was limited to certain parameters in terms of place and time. Similar studies to be conducted in the future can be expanded with parameters such as research approaches, citation count data collection methods, sample group, and titles of authors. In addition, it is thought that the contribution to the future related literature can be increased by adding postgraduate theses, book chapters and papers as well as articles.

**YABANCI DİL ÖĞRENME VE ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ KONUSUNDA
YANILGILAR**

***MISCONCEPTIONS ABOUT FOREIGN LANGUAGE LEARNING AND LEARNING
DISABILITIES***

Dr. Öğr. Üyesi Seyda SARI YILDIRIM

ABSTRACT

Sparks (2009) Explained the concept of “foreign language learning disability” (FLLD) as learners' language skills run along a continuum from very strong to very weak, and that any student could be classified as having a Foreign Language Learning Difficulty only by coming from behind along that continuum and so could be classified as ‘disabled’. FLDD have gained acceptance over the last few years. Even when the term FLLD is not used explicitly, a relationship between LDs and problems with FL learning is implied. This study summarizes current policies regarding course substitutions and waivers for the FL requirement and addresses several of the more common myths and misconceptions about Foreign Language learning and Language Disabilities.

**ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İLE İLGİLİ TÜRKİYEDE YAYIMLANAN
BİLİMSEL MAKALELERİN İNCELENMESİ: FARKLI DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN**

***AN EXAMINATION OF SCIENTIFIC ARTICLES PUBLISHED IN TURKEY ON
GIFTED STUDENTS: FROM DIFFERENT VARIABLES***

Hamza Kaynar

Doç. Dr. Ahmet KURNAZ

Prof. Dr. Hakan SARI

ÖZET

Geçmişten günümüze üstün yetenekliler ile ilgili neredeyse bütün ülkeler büyük önem vermektedir. Birçok ülke, özel yeteneklilerin var olan potansiyellerini açığa çıkarmalarına yardımcı olarak hem ekonomik hem de rekabet edebilme kabiliyetlerini artırmada sağlama ihtimali olan katkıdan fayda sağlamayı istemektedirler. Yapılan bu çalışmanın amacı, ülkemizde özel yeteneklilerle ilgili yapılan çalışmaların farklı değişkenler açısından incelenerek yapılacak araştırmalara ışık tutmaktır. Böylelikle ülkemizdeki özel yetenekli bireylerin var olan potansiyellerinin bütün olarak ortaya çıkarmalarına yardımcı olma hedeflenmiştir. Bu çalışmanın yöntemi Doküman Analizi yöntemidir. Bu yöntem aracılığıyla, bu araştırmada 2020 ve 2021 yıllarında editörlü dergilerde yayımlanan çalışmalar farklı değişkenler açısından (örneğin, yayının konusu, tanılama ve değerlendirme, öğretim yöntemleri, program desenleri, materyal ve teknoloji ile öğretmen yetiştirme) incelenmiştir. Araştırmada elde edilen veriler araştırmanın amaçları doğrultusunda belirlenen ölçütlere göre betimsel analiz yaklaşımı kullanılarak çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre en çok araştırmaya konu olan "özel yeteneklilerin özellikleri ve gelişimleri" iken hiç araştırılmayan konu ise "özel yeteneklilerle ilgili tanımları, kuramları" konusu olduğu görülmektedir. Yapılan bu çalışma ile Türkiye’de konu ile ilgili yapılan çalışmaların artırılması hakkındaki farkındalığın artırılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

ABSTRACT

From past to present, almost all countries attach great importance to gifted people. Many countries want to benefit from the potential contribution they can make to increase both their economic and competitiveness by helping gifted people unlock their existing potential. The aim of this study is to shed light on the studies to be done by examining the studies on gifted people in our country in terms of different variables. Thus, it is aimed to help the gifted individuals in our country to reveal their potential as a whole. The method of this study is Document Analysis method. Through this method, the studies published in editorial journals in 2020 and 2021 in this research were examined in terms of different variables (for example, the subject of the publication, diagnosis and evaluation, teaching methods, curriculum designs, material and technology, and teacher training). The data obtained in the research were analyzed using the descriptive analysis approach according to the criteria determined in line with the purposes of the research. According to the findings obtained as a result of the study, it is seen that the most researched subject is "characteristics and development of gifted people", while the subject that has never been researched is "definitions and theories about special talents". With this study, the necessity of increasing awareness about increasing the studies on the subject in Turkey has emerged.